

Jeugdbeleid in Amsterdam

Vrijtijdsbesteding voor jongeren: de stadsdelen vergeleken

mei 2008

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Jeugdbeleid in Amsterdam

Vrijtijdsbesteding voor jongeren: de stadsdelen vergeleken

mei 2008

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Voorwoord

Aan de leden van de deelraden van de negen bij de rekenkamer aangesloten stadsdelen.

Met genoegen bied ik u hierbij ons rapport “Jeugdbeleid in Amsterdam” aan. Dit is het tweede stadsdeelvergelijkende onderzoek, dat de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam uitbrengt.

Jongerenwerk heeft als doelstellingen vorming en ontplooiing van jongeren door ze een aantrekkelijk aanbod van activiteiten te bieden in jongerencentra en overlast van jongeren te bestrijden door jongeren aan activiteiten in deze centra te laten deelnemen. Veel jongeren weten hun weg te vinden naar het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen. In Amsterdam is de behoefte van jongeren aan door de overheid gesubsidieerd aanbod van vrijetijdsbesteding, zoals jongerenwerk, echter meer dan gemiddeld. Relatief meer jongeren zijn afkomstig uit gezinnen met ouders met een lage opleiding, een laag inkomen of van niet-westerse afkomst. Zij hebben minder mogelijkheden lid te worden van verenigingen of deel te nemen aan commerciële vrijetijdsactiviteiten. Deze groepen jongeren vormen de doelgroep van het jongerenwerk.

De rekenkamer is nagegaan hoe het aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen over de stad is verspreid en hoe dit aansluit op de vraag van jongeren. Verder is onderzocht hoe het jongerenwerk wordt uitgevoerd, tot welke resultaten dit leidt en hoe de stadsdelen hun opdrachtgeversrol voor het jongerenwerk waarmaken.

Voor dit onderzoek heeft de rekenkamer een beroep gedaan op het bestuur en de medewerkers van de negen bij de rekenkamer aangesloten stadsdelen om informatie te leveren en commentaar te geven. Verder heeft de rekenkamer gegevens verzameld bij de instellingen voor jongerenwerk. De rekenkamer dankt allen die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek.

Het onderzoeksteam bestond uit mevr. drs. M. van Doorn, dhr. drs. J. de Groot, dhr. drs. J. van Leuken (projectleider) en mevr. drs. D. van der Wiel. Verder hebben wij gebruik gemaakt van de kennis en ervaring van dhr. J. Noorda, verbonden aan Noorda en Co. Wij zijn hem zeer erkentelijk voor zijn bijdrage aan het onderzoek.

Dr. V.L. Eiff
Directeur Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Inhoudsopgave

Samenvatting 7

1 Inleiding 19

- 1.1 Aanleiding 19
- 1.2 Begrippen en beleid 19
- 1.3 Probleemstelling en onderzoeksvragen 21
- 1.4 Afbakening 21
- 1.5 Normenkader 23
- 1.6 Leeswijzer 25

2 Jongeren en aanbod vrijetijdsvoorzieningen 27

- 2.1 Kenmerken jongerenpopulatie 27
- 2.2 Gedrag jongeren 32
- 2.3 Aanbod vrijetijdsvoorzieningen 35
- 2.4 Conclusies 40

3 Jongerenwerk 43

- 3.1 Definitie en doelstelling 43
- 3.2 Activiteiten 44
- 3.3 Doelgroep 45

4 Opdrachtgeversrol stadsdelen 49

- 4.1 Beleid vrijetijdsbesteding 49
- 4.2 Aansturing subsidieproces 58
- 4.3 Organisatie stadsdelen 68
- 4.4 Conclusies 70

5 Uitvoering jongerenwerk 73

- 5.1 Ingezette middelen 73
- 5.2 Resultaten 80
- 5.3 Gegevens prestaties 81
- 5.4 Conclusies 88

6 Succes- en faalfactoren activiteiten talentontwikkeling 91

- 6.1 Selectie projecten 92
- 6.2 Zakgeldprojecten 93
- 6.3 Sport- en spelprojecten 96
- 6.4 Culturele projecten 100
- 6.5 Conclusies 103

7 Bevindingen per stadsdeel 107

8 Conclusies en aanbevelingen 129

8.1 Conclusies 129

8.2 Aanbevelingen alle stadsdelen 135

8.3 Aanbevelingen per stadsdeel 137

9 Bestuurlijke reacties en nawoord 139

9.1 Bestuurlijke reacties 139

9.2 Nawoord 147

Bijlage 1 - Afkomst jongeren Amsterdam 151

Bijlage 2 - Overlastgevende jongeren 153

Bijlage 3 - Samenvatting jongerenpopulatie 155

Bijlage 4 - Sporthallen 157

Bijlage 5 - Sportparken 159

Bijlage 6 - Zwembaden 161

Bijlage 7 - Fitnesscentra 163

Bijlage 8 - Kaarten sporthallen, sportparken, zwembaden 165

Bijlage 9 - Bibliotheken, muziekscholen, bioscopen en theaters 169

Bijlage 10 - Speelvoorzieningen 12+ 171

Bijlage 11 - Buurt- en jongerencentra 173

Bijlage 12 - Overzicht Buurt- en jongerencentra 175

Bijlage 13 - Samenvatting voorzieningen 177

Bijlage 14 - Overzicht van beschikkingen tot subsidieverleningen 179

Eindnoten 181

Samenvatting

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het beleid voor vrijetijdsbesteding voor jongeren van 12 tot 18 jaar in 9 Amsterdamse stadsdelen.

De volgende vragen stonden daarbij centraal:

1. Wat zijn de verschillen tussen de stadsdelen enerzijds in aantallen jongeren en de daaruit volgende vraag en anderzijds in aanbod van voorzieningen voor vrijetijdsbesteding voor jongeren?
2. Hoe doelmatig en doeltreffend voeren de stadsdelen hun opdrachtgeversrol uit naar het jongerenwerk?
3. Worden de beoogde resultaten van het jongerenwerk door de instellingen gerealiseerd?
4. Wat zijn de succesfactoren in de uitvoering door de welzijnsinstellingen om een passend aanbod van het jongerenwerk aan te bieden?

Jongerenwerk heeft in het algemeen twee doelstellingen: vorming en ontplooiing van jongeren door ze een aantrekkelijk aanbod van activiteiten te bieden in jongerencentra en overlast van jongeren te voorkomen door jongeren aan deze activiteiten te laten deelnemen..

In Nederland besteden de meeste jongeren hun vrije tijd in verenigingen op het gebied van sport en cultuur, in voorzieningen als theaters en poppodia, in het commerciële uitgaanscircuit (disco's en horeca) of het aanbod dat door jongeren zelf wordt georganiseerd. In de grote steden is de behoefte van jongeren aan door de overheid gesubsidieerd aanbod van vrijetijdsbesteding, zoals jongerenwerk, echter meer dan gemiddeld. Relatief meer jongeren in de grote steden zijn afkomstig uit gezinnen met ouders met een lagere opleiding of een lager inkomen. Ook is daar een groter deel van de jongeren van niet-westerse afkomst, waarvan bekend is dat zij minder gebruik maken van het reguliere aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen. De mogelijkheden tot vrijetijdsbesteding zijn voor de genoemde groepen kleiner dan voor andere jongeren, omdat in hun gezinnen er minder geld beschikbaar is om lid te worden van een vereniging of deel te nemen aan commerciële vrijetijdsactiviteiten. Deze groepen jongeren kunnen gezien worden als de doelgroep van het jongerenwerk.

Hoofdconclusies

Er is sprake van een scheve verdeling van vrijetijdsvoorzieningen in verhouding tot de vraag naar dergelijke voorzieningen van jongeren. In de stadsdelen Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Zuidoost wonen veel jongeren met ouders met een lage opleiding of een laag inkomen of zijn relatief veel jongeren van niet-westerse afkomst. In deze stadsdelen zou het aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen voor jongeren relatief groot moeten zijn, maar de rekenkamer constateert dat dit in Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart juist niet het geval is.

De stadsdelen zijn onvoldoende in staat bij de subsidiëring van uitvoerende instellingen (zoals Impuls, Dock, De Combinatie, Kansweb, IJsterk, Swazoom) heldere, meetbare beleidsdoelen voor de uitvoering van het jongerenwerk door de instellingen te formuleren. De Baarsjes, Westerpark, Zeeburg en Zuideramstel hebben hierin stappen vooruit gezet, maar ook deze stadsdelen doen dit nog onvoldoende consequent. Bij de uitvoering van het subsidieproces door de stadsdelen zijn vooral bij het toezicht en bij de subsidievaststelling verbeterpunten te noemen. Toezicht op de uitvoering en definitieve subsidievaststelling schieten tekort in Bos en Lommer, Oud-West, Slotervaart, Westerpark en Zuidoost. Een aantal stadsdelen met het grootste aantal jongeren in de doelgroep van het jongerenwerk

(Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost) stelt relatief het minste subsidiebudget voor het jongerenwerk beschikbaar.

De stadsdelen hebben onvoldoende inzicht in de door het jongerenwerk bereikte resultaten. Volgens de rekenkamer kunnen de diensten of activiteiten van het jongerenwerk ingedeeld worden volgens een 'oplopende trap' van ambitieniveau:

1. *bereik:*

Het jongerenwerk bereikt een bepaalde doelgroep van jongeren en het aanbod sluit aan bij de vraag.

2. *tijdelijke gedragsverandering:*

Aan het einde van de activiteit van het jongerenwerk is een toegevoegde waarde geleverd door de instelling, die er bij de jongeren bij de start niet was.

3. *duurzame gedragsverandering:*

Het jongerenwerk levert een duurzame toegevoegde waarde, die ook na afloop van de activiteit aanwezig is bij de jongeren.

4. *maatschappelijke effecten:*

Het jongerenwerk heeft aantoonbaar maatschappelijke effecten, bijvoorbeeld verbetering van de veiligheid of het opleidingsniveau..

De stadsdelen maken de instellingen onvoldoende duidelijk welke resultaten en welk ambitieniveau zij verwachten. Er worden geen of weinig afspraken tussen stadsdelen en instellingen gemaakt over systemen (spelregels, procedures en informatie), waardoor de voortgang van te bereiken resultaten kan worden gevolgd. Instellingen rapporteren daarvoor niet over wat zij hebben bereikt, maar slechts over wat zij hebben gedaan, zoals bijvoorbeeld het aantal georganiseerde inlopen of cursussen. Zelfs over het bereik van het jongerenwerk bestaan nauwelijks cijfers uit de praktijk. De rekenkamer schat dat het jongerenwerk ongeveer 40% van de doelgroep van jongeren bereikt, waarbij in Westerpark (100%) en Zuideramstel (60%) het bereik het grootst is en in Geuzenveld-Slotermeer (20%), Slotervaart (33%) en Zuidoost (36%) het geringst.

Succesvolle projecten in het jongerenwerk vloeien voort uit een combinatie van gewone dingen goed doen en innovatieve ideeën. Volgens de rekenkamer zijn de resultaten van jongerenwerk, dat uitgaat van een relatief beperkt ambitieniveau (bijvoorbeeld een bepaald bereik onder jongeren en een vooraf bepaald resultaat aan het eind van een activiteit), daarmee goed te beïnvloeden. De rekenkamer constateert dat onder de noemer van 'talentontwikkeling' regelmatig door stadsdelen hoge ambitieniveaus voor het jongerenwerk op tafel worden gelegd, zoals 'jongeren moeten meer greep krijgen op hun leven' of 'jongeren moeten hun talent ontdekken en ontwikkelen'. De rekenkamer vraagt aandacht voor te hoge verwachtingen, omdat het bereiken van wat hierboven benoemd is als 'duurzame resultaten' of 'maatschappelijke effecten' eisen stelt. Met de huidige kwaliteit van het jongerenwerk en de jongerenwerkers, gezien opleiding en beloning, kunnen deze hoge ambities maar moeilijk worden bereikt. Ook vraagt het hoge investeringen in administratie en registratie (overigens een toename van de bureaucratie), die zo opgezet zouden moeten zijn dat individuele jongeren kunnen worden gevolgd na afloop van deelname aan een jongerenactiviteit (bijvoorbeeld in een 'jongeren-dossier'). De rekenkamer vraagt zich af of dit hoge ambitieniveau eigenlijk wel van het jongerenwerk mag worden verwacht. Hieronder worden deze conclusies verder toegelicht.

Aanbod voorzieningen in verhouding tot aantal jongeren

Kenmerken jongeren/vraag

In Amsterdam wonen ongeveer 42.000 jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar, waarvan ongeveer 23.000 in de 9 stadsdelen, die aangesloten zijn bij de rekenkamer. In de stadsdelen

Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost wonen in verhouding tot het totaal aantal inwoners de meeste jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot 18 jaar.

In Bos en Lommer, De Baarsjes en Geuzenveld-Slotermeer heeft 70% of meer van de jongeren ouders met een lage opleiding. In de stadsdelen Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Zuidoost is het aandeel jongeren van niet-westerse afkomst het hoogst: 75% of hoger. Er zijn dus stadsdelen met een – in beginsel – grote behoefte aan voorzieningen voor jongeren, namelijk Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Zuidoost. In de stadsdelen Centrum, Oud-West, Oud-Zuid en Zuideramstel zou het aanbod aan voorzieningen op basis van het aantal jongeren relatief kleiner kunnen zijn.

Aanbod voorzieningen

De rekenkamer inventariseerde het aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen op het gebied van:

- sport (sporthallen, zwembaden),
- cultuur (bibliotheken, muziekscholen) en
- ontmoeting, zoals speelplekken en buurt- en jongerencentra.

Het aanbod van voorzieningen is relatief groot in de stadsdelen Centrum, Oost-Watergraafsmeer, Oud-Zuid en Westerpark. De rekenkamer constateert dat er in de stadsdelen Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart weinig voorzieningen aanwezig zijn. In Bos en Lommer is er een redelijk aanbod aan sportvoorzieningen, maar zijn er weinig culturele voorzieningen, speelplekken en buurt- en jongerencentra. In Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart is het aanbod op alle drie de gebieden (sport, cultuur en ontmoeting) beperkt.

Tabel S.1 – Vraag van jongeren naar en aanbod van voorzieningen per stadsdeel

Stadsdeel	vraag	aanbod sport	aanbod cultuur	aanbod ontmoeting	aanbod/vraag	subsidie jongerenwerk p.j. in €
Bos en Lommer	+	0	-	-	-	440
De Baarsjes	+	-	0	0	0	772
Geuzenveld-Slotermeer	+	-	-	-	-	168
Oud-West	-	-	+	+	+	707
Slotervaart	0	-	-	-	-	209
Westerpark	0	+	+	0	+	540
Zeeburg	0	-	0	+	0	448
Zuideramstel	-	+	0	0	0	250
Zuidoost	+	0	0	0	0	251

+ =bovengemiddeld 0=gemiddeld -=ondergemiddeld

De rekenkamer constateert dat het aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen voor jongeren het kleinst is in een aantal stadsdelen met relatief de grootste groep van jongeren waarop het jongerenwerk specifiek gericht is. In het bijzonder valt het beperkte aantal jongerencentra in deze stadsdelen (Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart) op.

Omvang subsidies

Door de negen stadsdelen, die bij dit onderzoek zijn betrokken, wordt het jongerenwerk jaarlijks met ongeveer € 6 miljoen gesubsidieerd. De grootste bedragen worden besteed door Bos en Lommer, Zuidoost en Zeeburg (elk meer dan € 1 miljoen per jaar); de kleinste bedragen door Zuideramstel en Oud-West (ongeveer € 200.000 tot € 300.000 per jaar). Uitgedrukt in het aantal jongeren van de doelgroep van het jongerenwerk geeft De Baarsjes

het meeste uit (€ 772 per jongere), gevolgd door Oud-West, Westerpark, Zeeburg en Bos en Lommer. Geuzenveld-Slotermeer geeft het minste uit (€ 168 per jongere), gevolgd door Slotervaart, Zuideramstel en Zuidoost. Dit betekent dat een aantal stadsdelen met het grootste aantal jongeren in de doelgroep van het jongerenwerk (Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost) relatief het minste per jongere uitgeven.

Overlast jongeren

De rekenkamer inventariseerde eveneens gegevens over overlast van jongeren. Hieruit blijkt dat in de stadsdelen Noord en Zuidoost veel jeugdgroepen aanwezig zijn en dat hier ook een hoog aandeel minderjarige 'first offenders' en 'licht criminelen' woonachtig is. In de stadsdelen Oud-West, Westerpark en Oud-Zuid zijn weinig jeugdgroepen aanwezig en is het aandeel 'first offenders' en 'licht criminelen' laag. De rekenkamer constateert dat er zodoende geen directe relatie is tussen de omvang van het aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen en het aantal overlastgevende jongeren.

Opdrachtgeversrol stadsdelen

Om de vraag te beantwoorden hoe doeltreffend en doelmatig de stadsdelen een aanbod van jongerenwerk weten te realiseren, onderzocht de rekenkamer de manier waarop stadsdelen hun opdrachtgeverschap invullen en daarmee het aanbod van activiteiten voor vrijetijdsbesteding van jongeren beïnvloeden. Hiervoor onderzocht de rekenkamer de door de stadsdelen opgestelde beleidsdoelstellingen en de wijze waarop de stadsdelen subsidie verlenen aan instellingen voor jongerenwerk (het subsidieproces)..

Beleidsdoelen meetbaar formuleren

De rekenkamer constateert dat de stadsdelen De Baarsjes, Westerpark en Zeeburg in de bestuursperiode 2002-2006 over een heldere beleidsvisie beschikten waarmee het aanbod voor de vrijetijdsbesteding van jongeren beïnvloed kan worden. Daarbij worden bijvoorbeeld concrete doelstellingen geformuleerd over de gewenste stijging van het bereik onder jongeren voor bepaalde jongerencentra.

Als enige stadsdeel heeft De Baarsjes ook voor de huidige bestuursperiode 2006-2010 heldere doelstellingen opgenomen in een beleidsvisie. Zeeburg en Zuideramstel legden hun doelstellingen voor het jongerenwerk in 2006 niet vast in een door de raad vastgestelde beleidsvisie, maar in een bestek, dat kan dienen als kader voor de uitvoering. Bos en Lommer, Westerpark en Zuidoost hebben voor de periode 2006-2010 nog geen concrete visie op het jongerenwerk vastgesteld.

Door de overige stadsdelen zijn wel doelstellingen geformuleerd, maar deze zijn algemeen van karakter en niet in (meetbare) resultaten vertaald. De rekenkamer verwacht wel dat dit zal verbeteren doordat steeds meer stadsdelen hun jongerenwerk aanbesteden.

De rekenkamer constateert derhalve dat drie van de negen stadsdelen (De Baarsjes, Zeeburg en Zuideramstel) het opdrachtgeverschap naar de uitvoerende instellingen voor jongerenwerk beter dan gemiddeld invullen.

Subsidieproces

Het subsidieproces bestaat uit drie belangrijke beïnvloedingsmomenten:

1. de verlening van de subsidie,
2. het toezicht op de uitvoering, en
3. de definitieve vaststelling van de subsidie.

Subsidieverlening

Vier stadsdelen (Geuzenveld-Slotermeer, Westerpark, Zeeburg en Zuideramstel) nemen heldere doelstellingen op in hun subsidiebeschikkingen. Meer dan de helft (vijf van de negen) van de stadsdelen benut de subsidiebeschikking niet om duidelijke afspraken op te nemen over doelstellingen, prestaties en de verantwoordings-rapportages. Zij slagen er vooral niet in om hun beleidsvisie (doelstelling) in meetbare resultaten te vertalen naar de praktijk van de gesubsidieerde instelling voor jongerenwerk. Hierdoor is het voor instellingen niet duidelijk aan welke doelstellingen hun activiteiten een bijdrage dienen te leveren.

Toezicht

Vijf van de negen stadsdelen (De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Zeeburg, Zuideramstel en Zuidoost) voeren tussentijdse gesprekken met de instelling en vragen en beoordelen daarbij tussentijdse rapportages van deze instellingen. Het zicht op de uitvoering en de mogelijkheden tot bijsturing zijn in de andere vier stadsdelen (Bos en Lommer, Oud-West, Slotervaart en Westerpark) beperkt.

Subsidievaststelling

Vier van de negen stadsdelen beschikken over kwalitatief goede eindverantwoordingen van de instellingen. Vijf stadsdelen (Bos en Lommer, De Baarsjes, Oud-West, Slotervaart, Westerpark) slagen er niet in om bij de subsidievaststelling over kwalitatief goede eindverantwoordingen van de instellingen te beschikken. Deze stadsdelen hebben derhalve onvoldoende inzicht in de geleverde prestaties.

Stadsdelen nemen steeds vaker passende maatregelen, zoals het aanhouden van de subsidievaststelling, het lager vaststellen van de subsidie en de afbouw van activiteiten of het verbreken van de subsidierelatie, indien zij geen inzicht hebben in de prestaties van het jongerenwerk of de prestaties slechts gedeeltelijk worden uitgevoerd. Westerpark maakt geen duidelijke prestatieafspraken vooraf met de instelling en kan daardoor ook geen passende maatregelen nemen bij tegenvallende prestaties.

Bereikte resultaten jongerenwerk

Om de vraag te beantwoorden welke resultaten door het jongerenwerk worden gerealiseerd, is de rekenkamer nagegaan:

- welke resultaten door de stadsdelen aan de instellingen worden gevraagd;
- welke worden geleverd;
- wat het bereik is van het jongerenwerk, en
- of de in de afspraken tussen stadsdelen en instellingen overeengekomen prestaties door de instellingen worden nagekomen.

Beoogde en bereikte resultaten

Om resultaten van uitvoerende instellingen te kunnen nagaan, moet voldaan zijn aan een aantal voorwaarden inzake meetbaarheid van de doelstellingen van beleid, de aanwezigheid van een registratie- en een volgsysteem en de kwaliteit van de verantwoording door de instellingen.

Vier stadsdelen hebben op zijn minst doelstellingen in meetbare resultaten geformuleerd. De rekenkamer heeft geconstateerd dat niet één van de instellingen voor jongerenwerk in de betrokken stadsdelen (Geuzenveld-Slotermeer, Westerpark, Zeeburg en Zuideramstel) aangeeft op welke wijze zijn producten het bereiken van de genoemde resultaten naderbij brengt. Door de andere stadsdelen is niet aangegeven welke resultaten de instellingen moeten behalen.

De rekenkamer merkt op dat stadsdelen onvoldoende eisen stellen aan de verantwoording en de registratiesystemen van de instellingen voor jongerenwerk. Het is uit de offertes en verantwoordingen van de instellingen dan ook dikwijls niet op te maken hoe de daarin weergegeven informatie is verzameld. Slechts een enkel stadsdeel, zoals Oud-West, vraagt naar de bron van de gegevens. Dit vindt de rekenkamer van belang om de betrouwbaarheid van de verantwoordingsinformatie te kunnen vaststellen.

Ten slotte constateert de rekenkamer dat de instellingen niet over resultaten van het jongerenwerk rapporteren. In hun verantwoordingen gaan de instellingen alleen in op de met het stadsdeel afgesproken prestaties, zoals het aantal inlopen of het aantal cursussen.

De rekenkamer concludeert dat het niet goed mogelijk is om uitspraken te doen over de resultaten van het jongerenwerk, omdat een tussen stadsdelen en instellingen overeengekomen systeem, dat aan bovengenoemde voorwaarden voldoet, ontbreekt. Wel wordt gerapporteerd over prestaties en activiteiten. Instellingen rapporteren dus niet over wat ze hebben bereikt, maar wel over wat ze hebben gedaan.

Bereik

Over het daadwerkelijke bereik van het jongerenwerk in de doelgroep zijn onvoldoende gegevens beschikbaar, ook niet in stadsdelen die het bereik wel expliciet hebben gedefinieerd. Er zijn wel gegevens over het aantal jongeren dat deelneemt aan de activiteiten van het jongerenwerk, maar er is geen helder onderscheid naar soort activiteit (bijvoorbeeld inlopen, cursussen of grote evenementen).

Doordat op deze wijze inzicht in het bereik ontbreekt, heeft de rekenkamer zelf een schatting gemaakt van het bereik van het jongerenwerk op grond van de omvang van door de instellingen ingezette personeelscapaciteit (de zogeheten 'Noorda-methode'). Voor de berekening gebruikte de rekenkamer zowel een 'brede' omschrijving van de doelgroep van jongeren waarop het jongerenwerk zich richt (jongeren met ouders met een lage opleiding) als een 'smalle' omschrijving van de doelgroep (jongeren met manifeste problemen). Als uitgegaan wordt van de 'brede' doelgroep, schat de rekenkamer dat het jongerenwerk ongeveer 40% van de jongeren bereikt (6.500 jongeren van de in totaal 15.900 in de 9 stadsdelen). Als uitgegaan wordt van de 'smalle' definitie, is het bereik groter, namelijk ongeveer 85%.

Tabel S.2 – Geschat bereik jongerenwerk

Stadsdeel	(1)	(2)	Schatting bereik jongerenwerk	(3)	(4)	(5)
	Totaal doelgroep maximum variant	Totaal doelgroep minimum variant		(3) als % van (1)	(3) als % van (2)	
Bos en Lommer	1.700	800	800	47%	100%	
De Baarsjes	1.050	450	500	48%	111%	
Geuzenveld-Slotermeer	2.500	1.200	500	20%	42%	
Oud-West	400	200	200	50%	100%	
Slotervaart	2.450	1.100	800	33%	73%	
Westerpark	850	500	850	100%	170%	
Zeeburg	1.750	700	850	49%	121%	
Zuideramstel	500	250	300	60%	120%	
Zuidoost	4.700	2.350	1.700	36%	72%	
Totaal	15.900	7.550	6.500	41%	86%	

Op deze wijze heeft de rekenkamer berekend dat het bereik van het jongerenwerk (onafhankelijk van de wijze van definiëring van de doelgroep) het laagst is in Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost en het grootst is in Westerpark.

Prestatieafspraken

In prestatieafspraken tussen de stadsdelen en de uitvoerende instellingen voor het jongerenwerk worden de te leveren producten of activiteiten vastgelegd. Het gaat hierbij zodoende niet om de resultaten, die met deze producten of activiteiten worden behaald, zoals hierboven aangegeven (het ambitieniveau van een activiteit in termen van: bereik, tijdelijke of duurzame gedragsverandering of maatschappelijke effect).

Uit een vergelijking van de verantwoordingen en de offertes van de instellingen voor jongerenwerk blijkt dat in 2006 alleen Stichting Dock in Geuzenveld-Slotermeer de prestaties uit de prestatieafspraken zo goed als conform de offerte heeft geleverd. In de Baarsjes is door de instelling voor het jongerenwerk in sommige gevallen meer, in andere minder geleverd. In Oud-West, Zeeburg en Zuideramstel was sprake van achterblijven van prestaties ten opzichte van de offerte.

In de overige vier stadsdelen (Bos en Lommer, Slotervaart, Westerpark, Zuidoost) was geen goede vergelijking mogelijk van de prestaties met de afspraken in de offerte, omdat in de offerte of de verantwoording of in beide onvoldoende gegevens waren opgenomen. In deze vier stadsdelen is een vergelijking van producten dus niet mogelijk.

De gemeente en de stadsdelen hebben ingestemd met deelname aan het zogenaamde WILL-project (Welzijn Informatie Lokaal en Landelijk). Doel hiervan is een duidelijk beeld te krijgen van de doelmatigheid en de resultaten van het welzijnswerk op grond van een eenduidig, door alle deelnemers gebruikt, productenhandboek. Deze systematiek maakt het mogelijk producten te vergelijken, maar maakt nog geen koppeling mogelijk van producten aan doelstellingen, resultaten en effecten. Het is zodoende een eerste stap. In de praktijk werd in 2006 en 2007 bij jongerenwerk in twee stadsdelen (Zeeburg en Zuideramstel) volgens de WILL-systematiek gewerkt. In Geuzenveld-Slotermeer hanteren stadsdeel en instelling een aan WILL ontleende systematiek. Slotervaart heeft in zijn bestek voor de aanbesteding van het jongerenwerk in 2007 de WILL-methodiek als eis opgenomen.

Succesfactoren in passend aanbod

Om na te gaan wat succesfactoren zijn bij het organiseren van activiteiten of projecten door instellingen in het jongerenwerk selecteerde de rekenkamer in elk stadsdeel één succesvolle activiteit. De keus hiervoor is zodanig gemaakt dat een spreiding ontstond over projecten op het gebied van (a) cultuur, (b) sport en spel en (c) begeleiding naar werk of opleiding. Omdat de selectie niet op een 'objectieve' manier kon gebeuren vanwege het gebrek aan adequate gegevens, moest de rekenkamer hiervoor afgaan op mondelinge en beperkte schriftelijke informatie van de stadsdelen en instellingen voor jongerenwerk. Uiteindelijk is gekozen voor zogeheten zakgeldprojecten in Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Oud-West; sport- en spelprojecten in De Baarsjes, Slotervaart en Zeeburg en culturele projecten in Westerpark (Fotopersbureau), ZuiderAmstel (jeugdpersbureau) en Zuidoost (muziekworkshops). Om de mate van succes te bepalen is de rekenkamer nagegaan:

1. in hoeverre de projecten gericht zijn op talentontwikkeling;
2. of zij de beoogde doelgroep bereiken;
3. of de projecten met optimale inzet van mensen en middelen zijn gerealiseerd;
4. of de bereikte resultaten aansluiten bij de geformuleerde doelstellingen.

Talentontwikkeling

Bij talentontwikkeling is zowel sprake van vorming (verwerving en ontwikkeling van competenties) als ontplooiing (ontwikkeling van talenten). Alle door de rekenkamer onderzochte projecten zijn bedoeld om jongeren sociale en communicatieve vaardigheden te leren en ze te leren afspraken te maken en deze na te komen. Vrijwel alle projecten hebben het expliciete doel de eigenwaarde van jongeren te verbeteren en hun meer vertrouwen te geven. In de projecten komt zodoende het vormingselement terug. In hoeverre sprake is van ontplooiing in de zin van talentontwikkeling bij jongeren, is veel moeilijker te bepalen. Talentontwikkeling is naar de mening van de rekenkamer een moeilijk interpreteerbaar begrip (feitelijk een 'containerbegrip'), dat zowel een beperkt als een hoog ambitieniveau kan aangeven, namelijk een tijdelijk resultaat als het aanleren van een vaardigheid (bijvoorbeeld een sollicitatiegesprek voeren), als een duurzaam resultaat (bijvoorbeeld blijvend geen overlast veroorzaken voor de omgeving). De rekenkamer constateert dat de projecten geen duidelijk beeld hebben wat ze op het punt van talentontwikkeling nu eigenlijk willen bereiken.

Bereik doelgroep

De rekenkamer constateert dat de projecten positief scoren doordat alle projecten hun doelgroep weten te bereiken en de vooraf aangegeven deelname in aantallen jongeren weten te behalen. Het gaat om 30 tot 40 jongeren bij de zakgeldprojecten, ongeveer 25 jongeren (per activiteit) bij de sport- en spelactiviteiten en 100 of meer jongeren (per jaar) bij de culturele projecten. De uitval blijft in alle gevallen beperkt.

Kosten

De kosten voor de onderzochte activiteiten variëren van € 3.350 (voor het sport- en spelproject in De Baarsjes) tot meer dan € 50.000 (zakgeldproject in Bos en Lommer) per project. De zakgeldprojecten zijn relatief kostbaar in verhouding tot het aantal jongeren dat er aan deelneemt. Opmerkelijk is dat de culturele projecten ook relatief kostbaar zijn, maar dat de kosten voor de stadsdelen beperkt blijven door financiering van derden, zoals diverse fondsen (zoals Stichting Doen, het Oranjefonds en Jantje Beton), donaties en eigen inkomsten.

Resultaten: registratie en ambitieniveau

Informatie over de resultaten van de projecten is beperkt door gebrekkige registratie. Wel is van de instellingen mondelinge en – in enkele gevallen – schriftelijke informatie over het bereiken van de doelen beschikbaar. Volgens de instellingen worden de doelstellingen op het gebied van vorming meestal bereikt in die zin dat jongeren nieuwe vaardigheden leren, meer vertrouwen krijgen, zich serieus genomen voelen. Wat hiervan overblijft nadat ze het project hebben beëindigd, is door de instellingen moeilijk aan te geven. Van enkele jongeren is bij de instelling bekend dat ze naar een opleiding zijn gegaan of betrokken raken bij het jongerenwerk zelf. Mogelijk hebben de projecten daaraan een bijdrage geleverd.

Succesfactoren

Op grond van onze analyse van de negen succesprojecten, de beschikbare schriftelijke informatie en de informatie van de instellingen over hun individuele projecten onderscheidt de rekenkamer de volgende succesfactoren. Projecten zijn succesvol, indien ze:

- Aansluiten op de belangstelling van jongeren, doordat de jongeren iets bijzonders geboden wordt.
- Een duidelijke structuur bieden en jongeren houden aan afspraken.

- De kwaliteit van de begeleiders, die creatief en enthousiast zijn en het vertrouwen hebben van de jongeren.
- Laagdrempelige activiteiten betreffen: geen inschrijving of verbonden aan andere activiteiten.
- Leiden tot een positief imago van het project, waardoor het snel bekend raakt, bijvoorbeeld door mond-op-mond reclame.

Het succes vloeit zodoende voort uit een combinatie van gewone dingen goed doen en innovatieve ideeën. Volgens de rekenkamer zijn de resultaten van jongerenwerk, dat uitgaat van een relatief beperkt ambitieniveau (bijvoorbeeld een bepaald bereik onder jongeren en een vooraf bepaald resultaat aan het eind van een activiteit), daarmee goed te beïnvloeden. De rekenkamer constateert dat onder de noemer van ‘talentontwikkeling’ regelmatig door stadsdelen hoge ambitieniveaus voor het jongerenwerk op tafel worden gelegd, zoals ‘jongeren moeten meer greep krijgen op hun leven’ of ‘jongeren moeten hun talent ontdekken en ontwikkelen’. De rekenkamer vraagt aandacht voor te hoge verwachtingen, omdat het bereiken van wat hierboven benoemd is als ‘duurzame resultaten’ of ‘maatschappelijke effecten’ eisen stelt. Met de huidige kwaliteit van het jongerenwerk en de jongerenwerkers, gezien opleiding en beloning, kunnen deze hoge ambities maar moeilijk worden bereikt. Ook vraagt het hoge investeringen in administratie en registratie (overigens een toename van de bureaucratie), die zo opgezet zouden moeten zijn dat individuele jongeren kunnen worden gevolgd na afloop van deelname aan een jongerenactiviteit (bijvoorbeeld in een ‘jongeren-dossier’). De rekenkamer vraagt zich af of dit hoge ambitieniveau eigenlijk wel van het jongerenwerk mag worden verwacht.

Aanbevelingen

Op grond van bovenstaande conclusies doet de rekenkamer de volgende aanbevelingen voor alle stadsdelen.

Scheve verdeling:

1. Inventariseer als stadsdelen gezamenlijk, gelet op het gebruik van voorzieningen door jongeren buiten hun eigen stadsdeel, de behoefte aan vrijetijdsvoorzieningen voor jongeren (12+) en het (gezamenlijke) aanbod van voorzieningen. ‘Repareer’ zo mogelijk de scheve verdeling in vraag en aanbod tussen de stadsdelen. Vergroot hiermee de voorwaarden voor een goed bereik van het jongerenwerk onder de doelgroep.

Opdrachtgeversrol:

2. Stel als stadsdeel heldere, in meetbare resultaten geformuleerde en controleerbare doelen vast voor het jeugdbeleid, als kader voor de uitvoering van jeugdbeleid door gesubsidieerde instellingen. Verbeter daarbij de definiëring van de doelgroep van het jongerenwerk, indien nodig naar soort activiteit.
3. Koppel bij de subsidieverlening in de beschikking de door de instelling te leveren prestaties aan de vastgestelde doelen van het jeugdbeleid.
4. Vraag als subsidiegever om tussentijdse rapportages. Voer hierover tussentijds gesprekken met instelling voor jeugdwerk, zodat zicht ontstaat over het bereiken van de overeengekomen afspraken.
5. Neem in de subsidiebeschikking als voorwaarde voor subsidievaststelling de verplichting van een eindverantwoording over de geleverde prestaties op. Borg daarbij de betrouwbaarheid van de gegevens.

6. Neem op basis van de eindverantwoording passende maatregelen jegens de instelling voor jeugdwerk, indien de beoogde afspraken over te leveren producten en prestaties niet zijn nagekomen. Ontwikkel een transparante set van passende maatregelen bij niet of onvoldoende nakomen van afspraken.
7. Zorg voor voldoende ambtelijke capaciteit en deskundigheid om – indien meerdere instellingen via subsidie verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het jeugdwerk – het subsidieproces goed te beheersen en afstemming in de uitvoering te borgen.
8. Voer versneld een WILL-systeem of daarop gelijkend systeem in. Borg dat via onder meer een gestandaardiseerd productenhandboek vergelijking mogelijk is tussen de stadsdelen ten aanzien van doelmatigheid en resultaten van het jongerenwerk. Dit biedt de basis om van best-practices te leren en geeft de instellingen de mogelijkheid om efficiënt diensten te leveren. Geef instellingen de ruimte om innovatieve ideeën in te brengen in het kader van het gestandaardiseerde productenhandboek.

Succesprojecten:

9. Bevorder als subsidiegever de registratie van succesvolle projecten. Benoem de succesfactoren en leg deze vast.
10. Ontwikkel een heldere visie op talentontwikkeling in het jongerenwerk in het algemeen en de daarbinnen uit te voeren projecten in het bijzonder en stel daarbij het ambitieniveau vast.
11. Houd bij het stellen van een hoog ambitieniveau voor talentontwikkeling in het jongerenwerk en de projecten die daarbinnen worden vastgesteld rekening met administratieve inspanningen die hiermee gepaard gaan. Indien wordt gestreefd naar effecten bij de jongeren die meer betekenis hebben dan het wekken van belangstelling of het ontdekken van talenten tijdens de deelname aan een project of traject, trekt dit een relatief zware wissel op inzet van middelen en personeel om de jongere blijvend te volgen: administratie, registratie en evaluatie.

Voor enige afzonderlijke stadsdelen doet de rekenkamer nog de volgende aanbevelingen:

Bos en Lommer

- Stel een beleidsplan jeugdbeleid en jongerenwerk voor de periode 2006-2010 zo spoedig mogelijk vast.

Geuzenveld-Slotermeer

- Maak een volgende stap naar een systematiek waarin de instelling de door haar bereikte resultaten verantwoordt.

Oud-West

- Houd enige structurele formatie bij het stadsdeel in stand ten dienste van jeugdbeleid en jongerenwerk.

Westerpark

- Stel een beleidsplan jeugdbeleid en jongerenwerk voor de periode 2006-2010 zo spoedig mogelijk vast.

Zeeburg

- Maak een volgende stap naar een systematiek waarin de instelling de door haar bereikte resultaten verantwoordt. Maak afspraken met de instelling over de verantwoording van de door haar bereikte resultaten.

Zuideramstel

- Maak een volgende stap naar een systematiek waarin de instelling de door haar bereikte resultaten verantwoordt. Maak afspraken met de instelling over de verantwoording van de door haar bereikte resultaten.

Zuidoost

- Stel een beleidsplan jeugdbeleid en jongerenwerk voor de periode 2006-2010 zo spoedig mogelijk vast.

De rekenkamer heeft van de Dagelijkse Besturen van de stadsdelen Bos en Lommer, De Baarsjes, Oud-West, Westerpark en Zuideramstel een reactie ontvangen op de conclusies en aanbevelingen.

De besturen kunnen zich in grote lijnen vinden in het rapport. Vier besturen geven aan dat zij alle aanbevelingen overnemen of al in uitvoering hebben. Het bestuur van De Baarsjes gaat in zijn reactie niet op de aanbevelingen in. De besturen spreken zich in hun reacties uit voor samenwerking tussen de stadsdelen. Zij wijzen daarbij met name naar overleg rond de spreiding van voorzieningen over de stadsdelen en over de invoering van de WILL-methodiek.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Jeugdbeleid is een onderwerp dat bovenaan de politieke agenda staat. Zowel landelijk als lokaal wordt regelmatig het jeugdbeleid geagendeerd in het kader van achterstandsjongeren, vroegtijdig schoolverlaters, integratie, gezondheid, veiligheid en maatschappelijke participatie. Ook in de verschillende media trekken thema's vanuit het jeugdbeleid (bijvoorbeeld zwaarlijvigheid, overlast door jongeren) regelmatig de aandacht. De aandacht is dan vaak gericht op jongeren die problemen hebben of veroorzaken en waarbij het verkeerd lijkt te gaan in hun ontwikkeling. De mogelijkheden voor ontwikkeling van de jeugd vormen een belangrijke basis voor de verdere kansen in de maatschappij. Ontwikkelingsmogelijkheden zijn er thuis, op school, in contacten met anderen en in de vrije tijd. De vraag is of er voldoende aanbod is voor vrijetijdsbesteding van jongeren, waarin voldoende mogelijkheden voor ontwikkeling voor de jeugd worden geboden. Dit is de aanleiding voor het voor u liggende onderzoek van de rekenkamer naar vrijetijdsbesteding voor jongeren.

1.2 Begrippen en beleid

Vrije tijd

Een eenduidige definitie van het begrip vrije tijd is er niet. De rekenkamer verstaat onder vrije tijd de tijd die niet aan school, werk of zorg wordt besteed. Vrije tijd kan op verschillende manier worden ingevuld en naarmate men ouder wordt ontstaan verschillende interesses om de vrije tijd te besteden. Volgens het CBS onderzoek *Jeugd 2003* hebben jongeren van 12 tot 24 jaar ongeveer zes uur vrije tijd per dag beschikbaar. Een groot deel van deze tijd wordt doorgebracht met televisie kijken, computeren of luisteren naar muziek. Daarnaast besteden jongeren tijd aan contacten met familieleden en vrienden. De overige tijd wordt besteed aan spelletjes, toneelspelen, muziek maken, nietsdoen, sportbeoefening of uitgaan. De manier waarop de vrije tijd besteed wordt, verandert naarmate men ouder wordt. Zo doen jongeren tot 18 jaar relatief veel aan lichamelijke sportbeoefening en vanaf 18 jaar hebben de jongeren meer belangstelling voor uitgaan¹.

Jongeren kunnen voor de invulling van hun vrije tijd gebruik maken van het aanbod van sportverenigingen, muziekverenigingen, musea, theaterscholen, bibliotheken, bioscopen, maar er zijn ook activiteiten die speciaal georganiseerd worden voor jongeren, zoals het jongerenwerk en het sportbuurtwerk.

Maatschappelijk krachtenveld en de rol van de overheid

Veel organisaties zijn betrokken bij het jeugdbeleid. Een groot deel van het aanbod van de vrijetijdsvoorzieningen wordt gerealiseerd door particulier initiatief zoals sport-, muziek-, theaterverenigingen en scouting. Steeds vaker bieden scholen na schooltijd ook activiteiten aan.

Soms schiet het reguliere aanbod van vrijetijdsvoorzieningen echter tekort. De voorzieningen sluiten niet goed op elkaar aan of het aanbod van voorzieningen sluit niet goed aan bij de behoeften van de jeugd. Dit kan bijvoorbeeld doordat bepaalde jongeren te weinig geld hebben om gebruik te maken van het reguliere aanbod van voorzieningen en hierdoor buiten de boot dreigen te vallen. In dat geval heeft de gemeente de taak om vrijetijdsvoorzieningen en activiteiten voor de jeugd aan te bieden, zodat zij zich kunnen ontwikkelen en ontplooien. Deze gemeentelijke taak was vastgelegd in de Welzijnswet, en vloeit nu voort

uit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). De gemeente moet er voor zorgen dat er tussen de verschillende actoren die betrokken zijn bij het jeugdbeleid, zoals welzijnsinstellingen, verenigingen, jongerenwerkers en de jongeren zelf heldere afspraken worden gemaakt over het realiseren van de voorzieningen en activiteiten. Ook heeft de gemeente als taak om de acties van de verschillende actoren op elkaar af te stemmen. Dat maakt dat de gemeente optreedt als regisseur van vrijetijdsvoorzieningen.

Beleid voor vrijetijdsbesteding in Amsterdam

Het beleid voor het aanbod voor de vrijetijdsbesteding van jongeren is onderdeel van het jeugdbeleid in Amsterdam. De accenten in dit beleid zijn de afgelopen tien jaar veranderd. Aan het begin van dit decennium lag de nadruk in het jongerenwerk vooral op het aanbieden van activiteiten waar jongeren vrijblijvend hun tijd konden besteden. Dit blijkt uit de nota 'Samenhang in jeugdbeleid' van de gemeente Amsterdam, waarin als doelstellingen zijn opgenomen dat jongeren in hun vrije tijd de mogelijkheid moeten hebben om deel te nemen aan veilige en positief uitdagende activiteiten die zij leuk vinden, dat zij zoveel mogelijk betrokken worden bij de planning en uitvoering van vrijetijdsactiviteiten en dat het aanbod moet aansluiten op de wensen en behoeften van jongeren.²

In het Lokaal Onderwijs- en Jeugdplan 2002-2006 van de gemeente Amsterdam wordt een geïntegreerd onderwijs- en jeugdbeleid voorgesteld. Het onderdeel jeugd bestaat in dit plan uit drie onderdelen, namelijk jeugdzorg, jeugdveiligheid en jeugd & vrije tijd. De gemeente wil voor alle jongeren leuke vrijetijdsvoorzieningen beschikbaar hebben. Daarbij richt de gemeente zich vooral op lacunes in het aanbod en op inhoudelijke vernieuwing. De invloed van jongeren zelf moet in deze aanpak een vanzelfsprekendheid zijn.

Het huidige Amsterdams jeugdbeleid is vastgelegd in de nota 'Jong Amsterdam 2006- 2010' (hierna: Jong Amsterdam). Hierin zijn zes speerpunten voor het jeugdbeleid opgenomen:

1. Succesvolle schoolloopbaan: de belangrijkste succesfactor van de jeugd.
2. Brede talentontwikkeling: zijn wie je bent, worden wie je wilt zijn.
3. Aansluitende zorg: een passend zorgaanbod voor de jeugd.
4. Jong burgerschap: ook de jeugd draagt bij aan een open stad en een open geest.
5. Van onderwijs naar arbeidsmarkt: verzilver het talent.
6. Uitdagende leer-, leef- en werkomgeving: een plek waar men graag wil zijn.

Vrijetijdsbesteding voor de jeugd komt vooral terug bij de speerpunten brede talentontwikkeling en bij een uitdagende leer-, leef- en werkomgeving. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het stimuleren van jeugdsport en cultuureducatie.

De nota Jong Amsterdam onderstreept het belang van vrijetijdsbesteding als volgt:

"Vrijetijdsbesteding is geen overbodige luxe, maar een essentieel deel van de leefwereld van jongeren. Via vrijetijdsvoorzieningen maken kinderen en jongeren zich sociale competenties eigen. Voor de partners van Jong Amsterdam is de school een belangrijk startpunt om vrijetijdsactiviteiten te ontwikkelen. Scholen en instellingen voor welzijn en jongerenwerk sluiten hiervoor coalities."

De stadsdelen maken een vertaling van de nota Jong Amsterdam voor de situatie in hun eigen stadsdeel. Met de nota Jong Amsterdam hebben stadsdelen een nadrukkelijke taak gekregen om talentontwikkeling van jongeren te stimuleren.

Rol stadsdelen en centrale stad bij vrijetijdsbesteding

Het aanbieden van activiteiten aan jongeren voor de besteding van vrije tijd is vooral een verantwoordelijkheid van de stadsdelen. De stadsdelen richten zich op kleinschalige buurtgerichte voorzieningen zoals activiteitencentra, buurtcentra en de buitenspeelruimte. Daarnaast heeft het stadsdeel een taak bij het aanbieden van activiteiten voor jongeren zoals het jongerenwerk en het sportbuurtwerk.

De activiteiten van de centrale stad op het gebied van vrijetijdsbesteding van jongeren zijn ondersteunend en aanvullend aan die van de stadsdelen. De Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) van de centrale stad subsidieert enkele grote multifunctionele jongerencentra (zoals Argan, Nowhere, Studio West, etc.) en activiteiten die gericht zijn op jongeren vanaf 16 jaar uit de hele stad. Verder draagt DMO bij aan sportaccommodaties, topsport en topevenementen. Ook verstrekt de dienst een scholierenvergoeding aan minimuminkomens die gebruikt kan worden om onder andere sport te betalen. Tenslotte bevordert DMO ook waar nodig de stedelijke coördinatie op het gebied van jeugd- en sportbeleid.

1.3 Probleemstelling en onderzoeksvragen

De rekenkamer wil met dit onderzoek beoordelen of de stadsdelen de door hun gestelde doelen op het gebied van vrijetijdsbesteding voor jongeren realiseren en of ze hierbij en efficiënte werkwijze hanteren.

Daarnaast wil de rekenkamer door het maken van een vergelijking tussen de stadsdelen aanknopingspunten bieden voor verbeteringen bij het beleid voor vrijetijdsbesteding van stadsdelen.

Het onderzoek richt zich op de inspanningen van de stadsdelen om een gewenst aanbod aan vrijetijdsbesteding voor jongeren te realiseren. De probleemstelling van het onderzoek luidt als volgt:

Bieden stadsdelen op een doelmatige en doeltreffende wijze een passend aanbod van activiteiten voor vrijetijdsbesteding van jongeren?

Deze probleemstelling valt uiteen in de volgende onderzoeksvragen:

1. Wat zijn de verschillen tussen de stadsdelen in aantallen jongeren en in aanbod voor vrijetijdsbesteding voor jongeren?
2. Hoe doelmatig en doeltreffend voeren de stadsdelen hun opdrachtgeversrol uit naar het jongerenwerk?
3. Worden de beoogde resultaten van het jongerenwerk door de instellingen gerealiseerd?
4. Wat zijn de succesfactoren in de uitvoering door de welzijnsinstelling om een passend aanbod van het jongerenwerk aan te bieden?

1.4 Afbakening

De rekenkamer heeft ervoor gekozen het onderzoek af te bakenen naar leeftijd van de jongeren, werkveld en onderzoeksperiode.

Leeftijdsgroep

Jongeren kunnen worden ingedeeld in drie leeftijdscategorieën:

- Kinderen van 0 tot 12 jaar.
- Jongeren van 12 tot 18 jaar.
- Jongeren van 18 tot 23 jaar.

In dit onderzoek richt de rekenkamer zich op de leeftijdsgroep van 12 tot 18 jaar.³ Er zijn verschillende leeftijdsindelingen denkbaar, maar de rekenkamer kiest voor deze afbakening vanwege een aantal inhoudelijke en meer pragmatische overwegingen:

- Het kind rond het twaalfde levensjaar van basisschool naar het voortgezet onderwijs gaat. Dit is een grote verandering voor het kind. De hoeveelheid vrije tijd en de manier waarop het kind deze besteedt, verandert (van naschoolse opvang naar het maken van meer huiswerk en zelfstudie). Het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen moet hierbij aansluiten.
- In de ambtelijke organisatie van de stadsdelen zijn vaak verschillende beleidsmedewerkers belast met het jeugdbeleid voor kinderen onder de 12 jaar en voor kinderen boven de 12 jaar. Hierdoor is het met name voor het doelmatigheidsonderdeel uit praktisch oogpunt handiger het onderscheid bij 12 jaar te leggen dan bijvoorbeeld bij 10 jaar.
- Vanwege de keuze voor het jongerenwerk is besloten om de bovengrens te leggen bij 18 jaar, omdat de 12- tot 18-jarigen de belangrijkste doelgroep zijn van deze werksoort. Het blijkt voor het jongerenwerk moeilijk om jongeren van 18 jaar en ouder te interesseren voor de activiteiten, die door het jongerenwerk worden georganiseerd.

Jongerenwerk

Stadsdelen zorgen voor de leeftijdscategorie van 12 tot 18 jaar voor jongerenwerk en sportbuurtwerk. Tevens houden zij accommodaties in stand voor vrijetijdsvoorzieningen, onder andere bedoeld voor jongeren.

De rekenkamer kiest er in dit onderzoek voor zich te richten op het jongerenwerk. Van het jongerenwerk is namelijk bekend dat er een behoefte is aan de activiteiten, maar dat deze niet altijd goed bezocht worden. De rekenkamer leidt hieruit af dat er bij het jongerenwerk risico's zijn bij het bereiken van de beoogde resultaten.

In het onderzoek verstaat de rekenkamer onder jongerenwerk:

Sociaal-culturele, niet op winst gerichte, activiteiten, georganiseerd door volwassenen om jongeren in leeftijdsgebonden organisaties in de vrijetijdssector ontspanning te bieden, te vormen en te helpen.⁴

Het jongerenwerk is soms ondergebracht in een aparte organisatie voor jongerenwerk, maar kan ook deel uitmaken van een bredere welzijnsinstelling voor sociaal-cultureel werk.

Onderzoeksperiode

Om een oordeel te kunnen geven over de effectiviteit van het beleid moeten we ons richten op beleid dat grotendeels is afgerond. De rekenkamer richt het onderzoek op de periode 2005-2007. Voor het beleid en de resultaten daarvan kijken we naar de periode 2005 tot en met 2006. Voor het deel van het onderzoek waar de uitvoering van succesvolle activiteiten centraal staat, gaan we minder ver terug: namelijk naar 2006 of de eerste helft van 2007. Deze activiteiten zijn het meest aangepast aan de huidige inzichten voor het jeugdbeleid, waardoor het leereffect voor de toekomst het grootste zal zijn.

Van breed naar smal

Om een relatie te kunnen leggen tussen de verschillende onderwerpen die in het onderzoek aan de orde komen, heeft de rekenkamer voor een aanpak van het onderzoek gekozen waarin van breed naar smal is gewerkt. Onderstaande trechterfiguur verduidelijkt de focus van het onderzoek. De eerste onderzoeksvraag kent een breed en inventariserend karakter, omdat daar de voorzieningen en demografische gegevens van alle jongeren tussen de 0 en 23 jaar in kaart worden gebracht. De tweede en derde onderzoeksvragen (zie paragraaf 1.3) hebben betrekking op de activiteiten die stadsdelen aanbieden voor jongeren van 12 tot 18 jaar. Tenslotte richt de rekenkamer zich bij de vierde onderzoeksvraag voor elk stadsdeel op één soort activiteit die gericht is op talentontwikkeling bij jongeren van 12 tot 18 jaar. Hiervoor is gekozen omdat talentontwikkeling een prominent onderdeel uitmaakt van het huidige beleid voor de vrijetijdsbesteding van jongeren.

Figuur 1.1 — Opbouw onderzoek

1.5 Normenkader

Het onderzoek beoogt een beoordeling te geven van de prestaties van de stadsdelen. Om tot een oordeel te komen hanteert de rekenkamer normen voor verschillende onderdelen uit de onderzoeksvragen. Het onderstaande normenkader geeft de normen weer zoals die gehanteerd zijn voor de vragen twee tot en met vier. De eerste onderzoeksvraag heeft een inventariserend en beschrijvend karakter, waarbij gekeken wordt naar het aantal jongeren en het bestaande aanbod voor vrijetijdsbesteding (zoals sportparken, bioscopen en zwembaden).

Tabel 1.1 - Normenkader

Vraag	Norm	Toetsaspecten
1	De beoogde resultaten voor het jongerenwerk zijn gerealiseerd.	<ul style="list-style-type: none"> • Heldere doelen • Gerealiseerde activiteiten • Bereikte jongeren • Aansluiting aanbod bij vraag jongeren
2	Het stadsdeel slaagt er in een vrijetijdsaanbod te realiseren van een zo hoog mogelijke kwaliteit, tegen zo laag mogelijke kosten.	<ul style="list-style-type: none"> • Beschikbare middelen • Aantal FTE stadsdeel • Kwaliteit gemaakte afspraken • Voortgangsbewaking
3	De instelling slaagt er in het jongerenwerk uit te voeren van een zo hoog mogelijke kwaliteit en tegen zo laag mogelijke kosten.	<ul style="list-style-type: none"> • Bereik van de activiteit • Toegankelijkheid activiteit • Budget voor de activiteit • Aantal jongerenwerkers • Resultaten sluiten aan bij doelen

Toepassing normenkader

Bij de toepassing van dit normenkader maakt de rekenkamer de volgende opmerking. Sturing en verantwoording van het jeugdbeleid, waaronder jongerenwerk, zijn nog niet ver ontwikkeld. In een eerder rapport⁵ constateerde de rekenkamer dat zowel de sturing van de kant van de stadsdelen als de verantwoording door de welzijnsinstellingen belangrijke gebreken laten zien. Doelstellingen worden niet in meetbare resultaten vastgelegd, waardoor realisatie van doelen moeilijk is vast te stellen.

De gemeente en de stadsdelen hebben ingestemd met deelname aan het zogenaamde WILL-project (Welzijn Informatie Lokaal en Landelijk). Doel hiervan is een duidelijk beeld te krijgen van de doelmatigheid en de resultaten van het welzijnswerk op grond van een eenduidig, door alle deelnemers gebruikt, producten handboek. In dit handboek worden producten van het welzijnswerk uniform beschreven. De bedoeling is dat deze producten op grond van prestatie-eenheden worden gesubsidieerd. In de praktijk werd in 2006 en 2007 bij jongerenwerk in twee stadsdelen (Zeeburg en Zuideramstel) volgens de WILL-systematiek gewerkt. In 2007 gebeurde dit ook in Oud-West.

De WILL-systematiek is nog maar een eerste stap. Deze systematiek maakt het mogelijk producten te vergelijken, maar maakt nog geen koppeling mogelijk van producten aan doelstellingen, resultaten en effecten.

Om deze stap mogelijk te maken is het zogenaamde TRILL-project gestart door een aantal gemeenten en instellingen in het zuiden van het land⁶. Met TRILL moeten de instellingen inzichtelijk kunnen maken welke bijdrage het welzijnswerk aantoonbaar levert aan de verbetering van de situatie van mensen. Hiertoe zijn de resultaten van het welzijnswerk geëxpliciteerd in een zogenaamde resultatencatalogus. Gemeenten kunnen de resultatencatalogus gebruiken voor de opdrachtformulering aan de instellingen. Er is eveneens een diensten- en modulenboek ontwikkeld dat instellingen kunnen gebruiken om aan te geven welke diensten zij gaan leveren om gewenste resultaten te gaan bereiken. Het diensten- en modulenboek sluit aan bij de resultatencatalogus.

In het kader van TRILL wordt de verantwoordelijkheid voor het formuleren van beleidsdoelstellingen in meetbare resultaten gelegd bij gemeenten (in het kader van dit onderzoek: stadsdelen). Vervolgens hebben welzijnsinstellingen de verantwoordelijkheid om hun diensten te formuleren voor het bereiken van de gevraagde resultaten. Na gunning van de opdracht en het leveren van de diensten rapporteren instellingen op grond van de overeengekomen wijze van registratie – en eventueel op grond van evaluatieonderzoek – over de

vraag in hoeverre de gevraagde resultaten zijn bereikt. De gemeente beoordeelt de verantwoording en rekent af.

De rekenkamer neemt dit model in dit onderzoek over. Voor het onderzoek zijn wij er vanuit gegaan dat stadsdelen de verantwoordelijkheid hebben beleidsdoelstellingen in meetbare resultaten te formuleren. Instellingen hebben de verantwoordelijkheid aan te geven hoe zij met hun diensten of producten de gewenste resultaten bereiken.

De rekenkamer merkt hierbij op dat producten of diensten op het terrein van jeugdbeleid in te delen zijn in een reeks van toenemende 'toegevoegde waarde' door de instelling:

1. het product beoogt alleen het leveren van een bepaald aanbod (bijvoorbeeld ontmoeting) en de vraag is in hoeverre dit aansluit bij de vraag en of de doelgroep wordt bereikt;
2. door het product wordt een toegevoegde waarde geleverd, die – ten opzichte van de start – aan het einde van de levering aantoonbaar aanwezig is (bijvoorbeeld: sociale vaardigheden van jongeren zijn toegenomen door een cursus);
3. door het product wordt een blijvend resultaat bereikt, dat ook na de afloop van de activiteit aanwezig blijft (bijvoorbeeld: deze bepaalde groep van jongeren veroorzaakt geen overlast meer).

De rekenkamer constateert dat beleidsmakers die 'meer willen' met het jeugdbeleid aan instellingen producten zullen vragen die onder 2. en 3. genoemd zijn. Dit maakt producten en diensten, die alleen een bepaald aanbod leveren in zekere zin kwetsbaar. De rekenkamer meent dat dergelijke producten in bepaalde situaties voldoende kunnen zijn.

Naast de drie hierboven genoemde is nog een stap voorstelbaar, waarbij het product aantoonbare maatschappelijke effecten heeft. Omdat maatschappelijke effecten vaak het gevolg zijn van het handelen van diverse actoren in een complexe situatie, gaat de rekenkamer er vanuit dat deze stap voor het jongerenwerk voorlopig theoretisch is.

In het kader van dit onderzoek hanteert de rekenkamer de volgende begrippen, die ontleend zijn aan TRILL:

- product: de tastbare waar, voorziening of concrete dienst die een instelling levert aan een derde, waarmee de instelling voorziet in de behoefte van die derde. Soms betaalt die derde voor het product een prijs, soms niet;
- prestatie of interventie: datgene wat de instelling doet;
- resultaat: datgene wat de prestatie of interventie direct oplevert;
- effect: datgene wat het resultaat mede tot gevolg heeft (op langere termijn of bij een andere, grotere, groep).

1.6 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd.

Allereerst biedt hoofdstuk 2 een overzicht van enige kenmerken van jongeren van 12 jaar en ouder. Tevens geeft het een overzicht van beschikbare voorzieningen per stadsdeel op het gebied van sport, cultuur en ontmoeting. Hierbij worden alle Amsterdamse stadsdelen betrokken; ook die stadsdelen (Centrum, Noord, Oost-Watergraafsmeer, Osdorp en Oud-Zuid), die niet bij de rekenkamer zijn aangesloten.

Hoofdstuk 3 gaat kort in op wat onder jongerenwerk moet worden verstaan. Tevens wordt de doelgroep van het jongerenwerk per stadsdeel aangegeven. De rol van de stadsdelen als opdrachtgever van het jongerenwerk is het hoofdonderwerp van hoofdstuk 4. We gaan in op het door de stadsdelen geformuleerde beleid, de wijze waarop zij de instellingen voor

jongerenwerk aansturen en op hun eigen organisatie. In hoofdstuk 5 komen de activiteiten van de instellingen aan de orde, de subsidies voor jongerenwerk en de resultaten van het jongerenwerk. In hoofdstuk 6 staan succesvolle activiteiten van het jongerenwerk centraal. Nagegaan wordt welke factoren bijdragen aan het succes van activiteiten.

2 Jongeren en aanbod vrijetijdsvoorzieningen

In dit hoofdstuk schetst de rekenkamer een beeld van de situatie van de jongeren en de aanwezige voorzieningen per stadsdeel.

In de eerste paragraaf gaat de rekenkamer in op een aantal kenmerken van de jongerenpopulatie in de stadsdelen. Daarbij komt onder meer het aantal jongeren aan de orde, de etnische afkomst van de jongeren, de jongeren die opgroeien in een minimahuishouden en de jongeren met ouders met een lage opleiding. In de tweede paragraaf gaat de rekenkamer in op een aantal kenmerken van het gedrag van de jongeren zoals het aantal voortijdig schoolverlaters en het aantal overlastgevende jongeren. In de derde paragraaf van dit hoofdstuk gaat de rekenkamer in op de voorzieningen die in de stadsdelen aanwezig zijn voor de jongeren. Het gaat hierbij om voorzieningen zoals bibliotheken, sporthallen, zwembaden, muziekscholen, theaters, etcetera.

Daarmee geeft de rekenkamer een antwoord op de volgende onderzoeksvraag:

Wat zijn de verschillen tussen de stadsdelen in aantallen jongeren en daarmee de vraag naar vrijetijdsbesteding en aanbod voor vrijetijdsbesteding voor jongeren?

In dit hoofdstuk geeft de rekenkamer een vergelijking tussen alle Amsterdamse stadsdelen. In de tabellen wordt wel onderscheid gemaakt tussen de stadsdelen die zijn aangesloten bij de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam en de overige stadsdelen.

2.1 Kenmerken jongerenpopulatie

In deze paragraaf laat de rekenkamer zien hoeveel jongeren in de stadsdelen wonen. Hiermee wordt zichtbaar hoe groot de groep van jongeren is waarop het beleid van de stadsdelen zich richt. Ook geeft de rekenkamer inzicht in de afkomst van de jongeren en de verschillen daartussen in de stadsdelen. De afkomst van de jongeren kan van invloed zijn op de activiteiten die de stadsdelen aanbieden. Jongeren van allochtone afkomst zijn geïnteresseerd in andere activiteiten dan Nederlandse jongeren. Jongeren van Nederlandse afkomst maken bijvoorbeeld meer gebruik van het Amsterdamse uitgaansleven zoals cafés, kantines van sportclubs, theatervoorstellingen, concerten en musea. Terwijl allochtone jongeren vaker naar buurt- en jongerencentra gaan en vaker vrienden op straat ontmoeten⁷. Ook is het geslacht van invloed op de manier waarop jongeren hun vrije tijd besteden. Meisjes vinden het bijvoorbeeld leuk om te lezen, dingen met de familie te doen, binnen te zijn met vriendinnen, uitgaan, winkelen, naar het strand of park gaan, vrijwilligerswerk te doen of zelf iets te organiseren, terwijl jongens liever sporten en computeren⁸. De rekenkamer heeft in onderstaande overzichten echter geen onderscheid naar geslacht aangegeven. De verdeling tussen jongens en meisjes is gelijkmatig verdeeld over de jongerenpopulatie.

Daarnaast komen in deze paragraaf verschillende omstandigheden waar de jongeren mee te maken hebben aan bod, zoals de gezinssituatie, de schoolsituatie en de inkomenssituatie.

2.1.1 Leeftijdscategorie

Tabel 2.1 geeft een overzicht van het aantal jongeren per stadsdeel uitgesplitst naar leeftijdscategorieën. In het jongerenwerk is geen eenduidige leeftijdafbakening te zien⁹. De rekenkamer maakt hier een onderverdeling naar de leeftijdscategorieën 12 tot en met 17 en 18 tot en met 22 jaar.

Tabel 2.1 – Aantallen jongeren per leeftijdscategorie per stadsdeel

Stadsdeel	%		%		Totaal 12-22	%	Totaal bevolking
	12-17	12-17	18-22	8-22			
Bos en Lommer	1.846	6%	2.294	8%	4.140	14%	30.294
De Baarsjes	1.353	4%	2.259	7%	3.612	11%	33.847
Geuzenveld-Slotermeer	3.187	8%	3.012	7%	6.199	15%	41.335
Oud-West	996	3%	1.838	6%	2.834	9%	31.529
Slotervaart	3.734	9%	3.001	7%	6.735	15%	43.913
Westerpark	1.521	4%	2.318	7%	3.839	11%	34.059
Zeeburg	2.543	5%	2.720	6%	5.263	11%	46.700
Zuideramstel	1.660	4%	2.392	5%	4.052	9%	46.784
Zuidoost	6.287	8%	6.114	8%	12.401	16%	77.917
Centrum	2.519	3%	4.813	6%	7.332	9%	80.819
Noord	6.232	7%	5.643	6%	11.875	14%	87.623
Oost-Watergraafsmeer	3.282	6%	4.397	7%	7.679	13%	58.798
Osdorp	3.366	7%	3.082	7%	6.448	14%	45.483
Oud-Zuid	3.089	4%	4.570	5%	7.659	9%	83.633
Amsterdam ¹⁰	41.622	6%	48.478	7%	90.100	12%	743.104

Bron: Dienst Onderzoek en Statistiek, bewerking rekenkamer.

In geheel Amsterdam is 6% van de bevolking in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar (41.622 jongeren). Daarnaast bestaat 7% van de Amsterdamse bevolking uit jongeren in de leeftijd van 18 tot en met 22 jaar (48.478 jongeren). In totaal bestaat de groep 12 tot en met 22-jarigen in Amsterdam uit 90.100 jongeren, dat is 12% van de totale bevolking in Amsterdam.

In stadsdeel Slotervaart wonen naar verhouding de meeste jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar (9%). Naar verhouding wonen in de stadsdelen Oud-West (3%) en Centrum (3%) de minste jongeren in deze leeftijdscategorie. In absolute cijfers wonen in stadsdeel Zuidoost (6.287) en Noord (6.232) de meeste jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar. In Oud-West wonen maar 996 jongeren van deze leeftijd.

In de leeftijdscategorie 18 tot en met 22 jaar wonen naar verhouding de meeste jongeren in Zuidoost (8%) en Bos en Lommer (8%). Met 5% wonen in Zuideramstel en Oud-Zuid de minste jongeren in deze leeftijdscategorie. De meeste jongeren van 18 tot en met 22 jaar wonen in Stadsdeel Zuidoost (6.114) en Amsterdam-Noord (5.643). In Oud-West (1.838) wonen de minste jongeren van 18 tot en met 22 jaar.

2.1.2 Afkomst

In Amsterdam is 59% van de jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar van niet-westerse allochtone¹¹ afkomst. 33% van de jongeren is van Nederlandse afkomst. De overige zijn van westerse allochtone afkomst. Tussen de stadsdelen zijn grote verschillen te zien. In Bos en Lommer is 87% van de jongeren van niet-westerse allochtone afkomst en 8% van Nederlandse afkomst. In Geuzenveld-Slotermeer zijn deze percentages 78% en 17%. Deze percentages zijn vergelijkbaar met stadsdeel Zuidoost (75% en 19%).

In stadsdeel Centrum is echter 26% van de jongeren van niet-westerse allochtone afkomst en 59% van de jongeren van Nederlandse afkomst. In Zuideramstel is dit 32% en 51%. Alle percentages zijn weergegeven in onderstaande tabel.

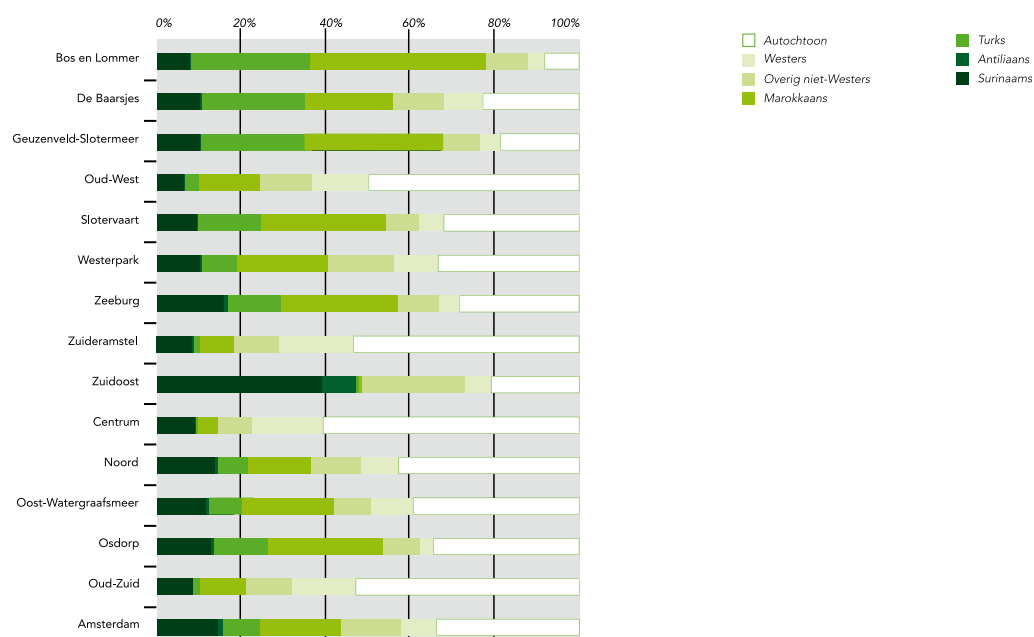
Tabel 2.2 — Afkomst jongeren 12 tot en met 17 jaar

Stadsdeel	Niet-westerse allochtoon	Westers allochtoon	Nederlands
Bos en Lommer	87%	4%	9%
De Baarsjes	70%	9%	21%
Geuzenveld-Slotermeer	78%	5%	17%
Oud-West	39%	14%	47%
Slotervaart	65%	6%	29%
Westerpark	57%	11%	32%
Zeeburg	70%	6%	24%
Zuideramstel	32%	18%	51%
Zuidoost	75%	6%	19%
Centrum	26%	15%	59%
Noord	51%	7%	42%
Oost-Watergraafsmeer	55%	9%	37%
Osdorp	64%	6%	30%
Oud-Zuid	35%	15%	51%
Amsterdam	59%	8%	33%

Bron: Dienst Onderzoek en Statistiek, bewerkt door rekenkamer.

De groep niet-westerse allochtonen kan nog worden opgesplitst naar verschillende groepen. Dit is in onderstaande figuur en in bijlage 1 weergegeven. Daaruit blijkt dat in Amsterdam de meeste jongeren van 12 tot en met 17 jaar van Nederlandse (33%), Marokkaanse (18%) of Surinaamse (15%) afkomst zijn. Ook hierbij zijn de verschillen tussen de stadsdelen groot. Zo is in stadsdeel Zuidoost 41% van de jongeren van Surinaamse afkomst, terwijl dat bijvoorbeeld in Oud-West maar 2% is. Daarentegen is het aandeel Turkse jongeren in Zuidoost 1% en het aandeel Marokkaanse jongeren 2%. In Bos en Lommer is 29% van de jongeren tussen de 12 en 17 jaar van Turkse afkomst en 40% van Marokkaanse afkomst. In Geuzenveld-Slotermeer is dit 33% en 24%.

Figuur 2.1 – Afkomst jongeren 12 tot en met 17 jaar per stadsdeel

2.1.3 Jongeren uit minimahuishouden

Of een jongere opgroeit in een minimahuishouden (jaarinkomen van maximaal €14.540) kan een indicatie geven van de mogelijkheid die de jongere heeft om deel te nemen aan activiteiten voor besteding van de vrije tijd. Als in een gezin weinig geld beschikbaar is, zal het voor de jongeren lastiger zijn om bijvoorbeeld lid te worden van een voetbalclub of een sportschool. Dit kan betekenen dat de groep die opgroeit in een minimahuishouden eerder een beroep doet op de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding die door het jongerenwerk worden aangeboden. Deze activiteiten zijn over het algemeen goedkoper dan de activiteiten die commercieel worden aangeboden. In tabel 2.3 is per stadsdeel het aantal jongeren tot 18 jaar dat opgroeit in een minimahuishouden opgenomen.

Tabel 2.3 - Aantal jongeren tot 18 jaar dat opgroeit in een minimahuishouden in 2006 per stadsdeel

Stadsdeel	Aantal jongeren in minimahuishouden	% jongeren in minimahuishouden
Bos en Lommer	2.774	42 %
De Baarsjes	1.915	35 %
Geuzenveld-Slotermeer	3.727	37 %
Oud-West	795	20 %
Slotervaart	3.021	29 %
Westerpark	1.734	33 %
Zeeburg	3.029	28 %
Zuideramstel	884	14 %
Zuidoost	6.732	37 %
Centrum	1.262	14 %
Noord	6.238	32 %
Oost-Watergraafsmeer	2.827	27 %
Osdorp	2.642	25 %
Oud-Zuid	1.977	17 %
Amsterdam	39.562	29 %

Bron: Dienst Onderzoek en Statistiek.

Van het aantal jongeren tot 18 jaar in Amsterdam leeft 29% in een minimahuishouden. De verschillen tussen de stadsdelen zijn hierbij groot. In stadsdeel Bos en Lommer leven 2.778 kinderen in een minimahuishouden, dat is 42% van de jongeren tot 18 jaar. In Geuzenveld-Slotermeer en Zuidoost is dit 37%, dat zijn respectievelijk 3.727 en 6.732 jongeren. In Slotervaart en Zeeburg liggen de percentages rond het Amsterdamse gemiddelde (28% en 29%). In de stadsdelen Centrum en Zuideramstel groeien naar verhouding de minste kinderen op in een minimahuishouden (14%). In absolute aantallen is dat in de stadsdelen Oud-West (795) en Zuideramstel (884).

2.1.4 Jongeren met ouders met lage opleiding: doelgroep leerlingen

In het primair onderwijs zijn doelgroep leerlingen omschreven als leerlingen van de basisschool met laag opgeleide ouders. Leerlingen van de basisschool zijn weliswaar een andere doelgroep dan de doelgroep waarop de rekenkamer zich in dit onderzoek richt, maar op grond van dit percentage heeft de rekenkamer een inschatting gemaakt van het aantal jongeren per stadsdeel met laag opgeleide ouders. Deze jongeren lopen de kans thuis minder talenten te kunnen ontwikkelen, waardoor zij eerder zijn aangewezen op het jongerenwerk. In onderstaande tabel is het percentage leerlingen met laag opgeleide ouders per stadsdeel opgenomen.

Tabel 2.4 — Percentage leerlingen met laag opgeleide ouders per stadsdeel in schooljaar 2006/2007

Stadsdeel	% leerlingen met laag opgeleide allochtone ouders ¹²	% leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders ¹³	% overig
Bos en Lommer	90%	3%	7%
De Baarsjes	71%	7%	22%
Geuzenveld-Slotermeer	72%	4%	23%
Oud-West	35%	4%	61%
Slotervaart	48%	2%	49%
Westerpark	47%	7%	46%
Zeeburg	45%	6%	49%
Zuideramstel	16%	3%	81%
Zuidoost	59%	3%	37%
Centrum	12%	4%	84%
Noord	46%	10%	44%
Oost-Watergraafsmeer	40%	4%	56%
Osdorp	52%	4%	44%
Oud-Zuid	16%	3%	81%
Amsterdam	45%	5%	50%

Bron: Dienst Onderzoek en Statistiek.

In Amsterdam is het aantal leerlingen met laag opgeleide allochtone ouders (score 0,9) 45%. Het aantal leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders (score 0,25) is 5%. 50% van de leerlingen in Amsterdam is geen doelgroepopleerling. De verschillen tussen de stadsdelen in aantallen doelgroepopleerlingen zijn groot. In Bos en Lommer heeft 90% van de leerlingen een score 0,9 en 3% een score van 0,25. Daarmee is bij slechts 7% geen sprake van een doelgroepopleerling. Bos en Lommer heeft hiermee een aanzienlijk hogere score dan de andere stadsdelen. Na Bos en Lommer volgen Geuzenveld-Slotermeer met respectievelijk 72% en 4% en De Baarsjes met 71% en 7%. Stadsdelen met de minste doelgroepopleerlingen zijn Centrum (16%), Zuideramstel (19%) en Oud-Zuid (19%).

2.1.5 Conclusie kenmerken jongerenpopulatie

In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de stadsdelen waarin per kenmerk is aangegeven of het stadsdeel boven of onder het Amsterdams gemiddelde scoort.

Het aandeel jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 is in de stadsdelen Slotervaart (9%), Geuzenveld-Slotermeer (8%) en Zuidoost (8%) hoog. In de stadsdelen Centrum (3%) en Oud-West (3%) is dit juist laag. Ook in de stadsdelen De Baarsjes (4%), Westerpark (4%), Zuideramstel (4%) en Oud-Zuid (4%) is dit aandeel laag. In de andere stadsdelen ligt dit meer rond het Amsterdamse gemiddelde.

Uit de kenmerken van de jongerenpopulatie blijkt dat voornamelijk de stadsdelen Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Zuidoost opvallen. Deze stadsdelen en vooral stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer, hebben een hoog aandeel niet westerse allochtonen, veel jongeren die opgroeien in een minimahuishouden en veel leerlingen met laag opgeleide ouders in het stadsdeel. Aan de andere kant vallen de stadsdelen Oud-West, Zuideramstel, Centrum en Oud-Zuid op. Zij hebben weinig jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar en het aandeel Nederlandse jongeren in deze stadsdelen is groot. Daarnaast is het aantal leerlingen met laag opgeleide ouders en jongeren die opgroeien in een minimahuishouden laag. De andere stadsdelen Slotervaart, Westerpark, Zeeburg,

Noord, Osdorp en Oost-Watergraafsmeer wijken minder van het gemiddelde van de stad af.

2.2 Gedrag jongeren

In deze paragraaf kijkt de rekenkamer naar een aantal gegevens, die onder andere samenhangen met het gedrag van jongeren. De kenmerken waarnaar de rekenkamer kijkt zijn het aantal voortijdig schoolverlaters, het aantal jeugdgroepen in de stadsdelen en het aantal jongeren dat met de politie in aanraking is geweest.

2.2.1 Voortijdig schoolverlaters

Het aantal voortijdig schoolverlaters is het aantal leerlingen dat zonder startkwalificatie de school heeft verlaten. Een startkwalificatie is minimaal een diploma havo, vwo of mbo 2¹⁴. Het jongerenwerk kan een rol spelen bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten bij de jongeren of zij kan bijdragen aan het motiveren van de jongeren om toch weer naar school te gaan. Tabel 2.5 geeft een overzicht van de voortijdig schoolverlaters onder jongeren van 17 tot en met 22 jaar per stadsdeel.

Tabel 2.5 — Voortijdig schoolverlaters onder jongeren van 17 tot en met 22 jaar per stadsdeel

Stadsdeel	Aantal 31-07-2006	% ¹⁵ 31-07-2006	% 31-07-2007
Bos en Lommer	422	19%	18%
De Baarsjes	349	16%	14%
Geuzenveld-Sloterveer	741	25%	23%
Oud-West	210	12%	12%
Slotervaart	509	17%	15%
Westerpark	281	12%	12%
Zeeburg	428	17%	15%
Zuideramstel	199	8%	8%
Zuidoost	1.262	20%	20%
Centrum	384	9%	10%
Noord	1.341	24%	23%
Oost-Watergraafsmeer	519	12%	12%
Osdorp	582	19%	18%
Oud-Zuid	432	10%	12%
Amsterdam	7.669	16%	18%

Bron: Dienst Onderzoek en Statistiek.

In het stadsdeel Geuzenveld-Sloterveer en Noord is het percentage voortijdig schoolverlaters ten opzichte van het aantal jongeren in dat stadsdeel zowel in 2006 als in 2007 het hoogste. In beide gevallen ligt dit percentage rond de 25%. Het percentage voortijdig schoolverlaters is in beide jaren in de stadsdelen Zuideramstel (8%) en Centrum (9% en 10%) het laagste. In absolute aantallen is in 2006 het aantal voortijdig schoolverlaters in Noord en Zuidoost met 1.341 en 1.262 het hoogste. In de stadsdelen Zuideramstel en Oud-West zijn deze met 199 en 210 het laagste.

2.2.2 Overlastgevende jongeren

Om een indicatie te geven van de overlast van de jongeren in de stadsdelen heeft de rekenkamer gekeken naar het aantal en type jeugdgroepen (indeling op basis van politiegegevens) in de stadsdelen en naar de aantallen minderjarige first offenders, minderjarige licht criminelen en harde kern jeugd in de stadsdelen. Overlastgevende jongeren

worden vaak in verband gebracht met jeugdbeleid. De vraag is dan of deze groep nog wel of niet een doelgroep vormt voor het jongerenwerk of dat deze groep op een andere manier moet worden benaderd. Onderstaande tabel laat het aantal jeugdgroepen per stadsdeel zien in 2007 en tabel 2.7 geeft een overzicht van het aantal minderjarige first offenders, licht criminelen en harde kern jeugd. In bijlage 2 zijn de aantallen voor minderjarige first offenders en minderjarige licht criminele jongeren weergegeven.

Tabel 2.6 — Aantal en type jeugdgroepen per stadsdeel, d.d. 31 oktober 2007

Stadsdeel	Hinderlijke jeugdgroepen ¹⁶	Overlastgevende jeugdgroepen ¹⁷	Criminele jeugdgroepen ¹⁸	Totaal
Bos en Lommer	5	0	0	5
De Baarsjes	0	0	1	1
Geuzenveld-Slotermeer	1	1	0	2
Oud-West	1	1	0	2
Slotervaart	6	1	1	8
Westerpark	1	1	0	2
Zeeburg	2	0	0	2
Zuideramstel	4	0	0	4
Zuidoost	2	4	3	9
Centrum	6	4	1	11
Noord	7	7	1	15
Oost-Watergraafsmeer	4	0	1	5
Osdorp	3	3	2	8
Oud-Zuid	0	1	1	2
Amsterdam	42	23	11	61

Bron: Politie Amsterdam-Amstelland.

In 2007 waren in Amsterdam in totaal 61 jeugdgroepen. Hiervan waren er 42 hinderlijk, 23 overlastgevend en 11 crimineel. De meeste jeugdgroepen bevonden zich in stadsdeel Noord. In totaal waren daar 15 jeugdgroepen, waarvan 7 hinderlijk, 7 overlastgevend en 1 crimineel. Ook opvallend is het aantal jeugdgroepen in de stadsdelen Centrum (11), Zuidoost (9) en Slotervaart (8). In Centrum en Slotervaart is het grootste deel van deze jeugdgroepen (6) hinderlijk, terwijl in Zuidoost de jeugdgroepen worden getypeerd als overlastgevend (4) en crimineel (3). In stadsdeel De Baarsjes is in totaal maar 1 jeugdgroep aanwezig. De jeugdgroep valt echter wel onder de categorie crimineel. Andere stadsdelen waar weinig jeugdgroepen te vinden zijn, zijn Geuzenveld-Slotermeer (2), Oud-West (2), Westerpark (2), Zeeburg (2) en Oud-Zuid (2).

Tabel 2.7 – Minderjarige first offenders, minderjarige licht crimineel en harde kern jeugd per stadsdeel in 2006 en 2007

Stadsdeel	Minderjarig, first offender ¹⁹		Minderjarig, licht crimineel ²⁰		Harde kern jeugd ²¹	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Bos en Lommer	2,06%	2,49%	0,54%	0,38%	19	21
De Baarsjes	2,29%	2,44%	0,81%	0,89%	19	16
Geuzenveld-Slotermeer	2,48%	2,07%	0,91%	0,85%	52	57
Oud-West	1,61%	2,31%	0,50%	0,80%	10	7
Slotervaart	2,20%	3,00%	0,56%	0,75%	57	42
Westerpark	1,91%	2,30%	0,39%	0,46%	21	18
Zeeburg	2,36%	2,60%	0,87%	0,90%	51	50
Zuideramstel	1,93%	1,99%	0,54%	0,84%	12	9
Zuidoost	2,75%	2,54%	0,83%	0,87%	103	81
Centrum	1,59%	1,59%	0,36%	0,40%	35	21
Noord	2,65%	2,46%	1,19%	0,96%	99	81
Oost-Watergraafsmeer	1,86%	2,22%	0,82%	0,79%	57	65
Osdorp	2,55%	2,76%	0,77%	0,68%	41	56
Oud-Zuid	1,65%	1,91%	0,42%	0,58%	32	37
Amsterdam	2,27%	2,38%	0,75%	0,76%	608	561

Bron: Politie Amsterdam-Amstelland - Bink! Datamart doelgroepen, gebaseerd op HKS-informatie, bewerkt door rekenkamer.

Het aandeel first offenders is hoger dan het aandeel licht criminelen in Amsterdam. In 2006 en 2007 ligt het aandeel first offenders rond de 2,3% en het aandeel licht criminelen rond de 0,75%. Uit de tabel blijkt dat in de stadsdelen waar het aandeel first offenders hoger ligt, dit meestal ook het geval is bij het aandeel licht criminelen. In de stadsdelen Noord, Zuidoost, Zeeburg en De Baarsjes ligt het aandeel first offenders en licht criminelen boven het Amsterdams gemiddelde. Dat is ook het geval in de stadsdelen Osdorp en Geuzenveld-Slotermeer, maar dat verschil is minder groot dan in de eerder genoemde stadsdelen. Ook opvallend is het percentage minderjarige first offenders in Slotervaart in 2007 weergegeven in plaats van een percentage. Dat is met 3% namelijk veruit het hoogste van alle stadsdelen. In 2006 was dit percentage echter lager dan het Amsterdamse gemiddelde. Ook het aandeel licht criminelen is lager dan het Amsterdamse gemiddelde. In de stadsdelen Centrum, Oud-Zuid en Westerpark liggen de percentages first offenders en licht criminelen veel lager dan het Amsterdamse gemiddelde. Dit is in mindere mate het geval in de stadsdelen Oud-West, Zuideramstel en Bos en Lommer.

Uit bijlage 2 blijkt dat het absolute aantal minderjarige first offenders in de stadsdelen Zuidoost en Noord het hoogste is. In stadsdeel Oud-West is het aantal first offenders het laagste. Ook van de minderjarige licht criminelen bevindt zich het hoogste aantal in de stadsdelen Zuidoost en Noord. In de stadsdelen Bos en Lommer, Westerpark en Oud-West is het aantal minderjarige licht criminelen het laagste. Het aantal harde kern jeugd is in Zuidoost en Noord het hoogste. In stadsdeel Oud-West en Zuideramstel is dit het laagste.

2.2.3 Conclusie gedrag jongeren

In bijlage 3 is een samenvatting overzicht opgenomen van de stadsdelen waarin per kenmerk is aangegeven of het stadsdeel boven of onder het Amsterdamse gemiddelde scoort.

De rekenkamer constateert dat het percentage voortijdig schoolverlaters in de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Noord en Zuidoost hoog is. In de stadsdelen Zuideramstel, Centrum en Oud-Zuid is dit percentage juist laag.

Het aantal jeugdgroepen is in de stadsdelen Noord, Centrum, Zuidoost en Slotervaart hoog. In de stadsdelen De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Oud-West, Westerpark, Zeeburg en Oud-Zuid zijn er weinig jeugdgroepen.

Het aandeel minderjarige first offenders en minderjarige licht criminelen is in de stadsdelen Noord, De Baarsjes, Zuidoost en Zeeburg hoog. In de stadsdelen Centrum, Oud-Zuid, Westerpark, Oud-West, Zuideramstel en Bos en Lommer is dat laag.

Het aantal jeugdgroepen in de stadsdelen en het aantal first offenders en licht criminelen kan een indicatie geven van de overlast die jongeren veroorzaken in de stadsdelen. In de stadsdelen Noord en Zuidoost zijn zowel veel jeugdgroepen aanwezig als ook een groot aandeel minderjarige first offenders en licht criminelen. Stadsdeel Centrum valt op door het hoge aantal jeugdgroepen, maar het lage aandeel minderjarige first offenders en licht criminelen. In de stadsdelen Oud-West, Westerpark en Oud-Zuid zijn weinig jeugdgroepen aanwezig en is het aandeel first offenders en licht criminelen laag.

2.3 Aanbod vrijetijdsvoorzieningen

In deze paragraaf geeft de rekenkamer een overzicht van het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen in de stadsdelen. Het gaat om voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en sociale ontmoetingsplekken. Vaak zijn dit algemene voorzieningen die niet specifiek zijn gericht op jongeren, maar waar jongeren wel gebruik van kunnen maken voor de besteding van hun vrije tijd. Deze voorzieningen kunnen stadsdeeloverstijgende functies hebben. Daarmee bedoelen we dat een voorziening ook inwoners uit andere stadsdelen aantrekt. Omdat dit onderzoek zich richt op de jeugd in de stadsdelen is voornamelijk het aanbod van voorzieningen in het eigen stadsdeel van belang. Zeker de jongere jeugd tot ongeveer 15 jaar is voor vrijetijdsbesteding aangewezen op activiteiten in de buurt. Zij gaan minder vaak naar andere stadsdelen om dingen te doen dan jongeren van 16 jaar en ouder.²²

Bij de voorzieningen is het van belang te kijken naar de kwaliteit van de voorziening en het aanbod van activiteiten. Het gaat dan bijvoorbeeld om de uitstraling van de speelplekken, voldoen deze wel aan de vraag van de jeugd of welke activiteiten worden aangeboden in een sporthal en kan de jeugd daar terecht. De rekenkamer heeft de kwaliteit van de voorzieningen niet beoordeeld. In dit hoofdstuk wordt dit onderdeel ook niet meegenomen.

2.3.1 Sport

In deze paragraaf komen het aantal sporthallen, sportparken, zwembaden en fitnesscentra in de stadsdelen aan bod. In onderstaande tabel is het aantal voorzieningen per 1.000 jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar opgenomen. In bijlage 4, 5, 6 en 7 zijn aantallen per stadsdeel terug te vinden.

Tabel 2.8 – Sporthallen, sportparken, zwembaden en fitnesscentra per 1.000 jongeren per stadsdeel.

Stadsdeel	Sporthal per 1.000 jongeren	Sportpark per 1.000 jongeren ²³	Zwembad per 1.000 jongeren	Fitnesscentrum per 1.000 jongeren
Bos en Lommer	1,1	1,6	0	2,2
De Baarsjes	0	0	0,7	3,7
Geuzenveld-Slotermeer	0,3	0,6	0,3	1,6
Oud-West	0	0	0	9,0
Slotervaart	0	0,5	0	1,9
Westerpark	1,3	1,3	0,7	5,3
Zeeburg	0,4	0,4	0,4	2,0
Zuideramstel	0,6	5,4	0,6	8,4
Zuidoost	0,5	0,3	0,2	0,8
Centrum	0,4	0,4	0,4	13,1
Noord	0,5	1,8	0,2	1,8
Oost-Watergraafsmeer	0,6	0,9	0,3	4,6
Osdorp	0,6	0,6	0	2,4
Oud-Zuid	1,0	0,6	0,3	5,2
Gemiddeld	0,5	1,0	0,2	3,5

Bron: Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam.

Sporthallen

De rekenkamer is bij het overzicht van de sporthallen uitgegaan van de grotere sporthallen in Amsterdam. Daarmee heeft de rekenkamer de sport- en gymzalen buiten beschouwing gelaten²⁴. In Amsterdam zijn 18 grotere sporthallen te vinden. Bijlage 4 geeft hiervan een overzicht. In de stadsdelen De Baarsjes, Oud-West en Slotervaart zijn geen sporthallen. Voor de stadsdelen De Baarsjes en Oud-West ligt dit voor de hand, dit zijn de stadsdelen met de kleinste oppervlakte. Sporthallen in de omliggende stadsdelen liggen daardoor binnen het bereik van het aantal jongeren. In Geuzenveld-Slotermeer is er per 1.000 jongeren 0,3 sporthal. Terwijl er in Westerpark voor 1.000 jongeren 1,3 sporthal te vinden is. In het sportaccommodatieplan van de gemeente Amsterdam zijn kaarten opgenomen waarmee de spreiding van het aantal sporthallen in Amsterdam zichtbaar wordt. Hieruit blijkt dat de lege plekken voornamelijk te vinden zijn in stadsdeel Noord, Osdorp, Zuideramstel en Slotervaart²⁵. Deze kaart is opgenomen in bijlage 8.

Sportparken

In Amsterdam bevinden zich 37 sportparken. De sportparken in Amsterdam zijn zeer verschillend van omvang. Het kan bestaan uit enkel een korfbalveld of tientallen velden in verschillende takken van sport²⁶. In bijlage 5 staat een overzicht van de sportparken. De meeste grootschalige sportparken liggen aan de rand van de stad.²⁷ Uit de cijfers zoals gepresenteerd in bovenstaande tabel komt dit niet duidelijk naar voren. Daaruit blijkt dat in de stadsdelen De Baarsjes en Oud-West geen sportpark te vinden is. Net als bij de sporthallen geldt dat dit voor deze stadsdelen ook voor de hand ligt vanwege de oppervlakte van de stadsdelen en daarmee de bereikbaarheid van sportparken in omliggende stadsdelen. Dit zijn ook stadsdelen die midden in de stad liggen. In stadsdeel Zuidoost ligt 0,3 sportpark per 1.000 jongeren. Het meeste aantal sportparken per 1.000 jongeren zien we in Zuideramstel (5,4).

Zwembaden

In totaal zijn er in Amsterdam 10 zwembaden. Van deze zwembaden zijn er 5 combibaden (zowel binnen- als buitenbad), 3 binnenbaden en 3 buitenbaden (zie bijlage 6). In stadsdeel

Bos en Lommer, Oud-West, Slotervaart en Osdorp is er geen zwembad. De jongeren uit Bos en Lommer en Oud-West kunnen hiervoor nog wel terecht bij omliggende stadsdelen zoals Centrum, Westerpark en De Baarsjes. Jongeren in Slotervaart en Osdorp zijn aangewezen op het Sloterparkbad. In de stadsdelen De Baarsjes, Westerpark en Zuideramstel zijn de meeste zwembaden per 1.000 jongeren gevestigd.

Fitnesscentra

Jongeren tussen de 18 en 34 jaar geven aan graag te fitnessen²⁸. In Amsterdam zijn veel fitnesscentra en sportscholen. De meeste zijn gevestigd in stadsdeel Centrum. Ook in Oud-West en Zuideramstel zijn in relatie tot het aantal jongeren veel fitnesscentra te vinden. In Zuidoost zijn relatief weinig fitnesscentra.

Conclusie sport

Bij de conclusie over de sportvoorzieningen in de stadsdelen maakt de rekenkamer een onderscheid tussen het aantal sporthallen, sportparken en zwembaden en daarnaast het aantal fitnesscentra. De stadsdelen hebben zelf een functie bij het voorzien in een behoefte voor sporthallen, sportparken en zwembaden, terwijl in de behoefte voor fitnesscentra wordt voorzien door commerciële aanbieders. In de stadsdelen Westerpark en Zuideramstel zijn voldoende sportvoorzieningen aanwezig. Zij scoren bij de sporthallen, sportparken en zwembaden ruim boven het Amsterdamse gemiddelde. Ook is het aanbod aan sportvoorzieningen in de stadsdelen Noord en Oost-Watergraafsmeer goed.

In de stadsdelen Oud-West en Slotervaart zijn vrijwel geen sportvoorzieningen aanwezig. In Oud-West is helemaal geen sporthal, sportpark of zwembad en in Slotervaart zijn wel 2 sportparken aanwezig, maar geen sporthal of zwembad. Andere stadsdelen waar het aanbod beperkt is, zijn De Baarsjes (alleen een zwembad) Geuzenveld-Slotermeer en Zeeburg (minder dan gemiddeld aantal sporthallen en sportparken) en Osdorp (minder dan gemiddeld aantal sportparken en geen zwembad). De fitnesscentra zijn voornamelijk geconcentreerd in de stadsdelen Centrum, Oud-West en Zuideramstel. In de stadsdelen Zuidoost, Geuzenveld-Slotermeer, Noord en Slotervaart zijn weinig fitnesscentra.

2.3.2 Cultuur

Amsterdam is een grote stad met een verscheidenheid aan culturele voorzieningen. Dit zijn voorzieningen zoals bibliotheken, muziekscholen, bioscopen of theaters. Jongeren kunnen hier terecht om hun vrije tijd te besteden. De rekenkamer laat in onderstaande tabel per stadsdeel zien hoeveel jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar per stadsdeel gebruik (kunnen) maken van een voorziening. In bijlage 9 is het aantal bibliotheken, muziekscholen, bioscopen en theaters per stadsdeel vermeld.

Tabel 2.9 – Bibliotheken, muziekscholen, bioscopen en theaters per 1.000 jongeren per stadsdeel

Stadsdeel	Bibliotheken per 1.000 jongeren	Muziekscholen per 1.000 jongeren	Bioscopen per 1.000 jongeren	Theaters per 1.000 jongeren
Bos en Lommer	0,5	0	0	0,5
De Baarsjes	0,7	0,7	0	0
Geuzenveld-Slotermeer	0,6	0,3	0	0
Oud-West	1,0	0	2,0	6,0
Slotervaart	0,5	0,3	0	0
Westerpark	1,3	1,3	1,3	3,3
Zeeburg	0,4	0,4	0,4	1,6
Zuideramstel	0,6	0,6	0	2,4
Zuidoost	0,5	0,3	0,2	0,6
Centrum	0,8	1,2	5,2	14,3
Noord	0,6	0,3	0,0	0,3
Oost-Watergraafsmeer	0,6	0,9	0,3	1,8
Osdorp	0,3	0,3	0	0,3
Oud-Zuid	1,0	0,6	0,3	2,3
Gemiddeld	0,6	0,5	0,5	1,8

Bron: Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam.

Ieder stadsdeel heeft minimaal een bibliotheek. Bibliotheken zijn vrij evenwichtig verdeeld. Al heeft een relatief klein stadsdeel als Westerpark twee bibliotheken, terwijl een groter stadsdeel als Osdorp maar één bibliotheek heeft. Dit verschil zie je ook terug in het aantal bibliotheken per 1.000 jongeren. In Westerpark zijn dat er 1,3 en Osdorp zijn dat er 0,3.

Een muziekschool is niet in ieder stadsdeel aanwezig. In Bos en Lommer en Oud-West zijn geen muziekscholen. In omliggende stadsdelen zoals Centrum en Westerpark zijn in totaal vijf muziekscholen. In Westerpark is er 1,3 muziekschool voor 1.000 jongeren en in Centrum is er 1,2 muziekschool. In zes van de veertien stadsdelen is één muziekschool in het stadsdeel aanwezig (De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart, Zeeburg, Zuideramstel en Osdorp).

Bioscopen zijn vrijwel alleen binnen de ring gevestigd. In stadsdeel Centrum staan er 13, dat zijn 14,3 bioscopen per 1.000 jongeren. De stadsdelen Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart, Zuideramstel, Noord en Osdorp hebben geen bioscoop. Vanuit de westelijke stadsdelen en stadsdeel Noord moet relatief een lange afstand worden afgelegd voordat een bioscoop kan worden bezocht. In grote lijnen is de verdeling van theaters over de stad gelijk aan die van de bioscopen. Alleen de stadsdelen Noord en Osdorp hebben wel een theater in hun stadsdeel.

Conclusie cultuur

De meeste culturele voorzieningen zijn in stadsdeel Centrum te vinden. In verhouding tot het aantal jongeren zijn ook in de stadsdelen Westerpark, Oud-West en Oud-Zuid veel voorzieningen. In de stadsdelen Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer, Noord en Osdorp zijn weinig culturele voorzieningen voor de jongeren aanwezig om hun vrije tijd door te kunnen brengen. Zij zullen vooral een grotere afstand moeten afleggen om naar een theater of een bioscoop te gaan.

2.3.3 Sociale ontmoetingsplekken

De rekenkamer kijkt in deze paragraaf naar sociale ontmoetingsplekken voor de jongeren. De rekenkamer onderscheidt hierbij speelplekken in de openbare ruimte voor jongeren ouder dan 12 jaar, zoals trapveldjes en skateplekken en de buurt- en jongerencentra.

Bij het aantal speelplekken dat de jeugd van 12 jaar en ouder tot zijn of haar beschikking heeft, zijn alle speelplekken in de stadsdelen meegenomen. Dat wil zeggen, ook de speelplekken die nu niet gebruikt worden, omdat ze moeten worden opgeknapt. De rekenkamer heeft van het aantal speelplekken alleen gegevens beschikbaar van de stadsdelen die zijn aangesloten bij de rekenkamer Amsterdam. In bijlage 10 staat een overzicht van het aantal speelplekken voor 12 jaar en ouder in de stadsdelen. De rekenkamer heeft daarnaast gekeken naar het aantal buurt- en jongerencentra in de stadsdelen. De buurtcentra zijn vaak gericht op activiteiten voor de gehele buurt, er worden echter vaak ook activiteiten voor jongeren georganiseerd. En de jongerencentra zijn specifiek voor jongeren. Omdat in beide centra de jongeren terecht kunnen om hun vrije tijd te besteden heeft de rekenkamer deze centra in een overzicht opgenomen. De rekenkamer oordeelt in deze paragraaf alleen over de aanwezigheid van de accommodaties en geeft geen oordeel over het aantal en het soort activiteiten die worden georganiseerd. Een overzicht van de accommodaties is opgenomen in bijlage 11.

Tabel 2.10 – Speelvoorzieningen 12+ en buurt- en jongerencentra per 1.000 jongeren van 12 tot en met 17 jaar per stadsdeel

Stadsdeel	Speelvoorzieningen 12+ per 1.000 jongeren	Jongerencentra per 1.000 jongeren ²⁹
Bos en Lommer	5,4	1,6
De Baarsjes	8,1	3,0
Geuzenveld-Slotermeer	9,7	1,6
Oud-West	10,0	6,0
Slotervaart	7,8	1,9
Westerpark	7,2	2,6
Zeeburg	19,7	3,1
Zuideramstel	15,7	1,2
Zuidoost	18,3	1,9
Centrum	n.b.	3,2
Noord	n.b.	1,3
Oost-Watergraafsmeer	n.b.	2,1
Osdorp	n.b.	1,5
Oud-Zuid	n.b.	1,9
Gemiddeld	11,3	2,0

Bron: Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam, gebaseerd op gegevens stadsdelen en internet.

In Bos en Lommer zijn de minste speelplekken voor 12+ per 1.000 jongeren aanwezig. In totaal zijn in dit stadsdeel 10 speelplekken voor jongeren vanaf 12 jaar. In de stadsdelen Zeeburg, Zuidoost en Zuideramstel zijn er veel meer speelplekken per 1.000 jongeren. In Zeeburg zijn 19,7 speelplekken per 1.000 jongeren, in Zuidoost zijn dat er 18,3 en in Zuideramstel 15,7. De andere zes stadsdelen liggen met het aantal speelplekken per 1.000 jongeren redelijk bij elkaar in de buurt.

Gemiddeld zijn er in Amsterdam 2 jongerencentra per 1.000 jongeren van 12 tot en met 17 jaar. In stadsdeel Oud-West zijn dit maar liefst 6 jongerencentra per 1.000 jongeren. In de stadsdelen Centrum (3,2), Zeeburg (3,1) De Baarsjes (3,0) en Westerpark (2,6) zijn ook meer centra per 1.000 jongeren aanwezig dan gemiddeld in Amsterdam.

In stadsdeel Zuideramstel zijn er met 1,2 per 1.000 jongeren, de minste jongerencentra aanwezig. Ook in de stadsdelen Noord (1,3), Osdorp (1,5), Bos en Lommer (1,6), Geuzenveld-Slotermeer (1,6) en Slotervaart (1,9) is dit aantal laag. Om de spreiding van deze buurt- en jongerencentra aan te geven is in bijlage 12 een kaart opgenomen waar de jongerencentra zich bevinden in Amsterdam.

Volgens het onderzoek naar de vrijetijdsbesteding van jongeren in Amsterdam kent 64% van de jongeren een buurthuis Amsterdam, voor een jongerencentrum ligt dit percentage met 48% lager. Dit betekent ook dat 52% van de jongeren in Amsterdam geen jongerencentrum kent. Volgens dat onderzoek kennen jongeren in de stadsdelen Centrum, Oud-Zuid en Zuideramstel minder vaak een buurthuis of jongerencentrum dan in andere delen van de stad.³⁰ Deze laatste bevinding komt alleen voor stadsdeel Zuideramstel overeen met de aantallen in bovenstaande tabel.

Conclusie sociale ontmoetingsplekken

Als we een oordeel geven over beide voorzieningen gezamenlijk dan kunnen we dat alleen doen voor de bij de rekenkamer aangesloten stadsdelen. We zien dan dat stadsdeel Zeeburg in verhouding tot het aantal jongeren de meeste sociale ontmoetingsplekken heeft. Bos en Lommer heeft de minste sociale ontmoetingsplekken in het stadsdeel, gevolgd door Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart.

2.3.4 Conclusies aanbod van vrijetijdsvoorzieningen

In bijlage 13 is een samenvatting overzicht opgenomen van de stadsdelen waarin per voorziening is aangegeven of het stadsdeel boven of onder het Amsterdamse gemiddelde scoort.

Het aanbod van voorzieningen waar jongeren hun vrije tijd kunnen besteden is in de stadsdelen Westerpark, Centrum, Oost-Watergraafsmeer en Oud-Zuid groot. Deze stadsdelen scoren zowel bij het aanbod sportvoorzieningen hoog als bij het aanbod aan culturele voorzieningen. Bij de sociale ontmoetingsplekken scoort alleen stadsdeel Centrum goed, de stadsdelen Westerpark, Oost-Watergraafsmeer en Oud-Zuid scoren daar meer dan gemiddeld.

In de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart, Noord en Osdorp zijn weinig voorzieningen aanwezig. Alleen stadsdeel Slotervaart scoort bij de sociale ontmoetingsplekken gemiddeld.

Kijken we specifiek naar het aantal buurt- en jongerencentra dan zien we dat in stadsdeel Oud-West veel voorzieningen aanwezig zijn, gevolgd door de stadsdelen De Baarsjes, Zeeburg en Centrum. In Zuideramstel, Noord, Osdorp, Bos en Lommer en Geuzenveld-Slotermeer zijn er juist heel weinig.

2.4 Conclusies

In de stadsdelen Slotervaart, Geuzenveld-Slotermeer en Zuidoost wonen in verhouding tot het totaal aantal inwoners in het stadsdeel de meeste jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17. In de stadsdelen Centrum en Oud-West wonen naar verhouding de minste jongeren in deze leeftijdscategorie.

In de stadsdelen Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Zuidoost woont

verhoudingsgewijs een hoog aandeel jongeren van niet-westerse allochtone afkomst, jongeren die opgroeien in een minimahuishouden of ouders hebben met een lage opleiding. Stadsdelen waar dit aandeel juist laag is, zijn Oud-West, Zuideramstel, Centrum en Oud-Zuid.

De rekenkamer constateert dat in de stadsdelen Noord en Zuidoost veel jeugdgroepen aanwezig zijn en dat hier ook een hoog aandeel minderjarige first offenders en licht criminelen zijn. In de stadsdelen Oud-West, Westerpark en Oud-Zuid zijn weinig jeugdgroepen aanwezig en is het aandeel first offenders en licht criminelen laag.

Het aanbod van voorzieningen is in de stadsdelen Westerpark, Centrum, Oost-Watergraafsmeer en Oud-Zuid goed. Terwijl er in de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart, Noord en Osdorp juist weinig voorzieningen aanwezig zijn.

Kijken we specifiek naar de voorzieningen waar jongerenactiviteiten worden georganiseerd dan zien we dat in stadsdeel Oud-West veel voorzieningen aanwezig zijn. Andere stadsdelen waar dit aanbod hoog is zijn De Baarsjes, Zeeburg en Centrum. In de stadsdelen Zuideramstel, Noord, Osdorp, Bos en Lommer en Geuzenveld-Slotermeer is een laag aanbod aan buurt- en jongerencentra.

De rekenkamer concludeert dat er geen relatie is waar te nemen tussen de kenmerken van de jongeren in de stadsdelen en het aanbod van voorzieningen in de stadsdelen. Wel is opvallend dat in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer en Bos en Lommer veel niet westerse allochtone jongeren zijn, veel jongeren opgroeien in minimahuishoudens of ouders hebben met een lage opleiding en dat in deze stadsdelen weinig jongerencentra aanwezig zijn.

3 Jongerenwerk

In dit hoofdstuk gaan we in op het jongerenwerk in algemene zin. We gaan kort in op het begrip en de hoofddoelstellingen van het jongerenwerk en op pogingen het jongerenwerk te professionaliseren. Daarna beschrijven we de werkzaamheden van het jongerenwerk, waarbij we een indeling maken naar in pandige, ambulante, gestructureerde en ongestructureerde activiteiten. Tenslotte proberen we de doelgroep van het jongerenwerk te bepalen. Hierna gaan we in hoofdstuk 4 in op de opdrachtgeversrol van de stadsdelen naar het jongerenwerk. In hoofdstuk 5 gaan we in op de uitvoering van het jongerenwerk.

3.1 Definitie en doelstelling

De rekenkamer verstaat onder jongerenwerk:

Sociaal-culturele, niet op winst gerichte, activiteiten, georganiseerd door volwassenen om jongeren in leeftijdsgebonden organisaties in de vrijetijdssector ontspanning te bieden, te vormen en te helpen.³¹

Een hele volzin, die enige toelichting vereist.

Jongerenwerk is een onderdeel van welzijnswerk, dat in de jaren vijftig en zestig is ontstaan als reactie van volwassenen op het begin van een specifieke jeugdcultuur buiten de verzuilde kaders van de samenleving. Jongeren brachten hun vrije tijd niet langer door in de bestaande culturele en recreatieve organisaties of de kerken, maar zochten hun eigen weg, onder meer op straat. Dat leidde tot verontrusting bij volwassenen over 'onmaatschappelijk', 'deviant' gedrag en klachten over overlast op straat, waar nozems, pleiners en dijkers voor opschudding zorgden. In de jaren zestig zorgde de langharige, protesterende jeugd voor meer commotie.

In deze periode kreeg het jongerenwerk twee doelstellingen, die ook nu nog zijn activiteiten bepalen, namelijk *overlastbestrijding* en *vorming*. Het jongerenwerk moet overlast van jongeren bestrijden door ze naar jongerencentra te leiden door middel van een aantrekkelijk aanbod van activiteiten. Anderzijds streeft het jongerenwerk naar vorming en ontplooiing van jongeren door middel van hetzelfde aanbod. Het jongerenwerk heeft na zijn startperiode ups en downs gekend onder invloed van maatschappelijke discussies. De relevantie ervan is soms opgehemeld, terwijl er ook perioden waren dat het nut ervan ter discussie werd gesteld. De twee hoofddoelstellingen van het jongerenwerk zijn echter nog relevant, ook al zijn de bewoordingen anders.³²

Professionalisering

Aan het eind van de jaren negentig ontstond er meer aandacht bij gemeenten voor het lokale jeugdbeleid. Ook landelijk werden een aantal ondersteuningsprojecten gestart om lokaal jeugdbeleid te ontwikkelen. Door deze ontwikkeling werd het jongerenwerk door gemeenten steeds meer als een belangrijke partner gezien bij de uitvoering van lokaal jeugdbeleid.

In het jongerenwerk zelf ontstond discussie over de mate van professionaliteit van het beroep. Geconstateerd werd dat een duidelijke beroepsdefinitie ontbrak, dat er geen eenduidige werkdefinitie was en dat beroepsmatig en pedagogisch handelen te kort schoot.³³ In een quickscan naar knelpunten in het jongerenwerk noemden jongerenwerkers als belangrijkste punten het gebrek aan (activiteiten)budget, de gebrekkige accommodaties, de grote werkdruk en het lage salaris, alsmede het slechte imago van het jongerenwerk.³⁴ Er ontstond een aantal initiatieven om het jongerenwerk een kwalitatieve impuls te geven.

Er werden congressen en expertmeetings georganiseerd. Vier jaar lang functioneerden ongeveer 20 zogenaamde kwaliteitskringen, waar jongerenwerkers ervaringen uitwisselden. Dit leidde tot een publicatie, waarin een aantal competenties van jongerenwerkers worden gespecificeerd.³⁵ Er kwam meer aandacht voor methodieken en voor agogisch handelen. Op een werkconferentie in 2005 is de noodzaak van agogisch handelen compact geformuleerd³⁶:

'Agogisch handelen, betekent methodisch handelen. Je brengt een proces op gang. Op basis van je vakkennis en vakbekwaamheid moet je in staat zijn een goede beginanalyse te maken: individueel, groepsgericht en omgevingsgericht. Op basis van die analyse stel je realiseerbare doelen vast die zijn gebaseerd op kansen en mogelijkheden van de doelgroep. Vervolgens zet je die middelen in die nodig zijn in het proces om je doelen te bereiken. Gedurende dat proces ben je constant bezig met het bepalen waar jij en je doelgroep zich bevinden in dat proces, bij te stellen, te sturen, zo nodig andere middelen in te zetten en daarbij ook professioneel kritisch naar het handelen van alle betrokkenen te kijken maar ook naar jezelf. Jij maakt ook onderdeel uit van dat veranderingsproces. Zelfreflectie behoort naar mijn mening dan ook zeker tot de vakbekwaamheid.'

Daarnaast werd door een aantal opleidingsinstituten in Amsterdam en Rotterdam weer gestart met een specifieke opleiding jongerenwerk op MBO-niveau. Immers, alle opleidingen voor jongerenwerk waren in de jaren tachtig en negentig gesloten. Op HBO-niveau kan men jongerenwerker worden vanuit de opleidingen culturele en maatschappelijke vorming of sociaal pedagogische hulpverlening, maar deze zijn niet specifiek gericht op jongerenwerk. Een laatste te noemen initiatief is de oprichting van een beroepsvereniging voor jongerenwerkers in 2003.

Wat hebben deze initiatieven opgeleverd? In een publicatie uit 2007 kan nog steeds de vraag gesteld worden of jongerenwerk wel een vak is.³⁷ Werkgevers, vakbonden en onderwijs hebben een beroepenstructuur voor de sectoren zorg en welzijn opgesteld, maar een beroepsprofiel voor de jongerenwerker is er nog steeds niet. Volgens de genoemde organisaties is het geen apart vak. In de publicatie wordt gesteld dat de twijfel of jongerenwerk een vak is, voortvloeit uit de geringe mate van professionalisering, die het kenmerkt. Er bestaat bij opdrachtgevers weinig zicht op wat het jongerenwerk doet. De beroepsvereniging bestaat wel, maar waarschijnlijk is nog geen 10% van de jongerenwerkers georganiseerd. Opleidingen jongerenwerk op HBO-niveau zijn er (nog) niet. Er is geen inspectie of een andere vorm van onafhankelijk toezicht die controle uitoefent op de uitvoering. Ook is er geen kwaliteitskeurmerk voor uitvoerende instellingen.

3.2 Activiteiten

Kenmerken jongerenwerk

Kenmerken van het jongerenwerk zijn dat het op bepaalde doelgroepen is gericht, dat het voornamelijk groepsgericht is en dat het vrijwillig is. Het jongerenwerk is op bepaalde doelgroepen gericht, omdat het kleinschalig is en niet alle jongeren een aanbod kan doen. In een bepaalde situatie moet in overleg met de politiek een doelgroep worden bepaald. Daarmee legt het jongerenwerk contact, op straat of elders, en door middel van een aanbod aan activiteiten wordt het contact voortgezet. Het aanbod is groepsgericht, hoewel de groepen in omvang kunnen verschillen. Daarnaast heeft het

jongerenwerk de taak individuele jongeren, waarmee het niet goed gaat, te verwijzen naar gespecialiseerde voorzieningen. Deelname aan activiteiten van het jongerenwerk is vrijwillig en deelname kan niet afgedwongen worden. Het programma van activiteiten moet dus aantrekkelijk zijn voor jongeren.

Indeling activiteiten

De volgende activiteiten kunnen in het jongerenwerk worden onderscheiden³⁸:

1. in pandig en gestructureerd;
2. in pandig en ongestructureerd;
3. ambulante jongerenwerk;
4. trajectbegeleiding;
5. overig.

Onder in pandige en *gestructureerde activiteiten* worden de (vaak intensief) begeleidde activiteiten verstaan, die in een jongeren-, activiteiten- of een buurtcentrum plaatsvinden. Dit kan bijvoorbeeld een workshop muziek of dansen zijn. Maar ook een computercursus of meidenwerk. Voorlichting of discussie zijn er ook toe te rekenen. De activiteiten worden in het algemeen aan een beperkte groep van ongeveer 10 jongeren aangeboden.

Bij *in pandige en ongestructureerde activiteiten* gaat het om activiteiten die in een jongeren-, activiteiten- of een buurtcentrum plaatsvinden, waar geen of weinig begeleiding is, maar alleen toezicht. Het zijn geen activiteiten waarvoor ingeschreven hoeft te worden. Dit is bijvoorbeeld inloop voor jongeren of disco. Dit zijn relatief kleine activiteiten voor ongeveer 20 tot 60 jongeren. Daarnaast kunnen er ook grote activiteiten in pandig en ongestructureerd plaatsvinden, bijvoorbeeld muzikale evenementen. Daarbij is sprake van 100 of (veel) meer jongeren.

Ambulant jongerenwerk is het opzoeken van jongeren op plekken waar ze in hun vrije tijd komen; het meest op straat, maar bijvoorbeeld ook in coffeeshops. Er wordt contact met jongeren gelegd en een relatie opgebouwd. De bedoeling is vervolgens de mogelijkheden voor de jongeren te bekijken om hen te activeren. Deze mogelijkheden kunnen beperkt worden door problemen of knelpunten bij de jongeren zelf of in hun omgeving. De jongerenwerker zal door (verwijzing naar) hulpverlening trachten deze eerst op te lossen.

Onder *trajectbegeleiding* vallen activiteiten, die ervoor moeten zorgen dat de jongeren (terug) begeleid worden naar school of werk. Voor het jongerenwerk is het een 'grensgeval': het gaat niet om recreatieve vrijetijdsbesteding en deze, vaak individuele, begeleiding is intensiever en vraagt meestal om specialistische kennis. In dit onderzoek heeft de rekenkamer trajectbegeleiding niet tot het jongerenwerk gerekend.

Onder de *overige* activiteiten valt ander aanbod van jongerenwerk, dat niet meteen tot de kern van het werk is te rekenen. Te denken valt aan de organisatie van een hulpverleningssprekbeurt, als blijkt dat jongeren nergens anders terecht kunnen.

3.3 Doelgroep³⁹

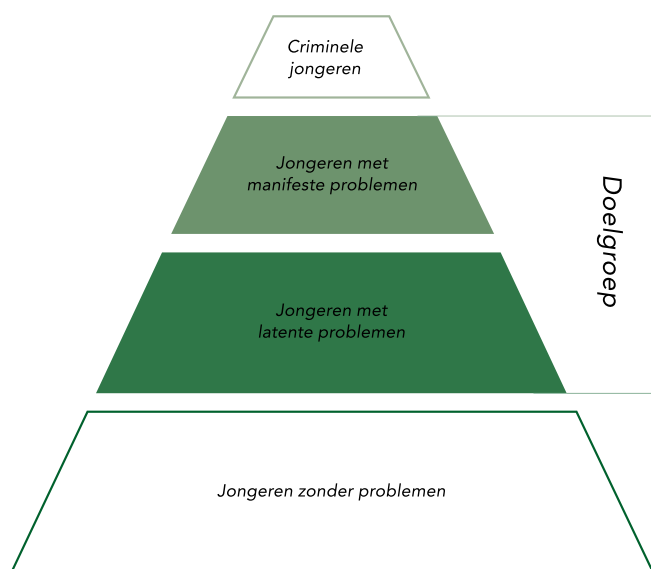
Bepaling doelgroep jongerenwerk

In Nederland kiezen de meeste jongeren er voor hun vrije tijd in te vullen buiten het jongerenwerk. Dit doen ze in talloze verenigingen op het gebied van sport en cultuur, het aanbod dat uitgaat van scholen en andere instellingen, het commerciële uitgaanscircuit of het aanbod dat door jongeren zelf wordt georganiseerd. Uit representatief onderzoek naar de vraag naar jongerenwerk blijkt dat 20% van de jeugd van 12-18 jaar in Nederland behoefte heeft aan jongerenwerk.⁴⁰

In de grote steden is naar verwachting de behoefte van jongeren aan jongerenwerk echter veel groter. Een groter deel van de jongeren in de grote steden is afkomstig uit gezinnen met ouders met een lagere opleiding of een lager inkomen. Ook is een groter deel van de jongeren van niet-westerse afkomst. De mogelijkheden tot vrijetijdsbesteding zijn voor de genoemde groepen kleiner dan voor andere jongeren. De genoemde groepen zijn daarom bij uitstek doelgroep voor het jongerenwerk. De rekenkamer heeft de omvang van deze groepen jongeren bepaald door middel van een risicotaxatie, omdat andere gegevens ontbreken.

De doelgroep van het jongerenwerk is door de rekenkamer in de volgende figuur aangegeven.

Figuur 3.1 - Doelgroep jongerenwerk

In de figuur zijn vier groepen jongeren onderscheiden. Naast de jongeren zonder problemen onderscheidt de rekenkamer jongeren met potentiële (of latente) problemen, jongeren met manifeste problemen en criminele jongeren. Om de omvang van de genoemde groepen vast te stellen, kan gebruik worden gemaakt van bepaalde (risico-) indicatoren:

De groep van jongeren met potentiële problemen kan worden bepaald door middel van gegevens over jongeren, die in de basisschoolleeftijd een leerlinggewicht hadden van 1.25 of 1.9⁴¹ of die van niet-westerse afkomst zijn. In een aantal stadsdelen is het aantal jongeren van niet-westerse afkomst hoger dan het aantal jongeren met een leerlinggewicht 1.25 of 1.9. De rekenkamer heeft er voor gekozen om steeds de grootste groep van jongeren bij de doelgroep op te nemen om zo een maximum van de doelgroep te bepalen;

Jongeren met manifeste problemen kunnen behoren tot de voortijdig schoolverlaters, cliënten bij de jeugdzorg zijn, psychosociale problemen hebben, werkloos zijn of opgroeien in een huishouden met een minimuminkomen. In navolging van Noorda heeft de rekenkamer er voor gekozen de omvang van deze groep te bepalen op grond van de groep die – onder de genoemde groepen – in alle stadsdelen het grootst is, namelijk die van de jongeren die opgroeien in een minimumhuishouden. De rekenkamer gaat er vanuit dat dit de ondergrens (minimum) van de doelgroep is.

- Crimineel worden die jongeren genoemd die tot de veelplegers of de harde kern van de jeugdcriminaliteit behoren.⁴² Het gaat hierbij om maximaal enige tientallen jongeren per stadsdeel. Zogenaamde ‘first offenders’ en ‘lichte criminelen’ blijven hierbij buiten beschouwing.

Tot de doelgroep van het jongerenwerk rekenen wij de jongeren met latente en die met manifeste problemen. Criminele jongeren acht de rekenkamer geen doelgroep voor het jongerenwerk (hoewel ze er wel aan kunnen deelnemen). De werkmethode van het jongerenwerk (groepsgewijze begeleiding van de vrijetijdsbesteding van jongeren) worden in het algemeen niet geschikt geacht voor de begeleiding van de harde kern uit de jeugdcriminaliteit.

Op grond van het onderscheid naar jongeren met latente of manifeste problemen kan een maximum en een minimum van de doelgroep worden vastgesteld.

Omvang doelgroep

Op grond van de hierboven aangegeven werkwijze heeft de rekenkamer – in navolging van Noorda – de doelgroep van het jongerenwerk geschat. Het resultaat hiervan is in het volgende overzicht opgenomen.

Tabel 3.1 – Omvang doelgroep jongerenwerk

Stadsdeel	(1) Totaal jongeren 12-18 jaar	(2) Maximum: Jongeren met latente en manifeste problemen	(3) Minimum: Jongeren met manifeste problemen	(4) (2) als % van (1)	(5) (3) als % van (1)
Bos en Lommer	1.846	1.700	800	92%	42%
De Baarsjes	1.353	1.050	450	77%	35%
Geuzenveld- Slotermeer	3.187	2.500	1.200	78%	37%
Oud-West	996	400	200	39%	20%
Slotervaart	3.734	2.450	1.100	65%	29%
Westerpark	1.521	850	500	57%	33%
Zeeburg	2.543	1.750	700	70%	28%
ZuiderAmstel	1.660	500	250	32%	14%
Zuidoost	6.287	4.700	2.350	75%	37%
Totaal	23.127	15.900	7.550	69%	33%

De negen stadsdelen tellen samen ruim 23.000 jongeren van 12 tot 18 jaar. Hiervan behoren naar schatting bijna 16.000 jongeren tot de maximum doelgroep van het jongerenwerk (jongeren met latente en manifeste problemen). Dit is ruim tweederde van alle jongeren van 12 tot 18 jaar. Ongeveer een derde van alle jongeren heeft manifeste problemen. Dit geeft de minimum doelgroep van het jongerenwerk aan. Ook als uitgegaan wordt van de minimum doelgroep is de omvang van de groep jongeren die behoefte heeft aan jongerenwerk (33%) dus hoger dan het gemiddelde van 20%, dat vastgesteld is voor heel Nederland.

Tussen de stadsdelen bestaan grote verschillen in het aandeel van de doelgroep in het totale aantal jongeren. In Zuideramstel is de maximum doelgroep ongeveer een derde van alle jongeren. De maximum doelgroep in de stadsdelen Oud-West en Westerpark is relatief ook kleiner dan het gemiddelde van de negen stadsdelen. Dit heeft als gevolg dat de absolute aantallen jongeren van de doelgroep in deze stadsdelen relatief beperkt zijn (naar schatting

400 jongeren in Oud-West, 500 in Zuideramstel en 850 in Westerpark).

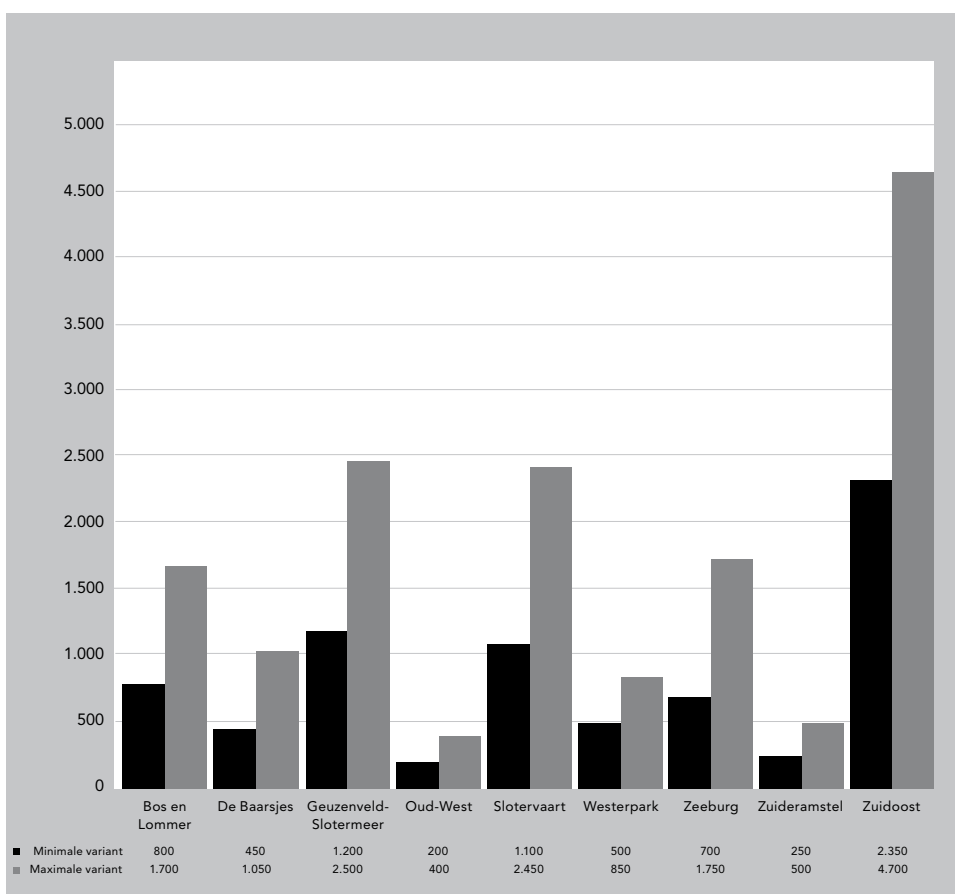
Het aandeel van de maximum doelgroep is relatief het grootst in Bos en Lommer (92%) en in de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, De Baarsjes, Zuidoost en Zeeburg (tussen 70 en 80%). Het aandeel in Slotervaart is iets lager (65%).

In combinatie met het grote aantal jongeren van 12 tot 18 jaar in de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost betekent dit dat van de totale maximum doelgroep van bijna 16.000 jongeren in negen stadsdelen er bijna 10.000 in de genoemde drie stadsdelen wonen.

Het aandeel van de minimum doelgroep varieert tussen de stadsdelen naar verhouding met dat van de maximum doelgroep. In Westerpark is echter het aandeel van de minimum doelgroep naar verhouding groter.

In onderstaande afbeelding is de minimale (jongeren met manifeste problemen) en de maximale variant (jongeren met latente en manifeste problemen) per stadsdeel van de doelgroep van het jongerenwerk opgenomen.

Figuur 3.2 - Minimale en maximale variant doelgroep jongerenwerk

Voor dit onderzoek is de rekenkamer uitgegaan van de maximale variant als doelgroep van het jongerenwerk. In het geval van Bos en Lommer zijn dit 1.700 jongeren, die bereikt dienen te worden door het jongerenwerk.

De vermelde aantallen bij de maximale variant zijn door de rekenkamer als basis genomen voor de berekeningen die in de volgende hoofdstukken zijn gemaakt.

4 Opdrachtgeversrol stadsdelen

In dit hoofdstuk beantwoorden we de volgende onderzoeksvraag:

Hoe doelmatig en doeltreffend voeren de stadsdelen hun opdrachtgeversrol uit naar het jongerenwerk?

De opdrachtgeversrol van de stadsdelen staat in dit hoofdstuk centraal. Stadsdelen subsidiëren welzijnsinstellingen die activiteiten organiseren voor jongeren. In die zin vervullen stadsdelen een opdrachtgeversrol naar de welzijnsinstellingen die het jongerenwerk uitvoeren. Door dit opdrachtgeverschap goed in te vullen, kunnen stadsdelen het aanbod van activiteiten voor vrijetijdsbesteding van jongeren beïnvloeden. Dit kan door:

- 1) heldere beleidsdoelstellingen te formuleren;
- 2) goede aansturing van de gesubsidieerde instelling;
- 3) goede interne organisatie van het stadsdeel waardoor het stadsdeel structurele formatie beschikbaar heeft om zijn taken uit te voeren.

In tabel 4.1 is voor dit hoofdstuk aangegeven welke aspecten de rekenkamer heeft onderzocht en waarover de rekenkamer een oordeel velt.

Tabel 4.1 – Normenkader: indicatoren en toetsaspecten

Onderwerp	Indicator	Toetsaspect
Beleid voor vrijetijdsbesteding (paragraaf 4.1)	Decentrale onderwijs- jeugdplannen	<ul style="list-style-type: none">• Tijdigheid vaststelling• Kwaliteit doelstellingen• Trends
	Nieuwe 'Jong'-plannen	<ul style="list-style-type: none">• Tijdigheid vaststelling• Kwaliteit doelstellingen• Trends
	Bestekken jongerenwerk 2006	<ul style="list-style-type: none">• Kwaliteit doelstellingen
	Evaluatie	<ul style="list-style-type: none">• Periodieke evaluatie jongerenwerk• Tevredenheid over uitvoering
Aansturing subsidieproces (paragraaf 4.2)	Overzicht gesubsidieerde instellingen	<ul style="list-style-type: none">• Subsidierelaties in 2006• Wijzigingen na 2006
	Subsidieverlening	Beschikkingen tot subsidieverlening bevat: <ul style="list-style-type: none">• Doelstellingen• Prestatieafspraken• Heldere voorwaarden voor verantwoording van de instelling
	Toezicht op de uitvoering	<ul style="list-style-type: none">• Minimaal een tussentijds gesprek met instelling• Verplichte tussentijdse verantwoording
	Subsidievaststelling	<ul style="list-style-type: none">• Beoordeling prestaties en financiële verantwoording• Adequaat systeem van functiescheiding• Passende maatregelen bij niet nakomen van afspraken
Organisatie stadsdelen (paragraaf 4.3)	Beleidsinzet stadsdelen vrijetijdsbesteding 12+	<ul style="list-style-type: none">• Aantal jongeren per FTE van het stadsdeel

4.1 Beleid vrijetijdsbesteding

In deze paragraaf beschrijft de rekenkamer allereerst de wettelijke taken van de stadsdelen op het gebied van vrijetijdsbesteding voor jongeren. Daarna gaan we in op het beleid dat door stadsdelen is vastgesteld op het gebied van vrijetijdsbesteding door jongeren.

Stadsdelen kunnen de uitvoering van het jongerenwerk beïnvloeden door een duidelijke visie op de vrijetijdsbesteding van jongeren in een bestek of beleidsplan vast te leggen. Hierdoor krijgen de instellingen een beeld van de doelen waar hun activiteiten een bijdrage aan dienen te leveren. De rekenkamer onderzocht in deze paragraaf:

- De decentrale beleidsplannen voor onderwijs en jeugd (2002-2006) van de stadsdelen;
- De nieuwe 'Jong'-plannen die voor de bestuursperiode 2006-2010 ontwikkeld zijn door de stadsdelen;
- De bestekken van stadsdelen voor uitvoering van jongerenwerk in 2006;
- De evaluaties van het jongerenbeleid die stadsdelen (laten) uitvoeren.

De rekenkamer analyseert hoe actief een stadsdeel is in het ontwikkelen van een richtinggevend beleidvisie.

4.1.1 Taken

Wettelijk kader

In de Welzijnswet (1994) is vastgelegd dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het jongerenwerk. De wet geeft slechts zeer globaal aan welke rol de gemeente heeft:

...gemeentebesturen bevorderen een goede samenwerking tussen de betrokken overheidsniveaus, het particulier initiatief op het terrein van het welzijnsbeleid en andere betrokkenen in alle gevallen waarin een goede samenwerking nodig is om de doelstellingen van het welzijnsbeleid op een doelmatige en doeltreffende wijze te realiseren.

...gemeentebesturen bevorderen dat het door hen gesubsidieerde particulier initiatief op het terrein van het welzijnsbeleid rekening houdt met de pluriformiteit van de samenleving.⁴³

Overigens is sinds januari 2007 de Welzijnswet komen te vervallen en volledig opgegaan in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). De praktijk leert dat de gemeente er voor moet zorgen dat de betrokken actoren (zoals welzijnsinstellingen, verenigingen, jongerenwerkers en de jongeren zelf) heldere afspraken maken over het realiseren van de doelstellingen. Ook heeft de gemeente als taak om de acties van de verschillende actoren op elkaar af te stemmen. Dat maakt dat de gemeente optreedt als regisseur van het jeugdbeleid.

Uit onderzoek van SGB⁴⁴ blijkt dat de invulling van deze gemeentelijke rol kan variëren van:

- Enthousiasmeren van en draagvlak verkrijgen bij de verschillende actoren.
- Voorwaarden scheppen voor de uitvoering van het jeugdbeleid door te zorgen voor geschikte voorzieningen.
- Opdracht geven, subsidiëren of contracteren van de welzijnsinstellingen.
- Sturen op resultaten, coördineren of regie voeren op het jeugdbeleid.

Taken stadsdelen

In Amsterdam zijn de stadsdelen op het gebied van vrijetijdsbesteding de belangrijkste verantwoordelijken voor het aanbieden van activiteiten aan jongeren. Dat betekent dat de stadsdelen:

- Zorgen voor geschikte kleinschalige buurtgerichte voorzieningen zoals sporthallen en jongerencentra waar activiteiten kunnen plaatsvinden.
- Veilige speel- en hangplekken creëren voor jongeren.

- Een zinvolle dagbesteding, maatschappelijke betrokkenheid en sportbeoefening bevorderen.

In aanvulling op de taken van de stadsdelen subsidieert de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) van de centrale stad enkele grote multifunctionele jongerencentra (zoals Argan, Nowhere, Studio West, etcetra) en activiteiten die gericht zijn op jongeren vanaf 16 jaar uit de hele stad. Ook bevordert DMO waar nodig de stedelijke coördinatie op het gebied van jeugdbeleid.

4.1.2 Decentrale onderwijs- en jeugdplannen

Op verzoek van het rijk is het Amsterdamse jeugdbeleid vastgelegd in het *Lokaal onderwijs en jeugdplan* (LOJP) uit 2002. De rijksoverheid stelde namelijk financiële middelen beschikbaar voor de aanpak van onderwijsachterstanden. De gemeente Amsterdam diende in het stedelijke LOJP samen met de stadsdelen en de scholen vast te stellen hoe ze in de komende jaren onderwijsachterstanden wilden aanpakken.

In het stedelijke LOJP staat dat elk stadsdeel voor de bestuursperiode 2002-2006 een zogenaamd *Decentraal onderwijs- en jeugdplan* (DOJP) op diende te stellen, waarin de doelstellingen uit het stedelijke plan zijn doorvertaald naar de situatie in het stadsdeel.

Hoewel de DOJP's in eerste instantie gericht waren op de bestrijding van onderwijsachterstanden, bevatten ze sinds 2002 ook een visie op de vrijetijdsbesteding van jongeren. In feite belichaamden de DOJP's uit 2002 de overgang van louter onderwijsbeleid naar een geïntegreerd onderwijs- en jeugdbeleid. Verder schrijft de gemeente in het *LOJP* dat het tijd is voor een nieuwe aanpak waarbij gemeente zich ten doel stelt voor alle jongeren leuke vrijetijdsvoorzieningen beschikbaar te hebben. Hierbij dienden de stadsdelen zich vooral te richten op lacunes en inhoudelijke vernieuwing in het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen. Ook dienden stadsdelen bij de keuze van het vrijetijdsaanbod meer rekening te houden met de wensen van jongeren.

De rekenkamer onderzocht bij de stadsdelen de volgende drie aspecten van de DOJP's:

- Tijdigheid van de vaststelling van het plan.
- Kwaliteit van de doelstellingen voor vrijetijdsbesteding.
- Trends.

Tijdigheid vaststelling decentraal onderwijs- en jeugdplannen

Wanneer een beleidsplan tijdig is vastgesteld, kan het nog richting geven aan de vrijetijdsbesteding van jongeren in de bestuursperiode 2002-2006. Er is sprake van een tijdige vaststelling wanneer het beleidsplan in de eerste helft van de bestuursperiode (april 2002-april 2004) is vastgesteld.

Tabel 4.2 laat zien dat in alle onderzochte stadsdelen voor 2006 een decentraal onderwijs- en jeugdplan was vastgesteld door de stadsdeelraad.

Tabel 4.2 – Jeugdnota's stadsdelen bestuursperiode 2002-2006

Stadsdelen	Geldige jeugdbeleidsplannen in 2006	Datum vaststelling stadsdeelraad
Bos en Lommer	Nota Jeugd mei 2003	November 2003
	Actualisatie Nota Jeugdbeleid 2005-2006	December 2005
De Baarsjes	Jeugd & Jongerenbeleid 2004-2006	Januari 2004
Geuzenveld-Slotermeer	Decentraal Onderwijs en Jeugdplan 2003-2006	November 2003
Oud-West	Oud-West, decentraal onderwijs- en jeugdplan periode 2002-2006	December 2003
Slotervaart	Implementatie jeugdbeleid: meerjarenplanning, jongerenvoorzieningen	2001
Westerpark	Jong in Westerpark. Decentraal Onderwijs – en jeugdplan periode 2005-2010	Maart 2005
Zeeburg	Deelnotitie jeugdbeleid 12+	Januari 2004
Zuideramstel	DOJP 2003-2006. Een nieuwe start	Oktober 2004
Zuidoost	Decentraal Onderwijs en Jeugdplan 2003-2006	juni 2003

Twee van de negen stadsdelen konden hun beleidsplannen niet goed gebruiken om richting te geven aan de vrijetijdsbesteding van jongeren in de bestuursperiode 2002-2006, omdat het plan te gedateerd⁴⁵ was (Slotervaart) of pas aan het einde van de bestuursperiode tot stand kwam (Westerpark).

Kwaliteit doelstelling decentrale onderwijs- en jeugdplannen

Naast de tijdigheid onderzocht de rekenkamer de DOJP's ook inhoudelijk. Stadsdelen hebben de verantwoordelijkheid om beleidsdoelstellingen in meetbare resultaten te formuleren (zie ook paragraaf 1.5). De rekenkamer onderzocht in hoeverre de plannen een heldere doelstelling voor de vrijetijdsbesteding van jongeren bevatten. Er is sprake van een heldere doelstelling wanneer het criteria bevat waarmee kan worden vastgesteld of de doelstelling wordt bereikt. Dit betekent dat de doelstelling concreet en SMART geformuleerd is en niet voor meerdere uitleg vatbaar is. Conform de TRILL-methodiek biedt de beleidsdoelstelling duidelijkheid over de beoogde prestaties, resultaten⁴⁶, maatschappelijke effecten en doelgroep.

Tabel 4.3 vat het oordeel van de rekenkamer over de DOJP's van de stadsdelen samen.

Tabel 4.3 – Totaaloverzicht beoordeling decentrale onderwijs- en jeugdplannen (2002-2006)

	Bos en Lommer	De Baarsjes	Geuzenveld-Slotermeer	Oud-West	Slotervaart	Westerpark	Zeeburg	Zuideramstel	Zuidoost
Tijdige vaststelling DOJP	+	+	+	+	-	-	+	+	+
Kwaliteit doelstelling	+/-	+	-	-	-	+	+	+/-	-

+ = Voldoet, +/-=Voldoet ten dele, -= Voldoet niet

Uit de analyse van de rekenkamer blijkt dat:

- Vijf stadsdelen doelstellingen voor de vrijetijdsbesteding van jongeren vastleggen in hun beleidsplan (score + of +/- in tabel 4.3);
- Drie stadsdelen hanteren een heldere doelstelling (score + in tabel 4.3).

Hierna lichten we de bevindingen toe.

Allereerst blijkt dat vier van de negen stadsdelen er niet in geslaagd zijn om een geïntegreerd onderwijs- en jeugdbeleid te formuleren. De beleidsplannen van Geuzenveld-Slotermeer, Oud-West en Zuidoost hebben vooral betrekking op onderwijs. Het jeugdbeleid wordt alleen in algemene brede zin genoemd. Met als resultaat dat een doelstelling voor vrijetijdsbesteding van jongeren ontbreekt. Het jeugdbeleidsplan van stadsdeel Slotervaart geeft alleen meer vage beleidsuitgangspunten (“het verhogen van maatschappelijke binding van jongeren”) van het jeugdbeleid weer.

Verder laat tabel 4.2 zien dat de beleidsplannen van twee stadsdelen (Bos en Lommer en Zuideramstel) geen heldere doelstelling voor vrijetijdsbesteding van jongeren bevatten. De rekenkamer meent dat heldere doelstellingen pas geformuleerd kunnen worden op grond van tenminste een probleemanalyse en een bepaling van de doelgroep. In de betrokken documenten ontbreken deze. De doelstellingen komen daardoor in de lucht te hangen. Stadsdeel Bos en Lommer wil bijvoorbeeld voldoende vrijetijdsaanbod voor alle jongeren realiseren. Echter, bij de acties wordt niet aangegeven wanneer er sprake is van voldoende aanbod. Bij de acties staat slechts: ‘voldoende buurtgericht aanbod voor tieners ontwikkelen’.

De drie overige stadsdelen (De Baarsjes, Westerpark en Zeeburg) vallen in positieve zin op: zij laten zien hoe het ook kan. Zij onderbouwen de doelstelling met maatschappelijke effecten, resultaten en prestaties die richtinggevend kunnen zijn voor de uitvoering van bijvoorbeeld het jongerenwerk. Stadsdeel De Baarsjes geeft bijvoorbeeld in het ‘Jeugd- en Jongerenplan 2004-2006’ aan dat *“het bieden van optimale ontplooiingskansen voor jongeren van 4 tot en met 23 jaar”* een maatschappelijk effect is. Daarbij formuleert zij als resultaat: “het bereik van jongerencentra vergroten en verbreden”. Voor deze doelstelling geeft zij aan dat één van de prestaties is dat: *“het bereik van jongerencentrum Zuidpool stijgt van 25 Marokkaanse jongeren van in 2002 naar 100 jongeren in 2006 die een afspiegeling vormen van het stadsdeel en tussen de 12 en 23 jaar oud zijn”*.

Een ander goed voorbeeld is de ‘Deelnotitie jeugdbeleid 12+’ van stadsdeel Zeeburg waarin het stadsdeel duidelijk aangeeft hoe de welzijnsaanbieder bij het jongerenwerk een bijdrage kan leveren aan de ontwikkeling van zowel de kwetsbare als niet-kwetsbare jongeren. Het stadsdeel formuleert in haar plan de doelstelling, knelpunten in de huidige uitvoering, beoogde resultaten en concrete stappen om tot integraal jeugdbeleid te komen.

Trends

Tenslotte constateert de rekenkamer dat de doelstellingen in de beleidsplannen vooral gericht zijn op de ontplooiing van jongeren via de inloop of via activiteiten met meer begeleiding (bijvoorbeeld workshops). Een nieuwe aanpak, waartoe het stedelijke Lokaal onderwijs- en jeugdplan opriep, is alleen waar te nemen in de beleidsplannen van Zeeburg en Bos en Lommer. De nadruk op talentontwikkeling en een actieve bijdrage van jongeren (“Niet consumeren, maar ook activeren!”) zijn nieuw in het beleidsplan van Bos en Lommer. Nieuw in het beleidsplan van Zeeburg is de verschuiving van probleemjongeren naar alle jongeren.

Conclusies decentrale onderwijs- en jeugdplannen

Slechts drie van de negen stadsdelen (De Baarsjes, Westerpark en Zeeburg) beschikten in de bestuursperiode 2002-2006 over een heldere beleidsvisie waarmee het aanbod voor de vrijetijdsbesteding van jongeren beïnvloed kon worden. De rekenkamer concludeert dat in de periode 2002-2006 het merendeel van de stadsdelen geen heldere beleidsvisie voor vrijetijdsbesteding had vastgelegd.

4.1.3 Nieuwe 'Jong'-plannen

Dit onderzoek is toegespitst op de situatie in 2006 en 2007. Na de start van de nieuwe bestuursperiode in 2006 zijn beleidsvisies in de stadsdelen tot stand gekomen, die een vertaling zijn van de stedelijke nota 'Jong Amsterdam' voor de bestuursperiode 2006-2010 (oktober 2006).

De rekenkamer onderzocht de nieuwe 'Jong'-plannen op de volgende aspecten:

- Tijdigheid vaststelling 'Jong'-plan.
- Kwaliteit doelstelling voor vrijetijdsbesteding voor jongeren.
- Trends ten opzichte van de plannen uit de vorige bestuursperiode.

Tijdigheid vaststelling 'Jong'-plan

Volgens de rekenkamer is van tijdige vaststelling sprake wanneer het 'Jong'-plan in de eerste helft van de bestuursperiode (voor april 2008) is vastgesteld door de stadsdeelraad. Op die manier kan het 'Jong'-plan invloed hebben op de uitvoering van het jongerenwerk in de tweede helft van de bestuursperiode.

Tabel 4.4 geeft weer welke jeugdnota's door de stadsdelen zijn opgesteld in de bestuursperiode 2006-2010.

Tabel 4.4 – Jeugdnota's stadsdelen bestuursperiode 2006-2010

Stadsdelen	Nieuwe 'Jong'-plannen	Datum vaststelling raad
Bos en Lommer	In voorbereiding: Nota Jong Bos en Lommer	Onbekend
De Baarsjes	Investeren in talent. Conceptvisie jongerenbeleid 2008-2011	Maart 2008
	Definitieve Nota Investeren in Talent	22 april 2008
Geuzenveld-Slotermeer	Jong Geuzenveld-Slotermeer DOJP 2007 - 2010	November 2007
Oud-West	Decentraal Onderwijs- en jeugdplan 2007-2010	Maart 2008
Slotervaart	Jong Slotervaart. Jeugd- en onderwijsbeleid 2007-2010	April 2007
Westerpark	In voorbereiding: Herijking Jong in Westerpark,	Onbekend
Zeeburg	Jong Zeeburg: onderwijs en jeugdplan 2007-2010	Maart 2007
Zuideramstel	Jong Amsterdam in Zuideramstel 2007-2010	Februari 2007
Zuidoost	Uitvoeringsprogramma Jong Zuidoost	Verwachting: mei 2008

De rekenkamer constateert dat zes van de negen stadsdelen beschikken over een recent jeugdbeleidsplan dat in de huidige beleidsperiode (2006-2010) sturing kan geven aan de uitvoering jongerenwerk. De stadsdelen Slotervaart en Zeeburg hebben dat al gedaan door hun nieuwe visie op vrijetijdsbesteding te gebruiken bij de aanbesteding van het tiener- en jongerenwerk.

Drie stadsdelen (Bos en Lommer⁴⁷, Westerpark en Zuidoost) hebben nog geen vertaling van het stedelijke plan Jong Amsterdam naar hun eigen stadsdeel gemaakt. Zij hebben een plan in voorbereiding en het is nog onbekend wanneer dit plan wordt vastgesteld door de stadsdeelraad.

Tabel 4.5 geeft het oordeel van de rekenkamer over de 'Jong'-plannen weer.

Tabel 4.5 - Totaaloverzicht beoordeling 'Jong'-plannen (2006-2010)

	Bos en Lommer	De Baarsjes	Geuzenveld-Slotermeer	Oud-West	Slotervaart	Westerpark	Zeeburg	Zuideramstel	Zuidoost
Tijdige vaststelling Jongplan	-	+	+	+	+	-	+	+	-
Kwaliteit doelstelling	-	+ ⁴⁸	+/-	+/- ⁴⁹	-	-	+/-	-	-

+ = voldoet, +/-=voldoet ten dele, -= voldoet niet

Kwaliteit doelstelling 'Jong'-plannen

Net als bij de decentrale onderwijs- en jeugdplannen onderzocht de rekenkamer in hoeverre de 'Jong'-plannen een heldere doelstelling voor de vrijetijdsbesteding van jongeren bevatten. De rekenkamer constateert dat vijf van de zes 'Jong'-plannen geen heldere doelstellingen bevatten voor vrijetijdsbesteding van jongeren; in De Baarsjes zijn heldere doelstellingen geformuleerd.

Vijf van de zes 'Jong'-plannen bevatten wel doelstellingen die aansluiten bij de onderdelen van het stedelijke plan Jong Amsterdam. De doorvertaling van de doelstellingen naar de verschillende activiteiten is meestal niet helder. Het varieert van een zeer beperkte doorvertaling naar de eigen situatie (Zuideramstel) tot een meer uitgebreide doorvertaling met enkele algemene uitgangspunten voor het vrijetijdsaanbod (De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Oud-West). De beleidsplannen van stadsdeel Oud-West en De Baarsjes bevatten als enige een probleemanalyse van de eigen situatie en een bepaling van de doelgroep. Helaas zijn de beoogde resultaten in het plan van Oud-West (bijvoorbeeld "Het bereik onder de jongeren moet worden vergroot") niet vertaald naar meetbare resultaten met streefcijfers (bijvoorbeeld het % dat het bereik groter moet zijn). Hierdoor is het lastig om vast te stellen of doelstellingen daadwerkelijk gerealiseerd zijn. In stadsdeel De Baarsjes is dit in de 'definitieve' versie, die nog in de stadsdeelraad behandeld moet worden, wel gedaan.

In tegenstelling tot de hierboven genoemde stadsdelen neemt het 'Jong'-plan van de Zeeburg de doelstellingen uit 'Jong Amsterdam' niet integraal over. Helaas bevat dit plan ook geen heldere doelstellingen. Jong Zeeburg bevat wel doelstellingen, maar de beoogde resultaten zijn niet gekoppeld aan meetbare prestaties. Hierdoor blijven de resultaten hangen in algemeenheden zoals 'het bereik van jongeren aan cultuureducatieve en of sport-activiteiten'. Kortom, de rekenkamer concludeert dat de kwaliteit van de doelstellingen in de 'Jong'-plannen van de stadsdelen voor verbetering vatbaar is.

Trends

Wanneer we kijken naar de inhoud van de nieuwe 'Jong'-plannen dan zien we dat de plannen, in vergelijking met de plannen uit de vorige bestuursperiode, meer aandacht besteden aan het aanspreken van jongeren op hun talenten. Het jongerenwerk moet zich niet meer alleen richten op de probleemjongeren, maar op een bredere doelgroep. Hoe die doelgroep er uit ziet, is echter in geen van deze documenten te achterhalen.

De rekenkamer constateert dat in de nieuwe 'Jong'-plannen van stadsdelen er meer aandacht is voor onderwerpen als talentontwikkeling, verbreding van de doelgroep, verbetering van het imago van jongerenwerk, beter bereik, aansluiting van het aanbod op de vraag en beter zicht op prestaties van het jongerenwerk. Tot een vertaling in heldere doelstellingen heeft dit echter nog niet geleid.

Conclusies nieuwe 'Jong'-plannen

De rekenkamer concludeert dat er in de huidige bestuursperiode (2006-2010) nog minder stadsdelen zijn die een heldere beleidsvisie voor vrijetijdsbesteding hebben vastgelegd, dan in de vorige bestuursperiode. In de vorige bestuursperiode (2002-2006) waren er drie stadsdelen, in de huidige bestuursperiode heeft alleen De Baarsjes een heldere beleidsvisie voor vrijetijdsbesteding in het Jong-plan vastgelegd. Drie stadsdelen (Bos en Lommer, Westerpark en Zuidoost) hebben nog geen nieuw beleidsplan vastgesteld.

4.1.4 Bestekken 2006

Stadsdelen kunnen de uitvoering van het jongerenwerk ook beïnvloeden door een duidelijke visie op de vrijetijdsbesteding van jongeren in een bestek vast te leggen.

Tabel 4.6 laat zien dat slechts twee stadsdelen (Zeeburg en Zuideramstel) een bestek maakten voor de uitvoering van het jongerenwerk in 2006.

Tabel 4.6 – Bestekken stadsdelen voor uitvoering jongerenwerk in 2006

Stadsdelen	Geldige jeugdbeleidsplannen in 2006	Datum	Kwaliteit doelstelling
Zeeburg	Bestek Sociaal cultureel werk 2006	15 juni 2006	+
Zuideramstel	Offerteverzoek Stichting Welzijn Zuideramstel 2006	25 juli 2005	+

De rekenkamer vindt de doelstellingen voor het jongerenwerk die de twee stadsdelen in de bestekken vastlegden van goede kwaliteit:

- Stadsdeel Zuideramstel geeft helder aan welke maatschappelijke effecten en gewenste resultaten het voor het jongerenwerk nastreeft. Ook geeft het offerteverzoek per resultaat aan om welke doelgroep het gaat en wat de minimale kwaliteitseisen zijn. Overigens maakte het stadsdeel in 2006 voor het eerst gebruik van een zogenaamd 'offerteverzoek'. Dit verzoek was het resultaat van het oefentraject Budgetsubsiëring dat het stadsdeel en de aanbieders van structureel gesubsidieerd welzijnsaanbod met ondersteuning van een adviesbureau doorlopen hadden.
- Stadsdeel Zeeburg geeft in haar bestek ook helder aan wat zij met het jongerenwerk voor ogen heeft. Het bestek formuleert per maatschappelijke doelstelling (bijvoorbeeld: "het vergroten van participatie van jongeren"), outputdoelstellingen (bijvoorbeeld: "het vergroten van deelname van het vrouwelijk deel van de doelgroep jongeren aan de activiteiten") en outputindicatoren (bijvoorbeeld: "een stijging van het bereik van meiden met 50% ten opzichte van 2005").

Waarschijnlijk zal het aantal stadsdelen dat een doelstelling voor het jongerenwerk vastlegt in een bestek in de toekomst toenemen, doordat steeds meer stadsdelen het jongerenwerk aanbesteden. De procedure van aanbesteding vereist namelijk dat de gewenste producten omschreven zijn in een bestek. Op basis van dit bestek kunnen organisaties een offerte schrijven. De stadsdelen Oud-West en Slotervaart zijn hier een voorbeeld van. Deze stadsdelen gebruikten in 2006 geen bestek, maar voor de aanbesteding van het jongerenwerk in 2007 (Slotervaart) en 2008 (Oud-West) stelden de stadsdelen wel een bestek op.

Conclusies bestekken 2006

De rekenkamer concludeert dat weinig stadsdelen (alleen Zeeburg en Zuideramstel) hun beleidsvisie op het jongerenwerk van te voren vastleggen in een bestek of offerteverzoek.

4.1.5 Evaluatie

Naast het vastleggen van een beleidsvisie is het van belang dat de stadsdelen de doelmatigheid en doeltreffendheid van het jongerenbeleid periodiek evalueren. De rekenkamer onderzocht in hoeverre stadsdelen het jongerenbeleid periodiek evalueren. Ook vroeg de rekenkamer de stadsdelen in hoeverre de behoeften en verwachtingen van het stadsdeel aansluiten bij de kwaliteit van het jongerenwerk.

De rekenkamer constateert dat alle stadsdelen de afgelopen vier jaar onderdelen van hun jongerenbeleid evalueerden. Zij verschillen in het aantal evaluaties dat zij hebben laten doen en de aard van de evaluaties. Drie stadsdelen (Westerpark, Slotervaart en Zuideramstel) hebben één evaluatie laten uitvoeren zoals een normeringsonderzoek naar de doelgroep en het aanbod van het jongerenwerk of een evaluatie van het 12+netwerk. De overige zes stadsdelen hebben meerdere evaluaties laten uitvoeren, waaronder onderzoeken naar de beleving en wensen van jongeren zelf, een jeugdmonitor, effectiviteit van het jeugdbeleid en het aanbod van het jongerenwerk. Kader 4.1 geeft de uitkomsten van enkele evaluaties weer.

Kader 4.1 Uitkomsten evaluaties

De meeste stadsdelen evalueerden hun jongerenbeleid. Uit de evaluaties bleek onder andere:

- De evaluatie van het jongerenwerk in **Oud-West** geeft aan dat het jongerenwerk jarenlang onder de maat presteerde. Er werden te weinig activiteiten met te weinig deelnemers uitgevoerd. Ook bleek uit de evaluatie dat het stadsdeel te weinig gedaan heeft om veranderingen te realiseren⁵⁰.
- Vier stadsdelen (**De Baarsjes, Westerpark, Zeeburg en Zuideramstel**) lieten Noorda & Co een zogenaamd 'normeringsonderzoek' doen⁵¹. Dat is een soort nulmeting waarbij het aanbod en de doelgroep van het jongerenwerk in kaart worden gebracht. In Westerpark was een conclusie uit dit normeringsonderzoek dat het stadsdeel in het kader van een prestatiecontract een expliciete opdracht aan het jongerenwerk moet formuleren.
- De jeugdmonitor die stadsdeel **Bos en Lommer** door de Dienst Onderzoek en Statistiek liet uitvoeren laat zien dat zes van de tien jongeren geen gebruik maken van de voorzieningen voor vrijetijdsbesteding in Bos en Lommer. De monitor noemt als redenen hiervoor: een niet-passend aanbod van activiteiten, elkaar uitsluitende groepen jongeren en geringe bekendheid van verschillende instellingen⁵².
- Het onderzoek naar de effectiviteit van het brede jeugdbeleid in **Geuzenveld-Slotermeer** laat zien dat het jongerenwerk in het stadsdeel zich volgens verwachting ontwikkelt⁵³.
- Stadsdeel **Zuidoost** evalueerde zijn DOJP 2003-2006. Daaruit bleek dat de bestaande accommodaties niet zijn toegesneden op jongeren van 12+.
- Een evaluatie liet zien dat de samenwerking tussen jongerenvereniging Streetwise en welzijnsorganisatie Stichting Impuls in de Delflandplein- en Staalmanpleinbuurt (**Slotervaart**) moeizaam verliep⁵⁴.
- Stadsdeel Zeeburg liet eveneens een onderzoek uitvoeren naar het pedagogische klimaat in het jongerenwerk. De conclusie was dat de scholing van jongerenwerkers verbeterd zou moeten worden⁵⁵.

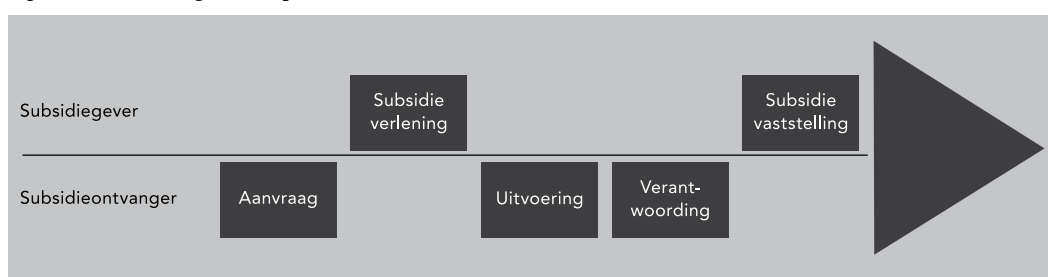
Conclusies evaluatie

De rekenkamer concludeert dat alle stadsdelen onderdelen van het beleid voor vrijetijdsbesteding periodiek evalueren. Bij zes stadsdelen gebeurt dit uitgebreider dan bij de overige drie.

4.2 Aansturing subsidieproces

In deze paragraaf wordt ingegaan op de manier waarop stadsdelen gesubsidieerde instellingen voor jongerenwerk aansturen. Naast een heldere beleidsvisie kunnen stadsdelen het aanbod van activiteiten voor vrijetijdsbesteding van jongeren ook via de aansturing van het subsidieproces beïnvloeden. Figuur 4.1 toont de fasering van het subsidieproces volgens de Algemene Wet bestuursrecht (Awb).

Figuur 4.1 - Fasering subsidieproces

De aansturing van stadsdelen tijdens het subsidieproces bestaat idealiter uit:

1. Heldere afspraken vastleggen bij de subsidieverlening,
2. Toezicht houden tijdens de uitvoering,
3. Vaststellen van de subsidie.

Allereerst geeft de rekenkamer in § 4.2.1 een overzicht van de belangrijkste instellingen die subsidie ontvangen voor de uitvoering van het jongerenwerk. Daarna beoordelen we de rol van het stadsdeel bij de subsidieverlening (§ 4.2.2), het toezicht op de uitvoering (§ 4.2.3) en de subsidievaststelling (§ 4.2.4)

4.2.1 Overzicht gesubsidieerde instellingen jongerenwerk

Om de opdrachtgeversrol van de stadsdelen goed te kunnen beoordelen, is het van belang om inzicht te hebben in de organisaties aan wie zij voor de vrijetijdsbesteding van jongeren subsidie verlenen. Tabel 4.7 geeft een overzicht van de belangrijkste instellingen die in opdracht van de stadsdelen activiteiten voor vrijetijdsbesteding van jongeren organiseren.

Tabel 4.7 – Belangrijkste uitvoeringsorganisaties van het jongerenwerk ⁵⁶

Stadsdelen	Uitvoerende instellingen jongerenwerk 2006	Aanbesteding jongerenwerk
Bos en Lommer	Stichting Impuls, StichtingStreetcornerwork (Balans), Stichting Dock, Capabel en SJA (Chebba West Girlzounge)	Eind 2009
De Baarsjes	De Combinatie	2009
Geuzenveld-Slotermeer	Stichting Dock	-
Oud-West	Kansweb Combiwel en Stichting Dock	2008
Slotervaart	Stichting Impuls en Kansweb. Vanaf april 2007 alleen Kansweb	2007
Westerpark	Stichting Welzijn Westerpark. Vanaf 2007 samengegaan in IJsterk	-
Zeeburg	Stichting Welzijn aan het IJ. Vanaf januari 2008 Civic Zeeburg	2007
Zuideramstel	Stichting Welzijn Zuideramstel	2010
Zuidoost	Swazoom, Axios en Streetcornerwork (Blenchi) en enkele kleinere organisaties die alleen zomeractiviteiten organiseren.	- -

In de meeste stadsdelen gaat het om één welzijnsinstelling die subsidie van het stadsdeel ontvangt om het jongerenwerk uit te voeren. Tabel 4.7 laat zien dat vier stadsdelen (Bos en Lommer, Oud-West, Slotervaart en Zuidoost) in 2006 meerdere instellingen subsidiëren voor de uitvoering van activiteiten voor jongeren. Meestal gaat het dan om een instelling die het jongerenwerk in een bepaalde buurt uitvoert, zoals Stichting Dock in de Kolenkitbuurt (Bos en Lommer), Axios in Gaasperdam (Zuidoost) en Kansweb in Overtoomse Veld (Slotervaart). Ook komt het voor dat een instelling specifieke taken uitvoert, zoals Blenchi (Zuidoost) die het ambulante jongerenwerk uitvoert.

Opvallend is dat vijf van de negen onderzochte stadsdelen de subsidierelatie met de instelling recent hebben beëindigd (Slotervaart en Zeeburg) of gaan beëindigen (De Baarsjes, Oud-West en Zuideramstel). Stadsdeel Oud-West besloot in februari 2008 het jongerenwerk vanaf medio 2008 geheel te laten uitvoeren door Stichting Dock. De stadsdelen hopen het jongerenwerk te vernieuwen door de uitvoering van het jongerenwerk aan te besteden. Zuideramstel wil, net als stadsdeel Zeeburg, het hele welzijnswerk aanbesteden in 2010. Dit betekent dat het stadsdeel bekend maakt dat het de activiteiten van het jongerenwerk wil laten uitvoeren en meerdere organisaties vraagt om een offerte in te dienen.

Tabel 4.7 toont dat de aanbesteding in de stadsdelen Zeeburg en Slotervaart in 2007 heeft plaatsgevonden. In Slotervaart wordt het jongerenwerk sinds april 2007 geheel uitgevoerd door Kansweb. Stadsdeel Zeeburg laat het gehele welzijnswerk⁵⁷ vanaf januari 2008 door de nieuwe organisatie Civic Zeeburg (een consortium van de B&A groep, Partou en Click Fi) uitvoeren. De aanbesteding van het jongerenwerk vindt in De Baarsjes in 2008 plaats. Kader 4.2 geeft aan welke vernieuwingen de stadsdelen met de aanbesteding willen realiseren.

- **Stadsdeel De Baarsjes** geeft in haar visie op het nieuwe jongerenbeleid aan dat het huidige aanbod van vrijetijdsbesteding en jongerenwerk onbedoeld een etnische scheiding veroorzaakt tussen doelgroepen. Om bredere doelgroepen aan te spreken en jongeren met elkaar en andere buurtbewoners in contact te brengen wil het stadsdeel dat jongerencentra eerder talentencentra zijn die zich meer richten op een eigen thema.
- **Stadsdeel Oud-West** concludeert in een evaluatie dat het jongerenwerk jarenlang onder de maat presteert. Er werden te weinig activiteiten met te weinig deelnemers uitgevoerd. Binnen het stadsdeel werden de subsidies voor de activiteiten van het jongerenwerk jaarlijks onveranderd toegekend. Door discontinuïteit in de beleidscapaciteit en de beperkte formatie heeft het stadsdeel onvoldoende de instelling gestuurd om veranderingen te bewerkstelligen. Ook binnen de instelling was onvoldoende aansturing, veel personeelsverloop, magere kwaliteit en onvoldoende samenwerking met externe partijen⁵⁸.
- **Stadsdeel Slotervaart** vindt dat het jongerenwerk te traditioneel georganiseerd was, dat wil zeggen dat het aanbodgericht is, weinig 'outreaching' en passief is. Jongeren kregen te veel kant en klare activiteiten aangeboden en werden te weinig uitgedaagd en niet aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid⁵⁹. Jongerenwerk bevindt zich middenin een omslag: van activiteiten aanbieden aan overlastjongeren naar het aanbieden van activiteiten voor alle jongeren. Een tijd lang werd slecht gedrag van jongeren 'beloond'.
- **Stadsdeel Zeeburg** wil door de aanbesteding van het brede welzijnswerk vanaf 2008 € 1,2 miljoen (15% van het totale welzijnsbudget) bezuinigen. Dit geld is nodig om voorzieningen te financieren voor het groeiende aantal jongeren op IJburg. Daarnaast wil het stadsdeel het hele welzijnswerk door één aanbieder laten uitvoeren en niet meer door drie aanbieders zoals voor 2008 het geval was⁶⁰. Het jongerenwerk van voor 2008 stimuleerde volgens het stadsdeel jongeren niet genoeg om zelf dingen op te pakken. Het nieuwe jongerenwerk moet zich ook richten op talentontwikkeling en moet individuele jongeren begeleiden in hun traject naar werk, zorg of opleiding.

Vier stadsdelen (Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer, Westerpark en Zuidoost) hebben geen plannen om het jongerenwerk aan te besteden. Zij willen de subsidierelatie met de welzijnsinstelling voor het jongerenwerk voorsnog continueren. In de gesprekken die de rekenkamer voerde met deze stadsdelen noemen deze stadsdelen de volgende knelpunten bij de uitvoering van het jongerenwerk:

- Opleidingsniveau van de jongerenwerkers;
- Onduidelijke prestatieafspraken en verantwoording over het bereik van activiteiten;
- Onvoldoende aansluiting van het aanbod van activiteiten bij de vraag;
- Te weinig aandacht voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden bij projecten voor talentontwikkeling.

De rekenkamer signaleert bij alle stadsdelen een grotere behoefte om het jongerenwerk meer vraaggericht vorm te geven.

Conclusies overzicht gesubsidieerde instellingen

Samenvattend concludeert de rekenkamer dat de meeste stadsdelen niet tevreden zijn over de uitvoering van het jongerenwerk. Een groot deel van de stadsdelen wil het jongerenwerk

(gaan) aanbesteden. Bij drie stadsdelen (Oud-West, Slotervaart, Bos en Lommer en Zeeburg) heeft de aanbesteding inmiddels geleid tot de beëindiging van de subsidierelatie met de instelling die het jongerenwerk in 2006 uitvoerde. De overige stadsdelen hebben (nog) geen plannen om het jongerenwerk aan te besteden, maar signaleren wel de nodige knelpunten.

In de volgende paragrafen analyseert de rekenkamer de aansturing van de instellingen door de stadsdelen zoals die in 2006 werd uitgevoerd. Daar waar mogelijk zal de rekenkamer rekening houden met de ontwikkelingen die zich na 2006 hebben voorgedaan.

4.2.2 Subsidieverlening

De subsidieverlening vormt de schakel tussen de beleidsvisie van het stadsdeel en de uitvoering van het jongerenwerk door de instelling. Door goede afspraken over de gewenste activiteiten vast te leggen in de beschikking tot subsidieverlening, kan een stadsdeel het vrijetijdsaanbod voor jongeren beïnvloeden.

De rekenkamer analyseerde in hoeverre de beschikkingen tot subsidieverleningen de volgende aspecten bevatten:

- Heldere doelstellingen van het beleid of verwijzing naar heldere doelstellingen in het beleid of bestek;
- Afspraken over de te leveren producten;
- Heldere voorwaarden voor de inhoud, vorm en frequentie van de verantwoording.

Deze aspecten kunnen in de beschikking, of de daarbij gevoegde documenten staan.

De rekenkamer onderzocht in totaal 26 beschikkingen tot subsidieverleningen in de negen stadsdelen. Alle beschikkingen hebben betrekking op de uitvoering van jongerenwerk in 2006. Een overzicht van de beschikkingen tot subsidieverlening die de rekenkamer onderzocht is te vinden in bijlage 14 van dit rapport.

Algemene bevindingen

De rekenkamer constateert dat het aantal beschikkingen tot subsidieverlening voor het jongerenwerk sterk uiteenloopt per stadsdeel. Het aantal, beschikbaar gestelde, beschikkingen voor de uitvoering van het jongerenwerk varieerde in 2006 van één (Geuzenveld-Slotermeer en Westerpark) tot vier⁶¹ per stadsdeel (Bos en Lommer). Onderstaande tabel geeft de bevindingen over de kwaliteit van de beschikkingen tot subsidieverlening weer.

Tabel 4.8 – Oordeel over kwaliteit beschikking tot subsidieverlening

Stadsdelen	Doelstellingen	Prestatie afspraken	Voorwaarden verantwoording	Eind-oordeel
Bos en Lommer	-	+/-	+/-	-
De Baarsjes	-	+	+	+/-
Geuzenveld-Slotermeer	+	+	+	+
Oud-West	+/-	+	+	+
Slotervaart	+/-	+	+	+
Westerpark	+	+/-	+	+
Zeeburg	+	+	+	+
Zuideramstel	+	+	+	+
Zuidoost	-	+/-	+	+/-

+ Voldoende informatie, +/- Onvoldoende informatie - geen informatie

Doelstellingen

Vooraf op het punt van doelstellingen kunnen stadsdelen de kwaliteit van hun subsidiebeschikkingen verbeteren. Vier van de negen stadsdelen nemen in de beschikking tot subsidieverlening geen doelstellingen op voor het jongerenwerk. Ook verwijzen zij niet naar beleidsdocumenten of het bestek van het stadsdeel.

Zes stadsdelen beschrijven in de beschikking tot subsidieverlening doelstellingen of ze verwijzen naar doelstellingen in beleid of bestek. Vier van de zes stadsdelen (Geuzenveld-Slotermeer, Zeeburg en Zuideramstel) vallen in positieve zin op doordat ze heldere doelstellingen opnemen of verwijzen naar heldere doelstellingen.

- Geuzenveld-Slotermeer neemt voor elk van de onderscheiden subsidieposten een doelstelling, meetbare resultaten en prestaties op in de uitvoeringsovereenkomst tussen het stadsdeel en de instelling.
- Westerpark verwijst naar beleidsdocumenten met heldere doelstellingen en geeft alleen prestaties (en geen maatschappelijke effecten en meetbare resultaten) weer in de beschikking.
- Zeeburg verwijst naar de offerte van de instelling die is gebaseerd op het bestek. In het bestek heeft het stadsdeel heldere doelstellingen per product gedefinieerd.
- Zuideramstel verwijst in haar beschikking naar het offerteonderzoek waar heldere doelstellingen met meetbare resultaten genoemd worden.

De overige twee stadsdelen verwijzen naar beleid dat geen heldere doelstellingen bevat (Slotervaart) of nemen geen meetbare resultaten op in de subsidiebeschikking (Oud-West).

Prestatie afspraken

Over het algemeen leggen stadsdelen prestatieafspraken met de instelling helder vast. Meestal gebeurt dit in een aparte bijlage, een bijgevoegde uitvoeringsovereenkomst (Geuzenveld-Slotermeer en Oud-West) of een verwijzing naar de offerte van de instelling (De Baarsjes). De afspraken hebben vaak betrekking op het aantal bijeenkomsten per jaar, de doelgroep en het beoogde aantal deelnemers per activiteit.

Drie van de negen stadsdelen (Bos en Lommer, Westerpark en Zuidoost) leggen de prestatieafspraken met de instellingen minder helder vast.

- In Westerpark bevat de beschikking tot subsidieverlening slechts voor enkele activiteiten prestatie afspraken. Er ontbreken afspraken voor het meidenwerk, TienersActief en Tienerscentrum Free West.
- Zuidoost meldt in de subsidiebeschikkingen voor jongerenwerk dat in de bijlage prestatie-indicatoren zijn opgenomen. De rekenkamer constateert dat bij drie van de 6 onderzochte beschikkingen een dergelijke bijlage met prestatie-indicatoren ontbreekt. Bovendien zijn de aanwezige indicatoren onduidelijk.
- Bos en Lommer kon een derde van de subsidiebeschikkingen niet aanleveren aan de rekenkamer. Derhalve heeft de rekenkamer de prestatie afspraken niet volledig kunnen controleren. De vier beschikkingen waarover de rekenkamer beschikt verwijzen wel naar prestatie afspraken met de instellingen.

Verantwoordingseisen

De eisen die stadsdelen stellen aan de verantwoording van de instellingen over het jongerenwerk is goed te noemen. Alle stadsdelen nemen in hun beschikkingen heldere voorwaarden op voor de vorm, frequentie en inhoud van de verantwoordingsrapportages van de instelling. Na afloop van het subsidiejaar willen alle stadsdelen een inhoudelijke en een

financiële rapportage (voorzien van accountantsverklaring) van de instellingen ontvangen. Zes van de negen stadsdelen willen ook tussentijds schriftelijk geïnformeerd worden over de uitvoering van het jongerenwerk.

Daarnaast nemen twee stadsdelen ook uitgebreide informatie op over de controle door de accountant. Zo neemt stadsdeel Zuideramstel expliciet op dat de accountant ook de activiteiten verantwoording en de afspraken over het bereik dient te controleren. Stadsdeel Zuidoost gaat nog verder en stuurt de subsidieaanvragers ook een 'controleprotocol' toe waarin wordt aangegeven waarop moet worden gelet bij het opstellen van het financiële verslag, de toelichting daarbij en de uitvoering van de controle door de accountant⁶².

Conclusies subsidieverlening

Stadsdelen gebruiken het subsidieverleningsproces te weinig om richting te geven aan de uitvoering van het jongerenwerk. Allereerst subsidiëren de meeste stadsdelen (zes van de negen) meer dan één instelling (Zuidoost en Bos en Lommer zelfs vier) voor het jongerenwerk. Dit maakt het lastiger om de regierol als opdrachtgever in te vullen. Hoe meer instellingen een stadsdeel subsidieert, des te lastiger is het om de regierol als opdrachtgever in te vullen. Het kost meer tijd om afspraken met de instellingen te maken, overzicht te houden, werkzaamheden af te stemmen en te controleren of de prestatieafspraken gehaald zijn.

Bij drie stadsdelen (Geuzenveld-Slotermeer, Zeeburg en Zuideramstel) zijn alle oordelen over de kwaliteit van de beschikking tot subsidieverlening positief. Deze stadsdelen slagen er in op basis van dit onderdeel een goede regie te kunnen voeren.

Verder slagen vijf stadsdelen er niet in om hun beleidsvisie (doelstelling voor jongerenwerk) te vertalen naar de praktijk van de gesubsidieerde instelling. Hierdoor is het voor een aantal instellingen niet duidelijk aan welke doelstellingen hun activiteiten een bijdrage dienen te leveren. Stadsdeel Bos en Lommer valt in negatieve zin op, omdat het ruim een derde van de beschikkingen tot subsidieverleningen niet kon aanleveren aan de rekenkamer.

4.2.3 Toezicht op de uitvoering

Na verlening van de subsidie is het aan de gesubsidieerde instelling uitvoering te geven aan de overeengekomen activiteiten. Door toezicht te houden op de uitvoering kan het stadsdeel het vrijetijdsaanbod voor jongeren tijdens de uitvoering bijsturen. Door 'een vinger aan de pols te houden' kan het stadsdeel problemen of afwijkingen van de prestatieafspraken tijdig signaleren en bespreken met de instelling.

De rekenkamer onderzocht in hoeverre de stadsdelen systematisch toezicht houden op de uitvoering door:

- Minimaal één tussentijds gesprek met de uitvoerende instellingen te houden.
- Schriftelijke tussentijdse verantwoording te vragen aan de instellingen en die ook daadwerkelijk ontvangen.

De rekenkamer is nadrukkelijk niet van mening dat vaak tussentijds rapporteren altijd beter is. Zij vindt dat een stadsdeel in overleg met de instelling dient te bekijken wat de juiste frequentie (per maand, kwartaal, per half jaar, etc.) van de tussenrapportages is. Wel vindt de rekenkamer het belangrijk dat een eenmaal gemaakte afspraak over tussenrapportage door beide partijen wordt nagekomen. Dat wil zeggen: de instelling levert de juiste rapportage op tijd aan en het stadsdeel beoordeelt deze daadwerkelijk.

Tussentijds gesprek

Tabel 4.9 laat zien dat de bijna alle stadsdelen, behoudens Westerpark, minimaal één tussentijds gesprek voeren met de uitvoerende instellingen. In stadsdeel Westerpark wordt gewerkt volgens een ad hoc 'piepsysteem'. In de praktijk betekent dat het stadsdeel contact heeft met de instelling bij het opstellen van de verleningsbeschikking en 1,5 jaar later, wanneer de subsidie wordt vastgesteld. Vanaf 2008 wil het stadsdeel eens in de twee maanden overleggen met de betreffende welzijnsinstelling (IJsterk), zodat het stadsdeel ook meer regie voert.

Tabel 4.9 – Oordeel over toezicht op de uitvoering van het jongerenwerk

Stadsdelen	Minimaal 1 tussentijds gesprek	Verplichte tussentijdse verantwoording		Eind oordeel
		Gevraagd	Gekregen	
Bos en Lommer	+	+	-	+/-
De Baarsjes	+	+	+	+
Geuzenveld-Slotermeer	+	+	+	+
Oud-West	+	+	-	+/-
Slotervaart	+	+	-	+/-
Westerpark	-	-	-	-
Zeeburg	+	+	+	+
Zuideramstel	+	+	+	+
Zuidoost	+	+	+	+

+ Aanwezig, +/- Gedeeltelijk aanwezig, - Niet aanwezig

Het ambtelijke overleg varieert van één keer in de 14 dagen (Zeeburg), maandelijks (Zuideramstel, Geuzenveld-Slotermeer) tot één keer in de zes weken (Slotervaart). In de stadsdelen waar de subsidierelatie met de instelling beëindigd is en een vernieuwingstraject loopt (Zeeburg en Slotervaart) is de frequentie van tussentijds overleg tijdelijk hoger.

Enkele stadsdelen voeren ook regelmatig bestuurlijk overleg met de instelling. In stadsdeel Zuidoost overlegt de Raad van Toezicht met de portefeuillehouder. In stadsdeel Zeeburg vindt er eens in het kwartaal (gelijk met de rapportages en de P&C cyclus van het stadsdeel) bestuurlijk overleg plaats tussen het stadsdeel en de instelling. Het stadsdeel wil deze frequentie van overleg met Civic voortzetten.

Tussentijdse verantwoording

Tabel 4.9 toont dat één van de negen stadsdelen (Westerpark) geen tussentijdse rapportage aan de instelling vraagt. Van de acht stadsdelen die een tussentijdse rapportage vroegen, kregen drie stadsdelen (Bos en Lommer, Oud-West en Slotervaart) niet alle gevraagde tussenrapportages in 2006.

Bos en Lommer

Het stadsdeel ontving geen tussenrapportage van twee instellingen (Chebba Lounge en Stichting Dock) die een deel van het jongerenwerk uitvoeren. Ook ontbreken de twee evaluatieverslagen van Stichting Impuls waarbij de instelling uitgebreider in moest gaan op de realisatie van de doelstellingen van de producten.

Oud-West

Het stadsdeel vraagt aan de instelling globale kwartaalrapportages, een halfjaarrapportage met toelichting op de afwijkingen en een globale tussenrapportage. De rekenkamer

beschikt over één halfjaarrapportage van de Stichting Combiwel in Oud-West; de halfjaarrapportage van 2005. Van Stichting Combiwel Oud-West ontbreken de halfjaarrapportages van 2006 en 2007. Ook heeft de rekenkamer een beknopte tussentijdse rapportage aangevraagd van het extra meidenwerk door Combiwel in de periode 2006/2007. De kwartaalrapportages en globale tussenrapportages voor 2005, 2006 en 2007 ontbreken. Stichting Dock heeft in 2006 Oud-West incidenteel het zakgeldproject⁶³ uitgevoerd; daarvan is een tussentijdse rapportage beschikbaar.

Slotervaart

Van Stichting Impuls ontbreekt de gehele verantwoording (ook tussenrapportages) over 2006. Het stadsdeel besloot namelijk in juli 2006 de subsidierelatie vanaf 2007 te beëindigen. Stichting Impuls vroeg een vrijstelling van rapportages over 2006, omdat zij mee wilde doen met de aanbesteding voor het vernieuwingstraject. Het stadsdeel ging akkoord met dit voorstel. Verder vroeg het stadsdeel aan Kansweb in 2006 tussentijdse maandrapportages. In de praktijk werden de maandrapportages niet altijd geleverd. De rekenkamer beschikt over twee halfjaarlijkse overzichten van gerealiseerde activiteiten in 2006. Het stadsdeel vond het niet aanleveren van de tussenrapportages niet van groot belang, omdat zij toch eens in de zes weken overleg heeft met Kansweb en de instelling snel reageerde door te informeren over het bereik van activiteiten.

Conclusies toezicht op de uitvoering houden

De rekenkamer concludeert dat vier van de negen stadsdelen geen goed toezicht houden op de uitvoering van het jongerenwerk. Vijf van de negen stadsdelen (De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Zeeburg, Zuideramstel en Zuidoost) combineren tussentijdse gesprekken met de instelling met het vragen en beoordelen van tussentijdse rapportages. De andere stadsdelen laten vooral kansen liggen bij het vragen en het beoordelen van tussenrapportages, waardoor het zicht op de uitvoering van het jongerenwerk en de mogelijkheden tot bijsturing beperkt zijn. Van de negen stadsdelen houdt stadsdeel Westerpark het minste toezicht op de uitvoering. Dit stadsdeel houdt geen tussentijdse gesprekken met de instelling en vraagt ook geen tussentijdse rapportages. Op die manier is het lastig om het vrijetijdsaanbod voor jongeren tijdens de uitvoering bij te sturen en te beïnvloeden.

4.2.4 Subsidievaststelling

Subsidievaststelling is het moment dat het stadsdeel beziet of voldaan is aan de voorwaarden verbonden aan de verleende subsidie. Het stadsdeel stelt dan het subsidiebedrag definitief vast. De rekenkamer beoordeelt het opdrachtgeverschap van stadsdelen bij de subsidievaststelling op de volgende aspecten:

- De kwaliteit van de eindverantwoording van de instellingen.
- Het stadsdeel neemt passende maatregelen bij het niet of gedeeltelijk niet nakomen van afspraken.

In hoofdstuk 5 beoordeelt de rekenkamer in hoeverre de afgesproken prestaties in de praktijk zijn geleverd.

Kwaliteit verantwoording instellingen

Om de subsidie te kunnen vaststellen, dient het stadsdeel te beschikken over een kwalitatief goede eindverantwoording van de instelling. Op die manier krijgt het stadsdeel inzicht in de geleverde prestaties en kan het beoordelen of de subsidie definitief vastgesteld kan worden. Van kwalitatief goede eindverantwoording is volgens de rekenkamer sprake wanneer er een financieel en inhoudelijk verslag aanwezig is, er een vergelijking is opge-

nomen met de aanvraag en de accountantsverklaring is opgenomen. In paragraaf 4.2.3 constateerden we al dat bijna alle stadsdelen (acht van de negen) in hun subsidiebeschikking aangeven dat zij deze documenten als eindverantwoording willen ontvangen. Een stadsdeel kan wel proberen de kwaliteit van de eindverantwoording te beïnvloeden, maar is uiteindelijk grotendeels afhankelijk van de instelling.

Tabel 4.10 laat zien dat meer dan de helft van de stadsdelen (vijf van de negen) niet beschikten over kwalitatief goede eindverantwoordingen over 2006. Bij drie van de vijf (Westerpark, Oud-West en Slotervaart) was de kwaliteit van de verantwoording onvoldoende. In Bos en Lommer en De Baarsjes was de kwaliteit van de eindverantwoording matig te noemen. Hieronder worden de bevindingen toegelicht.

Tabel 4.10 - Oordeel over subsidievaststelling jongerenwerk 2006

Stadsdelen	Kwaliteit eind verantwoording	Passende maatregelen	Eind oordeel
Bos en Lommer	+/-	+	+/-
De Baarsjes	+/-	+	+/-
Geuzenveld-Slotermeer	+	+	+
Oud-West	-	+	-
Slotervaart	-	+	+/-
Westerpark	-	-	-
Zeeburg	+	+	+
Zuideramstel	+	+	+
Zuidoost	+	+	+

Incomplete verantwoording in Bos en Lommer en De Baarsjes

In stadsdeel Bos en Lommer is de kwaliteit van de eindverantwoording matig. Het stadsdeel beschikt wel over kwalitatief goede verslagen van Stichting Impuls (de hoofuitvoerder in Bos en Lommer), maar van de overige uitvoerende instellingen zijn de eindverantwoordingdocumenten niet compleet. De jaarrekening 2006 en accountantsverklaring van Chebba West Girlzounge ontbreken. De overige verantwoordingen (Chebba West Girlzounge, Stichting Dock en Capabel) geven nauwelijks inzicht in de geleverde prestaties, de redenen voor afwijkingen van de beoogde prestaties, het succes en het falen.

In stadsdeel De Baarsjes is de kwaliteit van de verantwoording van De Combinatie matig. De verantwoording 2006 is beschikbaar, maar zonder de jaarrekening, en de verantwoording 2005 is niet beschikbaar. Het stadsdeel krijgt de verantwoording 2006 aangeleverd overeenkomstig het gebruikte format bij de offerte. Dit zou in principe een vergelijking mogelijk moeten maken tussen beide. Helaas is de toelichting bij de verantwoording onvoldoende om geconstateerde verschillen tussen de offerte en realisatie te kunnen verklaren.

Onvoldoende verantwoording in Westerpark, Slotervaart en Oud-West

Bij drie stadsdelen (Westerpark, Oud-West en Slotervaart) is de kwaliteit van de verantwoording onvoldoende. De instellingen rapporteren niet over de geleverde prestaties zoals de stadsdelen dat vroegen in de subsidieverleningsbeschikking. Hierdoor is het voor de stadsdelen lastig om zicht te krijgen op prestaties die met de subsidies gerealiseerd zijn. Daarnaast werd in de verantwoording niet duidelijk aangegeven waarom de geleverde prestaties bijvoorbeeld achterbleven bij de afspraken.

Passende maatregelen

Na afloop van het subsidiejaar dient het stadsdeel als opdrachtgever expliciet stil te staan bij de vraag of de gesubsidieerde instelling de afspraken is nagekomen. Alle stadsdelen, behalve Oud-West, staan expliciet stil bij de beoordeling van de verantwoording van instellingen. In Oud-West beoordeelde het stadsdeel in 2006 nauwelijks de prestaties van de instelling. Een (schriftelijke) beoordeling van de prestaties is er niet. De evaluatie van het jongerenwerk in Oud-West bevestigt dat mede door de beperkte formatie en personeelwisselingen bij het stadsdeel subsidies voor activiteiten voor jongerenwerk door de jaren heen onveranderd zijn toegekend⁶⁴. Onlangs heeft het stadsdeel Oud-West de subsidies over 2006 vastgesteld en dit heeft geleid tot terugvordering van middelen.

Wanneer duidelijk is dat de prestatieafspraken niet zijn nagekomen (bijvoorbeeld door het ontbreken van een goede verantwoording) of de afspraken geheel of gedeeltelijk niet zijn nagekomen, zal het stadsdeel naar oordeel van de rekenkamer hier op een passende manier gevolg aan moeten geven. Het meest geëigende instrument hiervoor is het aanhouden van de subsidie vaststelling. Dit instrument kan gebruikt worden voor overleg en extra informatie van de instelling. Ook het lager vaststellen van de subsidie dan verleend, behoort tot de mogelijke maatregelen. Eventueel vooruitbetaalde middelen zullen in dat geval terug moeten worden gevorderd. Tenslotte kan het niet nakomen van afspraken consequenties hebben voor het toekomstige beleid en de met de instelling te maken afspraken; bijvoorbeeld tot uitdrukking komend in de afbouw van activiteiten of het onderbrengen van activiteiten bij een andere instelling.

Geen passende maatregelen in Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer, Zuideramstel en Zuidoost

De stadsdelen Bos en Lommer, Zuidoost, Zuideramstel en Geuzenveld-Slotermeer hebben prestatieafspraken gemaakt met instellingen, maar hebben nog geen passende maatregelen hoeven te nemen voor het jongerenwerk. In Zuideramstel en Zuidoost is dat wel eens gebeurd voor andere subsidies, maar nog niet voor het jongerenwerk. Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer stelt soms tussentijds de prestatie afspraken bij waardoor het 'niet nakomen van afspraken' nog niet heeft plaatsgevonden.

Passende maatregelen in vijf stadsdelen

Vier stadsdelen (De Baarsjes, Oud-West, Slotervaart en Zeeburg) hebben na achterblijvende prestaties van het jongerenwerk, besloten om het jongerenwerk aan te besteden.

Geen passende maatregelen in Westerpark, vanwege ontbreken prestatieafspraken
Stadsdeel Westerpark maakt geen duidelijke prestatieafspraken van te voren met de instelling en neemt daardoor ook geen passende maatregelen bij tegenvallende prestaties. De rekenkamer constateert dat de eindverantwoording van de instelling nauwelijks inzicht geeft in prestaties.

Conclusies subsidie vaststelling

De rekenkamer concludeert dat vier stadsdelen (Geuzenveld-Slotermeer, Zeeburg, Zuideramstel en Zuidoost) hun opdrachtgeversrol bij de subsidie vaststelling voldoende invullen. De overige vijf stadsdelen slagen daar onvoldoende in. Grootste probleem is dat zij bij de subsidie vaststelling niet over kwalitatief goede eindverantwoordingen van de instellingen beschikken. Daardoor krijgen deze stadsdelen te weinig inzicht in de geleverde prestaties en redenen voor afwijkingen van de afspraken, succes of falen. Stadsdeel Westerpark neemt geen voldoende passende maatregelen, omdat het geen goede prestatieafspraken maakt met de instelling.

4.3 Organisatie stadsdelen

Voldoende formatieplaatsen zijn een randvoorwaarde voor een goede invulling van het opdrachtgeverschap van stadsdelen. Op verzoek van de rekenkamer hebben de stadsdelen zo goed mogelijk aangegeven hoeveel formatieplaatsen zij inzetten voor de beleidsadviesering op het terrein vrijetijdsbesteding van jongeren van 12 jaar en ouder. Dit is inclusief de coördinator en/of beleidsadviseur 12+, de coördinator van het 12+netwerk en de beleidsadviseur jeugd en veiligheid. De rekenkamer merkt hierbij op dat door de meeste stadsdelen is aangegeven dat in de praktijk een exacte formatie moeilijk is te bepalen doordat bijvoorbeeld de beleidsmedewerker zich naast de vrijetijdsbesteding zich ook bezighoudt met bijvoorbeeld voortijdig schoolverlaters. Ook komt het voor dat beleidsmedewerkers van andere afdelingen beleid maken voor vrijetijdsbesteding.

Hieronder geeft de rekenkamer allereerst kort de belangrijkste taken van deze functionarissen weer.

Beleidsadviseur 12+

De meeste stadsdelen beschikken over een beleidsadviseur voor jongeren van 12 jaar en ouder. De precieze taken wisselen per stadsdeel, maar in de meeste gevallen ontwikkelt deze beleidsadviseur het jeugdbeleid voor de jongeren vanaf 12 jaar. Ook subsidieert de beleidsadviseur het jongerenwerk en in die hoedanigheid heeft de beleidsadviseur contact met de manager van het jongerenwerk bij de instelling en de jongerenwerkers.

Coördinator netwerk 12+

Naast een beleidsadviseur hebben de meeste stadsdelen ook een coördinator van het 12+netwerk. Deze coördineert het netwerk 12+ waarbij beroepskrachten van diverse organisaties in een kleinschalige en gestructureerde vorm problemen van individuele jongeren vroegtijdig signaleren en samenhangende steun en hulp bieden aan jongeren en hun ouders. Verder neemt het netwerk initiatieven tot het ontwikkelen van preventieve activiteiten. Deelnemers van het netwerk kunnen vertegenwoordigers zijn van het jongerenwerk, de GGD, Bureau Jeugdzorg, de politie en het stadsdeel (bijv. leerplichtambtenaar). Zodra één van de organisaties in contact komt met een jongere met veel problemen, dan checkt deze organisatie of de jongere ook bij de partners van netwerk 12+ bekend is. Informatie over een probleem van een jongere wordt alleen op naam besproken met toestemming van de ouders of verzorgers.

Beleidsadviseur jeugd en veiligheid

De beleidsadviseur werkt vaak nauw samen met andere stadsdelen, politie en justitie. Doel is het terugdringen van en waar nodig optreden tegen jongeren wier gedrag wettelijk over de schreef gaat en anderzijds het bijdragen aan een veilige leefsituatie voor de jeugd. Concreet gaat het om de realisatie van een daling in jeugdcriminaliteit en onveiligheid. Dit betekent kortweg dat politie, justitie en stadsdeel met elkaar groepen jongeren binnen het stadsdeel bespreken en een aanpak ontwikkelen voor groepen die overlast geven (harde kern problematiek) en/of het ontwikkelen van een persoonlijke aanpak voor jongeren die dat nodig hebben. Overigens ontvangen de stadsdelen voor de beleidsadviseur jeugd en veiligheid financiële middelen van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de centrale stad.

Tabel 4.11 geeft aan hoeveel structurele formatieplaatsen de stadsdelen in 2006 hebben ingezet voor de beleidsadviesering voor jongeren van 12 jaar en ouder. Het gaat om formatie voor de ontwikkeling en de aansturing van het vrijetijdsbeleid voor 12+ en dus niet voor de uitvoering van het beleid bij de instellingen⁶⁵. De rekenkamer is ervan uitgegaan dat 1 FTE

gelijk is aan 36 uur. De formatie is exclusief de uren die het stadsdeel inzet voor sportbuurtwerk, het hoofd van de afdeling Beleid/Publiek/Welzijn, het betrokken secretariaat en de financiële medewerker of controller.

Tabel 4.11 - Beleidsinzet stadsdelen voor vrijetijdsbesteding van jongeren 12+

Stadsdelen	Aantal FTE beleidsadvies	Jongeren 12-18 jaar per FTE	Jongeren 12-18 jaar in (maximum) doelgroep jongerenwerk per FTE
Bos en Lommer	1,6	1.183	1.100
De Baarsjes	2,8	483	375
Geuzenveld-Slotermeer	1,5	2.125	1.675
Oud-West	0	niet te geven	niet te geven
Slotervaart	1,9	1.965	1.300
Westerpark	1,7	895	500
Zeeburg	1,5	1.695	1.175
Zuideramstel	0,5	3.320	1.000
Zuidoost	2	3.144	2.350
Gemiddeld	1,5	1.713	1.175

Bovenstaande tabel laat zien dat er aanzienlijke verschillen bestaan in de structurele formatie die stadsdelen inzetten voor de aansturing van de vrijetijdsbesteding van jongeren 12+. De structurele formatie loopt uiteen van 0,5 FTE (Zuideramstel) tot 2,8 FTE (De Baarsjes).

Stadsdeel Oud-West is het enige stadsdeel dat de laatste jaren alleen een incidentele formatie beschikbaar had voor jeugdbeleid. Taken op dit gebied werden af en toe verricht door andere beleidsadviseurs, het afdelingshoofd en externen. Voor 2008 zet het stadsdeel een formatie van 0,89 FTE in voor jongerenbeleid.

Gemiddeld hadden stadsdelen in 2006 1,5 FTE beschikbaar voor de vrijetijdsbesteding van jongeren.

Wanneer we de formatieplaatsen in het stadsdeel relateren aan het aantal jongeren van 12 tot 18 jaar, dan loopt de inzet van de stadsdelen uiteen. De Baarsjes, Westerpark en Bos en Lommer beschikken over relatief veel formatie. De stadsdelen Oud-West, Zuideramstel, Zuidoost en Geuzenveld-Slotermeer juist niet.

We kunnen de formatie van de stadsdelen ook relateren aan de doelgroep van het jongerenwerk, die door de rekenkamer is aangegeven in hoofdstuk 3. Wanneer we dit doen, blijkt dat drie stadsdelen (Bos en Lommer, Zuideramstel, De Baarsjes en Westerpark) meer dan een gemiddeld aantal formatieplaatsen inzetten voor het jongerenbeleid. Zeeburg scoort rond het gemiddelde van de negen stadsdelen.

Conclusies organisatie

De rekenkamer constateert aanzienlijke verschillen in de structurele formatie die stadsdelen inzetten voor vrijetijdsbesteding van jongeren 12+. De structurele formatie loopt uiteen van 0,5 FTE (Zuideramstel) tot 2,8 FTE (De Baarsjes). Stadsdeel Oud-West is het enige stadsdeel dat de laatste jaren alleen incidentele formatie beschikbaar had voor jeugdbeleid. Wanneer we de formatie relateren aan het aantal jongeren met potentiële problemen, blijkt dat vier stadsdelen (Bos en Lommer, Zuideramstel, De Baarsjes en Westerpark) meer dan een gemiddeld aantal formatieplaatsen inzetten voor het jongerenbeleid.

4.4 Conclusies

In dit hoofdstuk onderzocht de rekenkamer de manier waarop stadsdelen hun opdrachtgeverschap invullen en daarmee het aanbod van activiteiten voor vrijetijdsbesteding van jongeren beïnvloeden. Dit kan door heldere beleidsdoelstellingen te formuleren en door de gesubsidieerde instellingen goed aan te sturen. De rekenkamer komt op grond van haar onderzoek in negen stadsdelen en de dossiers van 20 uitvoerende instellingen voor het jongerenwerk tot de volgende conclusies.

Conclusies algemeen

De onderstaande tabel vat de oordelen op alle onderzochte aspecten van het opdrachtgeverschap samen.

Tabel 4.12 – Overzicht oordelen opdrachtgeversrol per stadsdeel

Stadsdelen	Organisatie	Beleid				Subsidieproces			Totaal
	Aantal formatie plaatsen ⁶⁶	Bestekken 2006	DOJP onderwijs- en jeugdplannen	'Jong'-plannen	Evaluatie	Subsidieverlening	Toezicht uitvoering	Subsidievaststelling	Totaal score ⁶⁷
Bos en Lommer	+	-	+/-	-	+	-	+/-	+/-	36%
De Baarsjes	+	-	+	+	+	+/-	+	+/-	71%
Geuzenveld-Slotermeer	-	-	-	+/-	+	+	+	+	64%
Oud-West	-	-	-	+/-	-	+	+/-	-	29%
Slotervaart	-	-	-	-	-	+	+/-	+/-	29%
Westerpark	+	-	+	-	-	+	-	-	29%
Zeeburg	-	+	+	+/-	+	+	+	+	93%
Zuideramstel	+	+	+/-	-	-	+	+	+	64%
Zuidoost	-	-	-	-	+	+/-	+	+	50%

+ Bovengemiddeld, +/- Gemiddeld, - Ondergemiddeld

Wanneer we kijken naar de totaalscore van de stadsdelen, blijkt dat vier van de negen stadsdelen (De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Zeeburg en Zuideramstel) het opdrachtgeverschap naar de uitvoerende instellingen voor jongerenwerk beter dan gemiddeld invullen. In tabel 4.12 zijn de totaalscores van deze stadsdelen in de laatste kolom aan de rechterkant groen gemarkeerd. Daarna volgt het stadsdeel Zuidoost dat voor wat betreft de invulling van het opdrachtgeverschap voor het jongerenwerk tot de middenmoot behoort. De totaalscore is oranje gemarkeerd. Tenslotte scoren de stadsdelen Bos en Lommer, Oud-West, Slotervaart en Westerpark slechter dan gemiddeld op de manier waarop zij hun opdrachtgeverschap invullen voor de instellingen die het jongerenwerk uitvoeren. De totaalscore van deze stadsdelen is rood gemarkeerd.

Organisatie

De rekenkamer constateert dat er geen verband is tussen het aantal FTE's dat een stadsdeel inzet en de invulling van het opdrachtgeverschap. Zo zet stadsdeel Zeeburg minder dan gemiddeld FTE's in, maar scoort het goed bij de invulling van het opdrachtgeverschap. De rekenkamer constateert dat de stadsdelen Bos en Lommer en Slotervaart een meer dan gemiddeld aantal FTE's inzetten. Toch vullen zij hun opdrachtgeverschap niet voldoende in.

Beleid voor vrijetijdsbesteding

Een belangrijk knelpunt is gelegen in het ontbreken van een heldere beleidsvisie voor vrijetijdsbesteding van jongeren. De rekenkamer onderzocht de bestekken, de decentrale beleidsplannen voor onderwijs- en jeugd (tot en met 2006) van de stadsdelen en de nieuwe 'Jong'-plannen die daarna ontwikkeld zijn. We analyseerden hoe actief een stadsdeel is in het ontwikkelen van een richtinggevende beleidsvisie. Slechts twee stadsdelen (Zeeburg en Zuideramstel) legden een doelstelling voor het jongerenwerk in 2006 vast in een bestek. De rekenkamer verwacht dat dit aantal in de toekomst zal toenemen doordat steeds meer stadsdelen hun jongerenwerk aanbesteden.

Ook blijkt dat slechts drie stadsdelen (De Baarsjes, Westerpark en Zeeburg) in de bestuursperiode 2002-2006 beschikten over een heldere beleidsvisie⁶⁸ waarmee het aanbod voor de vrijetijdsbesteding van jongeren beïnvloed kon worden. De rekenkamer concludeert verder dat ondanks het speerpunt 'brede talentontwikkeling' in het stedelijke *Jong Amsterdam plan* geen enkel stadsdeel voor deze bestuursperiode een heldere beleidsvisie voor vrijetijdsbesteding heeft vastgelegd in een zogenaamd 'Jong'-plan. Hierdoor is onvoldoende duidelijk wat de stadsdelen willen bereiken met het jongerenwerk.

Aansturing instellingen tijdens subsidieproces

Naast een heldere beleidsvisie kunnen stadsdelen het aanbod van activiteiten voor vrijetijdsbesteding van jongeren ook via het aansturen van het subsidieproces beïnvloeden. Het rekenkameronderzoek laat zien dat stadsdelen het subsidieverleningsproces te weinig gebruiken om richting te geven aan de uitvoering van het jongerenwerk. Met name 'achterin' dit subsidieproces, bij het toezicht houden op de uitvoering en de subsidievaststelling, laten stadsdelen steken vallen in de manier waarop zij instellingen voor het jongerenwerk aansturen.

Knelpunten die de rekenkamer signaleert zijn:

- Vijf van de negen stadsdelen (De Baarsjes, Zuideramstel, Geuzenveld-Slotermeer, Zeeburg en Zuidoost) combineren tussentijdse gesprekken met de instelling met het vragen en beoordelen van tussentijdse rapportages. De overige stadsdelen laten vooral kansen liggen bij het vragen en het beoordelen van tussenrapportages, waardoor het zicht op de uitvoering van het jongerenwerk en de mogelijkheden tot bijsturing beperkt zijn.
- Ook slaagt de helft van de stadsdelen (vijf van de negen) er niet in om bij de subsidievaststelling over kwalitatief goede eindverantwoordingen van de instellingen te beschikken. Deze stadsdelen krijgen via de verantwoording geen inzicht in de geleverde prestaties en redenen voor afwijkingen van de afspraken, succes of falen.
- Iets meer dan de helft (vijf van de negen) stadsdelen benut de subsidiebeschikking niet om duidelijke afspraken op te nemen over doelstellingen, prestaties en de verantwoordingsrapportages. Zij slagen er vooral niet in om hun beleidsvisie (doelstelling) te vertalen naar de praktijk van de gesubsidieerde instelling. Hierdoor is het voor een aantal instellingen niet duidelijk aan welke doelstellingen hun activiteiten een bijdrage dienen te leveren.
- Stadsdelen nemen steeds vaker passende maatregelen (zoals het aanhouden van de subsidievaststelling, het lager vaststellen van de subsidie en de afbouw van activiteiten of het verbreken van de subsidierelatie) omdat zij geen inzicht hebben in de prestaties van het jongerenwerk of de prestaties slechts gedeeltelijk worden uitgevoerd. Zes van de negen stadsdelen wil het jongerenwerk (gaan) aanbesteden.

- De meeste stadsdelen (zeven van de negen) subsidiëren meer dan één instelling (Bos en Lommer zelfs vier) voor het jongerenwerk. Dit levert mogelijk meer specifieke producten op van verschillende instellingen, maar dit vraagt van stadsdelen meer aandacht om de regierol als opdrachtgever in te vullen.

5 Uitvoering jongerenwerk

In dit hoofdstuk gaan we in op de uitvoering van het jongerenwerk.

Eerst behandelen we in paragraaf 5.1 de ingezette middelen. We geven een overzicht van de verstrekte subsidies en het aantal jongerenwerkers bij de instellingen. Op grond van de personeelsformatie maken we een schatting van het bereik van het jongerenwerk in de doelgroep van jongeren dat we in hoofdstuk 3 hebben gedefinieerd.

Daarna gaan we in paragraaf 5.2 op de resultaten van het jongerenwerk en de meetbaarheid daarvan. Tenslotte bekijken we een aantal gegevens over de prestaties van het jongerenwerk.

5.1 Ingezette middelen

In deze paragraaf gaat de rekenkamer in op de voor het jongerenwerk ingezette middelen. Achtereenvolgens komen aan de orde: de subsidies, de personeelsformatie bij de instellingen en het (geschatte) bereik van het jongerenwerk onder de jongeren.

5.1.1 Subsidies

Het jongerenwerk wordt door de stadsdelen gesubsidieerd. In de onderstaande tabellen zijn de totale subsidies opgenomen die de stadsdelen in 2005, 2006 en 2007 hebben verstrekt aan de uitvoerende organisaties voor het jongerenwerk. Deze zijn opgenomen op basis van de door de stadsdelen beschikbaar gestelde subsidiebeschikkingen. Daarbij moet de rekenkamer aantekenen dat zij heeft moeten constateren dat niet in alle stadsdelen de beschikkingen aanwezig of compleet waren. Met name geldt dit voor het jaar 2007.

De rekenkamer is hierbij uitgegaan van de structurele subsidies voor het jongerenwerk. Voor de tabellen geldt dat de rekenkamer de subsidies voor het jongerenwerk gecorrigeerd heeft voor uitgaven aan het sportbuurtwerk, trajectbegeleiding, subsidies van de centrale stad en eventuele eenmalige subsidies. Deze subsidies zijn in mindering gebracht. Op deze wijze wordt inzicht verkregen in de subsidies die het stadsdeel structureel beschikt voor het uitvoeren van het jongerenwerk.

De rekenkamer heeft verder een onderscheid aangebracht tussen subsidies inclusief en exclusief de subsidie voor huisvestingskosten voor het jongerenwerk. De rekenkamer heeft beide bedragen voor de stadsdelen opgenomen om een zo goed mogelijke vergelijking mogelijk te maken. In de eerste tabel (5.1) zijn de subsidies voor het jongerenwerk opgenomen inclusief de huisvestingskosten.

Tabel 5.1 – Totale, gecorrigeerde, subsidie uitgaven jongerenwerk (inclusief huisvestingskosten) voor 2005, 2006 en 2007

Stadsdelen	2005	2006	2007	Trend
Bos en Lommer	€ 909.511	€ 1.119.572	€ 1.232.204	+
De Baarsjes	€ 692.174	€ 962.823	€ 567.215	+/-
Geuzenveld-Slotermeer	€ 445.315	€ 455.551	€ 594.255	+
Oud-West	€ 368.985	€ 343.224	€ 324.825	-
Slotervaart	€ 428.102	€ 574.206	€ 672.958	+
Westerpark	€ 432.864	€ 498.142	€ 490.430	+/-
Zeeburg	€ 1.206.162	€ 1.206.927	€ 1.044.786	-
Zuideramstel	€ 240.886	€ 169.182	€ 201.095	+/-
Zuidoost	€ 1.358.136	€ 1.326.570	€ 1.162.065	-
Totaal	€ 6.082.135	€ 6.656.197	€ 6.289.833	

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in de afgelopen jaren door de negen stadsdelen samen jaarlijks ongeveer € 6,3 miljoen aan subsidies voor het jongerenwerk, inclusief huisvestingskosten, is verstrekt.

Van alle stadsdelen blijkt Bos en Lommer in 2007 de hoogste subsidie te verlenen aan het jongerenwerk, een bedrag van € 1.232.204. Dicht daarop zit stadsdeel Zuidoost die in voorgaande jaren de hoogste subsidie verleende.

Stadsdeel Zuideramstel verstrekt de laagste subsidie, namelijk € 201.095 in 2007; ook in de jaren 2005 en 2006 verleende dit stadsdeel de laagste subsidie. Verhoudingsgewijs is de subsidie in 2007 van stadsdeel Zuideramstel een zesde deel van de subsidie in Bos en Lommer.

De subsidies in de stadsdelen Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart zijn gestegen. De subsidies in de stadsdelen Oud-West, Zeeburg en Zuidoost zijn gedaald. De overige stadsdelen laten een gemengd beeld zien.

Huisvestingslasten

Tussen de stadsdelen lopen de huisvestingslasten van het jongerenwerk nogal uiteen. In de volgende tabel zijn de (gesubsidieerde) lasten per stadsdeel apart opgenomen.

Tabel 5.2 – Huisvestingslasten jongerenwerk in 2006

Stadsdelen	2006
Bos en Lommer	€ 372.397
De Baarsjes	€ 152.000
Geuzenveld-Slotermeer	€ 35.000
Oud-West	€ 60.489
Slotervaart	€ 61.864
Westerpark	€ 39.072
Zeeburg	€ 423.770
Zuideramstel	€ 44.388
Zuidoost	€ 145.500

De rekenkamer constateert dat de stadsdelen Bos en Lommer en Zeeburg ten opzichte van de andere stadsdelen hoge huisvestingslasten voor het jongerenwerk hebben. Op de Baarsjes en Zuidoost na, lopen de huisvestingslasten voor de andere stadsdelen uiteen van € 35.000 in Geuzenveld-Slotermeer tot € 61.864 in Slotervaart. De rekenkamer heeft de verschillen in huisvestingslasten niet nader onderzocht.

Subsidies exclusief huisvestingslasten

De rekenkamer heeft de huisvestingslasten op de totale subsidies in mindering gebracht. In tabel 5.3 zijn de subsidies opgenomen zonder de huisvestingslasten.

Tabel 5.3 – Totale, gecorrigeerde, subsidie uitgaven jongerenwerk (exclusief huisvestingslasten) voor 2005, 2006 en 2007

Stadsdelen	2005	2006	2007	Trend
Bos en Lommer	€ 516.921	€ 747.175	€ 930.192	+
De Baarsjes	€ 612.174	€ 810.823	€ 436.415	+/-
Geuzenveld-Slotermeer	€ 410.315	€ 420.551	€ 559.255	+
Oud-West	€ 308.496	€ 282.735	€ 264.336	-
Slotervaart	€ 366.238	€ 512.342	€ 611.094	+
Westerpark	€ 393.792	€ 459.070	€ 451.358	+/-
Zeeburg	€ 760.339	€ 783.157	€ 621.016	+/-
Zuideramstel	€ 196.587	€ 124.794	€ 152.992	+/-
Zuidoost	€ 1.212.636	€ 1.181.070	€ 1.016.565	-
Totaal	€ 4.777.498	€ 5.321.717	€ 5.043.223	

Met uitzondering van de huisvestingslasten gaven de negen stadsdelen in 2005 ongeveer € 4,7 miljoen uit aan het jongerenwerk; in 2006 en 2007 was dat meer dan € 5 miljoen.

Bos en Lommer

Bij de bedragen in de tabel kunnen de volgende opmerkingen worden gemaakt.

In stadsdeel Bos en Lommer wordt de stijging in subsidie tussen het jaar 2005 en 2007 verklaard doordat in 2007 niet geheel duidelijk is waarvoor een bedrag van € 299.245 voor het jongerenwerk bedoeld is. Waarschijnlijk is dit bedrag bestemd voor streetcornerwork en workshops voor het jongerenwerk, maar hoe de verdeling is, wordt niet gespecificeerd. Daarnaast is in 2007 een substantieel hoger bedrag (€150.000) toegekend aan het algemene jongerenwerk.

De Baarsjes

De daling van subsidie tussen de jaren 2005 en 2007 in De Baarsjes ontstaat voor een belangrijk deel doordat in 2007 volgens de beschikbare informatie (offerte, beschikking) er geen plus-aanbod Edutainment (globaal € 52.000) voor het jongerenwerk was en minder subsidie is verleend voor workshops (globaal € 35.000).

Slotervaart

In Slotervaart ontstaat de toename van subsidie doordat in 2007 aan Kansweb een totaalbedrag is verstrekt voor Oportuna en het overige jongerenwerk zonder nadere specificatie. Daarnaast is aan Impuls een bedrag van € 163.000 verstrekt wegens beëindiging van de subsidierelatie in 2006 en voor jongerenwerk in het eerste kwartaal van 2007. Deze subsidie is voor een deel bedoeld voor trajectbegeleiding want deze activiteit is bij Impuls gebleven.

Zeeburg

In Zeeburg is in 2007 gekozen voor bezuinigingen op het jongerenwerk. Het stadsdeel Zeeburg heeft ervoor gekozen minder subsidie te verstrekken aan de jongerencentra.

Zuideramstel

De bedragen voor Zuideramstel zijn gebaseerd op een schatting, omdat het stadsdeel en de instelling in hun financiële gegevens geen onderscheid maken tussen kinder- en jongerenwerk.

Zuidoost

In vergelijking met de uitkomsten van tabel 5.1 blijkt nu het stadsdeel Zuidoost in 2007 de hoogste subsidie te verlenen, namelijk € 1.016.565. Stadsdeel Bos en Lommer volgt daarna. Het stadsdeel dat de laagste subsidie verstrekt voor het jongerenwerk is Zuideramstel (€ 152.992). Dit komt overeen met de uitkomsten inclusief de huisvestingslasten. Uit het overzicht blijkt dat stadsdeel Zuidoost in alle vermelde jaren de hoogste subsidie verleende aan het jongerenwerk en stadsdeel Zuideramstel de laagste.

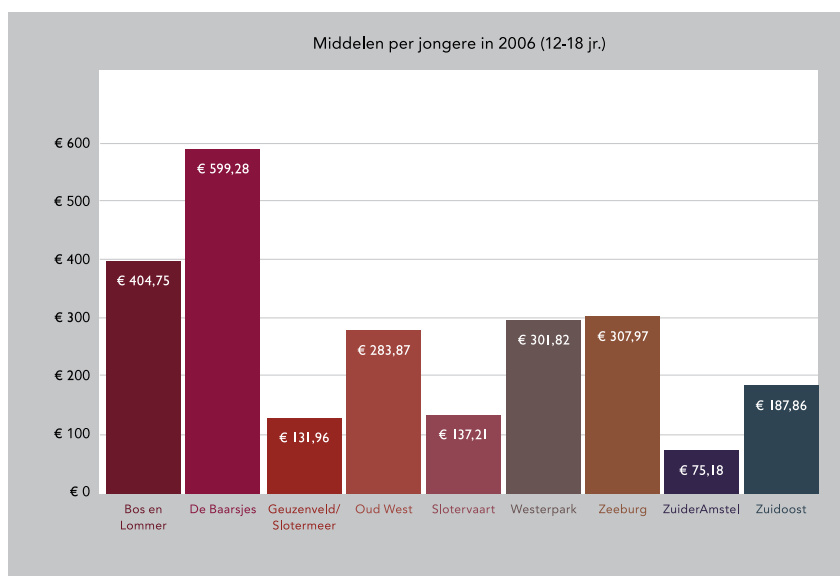
Trend

Uit tabel 5.3 blijkt verder een stijging van de subsidiegelden in de stadsdelen Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart over de afgelopen jaren. De trend in de stadsdelen Oud-West en Zuidoost is om minder geld in het jongerenwerk te steken. In De Baarsjes, Westerpark, Zeeburg en Zuideramstel fluctueren de ingezette middelen over de loop der jaren voor de vrijetijdsbesteding en is geen duidelijke trend te onderkennen.

Subsidie per jongere

Om een goede vergelijking mogelijk te maken tussen de uitgaven van de stadsdelen, heeft de rekenkamer de subsidiebedragen per stadsdeel uitgedrukt in het aantal jongeren. Dit is gedaan voor het totaal aantal jongeren van 12-18 jaar en voor het aantal jongeren in de (maximum) doelgroep van het jongerenwerk. In de onderstaande figuren is de gemiddelde subsidie per jongeren weergegeven voor het jaar 2006.

Figuur 5.1 - Gemiddelde subsidie per jongere (leeftijd 12 – 18 jaar) in de stadsdelen

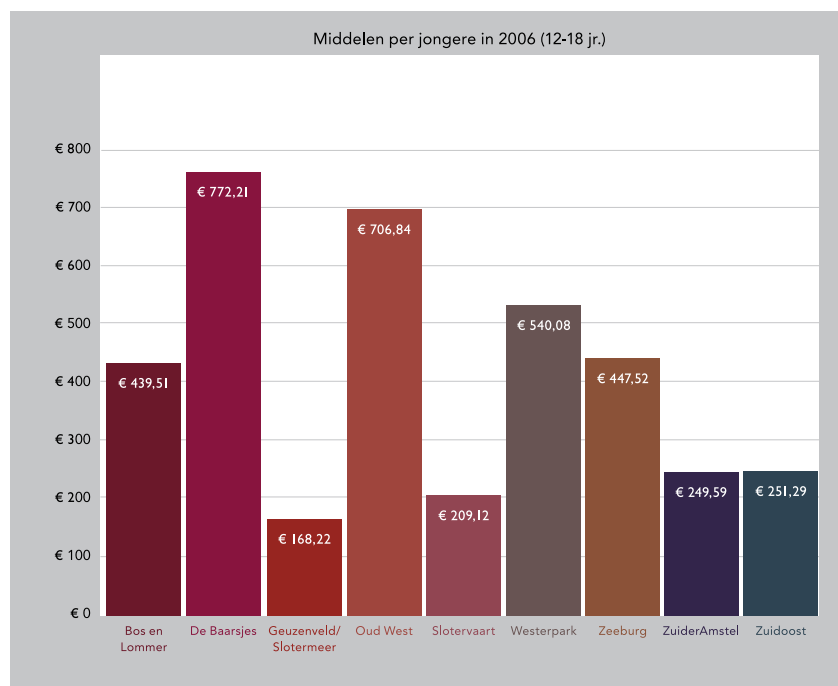
Uit de figuur blijkt dat stadsdeel De Baarsje gemiddeld de hoogste subsidie per jongere van 12 tot 18 jaar verstrekt in 2006, namelijk € 599. Het stadsdeel Bos en Lommer komt op de tweede plaats met een bedrag van € 405 per jongere.

Minder wordt uitgegeven in de stadsdelen Zeeburg, Westerpark en Oud-West. Stadsdeel Zuideramstel verstrekte gemiddeld de laagste subsidie per jongere (€ 75), gevolgd door Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart.

Het gemiddelde subsidiebedrag van alle stadsdelen samen bedraagt € 270. Stadsdeel De Baarsjes zit 122% boven dit gemiddelde; stadsdeel Zuideramstel zit 72% onder het gemiddelde.

In de tweede figuur is de gemiddelde subsidie opgenomen per jongere behorende tot de doelgroep. Daarbij is de rekenkamer uitgegaan van de maximale variant van de doelgroep.

Figuur 5.2 Gemiddelde subsidie per jongere behorend tot de doelgroep van het jongerenwerk

In vergelijking met de vorige figuur veranderen de uitkomsten. Per doelgroepjongere verstrekt stadsdeel De Baarsjes nog steeds de hoogste subsidie, namelijk € 772. Het stadsdeel Oud-West komt op de tweede plaats met een subsidie in 2006 van € 707. Beide stadsdelen geven gemiddeld beduidend meer per doelgroepjongere uit dan de eerst volgende stadsdelen, Westerpark, Zeeburg en Bos en Lommer. Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer verstrekt per doelgroepjongere de laagste subsidie (€ 168), gevolgd door Slotervaart, Zuideramstel en Zuidoost.

Het gemiddelde subsidiebedrag van alle stadsdelen samen bedraagt € 420. Stadsdeel De Baarsjes zit hier 84% boven; stadsdeel Geuzenveld en Slotermeer zit hier 60% onder.

In hoofdstuk 3 constateerde de rekenkamer dat de doelgroep van het jongerenwerk in absolute aantallen het grootst is in de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost. Deze stadsdelen behoren ook tot de stadsdelen met relatief veel doelgroepjongeren. Juist in deze stadsdelen wordt per doelgroepjongere het minste subsidie verstrekt. In de Baarsjes is de groep van jongeren in absolute aantallen kleiner, maar relatief vergelijkbaar groot. Dit stadsdeel geeft echter gemiddeld het meeste uit per jongere.

Bos en Lommer en Zeeburg zijn ook stadsdelen met absoluut en relatief veel jongeren in de doelgroep van het jongerenwerk. Zij geven echter meer dan gemiddeld per jongere uit.

Tussen de stadsdelen met absoluut en relatief weinig jongeren in doelgroep doen zich ook grote verschillen voor. Zo geeft De Baarsjes (1.050 doelgroepjongeren) drie keer zoveel uit per jongere als Zuideramstel (500 doelgroepjongeren). Westerpark, dat ook tot deze groep van stadsdelen behoort, geeft ruim meer dan gemiddeld uit.

5.1.2 Personele inzet

Door de rekenkamer is geïnventariseerd hoeveel FTE's door de instellingen per stadsdeel voor het jongerenwerk worden ingezet. De rekenkamer heeft daarbij onderscheid gemaakt tussen direct uitvoerend personeel (waaronder I/D'ers) en overig (leidinggevend en administratief) personeel. Door de omvang van de organisaties en de combinatie van werksoorten die uitgevoerd worden is niet altijd duidelijk hoeveel jongerenwerkers (uitgedrukt in FTE) daadwerkelijk werkzaam zijn in het uitvoerende jongerenwerk. In onderstaand overzicht is door de rekenkamer indicatief voor het jaar 2006 opgenomen hoeveel uitvoerende jongerenwerkers er per stadsdeel zijn. In de tabel is apart het aantal I/D'ers en/of WIW'ers vermeld.

Tabel 5.4 – Personele inzet uitvoerend jongerenwerk 2006 bij instellingen in FTE

Stadsdelen	Uitvoerend	I/D	Totaal
Bos en Lommer	8,7	-	8,7
De Baarsjes	7,1	-	7,1
Geuzenveld-Slotermeer	6,5	-	6,5
Oud-West	3,0	nb	3,0
Slotervaart	8,3	2,8	11,1
Westerpark	10,0	3,0	13,0
Zeeburg	12,3	2,0	14,3
Zuideramstel	4,8	2,0	6,8
Zuidoost	12,7	15,9	28,6

Uit de tabel blijkt dat er duidelijke verschillen zijn tussen de stadsdelen. In de stadsdelen de Baarsjes en Bos en Lommer worden geen I/D'ers ingezet. Niet bekend is hoe de verdeling naar opleiding van de jongerenwerkers is.

In Geuzenveld-Slotermeer is 6,5 FTE aan jongerenwerkers werkzaam. Daarvan heeft 3,9 FTE een Hbo-opleiding, de overige hebben een Mbo-opleiding. Ook in Geuzenveld-Slotermeer worden geen I/D'ers ingezet voor het jongerenwerk.

In Oud-West zijn 3 FTE uitvoerende jongerenwerkers. De uitvoerende organisatie heeft 'oud' I/D'ers in dienst, maar uit de gegevens valt niet op te maken of deze ook ingezet worden voor jongerenwerk. Uit het verslag van 2006 blijkt dat het personeel bestond uit 'jonge, relatief onervaren krachten'. De rekenkamer gaat er van uit dat in Oud-West geen I/D'ers werkzaam waren in het jongerenwerk in 2006.

In Slotervaart werkt 11 FTE als jongerenwerker; ook zijn er 3 ID'ers werkzaam in het jongerenwerk. In Westerpark werkt ruim 10 FTE aan jongerenwerkers, daarnaast wordt 3 FTE ingezet aan I/D'ers.

In Zeeburg is 12,3 FTE aan uitvoerende jongerenwerkers actief. De verdeling naar opleidingsniveau is niet beschikbaar. Daarnaast zijn 2 WIW'ers ingeschakeld voor het jongerenwerk. In Zuideramstel is 4,8 FTE uitvoerend in het jongerenwerk en worden 2 WIW'ers ingeschakeld. Het stadsdeel Zuidoost heeft het hoogste aantal I/D'ers of WIW'ers die ingezet worden bij het jongerenwerk, namelijk bijna 16 FTE.

Voor kwalitatief goed jongerenwerk zijn goed opgeleide medewerkers noodzakelijk om alle taken van het jongerenwerk uit te voeren. Daarbij zal een goede balans gevonden moeten worden van hoog opgeleide jongerenwerkers en anders opgeleiden.

Het blijkt dat in de praktijk niet altijd hoog of middelbaar opgeleide jongerenwerkers in de stadsdelen worden ingezet bij de uitvoering. De inzet van I/D'ers, WIW'ers of andere dan Hbo-opgeleide jongerenwerkers hoeft op zich geen probleem te zijn. Het vraagt echter van de instelling meer inzet om personeel met een mindere kwalificatie goed te laten functioneren.

De rekenkamer constateert dat in 4 stadsdelen geen I/D'ers of WIW'ers in het uitvoerend jongerenwerk worden ingezet. In 4 andere stadsdelen bedraagt het aantal I/D'ers en WIW'ers minder dan de helft van het uitvoerend personeel. In Zuidoost overtreft het aantal I/D-ers en WIW'ers de regulier opgeleide jongerenwerkers.

5.1.3 Schatting bereik

Definitie bereik

Onder het bereik van het jongerenwerk verstaan we het aantal jongeren, dat jaarlijks regelmatig of onregelmatig deelneemt aan activiteiten van het jongerenwerk. Het gaat niet om het totale aantal deelnemers van alle activiteiten (dit wordt het aantal drempeloverschrijdingen of deelnames genoemd). In de opgave van het bereik is dus verdisconteerd dat een jongere jaarlijks aan verschillende activiteiten of aan dezelfde activiteit verschillende malen kan deelnemen.

Bepaling omvang bereik

Over de omvang van het bereik van het jongerenwerk bestaan nauwelijks rechtstreekse gegevens. In de volgende paragraaf gaan we daar verder op in.

Om het bereik van het jongerenwerk te bepalen, heeft de rekenkamer een schatting gemaakt. Als grondslag voor deze schatting is de rekenkamer uitgegaan van de werkwijze die door dhr. Noorda is gevolgd.⁶⁹ Uitgangspunt voor de berekening is een jaarlijks deelnemersaantal van 60 jongeren per FTE jongerenwerker, waarvan 16 regelmatige bezoekers en 44 onregelmatige.⁷⁰ Deze formule is gebaseerd op zijn onderzoek naar het bereik van inloopactiviteiten in Amsterdam.

Op grond van deze formule komt de rekenkamer tot de volgende schatting van het bereik van het jongerenwerk per stadsdeel.

Tabel 5.5 – Geschat bereik jongerenwerk op basis van aantal FTE

Stadsdeel	(1) Totaal doelgroep maximum variant	(2) Totaal doelgroep minimum variant	(3) Schatting bereik jongerenwerk	(4) (3) als % van (1)	(5) (3) als % van (2)
Bos en Lommer	1.700	800	800	47%	100%
De Baarsjes	1.050	450	500	48%	111%
Geuzenveld-Slotermeer	2.500	1.200	500	20%	42%
Oud-West	400	200	200	50%	100%
Slotervaart	2.450	1.100	800	33%	73%
Westerpark	850	500	850	100%	170%
Zeeburg	1.750	700	850	49%	121%
Zuideramstel	500	250	300	60%	120%
Zuidoost	4.700	2.350	1.700	36%	72%
Totaal	15.900	7.550	6.500	41%	86%

Op grond van de genoemde werkwijze schat de rekenkamer dat in de negen stadsdelen samen ongeveer 6.500 jongeren door het jongerenwerk worden bereikt. Dit betekent dat ongeveer 40% van de jongeren in de maximum variant van de doelgroep door het jongerenwerk wordt bereikt. Als we alleen uitgaan van de jongeren met manifeste problemen als doelgroep (de minimum variant), dan is het bereik groter (86%). De rekenkamer merkt hierbij op, dat de minimumvariant inderdaad een minimale schatting van de doelgroep inhoudt. De meeste stadsdelen streven naar bereik van een brede doelgroep.

Het bereik in de afzonderlijke stadsdelen loopt zeer uiteen. In Westerpark worden waarschijnlijk bijna alle jongeren uit de maximum doelgroep (en dus zeker uit de minimum variant) bereikt. In Zuideramstel wordt op zijn minst meer dan de helft van de jongeren in de maximum doelgroep bereikt. In de overige stadsdelen gaat het om de helft of minder van de jongeren in deze groep.

Van het laagste bereik is sprake in de stadsdelen met de grootste doelgroep van jongeren: Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost. Zelfs als we uitgaan van de minimum variant van de doelgroep, worden niet alle jongeren uit de doelgroep bereikt in deze stadsdelen.

Vergelijking gegevens DMO/O&S

De hierboven weergegeven (geschatte) gegevens over het bereik kunnen worden vergeleken met gegevens uit het onderzoek 'Vrijtijdsbesteding Amsterdamse jongeren 2006'. In dit rapport is opgenomen dat 29% van de jongeren van 12 tot en met 18 jaar in 2006 wel eens naar een buurthuis of jongeren centrum zijn geweest.⁷¹ Dit cijfer heeft uiteraard betrekking op de hele stad.

Het bereik van het jongerenwerk in de maximum doelgroep van jongeren is hierboven geschat op 41% (in negen stadsdelen). Onder alle jongeren van 12 tot en met 17 jaar zou het bereik uitkomen op 28%. De in dit rapport geschatte gegevens liggen dus in lijn met de gegevens uit het rapport van DMO/O&S.

5.2 Resultaten

In hoofdstuk 1 heeft de rekenkamer uiteengezet dat zij voor de bepaling van doeltreffendheid en doelmatigheid uitgaat van de zogenaamde TRILL-werkwijze. Dit betekent dat stadsdelen de verantwoordelijkheid hebben beleidsdoelstellingen in meetbare resultaten te formuleren. Instellingen hebben de verantwoordelijkheid aan te geven hoe zij met hun diensten of producten de gewenste resultaten bereiken.

Om de resultaten van de instellingen te kunnen nagaan, zou door de instellingen moeten zijn voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. De instellingen hebben aangegeven hoe met de door hen geleverde diensten of producten de door het stadsdeel gevraagde resultaten kunnen worden bereikt.
2. De instelling heeft een volgsysteem, waarmee de voortgang van het bereiken van de resultaten kan worden gevolgd.
3. In de verantwoordingen gaan de instellingen na in hoeverre de beoogde resultaten met behulp van de ingezette diensten of producten zijn bereikt.

Deze voorwaarden veronderstellen dat de doelstellingen door de stadsdelen in meetbare resultaten zijn geformuleerd. Aangezien dat voor een groot deel niet het geval is, zoals we in hoofdstuk 4 constateerden, vervalt deze belangrijke veronderstelling.

Geleverde producten

Door de stadsdelen worden met de instellingen afspraken gemaakt over te leveren producten en prestaties. Welke resultaten moeten worden behaald, is echter door vier stadsdelen (Bos en Lommer, Oud-West, Slotervaart en Zuidoost) helemaal niet aangegeven. In de beleidsdocumenten en bestekken van deze stadsdelen zijn alleen doelstellingen, maar geen resultaten in formuleringen zoals 'in periode x zijn bij y % van de jongeren de sociale competenties en vaardigheden toegenomen' of 'in periode x is het aantal jongeren dat risicovol gedrag, geweld en ongezonde leefgewoonten vertoont, gedaald met z %'. Instellingen geven daarom in hun offertes en verantwoordingen niet aan welke resultaten met de door hun geleverde producten of diensten worden gehaald. De afspraken tussen stadsdelen en instellingen betreffen ten hoogste slechts de prestaties in

producteenheden, zoals '40 weken twee keer per week een inloop, waar gemiddeld 25 jongeren komen'.

De andere vijf stadsdelen hebben op zijn minst in één beleidsdocument (een deel van de) doelstellingen in meetbare resultaten geformuleerd. De rekenkamer heeft niet kunnen constateren dat één van de instellingen in de betrokken stadsdelen (De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Westerpark, Zeeburg en Zuideramstel) aangeeft op welke wijze zijn producten het bereiken van de genoemde resultaten naderbij brengt. Twee instellingen (Welzijn aan 't IJ in Zeeburg en Welzijn Zuideramstel in Zuideramstel) hanteren de WILL-methodiek, terwijl Stichting Dock in Geuzenveld-Slotermeer een methodiek gebruikt die aan de WILL-methodiek is ontleend. De producten worden hier beschreven in prestatie-eenheden, maar niet in relatie tot de gewenste resultaten. Overigens worden die in de verantwoordingen van de instellingen soms wel genoemd.

De instelling in De Baarsjes (De Combinatie) geeft een overzicht van activiteiten, waarin niet naar resultaten wordt verwezen. Daarbij moet worden opgemerkt dat het stadsdeel dit in zijn subsidiebeschikking ook niet doet. De offerte van de instelling in Westerpark (IJsterk) omvat slechts een lijst van activiteiten met bedragen.

Hoewel deze vijf stadsdelen dus wel (een deel van hun) doelstellingen formuleren in resultaten haken de betrokken instellingen daar niet op aan. Ook in deze stadsdelen omvatten de afspraken tussen stadsdelen en instellingen dus alleen de prestaties in producteenheden.

Registratie of volgsysteem

Een andere voorwaarde is de aanwezigheid van een registratie- of volgsysteem, waarmee de voortgang van de te bereiken resultaten wordt bijgehouden. Voor zover instellingen over registraties beschikken, wordt hiermee alleen de voortgang van de afgesproken prestaties gevolgd.

De rekenkamer merkt op dat stadsdelen zelden eisen stellen aan de verantwoording van de registratiesystemen. Het is uit de offertes en verantwoordingen van de instellingen dan ook meestal niet op te maken hoe de daarin weergegeven informatie is verzameld. Slechts een enkel stadsdeel, zoals Oud-West, vraagt naar de bron van de gegevens. Dan blijkt dat de verantwoorde gegevens deels afkomstig zijn uit registraties, maar voor een deel ook zijn gebaseerd op schattingen van medewerkers of verslagen.

Verantwoording

Het is – na het hierboven genoemde – niet verbazend dat instellingen niet over resultaten rapporteren. In de derde stap, de verantwoording, geven de instellingen alleen een verantwoording over de afgesproken prestaties. Naast de kwantitatieve gegevens worden daarbij vaak impressies gegeven van de uitgevoerde activiteiten, zoals: 'het programma wordt erg gewaardeerd, is erg afwisselend en de bezoekersaantallen zijn sinds het begin van het jaar erg gestegen'.

Conclusie

De rekenkamer concludeert dat het niet mogelijk is om uitspraken te doen over de resultaten van het jongerenwerk, omdat een tussen stadsdelen en instellingen overeengekomen systeem, waarin door instellingen wordt gerapporteerd over de bereikte resultaten, volledig ontbreekt.

5.3 Gegevens prestaties

In deze paragraaf gaat de rekenkamer in op de door de instellingen bereikte prestaties. Hieronder wordt een aantal gegevens weergegeven over de prestaties van het jongerenwerk.

Achtereenvolgens gaan we in op het bereik van het jongerenwerk in de praktijk, het aantal

activiteiten en de deelname daaraan van jongeren, en op de uitvoering van de prestatieafspraken zoals die tussen stadsdelen en instellingen zijn overeen gekomen.

5.3.1 Bereik in de praktijk

In paragraaf 5.1.3 heeft de rekenkamer een schatting gemaakt van het bereik van het jongerenwerk op grond van de personeelsformatie. De rekenkamer is min of meer gedwongen een dergelijke schatting te maken, omdat er nauwelijks gegevens voor handen zijn over het daadwerkelijke bereik van het jongerenwerk onder jongeren.

De rekenkamer constateert dat in de prestatieafspraken tussen de stadsdelen en de instellingen bijna niets is opgenomen dat de instelling dient te rapporteren over het bereik van de activiteiten van het jongerenwerk. In de ogen van de rekenkamer is dit opmerkelijk, aangezien dit gegeven toch één van de belangrijkste is bij de beoordeling van het effect van het jongerenwerk. Het is dan niet verwonderlijk dat er in de verantwoordingsrapportages van de instellingen nauwelijks informatie over het bereik is opgenomen. Slechts de instelling in Geuzenveld-Slotermeer en twee instellingen in Bos en Lommer geven hierover informatie in hun verantwoording.

Aan de gegevens van deze instellingen ligt meestal een registratie van deelnemende jongeren ten grondslag. Instellingen registreren alle deelnemers aan de activiteiten (of: alle deelnemers van de gestructureerde activiteiten, dus niet de inlopen, disco's of evenementen). Een dergelijke registratie kan ook gebruikt worden voor de afgifte van pasjes. Het invoeren van een pasjes-systeem is op dit moment in veel stadsdelen in discussie of al (recent) ingevoerd. Het tonen van een pasje wordt dan voor een jongere verplicht om toegelaten te worden tot een activiteit van het jongerenwerk.

Voor het verplicht stellen van een pas zijn verschillende argumenten te noemen. De rekenkamer wil zich niet in de discussie daarover mengen. De rekenkamer wijst er op dat het voeren van een registratie van jongeren, die aan activiteiten deelnemen, de grondslag is voor de bepaling van het bereik van activiteiten van het jongerenwerk. Een dergelijke registratie kan overigens ook worden opgebouwd, zonder dat daaraan een pasjessysteem wordt gekoppeld.

5.3.2 Activiteiten en deelname

De rekenkamer heeft geprobeerd tot een overzicht te komen van de resultaten van het jongerenwerk door middel van een inventarisatie van het aantal activiteiten en het aantal jongeren dat daaraan deelneemt. De prestatieafspraken die stadsdelen maken met de instellingen betreffen in de meeste gevallen afspraken over specifieke activiteiten, het aantal keren dat deze worden georganiseerd en het (gemiddelde) aantal jongeren dat daaraan deelneemt.

Activiteiten van instellingen kunnen van allerlei aard zijn en zowel grootschalig en ongestructureerd zijn (zoals disco's of evenementen) als klein en eenmalig (bijvoorbeeld een voorlichtingsbijeenkomst). Voor een goede inschatting van het aantal georganiseerde activiteiten zou een nadere, gestandaardiseerde, indeling nodig zijn. Die wordt in de prestatieafspraken tussen stadsdelen en instellingen echter niet gebruikt. Er is alleen informatie opgenomen over het totaal, waarin alle activiteiten – rijp en groen door elkaar – zijn opgenomen. De cijfers lopen dus uiteen tussen de stadsdelen: in de afspraken voor Oud-West zijn 63 activiteiten opgenomen, in die voor Zuidoost meer dan 5.000 (zie tabel 5.6).

Tabel 5.6 – Aantal activiteiten en deelname jongerenwerk 2006

Stadsdeel	Activiteiten	Deelname	Deelname per FTE
Bos en Lommer	603	19.800	1.460
De Baarsjes	1.039	23.626	2.910
Geuzenveld-Slotermeer	883	18.691	2.310
Oud-West	63	5.646	1.880
Slotervaart	207	25.236	1.940
Westerpark	Niet beschikbaar	27.843	2.010
Zeeburg	Niet beschikbaar	46.812	3.270
Zuideramstel	482	8.432	1.690
Zuidoost	5.014	41.034	1.440

Daarnaast heeft de rekenkamer gegevens geïnventariseerd over het aantal jongeren dat aan het totaal aantal activiteiten deelneemt. Dit wordt hier de deelname genoemd; dit staat ook bekend als het aantal drempeloverschrijdingen. Uiteraard kan één jongere vele malen per jaar aan verschillende activiteiten deelnemen. Al deze bezoeken tellen mee in dit gegeven.

In tabel 5.6 is de totaal deelname opgenomen, evenals de deelname per FTE.⁷² De deelname van jongeren varieert van ongeveer 5.600 in Oud-West tot meer dan 46.000 in Zeeburg. Dit verschil kan het gevolg zijn van verschillende typen activiteiten. Een grote deelname kan het gevolg zijn van een relatief groot aantal grootschalige evenementen met veel bezoekers. Zolang de deelname niet kan worden ingedeeld naar type activiteit, zegt het weinig over de resultaten van het jongerenwerk.

5.3.3 Realisatie prestatieafspraken

In deze paragraaf zijn de bevindingen van de rekenkamer opgenomen over de mate waarin de prestatieafspraken tussen de 9 stadsdelen en de uitvoerende organisaties zijn gerealiseerd in het jaar 2006.

1. Bos en Lommer

In Bos en Lommer zijn de uitvoerende organisaties voor het jongerenwerk de Stichting Streetcornerwork (Balans), Stichting Dock, SJA (Chebba Meidenplaza), Capabel en Stichting Impuls.

De rekenkamer constateert dat in het jaar 2006 alleen een werkplan 2006 van project Capabel beschikbaar is. De 'doelen' zijn daarin 'open' geformuleerd; er zijn geen duidelijke kwantitatieve prestaties aan gekoppeld. Achteraf is dus moeilijk te meten of de prestaties conform de offerte gerealiseerd zijn.

Bij de beschikking van Stichting Dock is wel een planning toegevoegd en een beperkt aantal concrete prestatieafspraken.

De beschikking van Chebba Meidenplaza bevat in het toegevoegde werkplan 2006 concrete prestatieafspraken. Van Chebba Meidenplaza is een verantwoording beschikbaar. Daaruit blijkt dat bij het onderdeel Kunst en cultuur andere workshops zijn gegeven dan afgesproken. Er zouden bijvoorbeeld 10 workshops kalligrafie gegeven worden. Deze zijn niet gegeven volgens het verslag maar er is wel 4 keer hennapaint gegeven. Dit was niet opgenomen in het werkplan. Bij het onderdeel Music en Dance is 26 keer een zangworkshop anasheed gegeven. Deze workshops waren niet in het werkplan opgenomen.

De beschikking aan Stichting Impuls bevat geen concrete afspraken met betrekking tot het jongerenwerk; er wordt wel verwezen naar een nieuwe offerte maar deze is niet beschikbaar.

In de verantwoording van Stichting Balans zijn wel concrete gerealiseerde resultaten opgenomen. Doordat in het werkplan 2006 open doelen waren geformuleerd met onduidelijke prestaties is achteraf niet te meten of de prestaties behaald zijn. In het jaarverslag wordt overigens wel bij bepaalde onderdelen melding gemaakt van 'beoogde resultaten' en 'behaalde resultaten'.

De rekenkamer concludeert dat door het ontbreken van documenten, zoals offertes, verantwoordingsverslagen, beoordelingsformulieren e.d. en het formuleren van 'open' doelen in beschikbare documenten het niet altijd mogelijk is te bepalen of prestatieafspraken gerealiseerd zijn. Bij de verantwoordingsdocumenten die wel beschikbaar zijn en waar een vergelijking mogelijk is met de afgesproken prestaties, constateert de rekenkamer afwijkingen ten opzichte van wat qua prestaties is afgesproken.

Bijvoorbeeld het enige verantwoordingsdocument dat beschikbaar is op basis waarvan een vergelijking gemaakt kan worden tussen de geoffreerde prestaties en de gerealiseerde prestaties, is van Stichting Balans. Deze heeft voor het project Capabel een werkplan 2006 ingeleverd en er is een verantwoording beschikbaar.

In het werkplan is als één van de te realiseren resultaten geformuleerd bij het domein 'Vrije tijd': 'Een aanbod voor tieners op het gebied van vrije tijd en zorg, dat aansluit bij de behoefte van tieners en door de samenwerkende organisaties goed op elkaar is afgestemd'. Wat dit concreet qua prestaties inhoudt, wordt niet duidelijk. In de verantwoording wordt hier ook niet naar verwezen. Of en hoe deze 'open' doelen gerealiseerd zijn wordt uit de verantwoording niet duidelijk.

2. De Baarsjes

In stadsdeel De Baarsjes is De Combinatie de uitvoerende organisatie voor het jongerenwerk.

In de offerte voor 2006 zijn door De Combinatie aantallen vermeld bij de aangeboden activiteiten; aantal bijeenkomsten, bezoekers, deelnemers en vrijwilligers. In de verantwoording wordt door De Combinatie hetzelfde format gebruikt als bij de offerte. Daaruit blijkt dat niet alle prestaties conform de offerte zijn gerealiseerd. Opvallend is dat het totale aantal bijeenkomsten veel hoger is dan werd geoffreerd; in de offerte was het totale aantal 584, de realisatie was 1.253. Ondanks het grotere aantal bijeenkomsten bleef het aantal bezoekers achter; in de offerte stond een aantal van 41.950; de realisatie was 20.763 bezoekers. Daarentegen was het aantal deelnemers en vrijwilligers hoger dan geoffreerd. Verwacht werd een aantal van 315 deelnemers; gerealiseerd is 1.851.

De rekenkamer concludeert dat zowel in de offerte als in de verantwoording hetzelfde format wordt gehanteerd waardoor een vergelijking mogelijk is van de aangeboden en de gerealiseerde prestaties. Daaruit blijkt dat De Combinatie bij een aantal activiteiten achterblijft bij de offerte maar bij andere ruim de afspraken overtreft.

De kanttekening die de rekenkamer wil plaatsen betreft de financiële vertaling van de activiteiten. De rekenkamer constateert dat in de offerte van 2006 onduidelijkheden zitten bij het berekenen van de kostprijs bij de tienerinloop; de geoffreerde kostprijs (eenheidsprijs maal aantal eenheden) komt niet overeen met de totaalprijs van deze activiteit. De totale

kostprijs voor deze activiteit is in de offerte € 534.849; op basis van de eenheidsprijs en de geoffreerde aantallen zou deze € 57.210 moeten zijn.

3. Geuzenveld-Slotermeer

In Geuzenveld-Slotermeer is Stichting Dock de uitvoerende organisatie.

Op basis van het jaarverslag van Stichting Dock constateert de rekenkamer dat de afgesproken prestaties kwantitatief grotendeels gerealiseerd zijn. Soms zijn er geringe afwijkingen naar boven of beneden. De kwalitatieve afgesproken prestaties zijn niet altijd gerealiseerd conform de afspraken, maar bij afwijking wordt duidelijk beschreven waarom deze prestatie niet gehaald zijn.

Dit verslag is een voorbeeld van een kwalitatief goed format waarin duidelijk een relatie wordt gelegd tussen de afgesproken prestaties van de offerte (en uitvoeringsovereenkomst) en de gerealiseerde prestaties, zowel kwantitatief als kwalitatief.

4. Oud West

De uitvoerende organisaties in Oud West zijn Stichting Combiwel Oud-West en Stichting Dock.

De rekenkamer constateert dat in de uitvoeringsovereenkomst met stichting Combiwel de afspraken helder beschreven zijn voor het tiener- en jongerenwerk (12-24 jaar). De activiteiten en doelgroepen zijn vermeld, de frequentie van de activiteiten, het verwachte aantal deelnemers en de te leveren prestaties.

De rekenkamer constateert dat alleen van het (extra) meidenwerk, activiteiten voor meiden in de leeftijd van 10 tot 15 jaar (voornamelijk allochtoon) er een tussentijdse verantwoordingsrapportage is; voor deze activiteit was extra subsidie aangevraagd voor 3 verschillende leeftijdsgroepen (11-15, 15-18 en 11-18). In de verantwoording worden echter alleen de activiteiten beschreven voor de leeftijdsgroep 10 tot 15 jaar. Daarnaast wordt vermeld dat 'onvoldoende mogelijk is gebleken om ook een oudere groep meiden te werven'.

In de halfjaarrapportage wordt door Combiwel melding gemaakt van het feit dat de prestaties bij het tiener- en jongerenwerk achterblijven. Er is een aparte rapportage aan gewijd. Vermeld wordt door Combiwel dat er sprake is van 'onderprestatie'. Ook worden door Combiwel omstandigheden vermeld waarom dit gebeurd is. Verwezen wordt ook naar de samenwerking met stichting Dock die niet goed verlopen is.

Kwantitatief is in het verslag niet opgenomen hoeveel de onderprestatie op de verschillende activiteiten is geweest voor 2006.

In het activiteitenverslag 2006 van Combiwel is vermeld dat de beoogde prestaties voor het jongerenwerk te ambitieus waren. Ook in dit verslag zijn geen gerealiseerde cijfers opgenomen van de activiteiten die Combiwel geleverd zou hebben ter uitvoering van het jongerenwerk in Oud West.

De rekenkamer concludeert dat geen goede vergelijking gemaakt kan worden met de geoffreerde prestaties door het ontbreken van gerealiseerde prestaties. Ze gaat er echter vanuit dat er door de instelling terecht is gerapporteerd dat er sprake was van onderprestatie.

5. Slotervaart

In Slotervaart zijn de uitvoerende organisaties Stichting Impuls (trajectbegeleiding en Mobiel Team) en Kansweb.

In de offerte 2006 van Impuls zijn de afspraken helder beschreven voor het jeugd- en jongerenwerk. De activiteit (GFO-productsoort) is vermeld, doelgroepen zijn vermeld, de frequentie van de activiteit, het gemiddelde bereik van het aantal deelnemers en de te leveren prestatie (producteenheden op jaarbasis). Zo is voor de locatie Delflandplein/Staalmanplein opgenomen dat er voor de doelgroep van 11-15 jaar inloop (=GFO-productsoort) wordt georganiseerd voor gemiddeld 25 personen per keer. Deze inloop vindt 3 keer per week plaats en duurt 2 uur; het vindt 40 weken plaats en in totaal worden er dus 120 bijeenkomsten per jaar georganiseerd.

Ook voor jongerenvereniging Oportuna (die door Kansweb wordt ondersteund) zijn de activiteiten opgenomen met frequentie en het gemiddelde aantal bezoekers per keer. De realisatiecijfers in de evaluatierapportage van Oportuna komen niet met het format van de offerte overeen, waardoor moeilijk te bepalen is of de prestaties conform de offerte gerealiseerd zijn.

Op basis van de offerte zouden 14 keer per jaar uitstapjes plaatsvinden; in de verantwoording is deze categorie niet vermeld maar wel een categorie recreatieve/incidentele activiteiten. Daarin staat dat binnen deze categorie 8 keer een activiteit heeft plaatsgevonden.

Van Impuls en Kansweb is geen verantwoordingsrapportage over de gerealiseerde prestaties in 2006 beschikbaar, zodat niet bepaald kan worden of de geoffreerde prestaties gerealiseerd zijn.

6. Westerpark

De uitvoerende organisatie in Westerpark is IJsterk (voorheen Stichting Welzijn Westerpark).

In de offerte is vermeld welke prestaties de stichting aanbiedt maar deze zijn niet cijfermatig vertaald. Er is bijvoorbeeld opgenomen dat er 'een basisaanbod Jongerenwerk uitgevoerd wordt'. Wat dit qua kwantitatieve prestaties inhoudt, is niet opgenomen. In het verantwoordingslag zijn wel kwantitatieve cijfers opgenomen maar deze zijn voor het tiener- en jongerenwerk samengevoegd op 'functieniveau'. Bij de functie 'cultureel/recreatief/ontmoeting is bijvoorbeeld vermeld dat er 15 individuele activiteiten zijn geweest met een totale frequentie van 269 activiteiten, een 'individueel bereik van 731 en een totaal bereik van 6.618. Hoe dit zich verhoudt tot de offerte, wordt niet duidelijk gemaakt. Een vergelijking met de offerte is niet te maken doordat over totaal andere eenheden wordt gesproken en bijvoorbeeld het tiener- en jongerenwerk klaarblijkelijk in de verantwoording bij elkaar is geteld.

De rekenkamer constateert dat in het verslag per categorie enige cijfers zijn opgenomen over de realisatie. Deze zijn niet voldoende voor het maken van een vergelijking. Door het ontbreken van een verantwoordingsdocument van de geoffreerde prestaties kan niet gecontroleerd worden of de prestaties gerealiseerd zijn conform de offerte.

7. Zeeburg

In Zeeburg is de uitvoerende organisatie Stichting Welzijn aan het IJ.

In stadsdeel Zeeburg zijn op basis van een offerte op het bestek prestatie-afspraken gemaakt met Stichting Welzijn aan het IJ. De instelling werkt op grond van de WILL-systematiek. De productieoverzichten van de instelling zijn goed te vergelijken met de opgaven uit de

offerte. Bij de jaarstukken 2006 van Stichting Welzijn aan het IJ blijkt uit de productieoverzichten dat de realisatie van het jongerenwerk achterblijft bij de geraamde prestaties. Een onderdeel als Jeugdland bijvoorbeeld laat een onderproductie zien van 495 eenheden (geoffreerd was 2.050 eenheden, gerealiseerd is 1.555).

Er zijn onderdelen binnen het jongerenwerk die meer prestaties leveren dan geraamd maar totaal blijft het jongerenwerk achter bij de geraamde prestaties. Dit wordt ook in het jaarverslag van Stichting Welzijn aan het IJ vermeld. In de toelichting wordt vermeld dat in de eerste 3 kwartalen van 2006 een 'onderproductie is opgebouwd in het jongerenwerk'. In overleg met het stadsdeel is vervolgens besloten het accent op innovatieve ontwikkelingen binnen het aanbod van het jongerenwerk te leggen in plaats van deze achterstand in te lopen.

8. Zuideramstel

De uitvoerende organisatie in Zuideramstel is Stichting Welzijn Zuideramstel.

De systematiek is hetzelfde als in Zeeburg. Ook hier is in de offerte een productieoverzicht opgenomen waarin een raming is gemaakt wat de verschillende onderdelen van het jongerenwerk zullen leveren in 2006.

Totaal blijkt dat het jongerenwerk qua prestaties achterblijft met wat afgesproken is. Met name bij de activiteiten voor jongeren van 15 tot en met 18 jaar. De activiteit 'Disco jongeren' bijvoorbeeld blijkt geoffreerd te zijn voor 40 bijeenkomsten; gerealiseerd zijn er 32. Een activiteit als Inloop tieners is echter geoffreerd voor 98 bijeenkomsten; gerealiseerd zijn 103 bijeenkomsten. Totaal zijn er bij de doelgroep 15 tot en met 18 jaar 25 bijeenkomsten minder gerealiseerd dan afgesproken (op een geoffreerd totaal van 907 bijeenkomsten). Verklaringen voor de onderproductie zijn opgenomen in het verslag. Genoemd worden minder openstellingsuren en te weinig animo van de jongeren.

9. Zuidoost

In stadsdeel Zuidoost zijn de uitvoerende organisaties voor het jongerenwerk Swazoom, Axios, Streetcornerwork (Blenchi) en enige kleinere, die alleen zomeractiviteiten organiseren.

De rekenkamer constateert dat in de subsidieaanvraag van Swazoom voor 2006 geen concrete aantallen zijn vermeld bij de te leveren prestaties voor het jongerenwerk door deze organisatie. In de beschikking voor Swazoom ontbreken de prestatie-indicatoren. In die voor Stichting Axios en die voor de kleinere partijen zijn deze wel opgenomen.

In het verantwoordingsdocument van Swazoom is meer gedetailleerde informatie opgenomen over de prestaties. In de offerte ontbrak deze. Daardoor is de informatie die opgenomen is in de verantwoording niet te vergelijken met die uit de offerte. Wel wordt door Swazoom opgemerkt in de verantwoording dat 'de afgesproken prestaties op alle terreinen ruimschoots zijn geleverd'.

Stichting Axios verantwoordt voor een beperkt deel conform de offerte; het aantal drempeoverschrijdingen ontbreekt bijvoorbeeld.

In tabel 5.7 is door de rekenkamer een overzicht opgenomen in welke mate de prestatie-afspraken tussen de stadsdelen en de uitvoerende organisaties zijn gerealiseerd.

Tabel 5.7 – Realisatie prestatieafspraken 2006

Stadsdelen	Offerte	Realisatie	Meetbaar/ vergelijkbaar	Prestaties gerealiseerd
Bos en Lommer	-	-	-	onduidelijk
De Baarsjes	+	+	+	deels; + en -
Geuzenveld-Slotermeer	+	+	+	zo goed als
Oud-West	+	-	-	onderprestatie
Slotervaart	+	-	-	onduidelijk
Westerpark	-	-	-	onduidelijk
Zeeburg	+	+	+	onderprestatie
Zuideramstel	+	+	+	onderprestatie
Zuidoost	-	+	-	onduidelijk

Tabel 5.7 laat zien dat in vijf stadsdelen geen goede vergelijking gemaakt kan worden tussen de prestatie-afspraken zoals deze in de offerte zijn opgenomen en zoals deze in de verantwoording vermeld staan. In de meeste gevallen ontbreekt het aan kwantitatieve cijfers en/of ontbreekt de offerte of verantwoording van de geleverde prestaties. Van Oud-West is bekend dat de instelling zelf concludeerde dat ze de afgesproken prestaties niet had geleverd. Uit het overzicht blijkt dat in vier stadsdelen de prestaties vergeleken kunnen worden. Bij deze vier stadsdelen blijkt dat twee instellingen niet de afgesproken prestaties hebben geleverd. In de Baarsjes is in sommige gevallen meer, en andere minder geleverd. Alleen in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer leverde de instelling de prestaties zo goed als conform de offerte.

5.4 Conclusies

De bevindingen in dit hoofdstuk leiden tot de volgende conclusies:

Ingezette middelen

- Door de negen stadsdelen, die bij dit onderzoek zijn betrokken, wordt het jongerenwerk jaarlijks met ongeveer € 6,3 miljoen gesubsidieerd.
- De grootste bedragen worden uitbetaald door Bos en Lommer, Zuidoost en Zeeburg; de kleinste door Zuideramstel en Oud-West.
- Uitgedrukt in het aantal jongeren van de (maximum) doelgroep van het jongerenwerk geeft De Baarsjes het meest uit (€ 772 per jongere), gevolgd door Oud-West, Westerpark, Zeeburg en Bos en Lommer. Geuzenveld-Slotermeer geeft het minst uit (€ 168 per jongere), gevolgd door Slotervaart, Zuideramstel en Zuidoost. Dit betekent dat de stadsdelen met het grootste aantal jongeren in doelgroep (Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost) relatief het minste per jongere uitgeven.
- De huisvestingslasten zijn in Bos en Lommer en Zeeburg aanmerkelijk hoger dan in andere stadsdelen.
- In stadsdeel Zuidoost bestaat meer dan de helft van de formatie voor het uitvoerend jongerenwerk uit I/D'ers of WIW'ers. In Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Oud-West worden geen I/D'ers of WIW'ers ingezet.
- De rekenkamer schat dat het bereik van het jongerenwerk in de doelgroep het laagst is in Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost. In Westerpark is het bereik het grootst.

Resultaten jongerenwerk

- De rekenkamer concludeert dat het niet mogelijk is om uitspraken te doen over de resultaten van het jongerenwerk, omdat een tussen stadsdelen en instellingen overeengekomen systeem, waarin door instellingen wordt gerapporteerd over de bereikte resultaten, ontbreekt.

Prestaties jongerenwerk

- Over het daadwerkelijke bereik van het jongerenwerk zijn nauwelijks gegevens beschikbaar.
- Uit de gegevens over het aantal, door het jongerenwerk georganiseerde, activiteiten en het aantal jongeren dat daaraan deelneemt, is op dit moment niets af te leiden over de resultaten van het jongerenwerk. De oorzaak is een gebrek aan een gestandaardiseerde indeling die door alle stadsdelen wordt gebruikt.
- Alleen de instelling in Geuzenveld-Slotermeer heeft de prestaties uit de prestatieafspraken zo goed als conform de offerte geleverd. In de Baarsjes is door de instelling in sommige gevallen meer, in andere minder geleverd. In Oud-West, Zeeburg en Zuideramstel was sprake van achterblijven van prestaties ten opzichte van de offerte. In de overige stadsdelen was geen goede vergelijking mogelijk van de resultaten met de afspraken in de offerte.

6 Succes- en faalfactoren activiteiten talentontwikkeling

In het Amsterdamse onderwijs- en jeugdbeleid staat de ontwikkeling van de individuele jongere centraal. Talentontwikkeling is in Amsterdam het sleutelwoord. Dat betekent oog hebben voor de kwaliteiten en interesses van jongeren en ervoor zorgen dat deze maximaal tot ontplooiing komen bij het opvoeden, (op)groeien en (op)bloeien van de jeugd thuis, op school en in de vrije tijd. Talentontwikkeling is één van de zes speerpunten van het Amsterdamse jongerenbeleid, zoals die genoemd worden in de nota Jong Amsterdam. Als doel van talentontwikkeling wordt daar genoemd:

“Elk kind en elke jongere wordt – in de richting van maatschappelijke zelfstandigheid en deelname aan het maatschappelijke leven – in de verschillende leeftijdsfasen van 0 tot 23 jaar in de gelegenheid gesteld en gestimuleerd om sociale en andere competenties en specifieke talenten te verwerven, te ontwikkelen en in praktijk te brengen”.⁷³

Jongeren moeten de kans krijgen om zich te ontwikkelen maar ook om positief te scoren en voor het voetlicht te treden.

In dit onderzoek is de rekenkamer nagegaan wat de succesfactoren zijn bij activiteiten of projecten die door instellingen in het jongerenwerk gericht zijn op talentontwikkeling.

Wat zijn de succesfactoren in de uitvoering door de welzijnsinstelling om een passend aanbod van het jongerenwerk aan te bieden specifiek gericht op talentontwikkeling?

Hiervoor is in elk stadsdeel één succesvolle activiteit of project geselecteerd die gericht is op talentontwikkeling. Mede op grond van documenten en gesprekken met instellingen heeft de rekenkamer vastgesteld hoe succesvol deze projecten zijn en wat de oorzaken daarvan zijn.

Om de mate van succes van een activiteit of project te bepalen heeft de rekenkamer een normenkader vastgesteld, dat de volgende elementen bevat:

Tabel 6.1 - Normenkader mate van succes van projecten

	Norm
1	Het project is gericht op talentontwikkeling
2	De beoogde doelgroep en het beoogde aantal deelnemers zijn bereikt
3	Het project bereikt een vaste groep deelnemers; de uitval is beperkt
4	Het project is met optimale inzet van mensen en middelen gerealiseerd
5	De bereikte resultaten sluiten aan bij de vooraf geformuleerde doelstellingen

Leeswijzer hoofdstuk

De rekenkamer heeft een indeling gemaakt van activiteiten in begeleiding naar werk, sport en spel en verschillende culturele uitingen. In dit hoofdstuk gaat de rekenkamer eerst in op de wijze waarop de keuze voor de verschillende projecten is gemaakt (paragraaf 6.1). Daarna worden de gekozen projecten gepresenteerd en besproken; in paragraaf 6.2 de zakgeldprojecten, in paragraaf 6.3 de activiteiten op het gebied van sport en spel en in paragraaf 6.4 de projecten op het terrein van cultuur.

6.1 Selectie projecten

Voor de selectie van succesvolle projecten heeft de rekenkamer in eerste instantie geprobeerd een 'objectieve' selectie te maken op grond van gegevens uit de jaarverantwoordingen 2006 van de betrokken instellingen. Daarbij zijn de vijf normen, die hierboven genoemd zijn, als selectiecriteria gehanteerd. Er wordt echter, zoals al in hoofdstuk 5 is aangegeven, in de verantwoordingen van de instellingen niet gerapporteerd over resultaten van projecten in relatie tot de doelstellingen, die door de stadsdelen geformuleerd zijn. Op grond van de verantwoordingen is het dus niet mogelijk 'objectief' vast te stellen welke projecten succesvoller zijn dan andere.

De rekenkamer is hierdoor gedwongen geweest om voor de keuze van succesvolle projecten af te gaan op informatie van medewerkers van stadsdelen en instellingen. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met de stadsdelen en een aantal betrokken instellingen. Op grond hiervan is een groslijst opgesteld van projecten, die succesvol worden genoemd. Er is een globale indeling gemaakt van de aard van de projecten naar de indeling cultuur, sport en spel en begeleiding naar werk/opleiding. De rekenkamer heeft ernaar gestreefd bij de keuze een zekere spreiding van projecten tot stand te brengen tussen deze gebieden. Uiteindelijk zijn de volgende projecten gekozen:

Tabel 6.2 – Keuze succesvolle projecten

Stadsdeel	Project	Instelling(en)
Bos en Lommer	Zakgeldproject	Balans
De Baarsjes	Gametour	De Combinatie
Geuzenveld-Slotermeer	Zakgeldproject	Stichting Dock
Oud-West	Zakgeldproject	Stichting Dock
Slotervaart	Handen in één voor Overtoomse Veld	Kansweb/Sciandri
Westerpark	Lookalike Fotopersbureau	Stichting Metafoor/ Stichting IJsterk
Zeeburg	Cursus RSL-A	Stichting Welzijn aan het IJ
Zuideramstel	Jeugdpersbureau	Stichting Welzijn Zuideramstel
Zuidoost	Muziekworkshops Brass-bands ⁷⁴	Swazoom

Door de rekenkamer zijn gesprekken gevoerd met medewerkers van instellingen bij alle genoemde projecten. Verder is de aanwezige schriftelijke informatie over de projecten bestudeerd⁷⁵.

Ervaringen bij het maken van de selectie

In een aantal stadsdelen bleek het niet eenvoudig om relatief eenvoudig een succesvol project gericht op talentontwikkeling te selecteren. Medewerkers van het stadsdeel konden desgevraagd in eerste instantie geen succesvol project noemen. Of het door hen genoemd project was niet in het bijzonder gericht op talentontwikkeling, zoals activiteiten van het sportbuurtwerk of inloop. Soms moesten medewerkers van stadsdelen hiervoor instellingen raadplegen. De rekenkamer vindt dit opmerkelijk, omdat zij de verwachting had, dat bij stadsdelen vanuit politiek-bestuurlijke overwegingen kennis aanwezig is over welke projecten succesvol zijn. Uiteindelijk is in vijf stadsdelen (Bos en Lommer, De Baarsjes, Oud-West, Slotervaart en Westerpark) de keuze voor het project tot stand gekomen op grond van schriftelijke en telefonische informatie van de instelling.

Overigens wisten een aantal stadsdelen (Geuzenveld-Slotermeer en Zuidoost) verschillende succesvolle projecten te noemen. De selectie van projecten is in deze stadsdelen mede bepaald aan de hand van de spreiding over het type project.

6.2 Zakgeldprojecten

6.2.1 Beschrijving

Aanleiding voor de zakgeldprojecten is het gegeven dat veel jongeren onder de 16 jaar graag bijverdienen, maar over te weinig vaardigheden beschikken om aan een baantje te komen. In dit project worden ze daartoe in staat gesteld, doordat de instelling contacten heeft opgebouwd met non-profit organisaties die de jongeren tijdelijk in dienst nemen. Te denken is daarbij aan de bibliotheek, een verzorgingshuis, een speeltuin, een peuterspeelzaal of het jongerenwerk zelf. Uitgangspunt is dat de jongeren een half jaar (in Bos en Lommer: een jaar) werken voor maximaal vijf uur per week. Hierbij verdienen ze zakgeld; meestal gaat het om een bedrag van € 2,75 per uur.

Bij elke jongere vindt een 'intakegesprek' plaats, waarin naar de interesse van de jongere wordt gekeken. Daarna vindt een gesprek met de jongere en de non-profit organisatie plaats. Beide gesprekken hebben het karakter van een spel: het lijkt op een sollicitatiegesprek; de jongere wordt serieus benaderd en wordt geacht zijn best te doen. In de praktijk worden vrijwel alle jongeren aangenomen. Er wordt een contract opgesteld met de jongere. Bij de start wordt met de jongere besproken wat belangrijke leerpunten zijn en deze worden vastgelegd in het contract. In de periode dat de jongere werkt gaat de jongerenwerker één keer langs en wordt de voortgang van de competentie en de vaardigheden van de jongere bijgehouden. Aan het eind vindt een eindbeoordeling plaats. De rol van de jongerenwerker bestaat voornamelijk uit het begeleiden van de jongeren.

De zakgeldprojecten worden al enige jaren uitgevoerd. In Geuzenveld-Slotermeer is het initiatief ertoe door de instelling genomen in september 2003; in Bos en Lommer al in 1998. In Oud-West draait het project sinds 2006.

6.2.2 Doelen, doelgroep en bereik

Doelen

De belangrijkste doelen van de zakgeldprojecten zijn:

- jongeren sociale en communicatieve vaardigheden aanleren;
- jongeren leren omgaan met regels en afspraken leren nakomen;
- de eigen waarde en het zelfvertrouwen van jongeren vergroten;
- jongeren werkervaring laten opdoen.

De doelen van de zakgeldprojecten liggen daarmee voor een belangrijk deel in het verlengde van wat instellingen als meer algemene doelen van het jongerenwerk zien. De doelen zijn niet opgesteld in meetbare resultaten.

Doelgroep en bereik

De doelgroep van het project zijn jongeren van 12-16 jaar, die schoolgaand zijn en in het stadsdeel wonen. Er zijn wel accentverschillen tussen de doelgroep van de projecten van Stichting Dock (in Geuzenveld-Slotermeer en Oud-West) en Balans (Bos en Lommer). Een jongerenwerker van Stichting Dock omschrijft ze als 'gewone jongeren' uit het 'mindere deel' van het stadsdeel, die thuis niet altijd zakgeld krijgen. Ongeveer tweederde tot driekwart zit op het VMBO, de overigen op HAVO, VWO of MBO. Er is een gelijke spreiding tussen jongens en meisjes. De meeste jongeren in het project zijn niet met de politie in aanraking geweest. Op verzoek van de politie is er wel eens een jongere door de instelling in het project opgenomen. In Geuzenveld-Slotermeer en Oud-West gaat het dus om jongeren die tot de algemene doelgroep van het jongerenwerk behoren. Bij Balans in Bos en Lommer gaat het eerder om jongeren met manifeste problemen. Ze zijn bijvoorbeeld door de school voorgedragen, omdat hun resultaten op school niet goed zijn.

In Bos en Lommer en Geuzenveld-Slotermeer ronden per jaar ongeveer 30 jongeren het traject af; in Oud-West ongeveer 40.

In Bos en Lommer en Oud-West voltooit 15-20% van de jongeren het traject niet. In Geuzenveld-Slotermeer is de uitval beperkt tot 1 of 2 jongeren per jaar. Redenen voor uitval zijn: te druk op school, ziekte in de familie, een ander baantje gevonden, maar in een enkel geval ook: jongere zit gevangenisstraf uit.

Tijdelijke ondersteuning

Het project is in 2006 tijdelijk ondersteund vanuit de Dienst Werk en Inkomen (DWI). Het project betrof toen een groter aantal stadsdelen en er was geld voor meer jongeren beschikbaar. Ook de eisen voor het jongerenwerk waren toen scherper (vaker langs gaan, meer voortgangsrapportages, vaststellen identiteit jongeren). De ondersteuning door DWI is stopgezet, omdat bij nader inzien bleek dat DWI dit type projecten (preventieve projecten voor jongeren onder de 16) in principe niet ondersteunt. Omdat er nu minder plaatsen zijn dan in de DWI-periode en het project toen wel erg bekend is geworden, is er sprake van een wachtlijst van jongeren.

6.2.3 Kosten, subsidies en inzet jongerenwerk

In alle drie de stadsdelen is het project gestart vanuit de instelling. Het project in Oud-West is gebaseerd op de ervaringen van de jongerenwerker, die voor dezelfde instelling eerder bij het project in Geuzenveld-Slotermeer was betrokken.

Door Geuzenveld-Slotermeer en Oud-West zijn in 2006 de volgende bedragen voor het zakgeldproject ter beschikking gesteld:

- Geuzenveld-Slotermeer: € 38.625
- Oud-West: € 28.844

In Bos en Lommer verkrijgt Balans subsidie voor een aantal activiteiten, waaronder het zakgeldproject. Hieruit wordt onder andere 1 FTE coördinator van het zakgeldproject betaald. De uitgaven voor de zakgeldcoördinator waren in 2006 € 43.613. Hierin zijn de middelen voor het zakgeld van de jongeren niet opgenomen.

In Geuzenveld-Slotermeer is de inzet vanuit het jongerenwerk bij dit project ongeveer 4 uur in de week. In de startfase van het project was dat meer, ongeveer 24 uur in de week.

In Oud-West is nog steeds sprake van een inzet van ongeveer 24 uur per week.

In Bos en Lommer is de inzet vanuit de instelling voor dit project dus het grootste. Dit hangt mogelijk samen met het doel en de doelgroep van het project in dit stadsdeel, dat meer gericht is op hulpverlening aan jongeren met manifeste problemen.

De rekenkamer constateert dat het bij de zakgeldprojecten gaat om relatief arbeidsintensieve en dus kostbare projecten.

6.2.4 Resultaten

Zoals hierboven is geconstateerd, zijn de doelen van deze projecten niet gesteld in meetbare resultaten. Over het behalen van resultaten door deze projecten is dus niets te zeggen.

Wel worden er met elke jongere leerpunten afgesproken en vastgelegd in het contract. Deze punten worden door de jongerenwerker geëvalueerd met de jongere. Over de resultaten hiervan is niets schriftelijk vastgelegd.

De zakgeldprojecten worden door de instellingen succesvol genoemd. Volgens de instellingen blijkt dit uit de relatief beperkte uitval van jongeren, uit het bestaan van wachtlijsten van jongeren die ervoor in aanmerking willen komen en uit het feit dat het project in Bos en Lommer en Geuzenveld-Slotermeer al bijna vijf jaar of langer bestaat.

Jongeren kunnen in deze projecten vooral hun sociale competenties ontwikkelen. De rekenkamer sprak met vijf jongeren, die aan de projecten hebben deelgenomen. Gevraagd naar wat zij van het project hebben geleerd, noemen zij voorbeelden als: leren omgaan met andere mensen, dingen organiseren, zelf initiatieven nemen, ruzies oplossen tussen andere jongeren (zie tekstvak). Medewerkers van de instellingen noemen als belangrijke resultaten het verbeterde zelfbeeld van jongeren, hun gegroeide zelfvertrouwen. Jongeren zien dat ze serieus worden genomen.

Bij de projecten in Geuzenveld-Slotermeer en Oud-West is niet duidelijk wat er met de jongeren gebeurt nadat de projecten zijn afgelopen. De jongerenwerkers zien sommige jongeren wel terug bij andere activiteiten, maar van de meeste jongeren is eigenlijk niets bekend. In beide stadsdelen denkt de instelling over plannen om tot een vervolgtraject te komen.

Meningen van jongeren

Dunja (15) vindt het zakgeldproject leuk omdat je verantwoordelijkheid krijgt, leert organiseren en initiatieven ontwikkelt.

Volgens Ikram (16) leer je organiseren en praten met een beleidsadviseur van de gemeente.

Mohamed (16) zegt dat hij nu geleerd heeft met kleine jongens om te gaan; hij zegt van zichzelf dat hij al kon leiden. Je leert volgens hem sociaal omgaan met andere, je leert oplossen. Je leert ruzies op te lossen. Je bent zelf ook jong geweest en weet hoe het werkt.

Anne (12) leerde onder andere hoe ze met kinderen moet omgaan, bijvoorbeeld dat je peuters nooit uit te veel dingen moet laten kiezen omdat ze anders in de war raken. Anne vond zichzelf in het begin een beetje afwachtend op haar werkplek. Door de evaluatie met de begeleider van Stichting Dock en de begeleider op de crèche leerde ze dat ze niet moet afwachten, maar dat het goed is wanneer ze uit eigen initiatief dingen doet op de crèche. Ook heeft ze gemerkt dat je best veel moet doen om geld te verdienen. Ze geeft het geld nu iets minder snel uit.

Sunil (15) leerde van het zakgeldproject improviseren; hij leerde te koken met de ingrediënten die voor handen waren. Bij het opvanghuis voor dak- en thuislozen, waar hij heeft gewerkt leerde hij ook soep maken. Ook leerde hij niet gelijk te slaan wanneer iemand hem uit de tent lokt. En dat hij daarna iemand gewoon een hand moet geven. Ook ondervond hij dat werken heel gezellig kan zijn. Hij vond dit werk veel leuker dan zijn krantenwijk. Hij kon goed opschieten met de chef-kok en heeft nog steeds contact met sommige mensen van het opvanghuis. Op zijn verjaardag heeft hij van zijn collega's zwemlessen cadeau gekregen. Hij leerde dat niet iedereen het waardeert als je een geintje met hem maakt. Het gaf hem achteraf zelfvertrouwen dat hij een juiste keuze had gemaakt door deze werkplek te nemen.

In Bos en Lommer bestaat er meer zicht op dat vervolg. Er zijn gegevens bekend over de uitstroom van jongeren. Jaarlijks stromen hier enkele jongeren na afloop van het project door naar een reguliere baan. De instelling heeft ook een nazorgtraject en helpt jongeren bij het vinden van een baan.

6.2.5 Succesfactoren

Door de medewerkers van de instellingen zijn de volgende punten genoemd die bijdragen aan het succes van deze projecten:

- Ze sluiten aan op de belangstelling van jongeren; voor jongeren is geld nu eenmaal een belangrijk punt.
- De duidelijke structuur waarin wordt gewerkt: duidelijke doelen, het jongeren houden aan afspraken en de afbakening die beperkt is tot de looptijd van het project.
- Door het succes van het project hoeven de instellingen er geen reclame voor te maken bij de jongeren; alles gaat van ‘mond tot mond’.
- De medewerking van de instellingen. Deze leidt tot betrokkenheid bij het jongerenwerk en veroorzaakt dat instellingen anders tegen jongeren gaan aankijken.
- Door de instelling in Bos en Lommer is onderstreept dat het project geen doel op zich is (zoals vrijetijdsbesteding), maar een middel om de jongeren te stimuleren.

Voor de rekenkamer is het niet gemakkelijk het succes van de projecten ‘objectief’ te beoordelen. Wij constateren dat de projecten er in slagen het beoogde bereik onder jongeren te halen en de uitval relatief beperkt is. Of de projecten hun doelstellingen weten te bereiken, is moeilijk vast te stellen, omdat vooraf geen andere meetbare resultaten zijn afgesproken. Een aanknopingspunt om hier wel toe te komen, kan liggen in de leerpunten, die in de contracten met de jongeren worden vastgelegd. Het aantal jongeren dat zijn leerpunten op succesvolle wijze weet te voltooien kan een indicator zijn voor de voor deze projecten genoemde doelstellingen. De stadsdelen kunnen hierover afspraken maken met de instellingen.

6.3 Sport- en spelprojecten

6.3.1 Beschrijving

In drie stadsdelen zijn succesvolle sport- en spelprojecten door de rekenkamer bekeken. Dit zijn het ‘Gametourproject’ in De Baarsjes, het ‘Handen in één project’ in Slotervaart en de cursus ‘recreatiesportleider A’ in Zeeburg. Het betreft drie projecten van verschillend karakter.

De Baarsjes: Gametours

Het Gametourproject is een toernooi met verschillende sport- en spelonderdelen, zoals tafeltennis, tafelvoetbal, maar ook poken en een sportquiz. De beste jongere over de verschillende onderdelen wint de hoofdprijs. De Gametour vindt plaats in het jongeren-centrum en wordt georganiseerd door het jongerenwerk, maar uitgevoerd door het sportbuurtwerk. Het evenement duurt van 2 uur ’s middags tot 10 uur ’s avonds en kan een paar keer per jaar worden georganiseerd. De Gametour is in 2007 voor het eerst georganiseerd.

Slotervaart: Handen in één

Handen in één voor Overtoomse Veld was een gemeenschappelijk project van Kansweb (jongerenwerk) en Sciandri (sportbuurtwerk) voor jongeren uit jongeren-centrum Opportuna in Slotervaart. In Handen in één werden sport- en spelactiviteiten georganiseerd voor verschillende groepen jongeren. Het omvatte activiteiten voor meisjes van 6 tot 9 jaar, activiteiten voor jongeren van 10 tot 15 jaar, activiteiten voor meiden vanaf 14 jaar, voetbaltoernooien, voetbal op hangplekken, samen WK-voetbal kijken (op groot scherm) en enige jongeren inzetten als sport- en spelbegeleider. De activiteiten voor jongeren van 10 tot 15 jaar bestonden onder andere uit voetbal (binnen en buiten op straat), voetvolley, tafeltennis, biljarten, darts en panna knock-out. De activiteiten werden gedurende 41 weken in

2006 georganiseerd aansluitend op de inloop in het jongeren centrum. Ze kunnen gezien worden als sportbuurtwerk in en om een jongeren centrum (en niet in een sporthal of op een sportveldje). Het project is in 2006 uitgevoerd, maar in 2007 niet voortgezet, omdat het stadsdeel de subsidie niet wilde voortzetten.

Zeeburg: Cursus recreatiesportleider

In Zeeburg is in 2006/2007 door stichting Welzijn aan 't IJ aan jongeren de mogelijkheid gegeven een cursus voor recreatiesportleider A te volgen. In deze cursus wordt jongeren van 16 jaar en ouder geleerd recreatieve sport- en spelactiviteiten te organiseren en te leiden. De cursus duurt 40 weken en twee trainingsweekenden en omvat verder een stage van 25 uur, waarin de jongere ervaring opdoet met de verschillende activiteiten en het leidinggeven. Voor de cursus is geen speciale vooropleiding vereist. De cursus wordt afgesloten met een examen en een door het Ministerie van VWS erkend diploma.⁷⁶ Doordat de instelling met ingang van 2008 niet meer werkzaam is in het stadsdeel, is het aanbod niet voortgezet.

6.3.2 Doelen, doelgroep en bereik

Door de verschillende aard van de activiteiten kennen de drie projecten verschillende doelen en doelgroepen. De doelen en doelgroepen van de projecten in De Baarsjes en Slotervaart komen voor een groot deel overeen.

Doelen en doelgroep De Baarsjes en Slotervaart: Gametours en Handen in één

Het doel van de Gametour is in de eerste plaats recreatieve vrijetijdsbesteding te bieden aan een groep jongeren. In de spelsituaties leren ze met elkaar omgaan en worden ze door de begeleiders zo nodig gecorrigeerd, wat op straat niet gebeurt. Geprobeerd is om jongeren een deel van de activiteiten zelf te laten organiseren. De doelen zijn niet in meetbare resultaten geformuleerd.

De doelgroep bestaat uit tieners van 10 tot 14 jaar, zowel jongens als meisjes.

De eerste keer dat Gametour werd georganiseerd, namen 25 tieners er aan deel, de tweede keer ongeveer 15 tot 20. Er was geen sprake van uitval.

Ook van Handen in één is het doel in de eerste plaats jongeren vrijetijdsbesteding te bieden. Door het project hopen de betrokken instellingen jongeren te stimuleren vaker spontaan te gaan voetballen. De instellingen constateren namelijk dat jongeren hiertoe steeds minder in staat zijn door de harde omgangsvormen, waarvan op straat sprake is. Door het spel leren jongeren regels volgen en met elkaar omgaan in de openbare ruimte. De doelen zijn niet in meetbare resultaten geformuleerd.

Hier bestaat de doelgroep uit verschillende groepen van jongeren, waaronder die van 10 tot 15 jaar, vooral jongens.

Naar schatting van de twee uitvoerende instellingen waren er 25 jongeren die regelmatig meededen aan de activiteiten voor 10 tot 15 jarigen. In totaal werden 899 deelnames geregistreerd. Omdat geen sprake was van voorinschrijving, was er ook geen sprake van uitval.

De instellingen registreerden 2.598 deelnames aan alle activiteiten van het project (voor alle leeftijdscategorieën) samen.

Doelen en doelgroep Zeeburg

Het doel van deelname aan de cursus recreatiesportleider is vooral het aanleren door jongeren van vaardigheden als luisteren, plannen, functioneren in groepsprocessen en discipline. Meer algemeen moet de zelfredzaamheid van jongeren er door verbeteren. Ook het behalen van het diploma en de mogelijkheden die dat biedt op de arbeidsmarkt is een

doel van het project. De doelen zijn niet in meetbare resultaten geformuleerd. De doelgroep bestaat uit jongeren van 16 jaar en ouder. Beoogd is dat de helft van de groep zou bestaan uit jongeren die aan Click deelnemen, een project waarbij men conflicten tussen jongeren en omwonenden over de openbare ruimte probeert op te lossen. In 2006/2007 hebben zich vanuit Zeeburg 12 jongeren voor de cursus ingeschreven, die ook allen het diploma hebben behaald.

6.3.3 Kosten, subsidies en inzet jongerenwerk

De Baarsjes: Gametour

De kosten voor Gametour in De Baarsjes zijn gefinancierd uit het reguliere budget voor het jongerenwerk. In de financiële afspraken 2007 tussen stadsdeel en instelling zijn 100 vrij te besteden uren opgenomen voor begeleiding door het jongerenwerk van het sportbuurtwerk. Hierdoor konden sportbuurtwerk en jongerenwerk samenwerken. Op grond van de opgave van de jongerenwerker schat de rekenkamer dat in totaal ongeveer 40 uur aan Gametour is ingezet. De totale kosten komen daarmee uit op ongeveer € 3.350.⁷⁷

Slotervaart: Handen inéén

In 2006 subsidieerde stadsdeel Slotervaart het (totale) project Handen inéén met € 50.000, waarvan € 19.565 aan Kansweb en € 30.425 aan Sciandri. Oorspronkelijk was door de instellingen een hoger bedrag begroot.

Volgens de instellingen besteedde Kansweb 5 uur per keer aan de sport- en spelactiviteit voor jongeren van 10 tot 15 jaar en Sciandri 3 uur per keer. Het totale aantal door de instellingen bestede uren is berekend op 328 uur. Van het totale subsidiebudget is € 7.700 door de instellingen toegerekend aan de activiteiten voor jongeren van 10 tot 15 jaar. Dit zou neerkomen op een prijs van ongeveer € 23,50 per uur. Volgens opgave van de instellingen was in de begroting de inzet van uren krap geschat. Dit was geen probleem, omdat beide organisaties ook gemakkelijk tijd uit hun reguliere activiteiten voor deze activiteit konden inzetten.

Zeeburg: Cursus recreatiesportleider

De kosten voor de cursus recreatiesportleider voor jongeren uit Zeeburg bedroegen € 15.492. Deze middelen zijn door de instelling verkregen via de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling vanuit ESF-gelden. De hoogte van de subsidie was afhankelijk van het aantal geslaagden. De cursus zelf is gegeven door een derde partij, maar de instelling heeft gedurende het project wel de jongeren begeleid en was ook zelf aanwezig tijdens de lessen. In totaal heeft de instelling naar eigen opgave 474,5 uur besteed aan het project. Deze uren zijn bekostigd vanuit de subsidie van het stadsdeel voor het pleinwerk (van in totaal € 61.390).

De rekenkamer constateert dat de kosten in Zeeburg voor het project relatief hoog zijn geweest als rekening wordt gehouden met de inzet van de jongerenwerkers. De kosten voor de projecten in De Baarsjes en Slotervaart zijn naar verhouding lager. In De Baarsjes is geen sprake geweest van extra kosten.

6.3.4 Resultaten

Tot de doelen van de projecten in De Baarsjes en Bos en Lommer behoort het aanbieden van (extra) vrijetijdsbesteding. Dit doel is bereikt. De overige doelen in deze stadsdelen en die van het project in Zeeburg zijn niet in meetbare resultaten geformuleerd. Over het behalen van resultaten door deze projecten is dus door de rekenkamer niets te zeggen.

De resultaten van de projecten in Slotervaart en Zeeburg zijn volgens de instellingen goed te noemen, ook al bestaan beide projecten niet meer.

In Slotervaart zijn door de koppeling van jongerenwerk en sportbuurtwerk veel jongeren bereikt. Volgens de instellingen is er nog steeds veel vraag van jongeren naar de activiteiten. Twee jongeren, die assistenten waren bij de sport- en spelactiviteiten, hebben een opleiding gevolgd en werken nu bij het sportbuurtwerk. De samenwerking tussen de twee instellingen is doorgezet in een aantal andere activiteiten. In hoeverre de doelstelling is bereikt dat jongeren vaker spontaan op straat activiteiten met elkaar ondernemen, is echter geheel onbekend.

Het project is niet doorgezet, omdat het stadsdeel geen budget meer beschikbaar stelde. De twee instellingen zeggen niet bereid te zijn Handen in één door te zetten ten koste van hun andere, reguliere, activiteiten.

In Zeeburg hebben 12 jongeren uit risicogroepen ondanks de voor hen hoge eisen hun diploma gehaald. Een aantal werkt nu tijdelijk bij een activiteitenorganisatie. De overigen hebben nog geen werk. Volgens de instelling zijn de jongeren zelf erg trots dat ze dit diploma hebben weten te behalen.

Het project in De Baarsjes is twee keer met succes georganiseerd, maar de derde keer ging het bij gebrek aan animo niet door. Bij het project is geprobeerd jongeren zelf activiteiten te laten organiseren, maar dit is nauwelijks geslaagd. Passiviteit bij jongeren is - volgens de instelling - een groot probleem. Wel zijn enige jongeren inmiddels betrokken bij het organiseren van andere activiteiten. De jongeren, die deel namen aan de activiteit, waren bijna allemaal bekend bij het jongeren centrum. Met de activiteit is dus geen nieuwe groep van jongeren bereikt.

6.3.5 Succesfactoren

Door de instellingen, die de projecten in De Baarsjes en Slotervaart organiseerden, zijn overeenkomstige factoren genoemd die bijdroegen aan het succes van deze activiteiten. Dit zijn:

- de kwaliteit van de professionals die de jongeren begeleiden en die het vertrouwen van jongeren moeten hebben;
- de laagdrempeligheid van de projecten. In Slotervaart sloten de activiteiten aan op de inloop. Jongeren konden per keer beslissen of ze aan de activiteiten meededen. De activiteiten in De Baarsjes vonden overdag op een voor tieners goed gekozen tijdstip plaats;
- het competitie element, dat tieners aanspreekt.

De cursus voor recreatiesportleider in Zeeburg is volgens de instelling een succes omdat:

- de instelling goede contacten met de jongeren heeft en de voor de cursus geschikte jongeren kan benaderen;
- de aanwezigheid van medewerkers van de instelling bij de lessen bijdroeg aan het succes.

Voor de rekenkamer is het niet gemakkelijk het succes van de projecten 'objectief' te beoordelen. De rekenkamer constateert wel dat de beoogde groep van te bereiken jongeren in Slotervaart en Zeeburg daadwerkelijk is bereikt. Omdat het project in Slotervaart in de eerste plaats beoogde een (extra) aanbod te bieden, is hiermee al het nodige gezegd. Het project behoort tot de eerste groep van producten, die de rekenkamer in paragraaf 1.5 omschrijft. Daarbij zijn de belangrijkste meetpunten voor succes of het aanbod aansluit op de vraag en of de doelgroep wordt bereikt.

De doelstellingen voor het project in Zeeburg gaan verder dan alleen het bieden van een aanbod aan activiteiten. Aanknopingspunt voor de beoordeling van het succesvol bereiken van de doelstellingen is hierbij het behalen van het diploma door alle ingeschreven jongeren.

Door het ontbreken van schriftelijke informatie over het project in De Baarsjes kan de rekenkamer niet aangeven in hoeverre dit project succesvol is geweest.

6.4 Culturele projecten

6.4.1 Beschrijving

De rekenkamer heeft drie culturele projecten bekeken: het Lookalike Tienerfotopersbureau in Westerpark, het Jeugdpersbureau in Zuideramstel en de Brassbandworkshops in Zuid-oost.

Westerpark: Lookalike

Bij het Lookalike Tienerfotopersbureau krijgen tieners de mogelijkheid hun buurt in beeld te brengen met een fotocamera. Ze mogen fotograferen wat ze willen. Voor het maken van de foto's krijgen de jongeren instructie van een professionele fotograaf. De gemaakte foto's worden meteen op de website geplaatst. De mooiste foto's worden gebruikt voor affiches, kwartetspellen of kalenders. De producten worden verspreid over de scholen en de jongeren. Een paar keer heeft het tienerfotopersbureau een concrete opdracht gekregen, zoals van een reïntegratiebedrijf voor het maken van een kalender. Lookalike verzorgt via het schoolbuurtwerk ook fotografie cursussen op enkele scholen. Het project is in 2002 in één tienercentrum gestart en in 2006 uitgebreid naar drie centra.

Zuideramstel: Jeugdpersbureau

Het Jeugdpersbureau heeft voor een deel een vergelijkbare opzet als het Tienerfotopersbureau. Hier ligt het accent echter op het leren hanteren van een filmcamera. Ook hierbij krijgen de jongeren instructie van een professional. De tieners maken samen een film; de drie tot nu toe gemaakte films zijn vertoond aan ouders en jongeren. Hoogtepunt hierbij was een uitwisseling met jongeren uit Zuid-Afrika (via de instelling die de professionals levert), die het nieuws op AT5 haalde. Het project is in 2006 en 2007 drie keer uitgevoerd, maar het is onzeker of het zal worden voortgezet. De Jeugdpersbureaus zijn een initiatief van Jantje Beton en het Make a connection programma van Nokia. Jongerencentra, buurt-huizen of brede scholen kunnen hiervoor een aanvraag doen.

Zuidoost: Muziekworkshops

Jongeren leren in Zuidoost in workshops in een brassband te dansen en te spelen. De docenten hiervoor komen uit de brassbands uit de wijken in Zuidoost. Voor de organisatie hiervan heeft de instelling (Swazoom) een derde partij (Eternity) ingeschakeld, die ook de vergoedingen van de docenten afhandelt. De instelling stelt de ruimtes beschikbaar voor de workshops. De brassbands van de jongeren treden op (onder andere in Rotterdam en Londen). De activiteiten zijn door jongeren zelf gestart. In 2005 heeft de instelling aan de derde partij gevraagd de activiteiten op een permanente basis te organiseren.

6.4.2 Doelen, doelgroep en bereik

Gemeenschappelijke doelen

Eén doel hebben de drie projecten gemeen: dat is jongeren laten kennis maken met culturele uitingen. Daarmee krijgt de doelgroep van jongeren in de thuissituatie niet of niet vaak te maken. Zowel het tienerfotopersbureau in Westerpark als het jeugdpersbureau in Zuideramstel hebben als doelstelling jongeren hun buurt beter te leren kennen. De projecten (maken van foto's en films) worden in de buurt uitgevoerd of hebben een buurtthema.

Westerpark: Lookalike

Doelstellingen van het tienerfotopersbureau zijn verder het vergroten van de eigenwaarde van de jongeren (door te leren dat ze iets kunnen) en het stimuleren van positief gedrag. Pas als huiswerk af is, mogen jongeren met de camera aan de slag. De doelen zijn niet in meetbare resultaten geformuleerd.

De doelgroep bestaat uit jongeren van 10 tot 15 jaar, die veelal laag opgeleide ouders hebben. Normaal zouden de jongeren niet snel in aanraking komen met een fotografie cursus, maar door de laagdrempelige toegang gebeurt dit wel. De doelgroep komt vooral via de huiswerkbegeleiding naar het project. Hiervan is 90% van Marokkaanse afkomst. Daarnaast verzorgt Lookalike ook cursussen op scholen, waardoor meer (autochtone) jongeren worden bereikt die speciaal voor het fotograferen komen. Eind 2007 waren er 125 actieve deelnemers aan het project, waarvan 75 via de huiswerkbegeleiding en 50 via de scholen. In de praktijk doen vooral jongeren van 10 tot en met 13 jaar mee, waaronder relatief veel meisjes. Van uitval is volgens de instelling weinig sprake. Door de verspreiding van de producten is het project bij een veel grotere groep van jongeren en ouders bekend.

Zuideramstel: Jeugdpersbureau

Naast de hierboven genoemde doelstellingen (kennismaking cultuur en buurt) is samenwerken bij het tot stand brengen van een product een belangrijk doel van het jeugdpersbureau. Ook het leren verwoorden van je eigen mening is van belang. Door de journalistieke invalshoek is het de bedoeling dat jongeren een genuanceerde kijk op zaken leren ontwikkelen. De doelen zijn niet in meetbare resultaten geformuleerd.

Het project is bedoeld voor jongeren vanaf 12 jaar in buurten waar geen groot aanbod aan activiteiten voor jongeren is. In de praktijk doen in Zuideramstel vooral 12 tot en met 14 jarigen mee. Het gaat om iets meer meiden dan jongens, waar onder een grote groep Marokkaanse meiden. Jongeren uit Buitenveldert, die zich aanvankelijk hadden aangemeld, haakten snel af, omdat het – volgens de instelling- voor hen niet interessant genoeg was. ‘Dit zijn geen kinderen van de straat’.

Zuidoost: Muziekworkshops

Behalve het kennismaken met culturele uitingen staat bij de workshops in Zuidoost het leren van vaardigheden voorop. Daartoe behoort ook het omgaan met regels en het leren nakomen van afspraken. De doelen zijn niet in meetbare resultaten geformuleerd.

De doelgroep van de workshops zijn risicojongeren van 12 jaar en ouder. Per jaar doen ongeveer 100 jongeren mee, waarvan ongeveer 60% tussen 12 en 16 jaar en 40% van 17 tot 20 jaar. Daarnaast doen 15 meiden mee met dansen bij de brassbands. Er is wel uitval van jongeren, maar preciezere gegevens zijn bij de instelling niet bekend.

6.4.3 Kosten, subsidies en inzet jongerenwerk

Westerpark: Lookalike

Voor Lookalike tienerfotopersbureau in Westerpark is een begroting opgesteld van ruim € 137.000 voor 2007 en 2008. Hiervan subsidieert stadsdeel Westerpark de personeelskosten en de kantoorkosten indirect, doordat de betrokken medewerker van de instelling voor jongerenwerk voor dit project werkt. In totaal gaat het om een bedrag van € 42.000. Voor het grootste deel wordt het project gefinancierd door verschillende fondsen, waaronder de Stichting Doen, het VSB fonds, het Oranjefonds en Jantje Beton. Ook donaties en verkopen leveren enige inkomsten op. Voor het verkrijgen van fondsen is een fondsenwerper ingeschakeld door de medewerkers van de instelling (IJsterk).

De inzet van de betrokken medewerker aan het project bedraagt 4 uur per week.

Zuideramstel: Jeugdpersbureau

Ook het jeugdpersbureau in Zuideramstel is voor een deel door middelen van derde partijen gefinancierd. Jantje Beton, de initiatiefnemer van het project, leverde de middelen voor het materiaal (€ 2.500) en Make a connection subsidieerde de professionele begeleider voor het maken van de films. Door het stadsdeel worden de kosten voor de jongerenwerker betaald. Tijdens de 10 weken dat het project loopt, besteedt deze er ongeveer 3 uur per week aan.

Zuidoost: Muziekworkshops

De rekenkamer heeft geen goed inzicht kunnen krijgen in de financiering van de workshops in Zuidoost. De instelling (Swazoom) stelt de ruimte beschikbaar en subsidieert de derde partij, die de vergoedingen afhandelt voor de docenten van de workshops. Ook vergoedt de instelling soms het herstel van de instrumenten. In de verantwoording van de instelling aan het stadsdeel zijn deze bedragen niet opgenomen. Het project verkrijgt ook middelen via de organisatie Youth Connection en uit de inkomsten van de optredens. In 2007 heeft DMO eenmalig een subsidie van € 10.000 verleend en het stadsdeel een waardeeringssubsidie van € 1.500. Uit de inkomsten van de optredens verkrijgt de begeleider van de docenten een vergoeding. De begeleider besteedt ongeveer 8 uur per week aan de workshops. Hij is in dienst van de instelling, maar verricht zijn werkzaamheden voor het project – naar eigen zeggen – niet in de tijd van de instelling.

De rekenkamer constateert dat de financiering van alle drie de projecten voor een deel door derden gebeurt. Twee projecten leveren (beperkte) eigen inkomsten op.

6.4.4 Resultaten

Zoals hierboven is geconstateerd, zijn de doelen van deze projecten niet gesteld in meetbare resultaten. Over het behalen van resultaten door deze projecten is dus door de rekenkamer niets te zeggen.

De resultaten van de drie culturele projecten zijn volgens de instellingen goed. Met de projecten slagen de instellingen er in jongeren kennis te laten maken met cultuur. De producten die de projecten opleveren, foto's, films en muziekkuitvoeringen, leveren volgens de instellingen een bijdrage aan de ontwikkeling van gevoelens van eigen waarde bij jongeren. In de cursussen en workshops leren de jongeren ook sociale en communicatieve vaardigheden. De projecten in Zuideramstel en Zuidoost zijn in het bijzonder op het maken van producten gericht, die alleen door samenwerking en organisatie van de jongeren tot stand kunnen komen.

Het is niet altijd duidelijk wat er met de jongeren gebeurt, die het project hebben doorlopen. In Westerpark en Zuideramstel is daar weinig over bekend. Eén jongere, die in 2004 winnaar was van de prijs Best of the West, is verder gegaan in vormgeving. In Zuidoost is bekend dat een aantal jongeren, dat aan het project deelnam, inmiddels een HBO- of een muziekleiding doet. Ook loopt er een aantal stage bij het jongerenwerk.

In Zuideramstel lijkt het project niet doorgezet te worden, nadat het aantal deelnemers bij de derde cursusronde laag bleef. Door de instelling wordt het als een gemis ervaren dat er geen vervolg is op het project. Bij de projecten in Westerpark en Zuidoost is sprake van continuïteit.

6.4.5 Succesfactoren

Door de instellingen is een aantal factoren genoemd, die het succes van het project (mede) hebben bepaald:

- Creatieve en enthousiaste projectleiders, die goede contacten hebben en mogelijk ook extra financiering weten te regelen. Dit maakt de projecten overigens ook enigszins persoonsgebonden.
- Het ontstaan van een positief imago van een project. Dit is onder andere tot stand gebracht door de eindproducten, maar ook door een voor iedereen herkenbare vormgeving en methodiek. Vooral Lookalike en de brassbands in Zuidoost staan daardoor voor kwaliteit en iets leuks, gekoppeld aan jongeren.
- De instelling in Zuidoost wijst op het rolmodel dat jongeren in de brassbands zijn voor anderen. Jongeren, die ouder dan 16 zijn, geven les aan jongere. Het zijn voornamelijk jongeren van Surinaamse, Antilliaanse en Angolese afkomst, die zich er in herkennen.
- Duidelijke afspraken met de jongeren maken en handhaven. Aan de andere kant: de jongeren vertrouwen geven en niet te snel zeggen hoe iets moet of dat iets niet kan.
- De gemaakte producten zo snel mogelijk en zo breed mogelijk verspreiden en onder de aandacht van anderen brengen.

Voor de rekenkamer is het niet gemakkelijk het succes van de projecten 'objectief' te beoordelen. Wij constateren dat de projecten er in slagen het beoogde bereik onder jongeren te halen en de uitval relatief beperkt is. In Zuideramstel is de voortzetting van het project – door gebrek aan belangstelling – wel een probleem. Of de projecten hun overige doelstellingen weten te bereiken, is moeilijk vast te stellen, omdat vooraf geen andere meetbare resultaten zijn afgesproken. Aanknopingspunt kan hiervoor zijn wat er met jongeren gebeurt na het doorlopen van deze projecten. Hierover is althans enige informatie beschikbaar. Een andere mogelijkheid is om door middel van een beoordeling vast te leggen wat de toegevoegde waarde van deze projecten is voor de jongeren op het moment dat ze uit het project stromen.

6.5 Conclusies

Vorming en ontplooiing

In het doel van talentontwikkeling, zoals dat in de nota Jong Amsterdam is opgenomen, is zowel vorming (verwerving en ontwikkeling van competenties) als ontplooiing (ontwikkeling van talenten) te onderscheiden. In alle succesvolle projecten, die de rekenkamer heeft bekeken, komt het vormingselement terug. Alle projecten zijn bedoeld om jongeren sociale en communicatieve vaardigheden te laten leren en ze te leren afspraken te maken en na te komen. Vrijwel alle projecten hebben het expliciete doel de eigen waarde van jongeren te verbeteren of hun meer vertrouwen te geven.

In hoeverre sprake is van ontplooiing in de zin van talentontwikkeling bij jongeren, is veel moeilijker te bepalen. Wel is er sprake van ontplooiing in de zin van belangstelling kweken voor onderwerpen, waar jongeren uit de doelgroep in hun thuissituatie niet of niet vaak mee geconfronteerd worden. Dit is zeker het geval in de culturele projecten, maar in min of meerdere mate ook in de zakgeldprojecten (belangstelling oproepen voor de werksituatie, waarin de jongere terecht komt). De genoemde projecten bieden jongeren de mogelijkheid hun belangstelling of talent te ontdekken. Talentontwikkeling is een moeilijk interpreteerbaar begrip (eigenlijk een 'containerbegrip'), dat zowel een beperkt als een hoog ambitieniveau kan aangeven. De projecten bieden jongeren de mogelijkheid hun belangstelling of talent te ontdekken: een voorbeeld van talentontwikkeling met een beperkt ambitieniveau. Of de jongeren verder gaan in de gevonden richting (talentontwikkeling met een hoger ambitieniveau), daar hebben deze projecten geen directe invloed op.

Bereik doelgroep

De doelgroep van de projecten loopt uiteen. Veel projecten zijn bedoeld voor jongeren van 12 tot 16 jaar uit gezinnen met relatief laag inkomen of met ouders met een lage opleiding. Dat ziet de rekenkamer als de algemene doelgroep van het jongerenwerk. Twee projecten zijn specifiek gericht op jongeren, die al manifeste problemen hebben: het zakgeldproject in Bos en Lommer en de cursus voor recreatiesportleider in Zeeburg. Van andere projecten is de doelgroep juist algemener omschreven (alle jongeren van 10 tot 15 jaar), zoals bij de sport- en spelactiviteiten in De Baarsjes en Slotervaart. Het project in Zuidoost is niet alleen bedoeld voor 12 tot 16 jarige jongeren uit de 'risicogroep', maar ook voor jongeren, die ouder dan 16 zijn.

De rekenkamer constateert dat de betrokken instellingen met alle projecten hun doelgroep weten te bereiken; daarom zijn ze ook succesvol genoemd. Ook bij de projecten, die een wat bredere doelgroep aangegeven hebben, bestaan de deelnemers in de praktijk uit jongeren uit gezinnen met lagere inkomens en opleiding. Daarin verschillen ze niet van de projecten die hun doelgroep al op die wijze hadden bepaald. De rekenkamer merkt op dat in al deze projecten de leeftijdsgroep van 12 tot 14 jaar de kern uitmaakt. De 15 en 16 jarigen zijn meestal moeilijker te bereiken, behalve als het project, zoals in Zuidoost, ook voor jongeren van ouder dan 16 is bedoeld.

Kosten

De kosten voor de projecten lopen uiteen. Op jaarbasis variëren de kosten van naar schatting van de rekenkamer € 3.350 (Gametours in De Baarsjes) tot ongeveer € 50.000 (zakgeldproject in Bos en Lommer). De zakgeldprojecten vragen om relatief veel inzet van jongerenwerkers en zijn daarom relatief kostbaar, zeker in verhouding tot het aantal jongeren dat aan de projecten deelneemt, ongeveer 30 tot 40 per jaar. Dit geldt ook voor het cursusproject in Zeeburg. De sport- en spelprojecten zijn daarentegen relatief goedkoop in verhouding tot het aantal jongeren, dat wordt bereikt. Hierboven constateerden we echter dat deze projecten een wat smallere 'scope' hebben dan de andere: vorming is er het hoofddoel; van talentontwikkeling is minder sprake. De culturele projecten zijn wel relatief kostbaar, maar de kosten voor de overheid worden er gedrukt door financiering van derden, zoals diverse fondsen, donaties en eigen inkomsten.

Doelen bereikt?

Om de vraag te beantwoorden of de doelen die bij deze projecten zijn gesteld ook zijn gehaald, moeten de doelen in meetbare resultaten zijn geformuleerd. De rekenkamer constateert dat dat vrijwel niet voorkomt. Het enige kwantitatieve gegeven is het bereik onder jongeren. De rekenkamer kan dus niet zelf vaststellen of de doelen zijn bereikt.

Wel is van de instellingen mondelinge en – in enkele gevallen – schriftelijke informatie over het bereiken van de doelen beschikbaar. Volgens de instellingen worden de doelstellingen op het gebied van vorming meestal bereikt in die zin dat jongeren nieuwe vaardigheden leren, meer vertrouwen krijgen, zich serieus voelen genomen. Wat hiervan overblijft nadat ze het project hebben achtergelaten, is voor de instellingen moeilijk te zeggen. Van enkele jongeren is bij de instelling bekend dat ze naar een opleiding zijn gegaan of betrokken raken bij het jongerenwerk zelf. Mogelijk hebben de projecten daaraan een bijdrage geleverd.

Slechts bij een enkel project zijn doelstellingen geformuleerd die betrekking hebben op een ruimer maatschappelijk effect. Dit is het geval in Slotervaart, waar de instellingen hoopten, dat de spelactiviteiten jongeren zouden stimuleren vaker spontaan te gaan voetballen. Over het bereiken van dit doel is niets bekend.

Succesfactoren

Op grond van onze analyse van de succesprojecten en de informatie van de instellingen over hun individuele projecten noemen we de volgende succesfactoren:

- Aansluiten op de belangstelling van jongeren, doordat de jongeren iets bijzonders geboden wordt.
- Een duidelijke structuur bieden en jongeren houden aan afspraken.
- De kwaliteit van de begeleiders, die creatief en enthousiast moeten zijn en het vertrouwen moeten hebben van de jongeren.
- De laagdrempeligheid van de activiteiten (geen inschrijving of verbonden aan andere activiteiten).
- Het ontstaan van een positief imago van het project, waardoor het snel bekend raakt, bijvoorbeeld door mond-op-mond reclame.

Het succes vloeit dus voort uit een combinatie van 'gewoon' jongerenwerk en innovatieve ideeën.

7 Bevindingen per stadsdeel

De rekenkamer vat de belangrijkste bevindingen per stadsdeel in dit hoofdstuk kort samen. Achtereenvolgens komen per stadsdeel de kenmerken van het stadsdeel, de opdrachtgeversrol van het stadsdeel, de uitvoering van het jeugdbeleid en de succesvolle projecten aan de orde.

Toelichting

Onder jongerenwerk wordt door de rekenkamer verstaan:

Sociaal-culturele, niet op winst gerichte, activiteiten, georganiseerd door volwassenen om jongeren in leeftijdsgebonden organisaties in de vrijetijdssector ontspanning te bieden, te vormen en te helpen⁷⁸.

De *kenmerken van het stadsdeel* worden beschreven aan de hand van de jongeren in het stadsdeel, het aanbod van voorzieningen en de omvang van de doelgroep van het jongerenwerk.

Bij het onderdeel jongeren wordt specifiek ingegaan op het aandeel van de leeftijdsgroep van 12 tot en met 17 jaar, op jongeren die in een minimumhuishouden opgroeien, leerlingen met laag opgeleide ouders, jongeren van niet-westerse afkomst, voortijdig schoolverlaters en jeugdgroepen.

De omvang van de doelgroep heeft de rekenkamer bepaald, in navolging van Noorda, door uit te gaan van jongeren met ouders met een lage opleiding. Binnen deze groep zijn als doelgroepen jongeren met manifeste en jongeren met latente problemen te onderscheiden. Dit zijn de potentiële klanten van het jongerenwerk.

De *opdrachtgeversrol* van het stadsdeel is beoordeeld aan de hand van de rol die het stadsdeel vervult bij het formuleren van beleidsdoelen, de subsidieverlening, het toezicht houden op de uitvoering, de vaststelling van de subsidie en de personele formatie. De score op genoemde onderdelen mondt uit in een eindscore waarin weergegeven is in welke mate het stadsdeel haar rol goed invult.

Voor het beoordelen van de *beleidsdoelen* van het stadsdeel heeft de rekenkamer de Decentrale onderwijs- en jeugdplannen (DOJP), het zogenaamde 'Jongplan' (actueel beleid) en bestekken beoordeeld. Deze beoordeling heeft de rekenkamer gedaan op basis van de normen 'tijdige vaststelling' en 'kwaliteit doelstelling'.

De kwaliteit van *subsidieverlening* is door de rekenkamer beoordeeld op basis van drie normen. Deze normen zijn 'heldere doelstellingen' (doelstellingen zijn in meetbare resultaten geformuleerd), 'prestatieafspraken' en 'heldere voorwaarden t.a.v. inhoud, vorm en frequentie van de verantwoording'. Deze drie normen leiden tot een eindoordeel voor de subsidieverlening.

Het houden van *toezicht* op de uitvoering van het jongerenbeleid door de uitvoerende organisatie is door de rekenkamer beoordeeld aan de hand van de volgende drie normen. Het stadsdeel dient minimaal één tussentijds gesprek met de instelling te houden, schriftelijke (tussentijdse) verantwoording te vragen en deze ook daadwerkelijk te ontvangen. Deze drie normen leiden tot het eindoordeel voor de toezichthoudende rol van het stadsdeel.

Voor het beoordelen van de invulling van de rol van het stadsdeel bij de *vaststelling* van de *subsidie* heeft de rekenkamer drie normen gehanteerd. De eerste norm is de kwaliteit van de verantwoording; beschikt het stadsdeel over een financieel en inhoudelijk verslag met accountantsverklaring en is er een vergelijking mogelijk met de aanvraag. De tweede norm

betreft het nemen van 'passende maatregelen' in het geval een uitvoerende instelling zich niet aan de afspraken heeft gehouden.

Een randvoorwaarde voor een goede invulling van de opdrachtgeversrol is voldoende formatieplaatsen voor het maken van beleid en advisering. Bij dit onderdeel heeft de rekenkamer beoordeeld of het stadsdeel afwijkt van de gemiddelde formatie die ingezet wordt per jongere in de leeftijd van 12 tot 18 jaar en van de (maximale) doelgroep van het jongerenwerk.

Als laatste onderdeel bij de beoordeling is de totaalscore van de opdrachtgeversrol opgenomen.

De *uitvoering van het jongerenwerk* is door de rekenkamer beoordeeld op basis van de verstrekte subsidies, de personele inzet (van de uitvoerende organisatie), het bereik van de doelgroep en de realisatie van de prestatie afspraken.

Als laatste onderdeel wordt een *succesvol project* per stadsdeel behandeld. Daarin wordt kort een beschrijving gegeven van het project, het bereik, de (indien beschikbaar) kosten van het project, de realisatie van gestelde doelen en de succesfactoren.

I **Bos en Lommer**

A **Kenmerken van het stadsdeel**

Jongeren

In Bos en Lommer is het aandeel van de jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar 6% van de bevolking in het stadsdeel. In absolute aantallen zijn dit 1.846 jongeren.

In deze leeftijdsgroep is 87% van de jongeren van niet-westerse afkomst. Het stadsdeel heeft daarmee verhoudingsgewijs het hoogste percentage jongeren van niet-westerse afkomst van alle stadsdelen. Het aantal jongeren dat in een minimahuishouden opgroeit, is in dit stadsdeel verhoudingsgewijs het hoogste, namelijk 42% van de jongeren tot 18 jaar (aantal: 2.774). Hetzelfde geldt voor het aantal leerlingen met laag opgeleide allochtone ouders. In Bos en Lommer is dit percentage 90% van alle leerlingen. Voor leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders geldt dit niet; dit percentage is 3%.

Het percentage voortijdig schoolverlaters is in dit stadsdeel in 2006 19%; in aantal 422 voortijdige schoolverlaters. Het aantal hinderlijke jeugdgroepen in Bos en Lommer is per 31 oktober 2007 in totaal 5. Het aandeel minderjarige 'first offenders' en minderjarige licht criminelen is in dit stadsdeel relatief laag.

Aanbod voorzieningen

Het aanbod van voorzieningen (buurt- en jongerencentra) voor het organiseren van jongerenactiviteiten is in Bos en Lommer laag. In dit stadsdeel zijn de minste (10) speelplekken voor jongeren van 12 jaar en ouder per 1.000 jongeren aanwezig. Er zijn 1,6 jongerencentra per 1.000 jongeren.

Omvang doelgroep Jongerenwerk

De rekenkamer heeft berekend dat de minimale omvang van de doelgroep van het jongerenwerk in Bos en Lommer 800 jongeren bedraagt. De maximale omvang van de doelgroep die het jongerenwerk dient te bereiken in het stadsdeel is 1.700 jongeren.

B Opdrachtgeversrol

Beleidsdoelen

Het beleid voor het jongerenwerk is 'vertaald' door het stadsdeel in een nota Decentraal onderwijs- en jeugdplan (DOJP) 2002-2006. De rekenkamer constateert dat Bos en Lommer het DOJP tijdig heeft vastgesteld maar dat de kwaliteit van de doelstellingen maar voor een deel voldoet. In het beleidsplan van Bos en Lommer is een nieuwe aanpak (trend) opgenomen; nadruk op talentontwikkeling en een actieve bijdrage van jongeren. Het beleid voor de situatie 2006-2010, het zogenaamde 'Jong'-plan, is nog niet vastgesteld.

Subsidieverlening

Het stadsdeel voldoet niet aan de norm 'kwaliteit doelstellingen'; de doelstellingen ontbreken. Aan de normen 'prestatieafspraken' en 'voorwaarden verantwoording' voldoet het stadsdeel onvoldoende. Het eindoordeel is dat de kwaliteit van de beschikking tot subsidieverlening niet voldoet.

Toezicht houden

Het stadsdeel houdt minimaal 1 tussentijds gesprek en de uitvoerende organisatie is verplicht een tussentijdse verantwoording te leveren. Aan deze twee normen wordt voldaan door het stadsdeel. Aan de laatste norm, het beschikbaar zijn van deze tussentijdse verantwoording, wordt niet voldaan; deze is niet aanwezig. Het eindoordeel is dat het stadsdeel nog onvoldoende voldoet aan het toezicht.

Vaststelling

Het stadsdeel voldoet aan de norm 'passende maatregelen' maar aan de norm 'kwaliteit eindverantwoording' voldoet het maar voor een deel, omdat het stadsdeel niet over alle verantwoordingen beschikt. Het eindoordeel is dat de subsidievaststelling nog onvoldoende is.

Personeel formatie

In Bos en Lommer wordt 1,6 FTE ingezet voor beleidsadviezen voor jongerenwerk. Gerelateerd aan het aantal jongeren van de doelgroep betekent dit per FTE 1.100 jongeren. Vergeleken met de andere stadsdelen beschikt het stadsdeel over een gemiddelde formatie die ingezet wordt voor het jeugdbeleid.

Totaalscore opdrachtgeverschap

De totaalscore van de beoordelingen die stadsdeel Bos en Lommer behaalt op de voorgaande onderdelen is 36%. Daarmee komt het stadsdeel onder het gemiddelde van alle stadsdelen.

C Uitvoering jongerenwerk

Subsidies

Het stadsdeel Bos en Lommer verstrekt van alle stadsdelen de hoogste subsidie; inclusief huisvestingskosten € 1.232.204 in 2007. Exclusief huisvestingskosten verleent Bos en Lommer niet meer de hoogste subsidie maar zit nog wel in de top. De subsidie voor het jongerenwerk in het stadsdeel is de afgelopen jaren toegenomen. De rekenkamer constateert dat het stadsdeel in het jaar 2006 gemiddeld per jongere in de leeftijd van 12-18 jaar op de tweede plaats staat qua hoogte van de subsidie (€ 404,75); per jongere van de doelgroep staat het stadsdeel qua subsidiehoogte op de vijfde plaats.

Personele inzet

De rekenkamer constateert dat in Bos en Lommer in totaal bij de uitvoerende organisaties (Impuls, Stichting Streetcornerwork, Dock, Capabel en SJA) 8,7 FTE wordt ingezet. Er worden geen I/D'ers bij de uitvoering ingezet.

Bereik

Het bereik van de, door de rekenkamer berekende, doelgroep (maximale variant) door het jongerenwerk is in Bos en Lommer 47%; het gemiddelde van de stadsdelen is 41%.

Realisatie prestatieafspraken

De rekenkamer constateert dat door het ontbreken van documenten, zoals offertes, verantwoordingsverslagen, beoordelingsformulieren en dergelijke in combinatie met het formuleren van 'open' doelen in beschikbare documenten het onduidelijk is of de prestatieafspraken gerealiseerd zijn.

D Succesvol project

Zakgeldprojecten

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het succesvolle zakgeldproject in Bos en Lommer. Geconstateerd is dat het zakgeldproject arbeidsintensief en kostbaar is. De doelen van het project zijn niet op basis van meetbare resultaten opgezet. Dit heeft als gevolg, constateert de rekenkamer, dat er niets gezegd kan worden over de behaalde resultaten van deze projecten.

De rekenkamer constateert dat dit project door de uitvoerende organisaties als succesvol wordt gezien. Objectief is dit, mede door het ontbreken van concrete doelen, niet te beoordelen. De rekenkamer constateert wel dat het zakgeldproject er in slaagt het beoogde bereik onder jongeren te halen en de uitval, relatief, beperkt is.

De kosten in Bos en Lommer zijn in ieder geval voor de zakgeldcoördinator € 43.613. De overige kosten zoals zakgeld voor de jongeren zijn niet bekend.

II De Baarsjes

A Kenmerken van het stadsdeel

Jongeren

In De Baarsjes is het aandeel van de jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar 4% van de bevolking in het stadsdeel. De Baarsjes behoort daarmee tot een van de stadsdelen die verhoudingsgewijs laag scoort. In absolute aantallen betreft het 1.353 jongeren. In deze leeftijdsgroep is 87% van de jongeren van niet-westerse afkomst. Het aantal jongeren dat in een minimahuishouden opgroeit, is in dit stadsdeel 35% van de jongeren tot 18 jaar (aantal: 1.915). Het percentage leerlingen dat laag opgeleide allochtone ouders heeft is 71% in De Baarsjes. Voor leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders is dit percentage 7%. Het percentage voortijdig schoolverlaters is in dit stadsdeel in 2006 16%; in aantal 349 voortijdige schoolverlaters.

In De Baarsjes is per 31 oktober 2007 1 criminele jeugdgroep. Het aandeel minderjarige 'first offenders' en minderjarig licht criminelen is in dit stadsdeel relatief hoog.

Aanbod voorzieningen

Het aanbod van voorzieningen voor het organiseren van jongerenactiviteiten is in De Baarsjes relatief hoog. Het stadsdeel heeft een zwembad en 3,0 jongerencentra per 1.000 jongeren.

Omvang doelgroep Jongerenwerk

De rekenkamer heeft berekend dat de minimale omvang van de doelgroep van het jongerenwerk in De Baarsjes 450 jongeren is. De maximale doelgroep die het jongerenwerk dient te bereiken in het stadsdeel is 1.050 jongeren.

B Opdrachtgeversrol

Beleidsdoelen

Het beleid voor het jongerenwerk is 'vertaald' door het stadsdeel in een nota Decentraal onderwijs- en jeugdplan (DOJP). De rekenkamer constateert dat De Baarsjes het DOJP tijdig heeft vastgesteld en dat de kwaliteit van de daarin opgenomen doelstellingen voldoet. Het actuele beleid voor de situatie 2006 - 2010, het zogenaamde 'Jong'-plan, is ook beoordeeld door de rekenkamer. In De Baarsjes is dit beleid beschikbaar en voldoet daarmee aan de norm. De kwaliteit van de doelstelling daarin voldoet ten dele aan de norm.

Subsidieverlening

Het stadsdeel voldoet niet aan de norm 'kwaliteit doelstellingen'; de doelstellingen ontbreken. Aan de normen 'prestatieafspraken' en 'voorwaarden verantwoording' voldoet het stadsdeel wel. Het eindoordeel is dat de kwaliteit van de beschikking tot subsidieverlening voor een deel voldoet.

Toezicht houden

Stadsdeel De Baarsjes voldoet aan alle drie normen.

Vaststelling

Het stadsdeel voldoet aan de norm 'passende maatregelen' maar aan de norm 'kwaliteit eindverantwoording' voldoet het maar voor een deel. Het eindoordeel is dat de subsidievestiging nog onvoldoende is.

Personeel formatie

In De Baarsjes wordt 2,8 FTE ingezet voor beleidsadviezen. Gerelateerd aan het aantal jongeren van de doelgroep betekent dit per FTE 375 jongeren. Vergeleken met de andere stadsdelen beschikt het stadsdeel over een meer dan gemiddeld genomen formatie die ingezet wordt voor het jeugdbeleid.

Totaalscore opdrachtgeverschap

De totaalscore van de beoordelingen die stadsdeel De Baarsjes behaalt op de voorgaande onderdelen is 71%. Daarmee zit het stadsdeel boven het gemiddelde van de stadsdelen.

C Uitvoering jongerenwerk

Subsidies

Het stadsdeel De Baarsjes zit qua subsidieverstrekking in de jaren 2005 en 2006 tegen de top aan; in 2007 zakt De Baarsjes naar de middenmoot van alle stadsdelen. De subsidie voor het jongerenwerk in het stadsdeel laat de afgelopen jaren een gemengd beeld zien. De

rekenkamer heeft berekend dat het stadsdeel in het jaar 2006 gemiddeld per jongere in de leeftijd van 12-18 jaar het hoogste bedrag (€ 599) verstrekt; hetzelfde geldt voor de gemiddeld verstrekte subsidie (€ 772) per jongere van de doelgroep.

Personele inzet

De rekenkamer constateert dat in De Baarsje totaal bij de uitvoerende organisatie De Combinatie 7,1 FTE wordt ingezet. Er worden geen I/D'ers bij de uitvoering ingezet.

Bereik

Het bereik van de, door de rekenkamer berekende, doelgroep (maximale variant) door het jongerenwerk is in De Baarsjes 48%; het gemiddelde van de stadsdelen is 41%.

Realisatie prestatieafspraken

De rekenkamer concludeert dat in De Baarsjes in zowel de offerte als in de verantwoording hetzelfde format wordt gehanteerd door De Combinatie waardoor een vergelijking mogelijk is van de aangeboden en gerealiseerde activiteiten. Daaruit blijkt dat voor een deel de afgesproken prestaties gerealiseerd worden en voor een deel niet.

D Succesvol project

Sport- en spelproject Gametour

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het succesvolle sport- en spelprojecten in stadsdeel De Baarsjes, het zogenaamde Gametourproject. De rekenkamer constateert dat de kosten in De Baarsje relatief laag zijn.

De Combinatie beoordeelt het project als succesvol. De rekenkamer constateert dat de beoogde groep bereikt is, maar in hoeverre het project objectief gezien succesvol is, is niet te beoordelen door het ontbreken van meetbare doelen en schriftelijke informatie.

III Geuzenveld-Slotermeer

A Kenmerken van het stadsdeel

Jongeren

In Geuzenveld-Slotermeer is het aandeel van de jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar 8% van de bevolking in het stadsdeel. Het stadsdeel behoort daarmee tot een van de stadsdelen die op dit vlak hoog scoort. In absolute aantallen zijn dit 3.187 jongeren. In deze leeftijdsgroep is 78% van de jongeren van niet-westerse afkomst.

Het aantal jongeren dat in een minimahuishouden opgroeit, is in dit stadsdeel 37% van de jongeren van 12 tot 18 jaar (aantal: 3.727). Het percentage leerlingen dat laag opgeleide allochtone ouders heeft is 72% in Geuzenveld-Slotermeer. Voor leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders is dit percentage 4%.

Het percentage voortijdig schoolverlaters is in dit stadsdeel in 2006 25%. Dit is van alle stadsdelen het hoogste percentage; in totaal gaat het om 741 voortijdige schoolverlaters. Het aantal hinderlijke jeugdgroepen in Geuzenveld-Slotermeer is per 31 oktober 2007 1; er is 1 overlastgevende jeugdgroep.

Aanbod voorzieningen

Het aanbod van voorzieningen (buurt- en jongerencentra) voor het organiseren van jongerenactiviteiten is in Geuzenveld-Slotermeer laag. Het aantal speelvoorzieningen voor jongeren van 12 jaar en ouder is gemiddeld 9,7 per 1.000 jongeren; voor de jongerencentra is dit 1,6 per 1.000 jongeren.

Omvang doelgroep Jongerenwerk

De rekenkamer heeft berekend dat de minimale omvang van de doelgroep van het jongerenwerk in Geuzenveld-Slotermeer 1.200 jongeren is. De maximale doelgroep die het jongerenwerk dient te bereiken in het stadsdeel is 2.500 jongeren.

B Opdrachtgeversrol

Beleidsdoelen

Het beleid voor het jongerenwerk is ‘vertaald’ door het stadsdeel in een nota Decentraal onderwijs- en jeugdplan (DOJP). De rekenkamer constateert dat Geuzenveld-Slotermeer het DOJP tijdig heeft vastgesteld maar dat de kwaliteit van de opgenomen doelstellingen niet voldoet, omdat de doelstellingen niet in meetbare resultaten zijn geformuleerd. Het actuele beleid voor de situatie 2006 - 2010, het zogenaamde ‘Jong’-plan, is ook beoordeeld door de rekenkamer. In Geuzenveld-Slotermeer is dit beleid beschikbaar en voldoet daarmee aan de norm. De kwaliteit van de doelstelling daarin voldoet voor een deel aan de norm.

Subsidieverlening

Het stadsdeel voldoet aan alle drie de normen. Het eindoordeel is dat de kwaliteit van de beschikking tot subsidieverlening voldoet.

Toezicht houden

Het stadsdeel houdt minimaal 1 tussentijds gesprek en een tussentijdse verantwoording wordt geleverd. Aan deze twee normen wordt voldaan door het stadsdeel. Aan de laatste norm, het verplicht aanleveren van een tussentijdse verantwoording, wordt ook voldaan door het stadsdeel.

Het eindoordeel is dat het stadsdeel voldoet aan het toezicht houden.

Vaststelling

Geuzenveld-Slotermeer voldoet aan beide normen. Het eindoordeel is dat het stadsdeel voldoet aan een goede subsidievaststelling.

Personele formatie

In Geuzenveld-Slotermeer wordt 1,5 FTE ingezet voor beleidsadviezen. Gerelateerd aan het aantal jongeren van de doelgroep betekent dit per FTE 1.675 jongeren. Vergeleken met de andere stadsdelen heeft het stadsdeel de beschikking over een minder dan gemiddeld genomen formatie. Per FTE moet het stadsdeel veel meer jongeren bedienen dan andere stadsdelen.

Totaalscore opdrachtgeverschap

De totaalscore van de beoordelingen die stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer behaalt is 64%. Daarmee scoort het stadsdeel meer dan gemiddeld.

C Uitvoering jongerenwerk

Subsidies

De absolute omvang van de subsidie voor jongerenwerk is in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer gemiddeld te noemen. De subsidie voor het jongerenwerk in het stadsdeel laat de afgelopen jaren een stijgende lijn zien. De rekenkamer constateert dat het stadsdeel in het jaar 2006 gemiddeld per jongere in de leeftijd van 12-18 jaar de op één na laagste subsidie verstrekt; de gemiddelde subsidie per jongere van de doelgroep is het laagste van alle stadsdelen. Deze bedraagt gemiddeld € 168,22 per jongere van de doelgroep.

Personele inzet

De rekenkamer constateert dat in Geuzenveld-Slotermeer totaal bij de uitvoerende organisatie Stichting Dock 6,5 FTE wordt ingezet. Er worden geen I/D'ers bij de uitvoering ingezet.

Bereik

Het bereik van de, door de rekenkamer berekende, doelgroep (maximale variant) door het jongerenwerk is in Geuzenveld-Slotermeer 20%; het gemiddelde van de stadsdelen is 41%. Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer zit ruim onder het gemiddelde bereik. Van alle stadsdelen is dit het kleinste bereik van de doelgroep.

Realisatie prestatieafspraken

De rekenkamer concludeert dat in Geuzenveld-Slotermeer de instelling de afgesproken (kwantitatieve) prestaties grotendeels realiseert. De kwalitatieve afgesproken prestaties zijn niet altijd gerealiseerd volgens de afspraken, maar bij afwijking wordt duidelijk aangegeven waarom deze niet gehaald zijn.

D Succesvol project

Zakgeldproject

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het succesvolle zakgeldproject in Geuzenveld-Slotermeer. Geconstateerd is dat het zakgeldproject arbeidsintensief en kostbaar is. De kosten bedragen in 2006 € 38.625. De doelen van het project zijn niet op basis van meetbare resultaten opgezet. Dit heeft als gevolg, constateert de rekenkamer, dat er niets gezegd kan worden over de te behalen resultaten van dit project.

De rekenkamer constateert dat dit project door de uitvoerende organisatie als succesvol wordt gezien. Objectief is dit, mede door het ontbreken van concrete doelen, niet te beoordelen. De rekenkamer constateert wel dat het zakgeldproject er in slaagt het beoogde bereik onder jongeren te halen en de uitval, relatief, beperkt is.

IV Oud-West

A Kenmerken van het stadsdeel

Jongeren

Oud-West heeft verhoudingsgewijs het minste aantal jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar van alle stadsdelen; 3% van de bevolking in Oud-West behoort tot deze categorie. In absolute aantallen zijn dit 996 jongeren. In deze leeftijdsgroep is 39% van de jongeren van niet-westerse afkomst. Het aantal jongeren dat in een minimahuishouden

opgroeit, is in dit stadsdeel 20% van de jongeren van 12 tot 18 jaar (795). In dit stadsdeel woont het kleinste aantal jongeren dat opgroeit in een minimahuishouden. Het percentage leerlingen dat laag opgeleide allochtone ouders heeft is 35% in Oud-West. Voor leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders is dit percentage 4%. Het percentage voortijdige schoolverlaters is in dit stadsdeel in 2006 12%; in aantal 210 voortijdig schoolverlaters. Er is 1 hinderlijke jeugdgroep in Oud-West per 31 oktober 2007 en 1 overlastgevende jeugdgroep. Het aandeel minderjarige 'first offenders' en minderjarig licht criminelen is in dit stadsdeel laag.

Aanbod voorzieningen

Het aanbod van voorzieningen voor het organiseren van jongerenactiviteiten is in Oud-West hoog. Met name op het vlak van buurt- en jongerencentra zijn er veel voorzieningen. Dit stadsdeel heeft 6 jongerencentra per 1.000 jongeren. Op cultureel gebied zijn er 6,0 theaters per 1.000 jongeren.

Omvang doelgroep Jongerenwerk

De rekenkamer heeft berekend dat de minimale omvang van de doelgroep van het jongerenwerk in Oud-West 200 jongeren is. De maximale doelgroep die het jongerenwerk dient te bereiken in het stadsdeel is 400 jongeren. Oud-West heeft van alle onderzochte stadsdelen de kleinste doelgroep, zowel bij de minimum als maximum variant van het jongerenwerk.

B Opdrachtgeversrol

Beleidsdoelen

Het beleid voor het jongerenwerk is door het stadsdeel opgesteld in een nota Decentraal onderwijs- en jeugdplan (DOJP). De rekenkamer constateert dat Oud-West het DOJP tijdig heeft vastgesteld, maar dat de kwaliteit van de opgenomen doelstellingen niet voldoet. Het actuele beleid voor de situatie 2006 - 2010, het zogenaamde 'Jong'-plan, is ook beoordeeld door de rekenkamer. In Oud-West is dit beleid beschikbaar en voldoet daarmee aan de norm. De kwaliteit van de doelstelling daarin voldoet voor een deel aan de norm.

Subsidieverlening

Bij twee normen (prestatie afspraken en voorwaarden verantwoording) scoort het stadsdeel voldoende. De doelstellingen in de beschikking bevatten nog onvoldoende informatie. Het eindoordeel is dat de kwaliteit van de beschikking tot subsidieverlening voldoet.

Toezicht houden

Het stadsdeel houdt minimaal 1 tussentijds gesprek en er is een verplichting voor een tussentijdse verantwoording. Aan deze twee normen wordt voldaan door het stadsdeel. Aan de laatste norm, het krijgen van een tussentijdse verantwoording, wordt niet voldaan; deze is niet beschikbaar. Het eindoordeel is dat het stadsdeel nog onvoldoende voldoet aan het toezicht.

Vaststelling

Het stadsdeel voldoet aan de norm 'passende maatregelen' maar aan de norm 'kwaliteit eindverantwoording' voldoet het niet. Het eindoordeel is dat de subsidievaststelling nog onvoldoende is.

Personele formatie

Er wordt in Oud-West geen structurele formatie ingezet. Het stadsdeel heeft de laatste jaren alleen incidentele formatie beschikbaar voor jeugdbeleid.

Totaalscore opdrachtgeverschap

De totaalscore van de beoordelingen die stadsdeel Oud-West behaalt op de voorgaande onderdelen is 29%. Daarmee zit het stadsdeel onder het gemiddelde van de stadsdelen.

C Uitvoering jongerenwerk

Subsidies

De omvang van de subsidie in stadsdeel Oud-West is laag. De subsidie voor het jongerenwerk in het stadsdeel laat de afgelopen jaren een dalende lijn zien. De rekenkamer constateert dat het stadsdeel in het jaar 2006 gemiddeld per jongere in de leeftijd van 12-18 jaar in de middenmoot staat qua hoogte van de subsidie. De subsidie per jongere van de doelgroep bedraagt gemiddeld € 706,84. Het stadsdeel staat daarmee op de tweede plaats qua hoogte van de subsidie.

Personele inzet

De rekenkamer constateert dat in Oud-West totaal bij de uitvoerende organisatie (dit was Combiwel) 3,0 FTE wordt ingezet. Het is niet bekend of er I/D'ers bij de uitvoering worden ingezet. Van de uitvoerende organisaties is de formatie in Oud-West het kleinste in aantal.

Bereik

Het bereik van de, door de rekenkamer berekende, doelgroep (maximale variant) door het jongerenwerk is in Oud-West 50%; het gemiddelde van de stadsdelen is 41%.

Realisatie prestatieafspraken

De rekenkamer constateert dat in de uitvoeringsovereenkomst met de instelling de afspraken helder beschreven zijn. De verantwoordingsrapportages zijn echter niet compleet waardoor er geen goede vergelijking gemaakt kan worden. De stichting geeft zelf aan dat er sprake is van onderprestatie.

D Succesvol project

Zakgeldproject

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het succesvolle zakgeldproject in Oud-West. Geconstateerd is dat het zakgeldproject arbeidsintensief en kostbaar is. De kosten in Oud-West zijn € 28.844. De doelen van het project zijn niet op basis van meetbare resultaten opgezet. Dit heeft als gevolg, constateert de rekenkamer, dat er niets gezegd kan worden over de te behalen resultaten van dit project.

De rekenkamer constateert dat dit project door de uitvoerende organisatie als succesvol wordt gezien. Objectief is dit, mede door het ontbreken van concrete doelen, niet te beoordelen. De rekenkamer constateert wel dat het zakgeldproject er in slaagt het beoogde bereik onder jongeren te halen en de uitval, relatief, beperkt is.

V Slotervaart

A Kenmerken van het stadsdeel

Jongeren

In Slotervaart wonen verhoudingsgewijs de meeste jongeren in de leeftijdscategorie van 12 tot en met 17 jaar; 9% van de bevolking in Slotervaart behoort tot deze categorie. Het aantal jongeren bedraagt 3.734 in dit stadsdeel. In deze leeftijdsgroep is 65% van de jongeren van niet-westerse afkomst.

Het aantal jongeren dat in een minimahuishouden opgroeit, is in dit stadsdeel 29% van de jongeren tot 18 jaar (3.021). Het percentage leerlingen dat laag opgeleide allochtone ouders heeft is 48% in Slotervaart. Voor leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders is dit percentage 2%.

Het percentage voortijdig schoolverlaters is in dit stadsdeel in 2006 17%; in aantal 509 voortijdige schoolverlaters. Het aantal jeugdgroepen in Slotervaart is hoog per 31 oktober 2007. Er zijn 6 hinderlijke jeugdgroepen, 1 overlastgevende jeugdgroep en 1 criminele jeugdgroep. Het aandeel minderjarige 'first offenders' is het hoogste van alle stadsdelen in 2007.

Aanbod voorzieningen

Het aanbod van voorzieningen voor het organiseren van jongerenactiviteiten is in Slotervaart gemiddeld. Gemiddeld zijn er 7,8 speelvoorzieningen per 1.000 jongeren voor 12+'ers en 1,9 jongerencentra per 1.000 jongeren. In dit stadsdeel zijn weinig sport- en cultuurvoorzieningen.

Omvang doelgroep Jongerenwerk

De rekenkamer heeft berekend dat de minimale omvang van de doelgroep van het jongerenwerk in Slotervaart 1.100 jongeren is. De maximale doelgroep die het jongerenwerk dient te bereiken in het stadsdeel is 2.450 jongeren.

B Opdrachtgeversrol

Beleidsdoelen

In de periode 2002-2006 is door het stadsdeel geen nota Decentraal onderwijs- en jeugdplan (DOJP) vastgesteld. Het stadsdeel voldoet dus niet aan de gestelde normen.

Het actuele beleid voor de situatie 2006-2010, het zogenaamde 'Jong'-plan, is ook beoordeeld door de rekenkamer. In Slotervaart is dit beleid beschikbaar en voldoet daarmee aan de norm. De kwaliteit van de doelstelling daarin voldoet niet aan de norm, omdat de doelstellingen niet in meetbare resultaten zijn geformuleerd.

Subsidieverlening

Bij twee normen (prestatie afspraken en voorwaarden verantwoording) scoort het stadsdeel voldoende. De doelstellingen in de beschikking bevatten nog onvoldoende informatie. Het eindoordeel is dat de kwaliteit van de beschikking tot subsidieverlening voldoet.

Toezicht houden

Het stadsdeel houdt minimaal 1 tussentijds gesprek en de uitvoerende organisatie is verplicht een tussentijdse verantwoording te leveren. Aan deze twee normen wordt voldaan door het stadsdeel. Aan de laatste norm, het beschikbaar zijn van deze tussentijdse verantwoording, wordt niet voldaan; deze is niet aanwezig.

Het eindoordeel is dat het stadsdeel nog onvoldoende voldoet aan het toezicht

Vaststelling

Het stadsdeel voldoet aan de norm 'passende maatregelen' maar aan de norm 'kwaliteit eindverantwoording' voldoet het niet. Het eindoordeel is dat de subsidie vaststelling nog onvoldoende is.

Personele formatie

In Slotervaart wordt 1,9 FTE ingezet voor beleidsadviezen. Gerelateerd aan het aantal jongeren van de doelgroep betekent dit per FTE 1.300 jongeren. Vergeleken met de andere stadsdelen beschikt het stadsdeel over een formatie die iets onder het gemiddelde zit.

Totaalscore opdrachtgeverschap

De totaalscore van de beoordelingen die stadsdeel Slotervaart behaalt op de voorgaande onderdelen is 29%. Daarmee zit het stadsdeel onder het gemiddelde van de stadsdelen.

C Uitvoering jongerenwerk

Subsidies

De absolute omvang van de subsidie in Slotervaart is gemiddeld. De subsidie voor het jongerenwerk in het stadsdeel laat de afgelopen jaren een stijgende lijn zien. De rekenkamer constateert dat het stadsdeel in het jaar 2006 gemiddeld per jongere in de leeftijd van 12-18 jaar een van de laagste subsidies verstrekt; de gemiddelde subsidie per jongere van de doelgroep is de op één na laagste van alle stadsdelen. Deze bedraagt gemiddeld € 209,124 per jongere van de doelgroep.

Personele inzet

De rekenkamer constateert dat in Slotervaart totaal bij de uitvoerende organisaties in 2006 (toen nog Impuls en Kansweb) 11,1 FTE wordt ingezet. Het aantal I/D'ers dat ingezet wordt, is 2,8 FTE.

Bereik

Het bereik van de, door de rekenkamer berekende, doelgroep (maximale variant) door het jongerenwerk is in Slotervaart 33%; het gemiddelde van de stadsdelen is 41%.

Realisatie prestatieafspraken

De rekenkamer constateert dat in de offerte de prestatie afspraken helder zijn beschreven. De evaluatierapportages komen niet overeen met de offertes waardoor het onduidelijk is of de prestaties conform de afspraken zijn gerealiseerd.

D Succesvol project

Sport- en spelprojecten Handen in één project

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het succesvolle sport- en spelproject in Slotervaart, het zogenaamde Handen in één project.

De rekenkamer constateert dat de kosten in Slotervaart verhoudingsgewijs laag zijn. De rekenkamer constateert dat de doelen van het project grotendeels niet in meetbare resultaten zijn geformuleerd. Daardoor kan de rekenkamer niet beoordelen of deze behaald zijn. De uitvoerende organisaties beoordelen het project als succesvol. De rekenkamer constateert dat de beoogde groep bereikt is maar in hoeverre het project objectief gezien succesvol zijn is niet te beoordelen door het ontbreken van meetbare doelen en schriftelijke informatie.

VI Westerpark

A Kenmerken van het stadsdeel

Jongeren

In Westerpark is het aandeel van de jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar 4% van de bevolking in het stadsdeel en behoort daarmee tot een van de stadsdelen die op dit vlak laag scoort. In absolute aantallen zijn dit 1.521 jongeren.

In deze leeftijdsgroep is 57% van de jongeren van niet-westerse afkomst. Het aantal jongeren dat in een minimahuishouden opgroeit, is in dit stadsdeel 33% van de jongeren tot 18 jaar (1.734).

Het percentage leerlingen dat laag opgeleide allochtone ouders heeft is 47% in Westerpark. Voor leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders is dit percentage 7%.

Het percentage voortijdig schoolverlaters is in dit stadsdeel in 2006 12%; in aantal 281 voortijdige schoolverlaters.

Per 31 oktober 2007 is er in Westerpark 1 hinderlijke jeugdgroep en 1 overlastgevende jeugdgroep. Het aandeel minderjarige 'first offenders' en minderjarig licht criminelen is in dit stadsdeel laag.

Aanbod voorzieningen

Het aanbod van voorzieningen voor het organiseren van jongerenactiviteiten is in Westerpark relatief hoog. Ook het aanbod sportvoorzieningen en het aanbod van culturele voorzieningen is hoog. Het stadsdeel heeft 2,6 jongerencentra per 1.000 jongeren.

Omvang doelgroep Jongerenwerk

De rekenkamer heeft berekend dat de minimale omvang van de doelgroep van het jongerenwerk in Westerpark 500 jongeren is. De maximale doelgroep die het jongerenwerk dient te bereiken in het stadsdeel is 850 jongeren.

B Opdrachtgeversrol

Beleid

Het beleid voor het jongerenwerk is door het stadsdeel in een nota Decentraal onderwijs- en jeugdplan (DOJP) opgesteld. De rekenkamer constateert dat Westerpark het DOJP niet tijdig heeft vastgesteld. De kwaliteit van de daarin opgenomen doelstellingen voldoet aan de norm.

In Westerpark is nog geen nieuw beleidsplan voor de periode 2006-2010 vastgesteld.

Subsidieverlening

Bij twee normen (doelstellingen en voorwaarden verantwoording) scoort het stadsdeel voldoende. De derde norm, prestatie afspraken in de beschikking, bevatten nog onvoldoende informatie. Het eindoordeel is dat de kwaliteit van de beschikking tot subsidieverlening voldoet.

Toezicht houden

Stadsdeel Westerpark voldoet aan geen van de 3 normen. Het eindoordeel is dat het stadsdeel niet voldoet aan het toezicht houden.

Vaststelling

Stadsdeel Westerpark voldoet niet aan beide normen. Het eindoordeel is dat de subsidie-
vaststelling onvoldoende is.

Personele formatie

In Westerpark wordt 1,7 FTE ingezet voor beleidsadviezen. Gerelateerd aan het aantal jongeren van de doelgroep betekent dit per FTE 500 jongeren. Vergeleken met de andere stadsdelen beschikt het stadsdeel over een, gemiddeld genomen, ruime formatie die ingezet wordt voor het jeugdbeleid.

Totaalscore opdrachtgeverschap

De totaalscore van de beoordelingen die stadsdeel Westerpark behaalt op de voorgaande onderdelen is 29%. Daarmee zit het stadsdeel onder het gemiddelde van de stadsdelen.

C Uitvoering jongerenwerk

Subsidies

De absolute omvang van de subsidie in Westerpark is gemiddeld. De subsidie voor het jongerenwerk in het stadsdeel veranderde de afgelopen jaren nauwelijks. De rekenkamer constateert dat het stadsdeel in het jaar 2006 gemiddeld per jongere in de leeftijd van 12-18 jaar een van de hoogste subsidies verstrekt; de gemiddelde subsidie per jongere van de doelgroep is de op twee na hoogste van alle stadsdelen. Deze bedraagt gemiddeld € 540,08 per jongere van de doelgroep.

Personele inzet

De rekenkamer constateert dat in Westerpark totaal bij de uitvoerende organisatie IJsterk 10,0 FTE wordt ingezet. Het aantal I/D'ers dat ingezet wordt, is 3,0 FTE.

Bereik

Het bereik van de, door de rekenkamer berekende, doelgroep (maximale variant) door het jongerenwerk is in Westerpark 100%; het gemiddelde van de stadsdelen is 41%.

Realisatie prestatieafspraken

De rekenkamer constateert dat de prestaties in de offerte niet cijfermatig zijn vertaald. In het verantwoordingsverslag constateert de rekenkamer dat er wel kwantitatieve gegevens zijn opgenomen maar dat daarbij tiener- en jongerenwerk zijn samengevoegd. De rekenkamer constateert dat het onduidelijk is of de prestaties conform de offerte zijn gerealiseerd.

D Succesvol project

Culturele project Lookalike

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het succesvolle culturele project Lookalike Tienerfotopersbureau.

De rekenkamer constateert dat de doelen van het project niet in meetbare resultaten zijn geformuleerd. Daardoor kan de rekenkamer niet beoordelen of deze behaald zijn.

De uitvoerende organisatie beoordeelt het project als succesvol. De rekenkamer constateert dat de beoogde groep bereikt is met weinig uitval maar in hoeverre de projecten objectief gezien succesvol zijn is niet te beoordelen door het ontbreken van meetbare doelen.

De rekenkamer constateert dat de kosten van het project relatief hoog zijn, maar dat de financiering van het project voor een deel door derden gebeurt.

VII Zeeburg

A Kenmerken van het stadsdeel

Jongeren

In Zeeburg is het aandeel van de jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar 5% van de bevolking. In absolute aantallen zijn dit 2.543 jongeren.

In deze leeftijdsgroep is 70% van de jongeren van niet –westerse afkomst. Het aantal jongeren dat in een minimahuishouden opgroeit, is in dit stadsdeel 28% van de jongeren tot 18 jaar (3.029).

Het percentage leerlingen dat laag opgeleide allochtone ouders heeft is 45% in Zeeburg.

Voor leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders is dit percentage 6%.

Het percentage voortijdig schoolverlaters is in dit stadsdeel in 2006 17%; in aantal 428 voortijdige schoolverlaters.

Het aantal hinderlijke jeugdgroepen in Zeeburg is per 31 oktober 2007 2.

Het aandeel minderjarige ‘first offenders’ en minderjarig licht criminelen is in dit stadsdeel hoog.

Aanbod voorzieningen

Het aanbod van voorzieningen voor het organiseren van jongerenactiviteiten is in Zeeburg relatief hoog. Het stadsdeel heeft gemiddeld 19,7 speelvoorzieningen en 3,1 jongerencentra per 1.000 jongeren.

Omvang doelgroep Jongerenwerk

De rekenkamer heeft berekend dat de minimale omvang van de doelgroep van het jongerenwerk in Zeeburg 700 jongeren is. De maximale doelgroep die het jongerenwerk dient te bereiken in het stadsdeel is 1.750 jongeren.

B Opdrachtgeversrol

Beleid

Het beleid voor de het jongerenwerk is door het stadsdeel vastgesteld in een nota Decentraal onderwijs- en jeugdplan (DOJP). De rekenkamer constateert dat Zeeburg het DOJP tijdig heeft vastgesteld. De kwaliteit van de daarin opgenomen doelstellingen voldoet aan de norm.

In het beleidsplan van Zeeburg is een nieuwe aanpak (trend) waar te nemen; een verschuiving van probleemjongeren naar *alle* jongeren.

Het actuele beleid voor de situatie 2006-2010, zogenaamde ‘Jong’-plannen, is ook beoordeeld. Daaruit blijkt dat het stadsdeel dit beleid tijdig heeft vastgesteld maar dat de kwaliteit van de doelstelling maar voor een deel voldoet.

Stadsdeel Zeeburg is één van de twee stadsdelen die op basis van het beleid een bestek heeft gemaakt voor de uitvoering van het jongerenwerk in 2006. In het bestek 2006 geeft het stadsdeel helder aan welke maatschappelijke effecten en gewenste resultaten het voor het jongerenwerk nastreeft.

Subsidieverlening

Het stadsdeel scoort bij alle drie de normen een voldoende. Het eindoordeel is dat de kwaliteit van de beschikking tot subsidieverlening voldoet.

Toezicht houden

Stadsdeel Zeeburg voldoet aan aan de 3 normen. Het eindoordeel is dat het stadsdeel voldoende toezicht houdt.

Vaststelling

Zeeburg voldoet aan beide normen. Het eindoordeel is dat de subsidievaststelling in Zeeburg voldoende is.

Personele formatie

In Zeeburg wordt 1,5 FTE ingezet voor beleidsadviezen. Gerelateerd aan het aantal jongeren van de doelgroep betekent dit per FTE 1.175 jongeren. Vergeleken met de andere stadsdelen beschikt het stadsdeel over een gemiddelde formatie.

Totaalscore opdrachtgeverschap

De totaalscore van de beoordelingen die stadsdeel Zeeburg behaalt op de voorgaande onderdelen is 93%. Daarmee scoort het stadsdeel het hoogste van de stadsdelen.

C Uitvoering jongerenwerk

Subsidies

Absoluut is de omvang van de subsidie in stadsdeel Zeeburg hoog. De subsidie voor het jongerenwerk in het stadsdeel laat het afgelopen jaar een daling zien. De rekenkamer constateert dat het stadsdeel in het jaar 2006 gemiddeld per jongere in de leeftijd van 12-18 jaar een van de hoogste subsidies verstrekt van de stadsdelen. Uitgedrukt in jongeren uit de doelgroep is de omvang van de subsidie gemiddeld te noemen: € 447,52 per jongere van de doelgroep.

Personele inzet

De rekenkamer constateert dat in Zeeburg totaal bij de uitvoerende organisatie (in 2006 Welzijn aan 't IJ) 14,3 FTE wordt ingezet. Het aantal I/D'ers dat ingezet wordt, is 2,0 FTE.

Bereik

Het bereik van de, door de rekenkamer berekende, doelgroep (maximale variant) door het jongerenwerk is in Zeeburg 49%; het gemiddelde van de stadsdelen is 41%.

Realisatie prestatieafspraken

Op basis van een offerte zijn prestatie afspraken gemaakt conform de WILL-systematiek. De verantwoordingsstukken zijn goed te vergelijken met de prestaties in de offerte. De rekenkamer constateert dat in 2006 sprake was van een onderprestatie.

D Succesvol project

Sport- en spelprojecten Recreatiesportleider A

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar een succesvol sport- en spelproject in Zeeburg, namelijk recreatiesportleider A.

De rekenkamer constateert dat de kosten in Zeeburg voor het project relatief hoog zijn en dat de doelen van het project grotendeels niet in meetbare resultaten zijn geformuleerd. Daardoor kan de rekenkamer niet beoordelen of deze behaald zijn.

De uitvoerende organisaties beoordeelt het project als succesvol. De rekenkamer constateert dat de beoogde groep bereikt is maar in hoeverre het project objectief gezien succesvol

is, is niet te beoordelen door het ontbreken van meetbare doelen en schriftelijke informatie.

VIII Zuideramstel

A Kenmerken van het stadsdeel

Jongeren

In Zuideramstel is het aandeel van de jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar 4% van de bevolking in het stadsdeel. Zuideramstel behoort daarmee tot de stadsdelen die op dit vlak laag scoort. In absolute aantallen zijn dit 1.660 jongeren.

In deze leeftijdsgroep is 32% van de jongeren van niet-westerse afkomst.

Het aantal jongeren dat in een minimahuishouden opgroeit, is in dit stadsdeel 14% van de jongeren tot 18 jaar (884). Verhoudingsgewijs het laagste van alle stadsdelen. Dit geldt ook voor het aantal leerlingen met laag opgeleide allochtone ouders. Het percentage leerlingen dat laag opgeleide allochtone ouders heeft is 16% in Zuideramstel. Voor leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders is dit percentage 3%.

Het percentage voortijdig schoolverlaters is in dit stadsdeel in 2006 8%; in aantal 199 voortijdige schoolverlaters.

In Zuideramstel zijn per 31 oktober 2007 4 hinderlijke jeugdgroepen.

Het aandeel minderjarige 'first offenders' en minderjarig licht criminelen is in dit stadsdeel laag.

Aanbod voorzieningen

Het aanbod van voorzieningen (buurt- en jongerencentra) voor het organiseren van jongerenactiviteiten is in Zuideramstel laag. Van alle stadsdelen heeft dit stadsdeel het minste aantal jongerencentra per 1.000 jongeren, namelijk 1,2.

Omvang doelgroep Jongerenwerk

De rekenkamer heeft berekend dat de minimale omvang van de doelgroep van het jongerenwerk in Zuideramstel 250 jongeren is. De maximale doelgroep die het jongerenwerk dient te bereiken in het stadsdeel is 500 jongeren.

B Opdrachtgeversrol

Beleidsdoelen

Het beleid voor het jongerenwerk is door het stadsdeel vastgesteld in een nota Decentraal onderwijs- en jeugdplan (DOJP). De rekenkamer constateert dat Zuideramstel het DOJP tijdig heeft vastgesteld maar dat de kwaliteit van de doelstellingen maar voor een deel voldoet.

Het actuele beleid voor de situatie 2006-2010, het zogenaamde 'Jong'-plan, is ook beoordeeld door de rekenkamer. In Zuideramstel is dit beleid beschikbaar en voldoet daarmee aan de norm. De kwaliteit van de doelstelling daarin voldoet niet aan de norm.

Stadsdeel Zuideramstel is het tweede stadsdeel dat op basis van het beleid een bestek heeft gemaakt voor de uitvoering van het jongerenwerk in 2006. Deze voldoet aan de norm van 'kwaliteit doelstelling'; het stadsdeel geeft helder aan welke maatschappelijke effecten en gewenste resultaten het voor het jongerenwerk nastreeft.

Subsidieverlening

Het stadsdeel scoort bij alle drie de normen een voldoende. Het eindoordeel is dat de kwaliteit van de beschikking tot subsidieverlening voldoet.

Toezicht houden

Stadsdeel Zuideramstel voldoet aan de 3 normen. Het eindoordeel is dat het stadsdeel voldoende toezicht houdt.

Vaststelling

Zuideramstel voldoet aan beide normen. Het eindoordeel is dat de subsidievaststelling in Zuideramstel voldoende is.

Personele formatie

In Zuideramstel wordt 0,5 FTE ingezet voor beleidsadviezen. Gerelateerd aan het aantal jongeren van de doelgroep betekent dit per FTE 1.000 jongeren. Vergeleken met de andere stadsdelen beschikt Zuideramstel over een meer dan gemiddelde formatie voor het jeugd-beleid.

Totaalscore opdrachtgeverschap

De totaalscore van de beoordelingen die stadsdeel Zuideramstel behaalt op de voorgaande onderdelen is 64%. Daarmee zit het stadsdeel boven het gemiddelde van de stadsdelen.

C Uitvoering jongerenwerk

Subsidies

Het stadsdeel Zuideramstel verstrekt de minste subsidie van alle stadsdelen over alle onderzochte jaren. De subsidie voor het jongerenwerk in het stadsdeel laat over de gehele onderzochte periode een daling zien. De rekenkamer constateert dat het stadsdeel in het jaar 2006 gemiddeld per jongere in de leeftijd van 12-18 jaar de laagste subsidie van alle stadsdelen verstrekt; de gemiddelde subsidie per jongere van de doelgroep zit in de middenmoot van alle stadsdelen. Deze bedraagt gemiddeld € 249,59 per jongere van de doelgroep.

Personele inzet

De rekenkamer constateert dat in Zuideramstel totaal bij de uitvoerende organisatie (Welzijn Zuideramstel) 6,8 FTE wordt ingezet. Het aantal I/D'ers dat ingezet wordt, is 2,0 FTE.

Bereik

Het bereik van de, door de rekenkamer berekende, doelgroep (maximale variant) door het jongerenwerk is in Zuideramstel 60%; het gemiddelde van de stadsdelen is 41%.

Realisatie prestatieafspraken

Ook in dit stadsdeel wordt geoffreerd conform de WILL-systematiek. De verantwoordingsstukken zijn goed te vergelijken met de prestaties in de offerte. De rekenkamer constateert dat er in 2006 een onderprestatie was.

D Succesvol project

Culturele project Jeugdpersbureau

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het succesvolle culturele project in Zuideramstel, namelijk het Jeugdpersbureau.

De rekenkamer constateert dat de doelen van het project niet in meetbare resultaten zijn geformuleerd. Daardoor kan de rekenkamer niet beoordelen of deze behaald zijn.

De uitvoerende organisatie beoordeelt het project als succesvol. De rekenkamer constateert dat de beoogde groep bereikt is met weinig uitval maar in hoeverre de projecten objectief gezien succesvol zijn is niet te beoordelen door het ontbreken van meetbare doelen.

IX Zuidoost

A Kenmerken van het stadsdeel

Jongeren

In Zuidoost is het aandeel van de jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar 8% van de bevolking in het stadsdeel. Zuidoost behoort daarmee tot een van de stadsdelen die op dit vlak hoog scoort. In absolute aantallen zijn dit 6.287 jongeren. In absolute aantallen wonen de meeste jongeren in de vermelde categorie in stadsdeel Zuidoost. In deze leeftijdsgroep is 75% van de jongeren van niet-westerse afkomst.

Het aantal jongeren dat in een minimahuishouden opgroeit, is in dit stadsdeel 37% van de jongeren tot 18 jaar (6.732). In absolute aantallen wonen in Zuidoost de meeste jongeren die opgroeien in een minimahuishouden.

Het percentage leerlingen dat laag opgeleide allochtone ouders heeft is 59% in Zuidoost. Voor leerlingen met laag opgeleide Nederlandse ouders is dit percentage 3%.

Het percentage voortijdig schoolverlaters is in dit stadsdeel in 2006 20%; in aantal 1.262 voortijdige schoolverlaters. In absolute aantallen heeft dit stadsdeel het hoogste aantal voortijdige schoolverlaters.

Het aantal jeugdgroepen in Zuidoost is hoog. Per 31 oktober 2007 zijn er 2 hinderlijke jeugdgroepen, 4 overlastgevendende jeugdgroepen en 3 criminele jeugdgroepen.

Het aandeel minderjarige 'first offenders' en minderjarig licht criminelen is in dit stadsdeel hoog.

Aanbod voorzieningen

Het aanbod van voorzieningen (buurt- en jongerencentra) voor het organiseren van jongerenactiviteiten is in Zuidoost gemiddeld. Zuidoost heeft gemiddeld 1,9 jongerencentra per 1.000 jongeren.

Omvang doelgroep Jongerenwerk

De rekenkamer heeft berekend dat de minimale omvang van de doelgroep van het jongerenwerk in Zuidoost 2.350 jongeren is. De maximale doelgroep die het jongerenwerk dient te bereiken in het stadsdeel is 4.700 jongeren. Zuidoost heeft van alle onderzochte stadsdelen de grootste doelgroep, zowel bij de minimum als maximum variant van het jongerenwerk.

B Opdrachtgeversrol

Beleidsdoelen

Het beleid voor het jongerenwerk is 'vertaald' door het stadsdeel in een nota Decentraal onderwijs- en jeugdplan (DOJP). De rekenkamer constateert dat Oud-West het DOJP tijdig heeft vastgesteld maar dat de kwaliteit van de opgenomen doelstellingen niet voldoet. Het actuele beleid voor de situatie 2006-2010, het zogenaamde 'Jong'-plan, is ook beoordeeld door de rekenkamer. In Zuidoost is dit beleid beschikbaar en voldoet daarmee aan de norm. De kwaliteit van de doelstelling daarin voldoet voor een deel aan de norm. In Zuidoost is geen bestek 2006 voor het jeugdbeleid.

Subsidieverlening

De doelstellingen ontbreken en de prestatieafspraken bevatten nog onvoldoende informatie. De voorwaarden voor de verantwoording in de beschikking zijn als voldoende beoordeeld. Het eindoordeel is dat de kwaliteit van de beschikking tot subsidieverlening nog onvoldoende is.

Toezicht houden

Stadsdeel Zuidoost voldoet aan de 3 normen. Het eindoordeel is dat het stadsdeel voldoende toezicht houdt.

Vaststelling

Zuidoost voldoet aan beide normen. Het eindoordeel is dat de subsidievestiging in Zuidoost voldoende is.

Organisatie

In Zuidoost wordt 2,0 FTE ingezet voor beleidsadviezen. Gerelateerd aan het aantal jongeren van de doelgroep betekent dit per FTE 2.350 jongeren. Vergeleken met de andere stadsdelen beschikt het stadsdeel over een kleinere formatie die ingezet wordt voor het jeugdbeleid.

Totaalscore opdrachtgeverschap

De totaalscore van de beoordelingen die stadsdeel Zuidoost behaalt op de voorgaande onderdelen is 50%. Daarmee behoort het stadsdeel tot de middenmoot van de stadsdelen.

C Uitvoering jongerenwerk

Subsidies

Het stadsdeel Zuidoost verstrekt in de onderzochte jaren, uitgezonderd 2007, de meeste subsidie van alle stadsdelen. De subsidie voor het jongerenwerk in het stadsdeel laat over de gehele onderzochte periode een daling zien. De rekenkamer constateert dat het stadsdeel in het jaar 2006 gemiddeld per jongere in de leeftijd van 12-18 jaar in de middenmoot zit met haar subsidieverstrekking; de gemiddelde subsidie per jongere van de doelgroep zit in de middenmoot van alle stadsdelen. Deze bedraagt gemiddeld € 251,29 per jongere van de doelgroep.

Personele inzet

De rekenkamer constateert dat in Zuidoost totaal bij de uitvoerende organisaties (Swazoom, Axios en Streetcornerwork) 28,6 FTE wordt ingezet. Het aantal I/D'ers dat ingezet wordt, is 15,9 FTE. Van de uitvoerende organisaties is de formatie in Zuidoost het grootste in aantal, zowel totaal maar ook het aantal I/D'ers dat wordt ingezet.

Bereik

Het bereik van de, door de rekenkamer berekende, doelgroep (maximale variant) door het jongerenwerk is in Zuidoost 36%; het gemiddelde van de stadsdelen is 41%.

Realisatie prestatieafspraken

In het verantwoordingsdocument van Swazoom zijn wel kwantitatieve prestaties opgenomen. De rekenkamer constateert dat een vergelijking bij de grootste uitvoerende organisatie in Zuidoost niet mogelijk is door het ontbreken van kwantitatieve prestaties in de offerte. De rekenkamer constateert dat het onduidelijk is of de afgesproken prestaties gerealiseerd zijn.

D Succesvol project

Culturele project Muziekworkshops

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het succesvolle culturele project in Zuidoost, namelijk de Muziekworkshops (Brassbandworkshops).

De rekenkamer constateert dat de financiering van het project voor een deel door derden gebeurt. De rekenkamer constateert dat de doelen van het project niet in meetbare resultaten zijn geformuleerd. Daardoor kan de rekenkamer niet beoordelen of deze behaald zijn. De uitvoerende organisatie beoordeelt het project als succesvol.

De rekenkamer constateert dat de beoogde groep bereikt is met weinig uitval maar in hoeverre de projecten objectief gezien succesvol zijn is niet te beoordelen door het ontbreken van meetbare doelen.

8 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk presenteert de rekenkamer haar conclusies en aanbevelingen over het beleid voor vrijetijdsbesteding voor jongeren van 12 tot 18 jaar in 9 Amsterdamse stadsdelen. De rekenkamer beantwoordt daarbij de volgende vragen die de leidraad vormden voor het onderzoek:

- 1 Wat zijn de verschillen tussen de stadsdelen in aantallen jongeren en in aanbod voor vrijetijdsbesteding voor jongeren?
- 2 Hoe doelmatig en doeltreffend voeren de stadsdelen hun opdrachtgeversrol uit naar het jongerenwerk?
- 3 Worden de beoogde resultaten van het jongerenwerk door de instellingen gerealiseerd?
- 4 Wat zijn de succesfactoren in de uitvoering door de welzijnsinstellingen om een passend aanbod van het jongerenwerk aan te bieden?

Allereerst presenteren we de conclusies voor alle stadsdelen samen. Op basis daarvan doet de rekenkamer aanbevelingen. Daarna presenteren we aanbevelingen voor de afzonderlijke stadsdelen.

8.1 Conclusies

8.1.1 Scheve verdeling: voorzieningenniveau blijft achter in stadsdelen met *díe Jongeren*, waar op jongerenwerk zich richt

Doel en doelgroep jongerenwerk

Jongerenwerk heeft twee doelstellingen: vorming en ontplooiing van jongeren door ze een aantrekkelijk aanbod van activiteiten te bieden in jongerencentra en overlast van jongeren bestrijden door jongeren naar deze centra te leiden.

In Nederland besteden de meeste jongeren hun vrije tijd in verenigingen op het gebied van sport en cultuur, in voorzieningen als theaters en poppodia, in het commerciële uitgaanscircuit (disco's en horeca) of het aanbod dat door jongeren zelf wordt georganiseerd. In de grote steden is de behoefte van jongeren aan door de overheid gesubsidieerd aanbod van vrijetijdsbesteding, zoals jongerenwerk, echter meer dan gemiddeld. Relatief meer jongeren in de grote steden zijn afkomstig uit gezinnen met ouders met een lagere opleiding of een lager inkomen. Ook is daar een groter deel van de jongeren van niet-westerse afkomst, waarvan bekend is dat zij minder gebruik maken van het reguliere aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen. De mogelijkheden tot vrijetijdsbesteding zijn voor de genoemde groepen kleiner dan voor andere jongeren, omdat in hun gezinnen er minder geld beschikbaar is om lid te worden van een vereniging of deel te nemen aan het commerciële vrijetijdsactiviteiten.

De meeste Amsterdamse stadsdelen definiëren de doelgroep van jongerenwerk breder (alle jongeren van 12 tot 18 jaar of van 12 tot 23 jaar) of zij definiëren hem helemaal niet.

Kenmerken jongeren

In Amsterdam wonen ongeveer 42.000 jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar, waarvan ongeveer 23.000 in de 9 stadsdelen, die aangesloten zijn bij de rekenkamer. In de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost wonen in verhouding tot het totaal aantal inwoners de meeste jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot 18 jaar. In de stadsdelen Centrum en Oud-West wonen naar verhouding de minste jongeren in deze leeftijdscategorie.

Gemiddeld is het aandeel jongeren (van 12 tot 18 jaar) van niet-westerse afkomst in Amsterdam 59%. Circa 45% van de jongeren in Amsterdam heeft ouders met een lage opleiding.

In de stadsdelen Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Zuidoost is het aandeel jongeren van niet-westerse afkomst het hoogst: 75% of hoger. In Bos en Lommer, De Baarsjes en Geuzenveld-Slotermeer heeft 70% of meer van de jongeren ouders met een lage opleiding.

Stadsdelen waar deze aandelen juist laag zijn, zijn Oud-West, Zuideramstel, Centrum en Oud-Zuid. Het aandeel jongeren van niet-westerse afkomst is hier minder dan 40% en het aandeel jongeren met laag opgeleide ouders 35% of minder.

Aldus ontstaat het beeld van stadsdelen met een – in beginsel – grote behoefte aan voorzieningen voor jongeren, namelijk Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Zuidoost. In de stadsdelen Centrum, Oud-West, Oud-Zuid en Zuideramstel zou het aanbod aan voorzieningen op basis van het aantal jongeren relatief kleiner kunnen zijn.

Aanbod voorzieningen

De rekenkamer inventariseerde het aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen op het gebied van (a) sport, (b) cultuur en (c) ontmoeting, zoals speelplekken en buurt- en jongerencentra. Het aanbod van voorzieningen is relatief groot in de stadsdelen Centrum, Oost-Watergraafsmeer, Oud-Zuid en Westerpark.

De rekenkamer constateert dat er in de stadsdelen Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart weinig voorzieningen aanwezig zijn. In Bos en Lommer is er een redelijk aanbod aan sportvoorzieningen, maar zijn er weinig culturele voorzieningen, speelplekken en buurt- en jongerencentra. In Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart is het aanbod op alle drie de gebieden (sport, cultuur en ontmoeting) beperkt.

De rekenkamer constateert dat het aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen voor jongeren het kleinst is in een aantal stadsdelen met relatief de grootste groep van jongeren waar het jongerenwerk specifiek op gericht is. In het bijzonder valt het beperkte aantal jongerencentra in deze stadsdelen (Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart) op.

Overlast jongeren

De rekenkamer inventariseerde eveneens gegevens over overlast van jongeren. Hieruit blijkt dat in de stadsdelen Noord en Zuidoost veel jeugdgroepen aanwezig zijn en dat hier ook een hoog aandeel minderjarige 'first offenders' en 'licht criminelen' woonachtig is. In de stadsdelen Oud-West, Westerpark en Oud-Zuid zijn weinig jeugdgroepen aanwezig en is het aandeel 'first offenders' en 'licht criminelen' laag. De rekenkamer constateert dat er zodoende geen directe relatie is tussen de omvang van het aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen en het aantal overlastgevende jongeren.

8.1.2 Opdrachtgeversrol: gebrek aan heldere beleidsdoelen bij stadsdelen

Om de vraag te beantwoorden hoe doeltreffend en doelmatig de stadsdelen een aanbod van jongerenwerk weten te realiseren, onderzocht de rekenkamer de manier waarop stadsdelen hun opdrachtgeverschap invullen en daarmee het aanbod van activiteiten voor vrijetijdsbesteding van jongeren beïnvloeden. Stadsdelen beïnvloeden dit door:

- subsidie beschikbaar te stellen aan instellingen die het jongerenwerk uitvoeren;
- heldere beleidsdoelstellingen te formuleren als kader voor de uitvoering door de instellingen, en;
- door de gesubsidieerde instellingen in het proces van subsidieverlening goed aan te sturen.

Omvang subsidies

Door de negen stadsdelen, die bij dit onderzoek zijn betrokken, wordt het jongerenwerk jaarlijks met ongeveer € 6,3 miljoen gesubsidieerd. De grootste bedragen worden besteed door Bos en Lommer, Zuidoost en Zeeburg (elk meer dan € 1 miljoen per jaar); de kleinste door Zuideramstel en Oud-West (ongeveer € 200.000 tot € 300.000 per jaar).

Uitgedrukt in het aantal jongeren van de doelgroep van het jongerenwerk geeft De Baarsjes het meeste uit (€ 772 per jongere), gevolgd door Oud-West, Westerpark, Zeeburg en Bos en Lommer. Geuzenveld-Slotermeer geeft het minste uit (€ 168 per jongere), gevolgd door Slotervaart, Zuideramstel en Zuidoost. Dit betekent dat een aantal stadsdelen met het grootste aantal jongeren in de doelgroep van het jongerenwerk (Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost) relatief het minste per jongere uitgeven.

Beleidsdoelen

De rekenkamer constateert dat stadsdelen De Baarsjes, Westerpark en Zeeburg in de bestuursperiode 2002-2006 over een heldere beleidsvisie beschikten waarmee het aanbod voor de vrijetijdsbesteding van jongeren beïnvloed kon worden. Daarbij worden bijvoorbeeld concrete doelstellingen geformuleerd over de gewenste stijging van het bereik onder jongeren van bepaalde jongerencentra.

Zeeburg en Zuideramstel legden hun doelstellingen voor het jongerenwerk in 2006 niet in een door de raad vastgestelde beleidsvisie, maar in een bestek, dat kan dienen als kader voor de uitvoering. Als enige heeft De Baarsjes ook voor de bestuursperiode 2006-2010 heldere doelstellingen opgenomen in een beleidsvisie. In deze documenten formuleren de genoemde stadsdelen meetbare resultaten zoals het bereik van de activiteiten onder jongeren, de beoogde toename van de waardering van jongeren voor het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen of de afname van het aantal schoolverlaters. Bos en Lommer, Westerpark en Zuidoost hebben voor de periode 2006-2010 nog geen beleidsdocument vastgesteld.

Door de overige stadsdelen zijn wel doelstellingen geformuleerd, maar deze zijn algemeen van karakter en niet in (meetbare) resultaten vertaald. De rekenkamer verwacht wel dat dit zal verbeteren doordat steeds meer stadsdelen hun jongerenwerk aanbesteden.

Kortom: naar het oordeel van de rekenkamer vullen drie van de negen stadsdelen (De Baarsjes, Zeeburg en Zuideramstel) het opdrachtgeverschap naar de uitvoerende instellingen voor jongerenwerk beter dan gemiddeld in.

Subsidieproces

Het subsidieproces bestaat in hoofdlijnen uit drie belangrijke beïnvloedingsmomenten: de verlening van de subsidie, het toezicht op de uitvoering en de definitieve vaststelling van de subsidie. Ook bij de aansturing van de instellingen door de stadsdelen via het proces van subsidieverlening is een aantal verbeterpunten te noemen. Met name 'achterin' dit subsidieproces, bij het toezicht houden op de uitvoering en de subsidievaststelling, sturen stadsdelen instellingen nog onvoldoende aan. Het volgende beeld ontstaat.

Subsidieverlening

Iets meer dan de helft (vijf van de negen) stadsdelen benut de subsidiebeschikking niet om duidelijke afspraken op te nemen over doelstellingen, prestaties en de verantwoordingsrapportages. Zij slagen er vooral niet in om hun beleidsvisie (doelstelling) te vertalen naar de praktijk van de gesubsidieerde instelling. Hierdoor is het voor een aantal instellingen niet duidelijk aan welke doelstellingen hun activiteiten een bijdrage dienen te leveren.

Toezicht

Vijf van de negen stadsdelen (De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Zeeburg, Zuideramstel en Zuidoost) voeren tussentijdse gesprekken met de instelling en vragen en beoordelen van tussentijdse rapportages. Het zicht op de uitvoering en de mogelijkheden tot bijsturing zijn in de andere vier stadsdelen (Bos en Lommer, Oud-West, Slotervaart en Westerpark) beperkt.

Subsidievaststelling

Vijf van de negen stadsdelen (Bos en Lommer, De Baarsjes, Oud-West, Slotervaart, Westerpark, Zuidoost) slagen er niet in om bij de subsidievaststelling over kwalitatief goede eindverantwoordingen van de instellingen te beschikken. Deze stadsdelen hebben geen inzicht in de geleverde prestaties.

Stadsdelen nemen steeds vaker passende maatregelen (zoals het aanhouden van de subsidievaststelling, het lager vaststellen van de subsidie en de afbouw van activiteiten of het verbreken van de subsidierelatie), omdat zij geen inzicht hebben in de prestaties van het jongerenwerk of de prestaties slechts gedeeltelijk worden uitgevoerd. Westerpark maakt geen duidelijke prestatieafspraken van te voren met de instelling en neemt daardoor ook geen passende maatregelen bij tegenvallende prestaties.

Aantal instellingen

De meeste stadsdelen (zeven van de negen) subsidiëren meer dan één instelling (Bos en Lommer zelfs vier) voor het jongerenwerk. Dit levert mogelijk meer specifieke producten op van verschillende instellingen, maar dit vraagt van stadsdelen meer aandacht om de regierol als opdrachtgever in te vullen.

8.1.3 Bereikte resultaten: onvoldoende inzicht

Om na te gaan welke resultaten door het jongerenwerk worden gerealiseerd, is de rekenkamer nagegaan:

- welke resultaten door de stadsdelen aan de instellingen worden gevraagd en welke worden geleverd;
- wat het bereik is van het jongerenwerk en hoeveel jongeren aan de activiteiten deelnemen, en;
- of de in afspraken tussen stadsdelen en instellingen overeen gekomen prestaties door de instellingen worden nagekomen.

De rekenkamer wijst er op dat zij onderscheid maakt tussen prestaties (dat wat de instelling doet) en resultaten (dat wat de prestatie oplevert).

Beoogde en bereikte resultaten

Om de resultaten van de instellingen te kunnen nagaan, zou moeten zijn voldaan aan de volgende voorwaarden:

- 1 De doelstellingen zijn door de stadsdelen in meetbare en (achteraf) controleerbare resultaten geformuleerd.
- 2 De instellingen geven aan hoe met de door hen geleverde diensten of producten de door het stadsdeel gevraagde resultaten kunnen worden bereikt.
- 3 De instellingen hebben een volgsysteem, waarmee de voortgang van het bereiken van de resultaten kan worden gevolgd.
- 4 In de verantwoordingen gaan de instellingen na in hoeverre de beoogde resultaten met behulp van de ingezette diensten of producten zijn bereikt.

Vier stadsdelen hebben op zijn minst in één beleidsdocument doelstellingen in meetbare resultaten geformuleerd. De rekenkamer heeft niet kunnen constateren dat één van de

instellingen in de betrokken stadsdelen (De Baarsjes, Westerpark, Zeeburg en Zuider-Amstel) aangeeft op welke wijze zijn producten het bereiken van de genoemde resultaten naderbij brengt. Door de andere stadsdelen is niet aangegeven welke resultaten de instellingen moeten behalen.

De rekenkamer merkt op dat stadsdelen zelden eisen stellen aan de verantwoording en de registratiesystemen. Het is uit de offertes en verantwoordingen van de instellingen dan ook meestal niet op te maken hoe de daarin weergegeven informatie is verzameld. Slechts een enkel stadsdeel, zoals Oud-West, vraagt naar de bron van de gegevens. Dit vindt de rekenkamer van belang om de betrouwbaarheid van de verantwoordingsinformatie te kunnen vaststellen.

Tenslotte constateert de rekenkamer dat de instellingen niet over resultaten van het jongerenwerk rapporteren. In hun verantwoordingen gaan de instellingen alleen in op de met het stadsdeel afgesproken prestaties, zoals het aantal inlopen of het aantal cursussen.

De rekenkamer concludeert daarom dat het niet mogelijk is om uitspraken te doen over de resultaten van het jongerenwerk, omdat een tussen stadsdelen en instellingen overeengekomen systeem, dat aan bovengenoemde voorwaarden voldoet, ontbreekt. Wel wordt gerapporteerd over prestaties en activiteiten.

Bereik

Over het daadwerkelijke bereik van het jongerenwerk in de doelgroep zijn nauwelijks gegevens beschikbaar, ook niet in stadsdelen die hiervan wel een expliciete definiëring hebben gemaakt. Er zijn wel gegevens over het aantal jongeren dat deelneemt aan de activiteiten van het jongerenwerk, maar er is geen gestandaardiseerde indeling is naar soort activiteit (bijvoorbeeld inlopen, cursussen of grote evenementen). Hierdoor is uit deze cijfers niets af te leiden over het bereik van het jongerenwerk.

Doordat op deze wijze inzicht in bereik onvoldoende is, heeft de rekenkamer een schatting gemaakt van het bereik van het jongerenwerk op grond van de omvang van door de instellingen ingezette personeelscapaciteit (de Noorda-methode). Voor de berekening gebruikte de rekenkamer zowel een 'brede' omschrijving van de doelgroep van jongeren waarop het jongerenwerk zich richt (jongeren met ouders met lage opleiding) als een 'smalle' (jongeren met manifeste problemen). Als uitgegaan wordt van de 'brede' doelgroep, schat de rekenkamer dat het jongerenwerk ongeveer 40% van de jongeren bereikt (6.500 jongeren van de in totaal 15.900 in 9 stadsdelen). Als uitgegaan wordt van de 'smalle' definiëring, is het bereik groter, namelijk ongeveer 85%. De rekenkamer schat dat het bereik van het jongerenwerk (onafhankelijk van de wijze van definiëring van de doelgroep) het laagst is in Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost en het grootst is in Westerpark.

Prestatieafspraken

In prestatieafspraken tussen de stadsdelen en de uitvoerende instellingen worden de te leveren producten of activiteiten vastgelegd. Het gaat hierbij dus *niet* om de resultaten, die met deze producten of activiteiten worden behaald.

Uit een vergelijking van de verantwoordingen en de offertes blijkt dat in 2006 alleen Stichting Dock in Geuzenveld-Slotermeer de prestaties uit de prestatieafspraken zo goed als conform de offerte heeft geleverd. In de Baarsjes is door de instelling in sommige gevallen meer, in andere minder geleverd. In Oud-West, Zeeburg en Zuideramstel was sprake van achterblijven van prestaties ten opzichte van de offerte.

In de overige vier stadsdelen (Bos en Lommer, Slotervaart, Westerpark, Zuidoost) was geen goede vergelijking mogelijk van de prestaties met de afspraken in de offerte, omdat in de offerte of de verantwoording of in beiden onvoldoende gegevens waren opgenomen. In deze vier stadsdelen is een vergelijking van producten dus niet mogelijk.

De gemeente en de stadsdelen hebben ingestemd met deelname aan het zogenaamde WILL-project (Welzijn Informatie Lokaal en Landelijk). Doel hiervan is een duidelijk beeld te krijgen van de doelmatigheid en de resultaten van het welzijnswerk op grond van een eenduidig, door alle deelnemers gebruikt, producten handboek. Deze systematiek maakt het mogelijk producten te vergelijken, maar maakt nog geen koppeling mogelijk van producten aan doelstellingen, resultaten en effecten. Het is dus een eerste stap. In de praktijk werd in 2006 en 2007 bij jongerenwerk in twee stadsdelen (Zeeburg en Zuideramstel) volgens de WILL-systematiek gewerkt. In Geuzenveld-Slotermeer hanteren stadsdeel en instelling een aan WILL ontleende systematiek. Slotervaart heeft in zijn bestek voor de aanbesteding van het jongerenwerk in 2007 de WILL-methodiek als eis opgenomen.

8.1.4 Succesfactoren in passend aanbod: combinatie van gewone werkwijze en innovatie

In dit onderzoek is de rekenkamer ook nagegaan wat succesfactoren zijn bij het organiseren van activiteiten of projecten door instellingen in het jongerenwerk. Hiervoor is in elk stadsdeel één succesvolle activiteit geselecteerd. De keus hiervoor is zodanig gemaakt dat een globale spreiding ontstond over projecten op het gebied van (a) cultuur, (b) sport en spel en (c) begeleiding naar werk of opleiding. Omdat de selectie niet op een 'objectieve' manier kon gebeuren (vanwege het gebrek aan goede gegevens), moest de rekenkamer hiervoor afgaan op informatie van de stadsdelen en instellingen. Uiteindelijk is gekozen voor zakgeldprojecten in Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer en Oud-West; sport- en spelprojecten in De Baarsjes, Slotervaart en Zeeburg en culturele projecten in Westerpark (Fotopersbureau), ZuiderAmstel (jeugdpersbureau) en Zuidoost (muziekworkshops). Om de mate van succes te bepalen is de rekenkamer nagegaan in hoeverre de projecten

- gericht zijn op talentontwikkeling;
- of zij de beoogde doelgroep bereiken en de uitval van jongeren beperkt is;
- of de projecten met optimale inzet van mensen en middelen zijn gerealiseerd, en;
- of de bereikte resultaten aansluiten bij de geformuleerde doelstellingen.

Talentontwikkeling

Alle door de rekenkamer onderzochte projecten zijn bedoeld om jongeren sociale en communicatieve vaardigheden te laten leren en ze te leren afspraken te maken en deze na te komen. Vrijwel alle projecten hebben het expliciete doel de eigen waarde van jongeren te verbeteren of hun meer vertrouwen te geven. In de projecten komt dus het vormingselement terug. In hoeverre sprake is van ontplooiing in de zin van talentontwikkeling bij jongeren, is veel moeilijker te bepalen. Talentontwikkeling is een moeilijk interpreteerbaar begrip (eigenlijk een 'containerbegrip'), dat zowel een beperkt als een hoog ambitieniveau kan aangeven. De projecten bieden jongeren de mogelijkheid hun belangstelling of talent te ontdekken: een voorbeeld van talentontwikkeling met een beperkt ambitieniveau. Of de jongeren verder gaan in de gevonden richting (talentontwikkeling met een hoger ambitieniveau), daar hebben deze projecten geen directe invloed op.

Bereik doelgroep

Veel projecten zijn bedoeld voor jongeren van 12 tot 16 jaar uit gezinnen met relatief laag inkomen of met ouders met een lage opleiding. Het zakgeldproject in Bos en Lommer en de cursus voor recreatiesportleider in Zeeburg zijn specifiek gericht op jongeren, die al manifeste problemen hebben. De doelgroep van de sport- en spelactiviteiten in De Baarsjes en Slotervaart is juist algemener omschreven (alle jongeren van 10 tot 15 jaar). Het project in Zuidoost is ook bedoeld voor jongeren, die ouder dan 16 zijn.

De rekenkamer constateert dat de betrokken instellingen met alle projecten hun doelgroep weten te bereiken en de vooraf aangegeven aantallen jongeren weten te behalen. Het gaat

om 30 tot 40 jongeren bij de zakgeldprojecten, ongeveer 25 jongeren (per activiteit) bij de sport- en spelactiviteiten en 100 of meer (per jaar) bij de culturele projecten. De uitval is in alle gevallen beperkt.

Kosten

De kosten voor de onderzochte activiteiten lopen uiteen en variëren van € 3.350 (voor het sport- en spelproject in De Baarsjes) tot meer dan € 50.000 (zakgeldproject in Bos en Lommer) per project. De zakgeldprojecten zijn relatief kostbaar in verhouding tot het aantal jongeren dat er aan deelneemt. Opmerkelijk is dat de culturele projecten ook relatief kostbaar zijn, maar dat de kosten voor de stadsdelen beperkt blijven door financiering van derden, zoals diverse fondsen (zoals Stichting Doen, het Oranjefonds en Jantje Beton), donaties en eigen inkomsten.

Resultaten: registratie en ambitieniveau

Informatie over de projecten is zeer beperkt. Resultaten worden niet geregistreerd. Wel is van de instellingen mondelinge en – in enkele gevallen – schriftelijke informatie over het bereiken van de doelen beschikbaar. Volgens de instellingen worden de doelstellingen op het gebied van vorming meestal bereikt in die zin dat jongeren nieuwe vaardigheden leren, meer vertrouwen krijgen, zich serieus voelen genomen. Wat hiervan overblijft nadat ze het project hebben beëindigd, is door de instellingen moeilijk te zeggen. Van enkele jongeren is bij de instelling bekend dat ze naar een opleiding zijn gegaan of betrokken raken bij het jongerenwerk zelf. Mogelijk hebben de projecten daaraan een bijdrage geleverd.

Succesfactoren

Op grond van onze analyse van de succesprojecten en de informatie van de instellingen over hun individuele projecten noemen we de volgende succesfactoren:

- Aansluiten op de belangstelling van jongeren, doordat de jongeren iets bijzonders geboden wordt.
- Een duidelijke structuur bieden en jongeren houden aan afspraken.
- De kwaliteit van de begeleiders, die creatief en enthousiast moeten zijn en het vertrouwen moeten hebben van de jongeren.
- De laagdrempeligheid van de activiteiten (geen inschrijving of verbonden aan andere activiteiten).
- Het ontstaan van een positief imago van het project, waardoor het snel bekend raakt, bijvoorbeeld door mond-op-mond reclame.

Het succes vloeit dus voort uit een combinatie van ‘gewoon’ jongerenwerk en innovatieve ideeën. Wat betreft de resultaten van deze projecten stelt de rekenkamer vast dat het bereik van de projecten onder jongeren door middel van de hierboven genoemde factoren goed te beïnvloeden is, als uitgegaan wordt van een laag ambitieniveau. De rekenkamer waarschuwt voor het formuleren van een hoog ambitieniveau voor projecten, waarin ook voorzien is in resultaten op langere termijn. Dit zou hoge investeringen vragen in administratie, registratie en een volgsysteem, waarmee de resultaten (moeten) worden gevolgd.

8.2 Aanbevelingen alle stadsdelen

Op grond van bovenstaande conclusies doet de rekenkamer de volgende aanbevelingen voor alle stadsdelen.

Scheve verdeling:

1. Inventariseer als stadsdelen gezamenlijk, gelet op het gebruik van voorzieningen door jongeren buiten hun eigen stadsdeel, de behoefte aan vrijetijdsvoorzieningen voor

jongeren (12+) en het (gezamenlijke) aanbod van voorzieningen. ‘Repareer’ zo mogelijk de scheve verdeling in vraag en aanbod tussen de stadsdelen. Vergroot hiermee de voorwaarden voor een goed bereik van het jongerenwerk onder de doelgroep.

Opdrachtgeversrol:

2. Stel als stadsdeel heldere, in meetbare resultaten geformuleerde en controleerbare doelen vast voor het jeugdbeleid, als kader voor de uitvoering van jeugdbeleid door gesubsidieerde instellingen. Verbeter daarbij de definiëring van de doelgroep van het jongerenwerk, indien nodig naar soort activiteit.
3. Koppel bij de subsidieverlening in de beschikking de door de instelling te leveren prestaties aan de vastgestelde doelen van het jeugdbeleid.
4. Vraag als subsidiegever om tussentijdse rapportages. Voer hierover tussentijds gesprekken met instelling voor jeugdwerk, zodat zicht ontstaat over het bereiken van de overeengekomen afspraken.
5. Neem in de subsidiebeschikking als voorwaarde voor subsidievaststelling de verplichting van een eindverantwoording over de geleverde prestaties op. Borg daarbij de betrouwbaarheid van de gegevens.
6. Neem op basis van de eindverantwoording passende maatregelen jegens de instelling voor jeugdwerk, indien de beoogde afspraken over te leveren producten en prestaties niet zijn nagekomen. Ontwikkel een transparante set van passende maatregelen bij niet of onvoldoende nakomen van afspraken.
7. Zorg voor voldoende ambtelijke capaciteit en deskundigheid om – indien meerdere instellingen via subsidie verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het jeugdwerk – het subsidieproces goed te beheersen en afstemming in de uitvoering te borgen.
8. Voer versneld een WILL-systeem of daarop gelijkend systeem in. Borg dat via onder meer een gestandaardiseerd productenhandboek vergelijking mogelijk is tussen de stadsdelen ten aanzien van doelmatigheid en resultaten van het jongerenwerk. Dit biedt de basis om van best-practices te leren en geeft de instellingen de mogelijkheid om efficiënt diensten te leveren. Geef instellingen de ruimte om innovatieve ideeën in te brengen in het kader van het gestandaardiseerde productenhandboek.

Succesprojecten:

9. Bevorder als subsidiegever de registratie van succesvolle projecten. Benoem de succesfactoren en leg deze vast.
10. Ontwikkel een heldere visie op talentontwikkeling in het jongerenwerk in het algemeen en de daarbinnen uit te voeren projecten in het bijzonder en stel daarbij het ambitieniveau vast.
11. Houd bij het stellen van een hoog ambitieniveau voor talentontwikkeling in het jongerenwerk en de projecten die daarbinnen worden vastgesteld rekening met administratieve inspanningen die hiermee gepaard gaan. Indien wordt gestreefd naar effecten bij de jongeren die meer betekenis hebben dan het wekken van belangstelling of het ontdekken van talenten tijdens de deelname aan een project of traject, trekt dit een relatief zware wissel op inzet van middelen en personeel om de jongere blijvend te volgen: administratie, registratie en evaluatie.

8.3 Aanbevelingen per stadsdeel

Voor enige afzonderlijke stadsdelen doet de rekenkamer nog de volgende aanbevelingen:

8.3.1 Bos en Lommer

Voor stadsdeel Bos en Lommer doet de rekenkamer de volgende aanbevelingen:

- Stel een beleidsplan jeugdbeleid en jongerenwerk voor de periode 2006-2010 zo spoedig mogelijk vast.

8.3.2 Geuzenveld-Slotermeer

Voor stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer doet de rekenkamer de volgende aanbevelingen;

- Omdat het stadsdeel beschikt over een goed functionerende verantwoordings-systematiek over de door de instellingen te leveren producten, kan het een volgende stap maken naar een systematiek waarin de instelling de door haar bereikte resultaten verantwoordt.

8.3.3 Oud-West

Voor stadsdeel Oud West doet de rekenkamer de volgende aanbeveling;

- Houdt enige structurele formatie bij het stadsdeel in stand ten dienste van jeugdbeleid en jongerenwerk.

8.3.4 Westerpark

Voor stadsdeel Westerpark doet de rekenkamer de volgende aanbeveling;

- Stel een beleidsplan jeugdbeleid en jongerenwerk voor de periode 2006-2010 zo spoedig mogelijk vast.

8.3.5 Zeeburg

Voor stadsdeel Zeeburg doet de rekenkamer de volgende aanbeveling;

- Het stadsdeel werkte in 2006 en 2007 volgens de WILL-methodiek. Hierdoor kan het een volgende stap maken naar een systematiek waarin de instelling de door haar bereikte resultaten verantwoordt. Maak afspraken met de instelling over de verantwoording van de door haar bereikte resultaten.

8.3.6 ZuiderAmstel

Voor stadsdeel ZuiderAmstel doet de rekenkamer de volgende aanbeveling;

- Het stadsdeel werkte in 2006 en 2007 volgens de WILL-methodiek. Hierdoor kan het een volgende stap maken naar een systematiek waarin de instelling de door haar bereikte resultaten verantwoordt. Maak afspraken met de instelling over de verantwoording van de door haar bereikte resultaten.

8.3.7 Zuidoost

Voor stadsdeel Zuidoost doet de rekenkamer de volgende aanbeveling;

- Stel een beleidsplan jeugdbeleid en jongerenwerk voor de periode 2006-2010 zo spoedig mogelijk vast.

9 Bestuurlijke reacties en nawoord

De Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam verzond haar eindrapport op 11 april 2008 en verzocht de Dagelijks Besturen van de stadsdelen uiterlijk op 25 april 2008 te reageren op de conclusies en aanbevelingen. Van de Dagelijks Besturen van Bos en Lommer, De Baarsjes, Oud-West, Westerpark en Zuideramstel ontving de rekenkamer binnen de gestelde termijn een reactie. De besturen van Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart, Zeeburg en Zuidoost hebben geen reactie aangeleverd binnen de gestelde termijn. Indien de stadsdelen die nog niet hebben gereageerd alsnog voor de publicatiedatum van dit rapport reageren, zullen deze reacties separaat bij de publicatietekst van dit onderzoek worden gevoegd.

9.1 Bestuurlijke reacties

9.1.1 Reactie Dagelijks Bestuur Bos en Lommer

Met deze brief willen wij, als Dagelijks Bestuur van stadsdeel Bos en Lommer, reageren op het conceptrapport 'Vrijtijdsbesteding voor jongeren'. Graag willen wij eerst een aantal algemene opmerkingen maken naar aanleiding van uw rapport. Vervolgens zullen wij puntsgewijs ingaan op uw verbeteringsvoorstellen voor het jongerenwerk.

In uw rapport doet u een aantal constatering met betrekking tot de uitvoering van het jongerenwerk. Wij delen de constatering die u doet in het uw rapport. De uitkomsten zijn voor ons ook geen verrassing. Sinds 2007 hebben wij een aantal maatregelen genomen om de prestaties van het welzijnswerk, inclusief het jongerenwerk te verbeteren.

Het subsidieverleningsproces is geanalyseerd en geoptimaliseerd. Op basis van de resultaten van een procesoptimalisatie is een aantal verbeterpunten benoemd. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het invoeren van een subsidievolgsysteem en het verbeteren van de controle op de prestatieafspraken. In 2008 en 2009 zullen de resultaten van de procesoptimalisatie onder de noemer 'Prestaties Binden' worden geïmplementeerd.

Om op korte termijn de controle op de uitvoering van het jongerenwerk te verbeteren is per 1 januari 2008 een accountmanager jeugd aangesteld. Tenslotte is samen met het werkveld een visie op jongerenwerk ontwikkeld die is weergegeven in de concept Nota Jeugdbeleid 2008-2011. Deze nota wordt na de zomer 2008 in de raad behandeld. De nota gaat uit van talentontwikkeling door jongeren zoveel mogelijk zélf te laten doen en heeft aandacht voor alle jongeren vanaf 10 jaar. De focus ligt daarbij op voorbeeldjongeren die verantwoordelijkheden krijgen. Daarbij speelt betrokkenheid van ouders en het inzichtelijk maken van activiteiten en mogelijkheden in het stadsdeel voor jongeren een belangrijke rol.

We constateren hiermee dat we met de genoemde ontwikkelingen in Bos en Lommer al een aantal van uw aanbevelingen hebben overgenomen in de uitvoering van het jongerenwerk.

Hieronder zullen wij puntsgewijs ingaan op de door u voorgestelde verbeteringen ten aanzien van het jongerenwerk en aangeven hoe en wanneer wij deze in Bos en Lommer zullen realiseren.

Scheve verdeling:

1. Inventariseer als stadsdelen gezamenlijk, gelet op het gebruik van voorzieningen door jongeren buiten hun eigen stadsdeel, de behoefte aan vrijetijdsvoorzieningen voor jongeren (12+) en het (gezamenlijke) aanbod van voorzieningen. 'Repareer' zo mogelijk

de scheve verdeling in vraag en aanbod tussen de stadsdelen. Vergroot hiermee de voorwaarden voor een goed bereik van het jongerenwerk onder de doelgroep.

Het Dagelijks Bestuur ziet de afstemming van vraag en aanbod tussen stadsdelen als belangrijk aandachtspunt. Vanuit Koers Nieuw West wordt hier momenteel aandacht aan besteed. Op onderdelen sluiten hiervoor ook andere nabijgelegen stadsdelen aan zoals de Baarsjes en Westerpark. Dit vormt een eerste aanzet tot het helder maken van de verdeling in vraag en aanbod tussen de stadsdelen. Naar verwachting is de inventarisatie en de reparatie van de verdeling in 2010 gerealiseerd.

Opdrachtgeversrol:

2. Stel heldere, in meetbare resultaten geformuleerde en controleerbare doelen vast voor het jeugdbeleid, als kader voor de uitvoering van het jeugdbeleid door gesubsidieerde instellingen. Verbeter daarbij de definiëring van de doelgroep van het jongerenwerk, indien nodig naar soort activiteit.

Het Dagelijks Bestuur neemt deze aanbeveling over. De notitie "Prestaties binden" is met eenzelfde doel opgesteld. De definiëring van doelgroepen wordt momenteel al opgenomen in subsidiebeschikkingen. Het verkrijgen van inzicht in het bereik van de activiteiten en doelgroepen is hierbij een belangrijk aandachtspunt. In 2009 zullen in de beschikkingen op basis van de WILL-systematiek de doelen en verwachte resultaten scherp zijn geformuleerd.

3. Koppel bij de subsidieverlening in de beschikking de door de instelling te leveren prestaties aan de vastgestelde doelen van het jeugdbeleid.

Het Dagelijks Bestuur neemt deze aanbeveling over. Het opstellen van een gezamenlijke visie met het werkveld, zoals verwoord in de concept Nota Jeugdbeleid 2008-2011, heeft bijgedragen aan het verhelderen van de doelen op het gebied van jeugdbeleid. Het vastleggen van hieraan gerelateerde prestatieafspraken vindt plaats in de subsidiebeschikkingen en zal zoals hierboven beschreven in 2009 scherp zijn geformuleerd.

4. Vraag als subsidiegever om tussentijdse rapportages. Voer hierover tussentijds gesprekken met instellingen voor jeugdwerk, zodat zicht ontstaat over het bereiken van de overeengekomen afspraken.

Het Dagelijks Bestuur sluit zich aan bij deze aanbeveling. Deze werkwijze wordt momenteel in het jongerenwerk in Bos en Lommer toegepast door middel van kwartaal – en/of halfjaar rapportages en tussentijdse voortgang- en evaluatiegesprekken met instellingen voor jeugdwerk. Hiermee is het inzicht in het bereiken van overeengekomen afspraken vergroot. Deze informatie vormt met de kwartaal – en halfjaarrapportages een goede basis bij de vaststelling van verleende subsidies.

5. Neem in de subsidiebeschikking als voorwaarde voor subsidievaststelling de verplichting van een eindverantwoording over de geleverde prestaties op. Borg daarbij de betrouwbaarheid van de gegevens.

Deze voorwaarde wordt als prestatieafpraak in beschikkingen opgenomen. Het belang van het borgen van de betrouwbaarheid van gegevens wordt door het Dagelijks Bestuur erkend. Hier wordt momenteel aandacht aan besteed in het jongerenwerk in de vorm

van regelmatige voortgangoverleggen tussen welzijnsinstellingen en het stadsdeel. Hierin worden het activiteitenprogramma, bereik van activiteiten en afwijkingen ten opzichte van gemaakte prestatieafspraken besproken en vastgelegd. De accountmanager jeugd controleert of de resultaten uit de kwartaalrapportages overeenkomen met zijn informatie. Hiermee heeft het stadsdeel beter inzicht in de betrouwbaarheid van gegevens.

6. Neem op basis van de eindverantwoording passende maatregelen jegens de instelling voor jeugdwerk, indien de beoogde afspraken over te leveren producten en prestaties niet zijn nagekomen. Ontwikkel een transparante set van maatregelen bij niet of onvoldoende nakomen van afspraken.

Het Dagelijks Bestuur neemt deze aanbeveling over. Afspraken over dergelijke maatregelen zijn vastgelegd in de prestatieafspraken die in de beschikkingen worden opgenomen. Hiermee is de sturing op prestatieafspraken aangescherpt.

7. Zorg voor voldoende ambtelijke capaciteit en deskundigheid om - indien meerdere instellingen via subsidie verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het jeugdwerk - het subsidieproces goed te beheersen en afstemming in uitvoering te borgen.

In Bos en Lommer zijn meerdere instellingen via subsidie verantwoordelijk voor de uitvoering van het jeugdwerk. Op dit moment is er als gevolg van een opgebouwde achterstand (door een weinig continue personele bezetting) een knelpunt in de capaciteit. De aanstelling van een accountmanager jeugd en de invoering van een subsidievolgsysteem zijn voorbeelden van het zoeken naar balans tussen voldoende ambtelijke capaciteit en deskundigheid en de borging van het subsidieproces en afstemming in de uitvoering.

8. Voer versneld een WILL-systeem of een daarop gelijkend systeem in. Borg dat via onder meer een gestandaardiseerd productenhandboek waardoor vergelijking mogelijk is tussen de stadsdelen ten aanzien van doelmatigheid en resultaten van het jongerenwerk. Dit biedt de basis om van best-practices te leren en geeft de instellingen de mogelijkheid om efficiënt diensten te leveren. Geef instellingen de ruimte om innovatieve ideeën in te brengen in het kader van het gestandaardiseerde productenhandboek.

In Bos en Lommer wordt deze aanbeveling doorgevoerd met de uitvoering van de notitie "Prestaties binden". In een gezamenlijk traject met meerdere stadsdelen wordt de WILL-systematiek nog in 2008 ingevoerd.

Succesprojecten:

9. Bevorder als subsidiegever de registratie van succesvolle projecten. Benoem de succesfactoren en leg deze vast.

Het Dagelijks Bestuur neemt deze aanbeveling over. De succesvolle projecten worden gepubliceerd op de website jongbosenlommer.nl

10. Ontwikkel een heldere visie op talentontwikkeling in het jongerenwerk in het algemeen en de daarbinnen uit te voeren projecten in het bijzonder en stel daarbij het ambitieniveau vast.

Met de concept Nota Jeugdbeleid 2008-2011 die na de zomer aan de raad wordt voorgelegd wordt deze aanbeveling doorgevoerd.

- oudt bij het stellen van een hoog ambitieniveau voor talentontwikkeling in het jongerenwerk en de projecten die daarbinnen worden vastgesteld rekening met administratieve inspanningen die hiermee gepaard gaan. Indien wordt gestreefd naar effecten bij de jongeren die meer betekenis hebben dan het wekken van belangstelling of het ontdekken van talenten tijdens de deelname aan een project of traject, trekt dit een relatief zware wissel op de inzet van middelen en personeel om de jongeren blijvend te volgen: administratie, registratie en evaluatie.

Het Dagelijks Bestuur is zich bewust van de administratieve last die een hoog ambitieniveau voor talentontwikkeling in het jongerenwerk met zich meebrengt en ziet het belang in van een goede coördinatie en inzet van middelen en personeel. Vanaf 2008 worden bij nieuwe projecten in het jongerenwerk vooraf de administratieve consequenties in beeld gebracht. Het DB vindt het bewaren van de balans tussen transparantie in de verantwoording en flexibiliteit in de uitvoering cruciaal.

Tot zover deze bestuurlijke reactie op het conceptrapport. Wij zien uit naar de presentatie van uw bevindingen dinsdag 6 mei aanstaande.

9.1.2 Reactie Dagelijks Bestuur De Baarsjes

Hierbij ontvangt u de bestuurlijke reactie van Stadsdeel De Baarsjes op uw conceptrapport "Jeugdbeleid". Hartelijk dank voor het geleverde werk dat geleid heeft tot het voorliggende inzichtelijke rapport.

Op 7 april 2008 heeft u een ambtelijke reactie op het rapport ontvangen. In de laatste bestuurlijke versie (11 april) zijn enkele van onze opmerkingen verwerkt. Zo zijn de doelstellingen van ons Jeugd- en Jongerenbeleid: "Investeren in Talent" nu opgenomen en klopt de formatie die het stadsdeel inzet.

Andere aanpassingen kunnen wij helaas niet terugvinden in de versie van 11 april.

1. Onze opmerking over de definitie van het Jongerenwerk, waarbij de doelgroep als latent probleem afgeschilderd wordt in plaats van potentieel talent is niet verwerkt.
2. Het aanbod van The Mall ontbreekt nog steeds op pagina 59.
3. De financiële gegevens op pagina 78 zijn aangepast ten opzichte van de vorige versie. Echter, de investering voor 2007 verwondert ons nog steeds. Vooral de onduidelijke opbouw van de financiële gegevens roept veel vragen bij ons op. Voor de achterliggende informatie verwijs ik u naar de bijlagen.

Aanvullend willen wij graag nog de volgende opmerkingen:

1. Op pagina 42 geeft u een verdeling aan van de jongeren waarbij u de doelgroep van het Jeugdbeleid omschrijft als "Jongeren met manifeste problemen" en "Jongeren met latente problemen". Wij onderschrijven deze omschrijving niet. Wat ons betreft behoren alle jongeren tot de doelgroep, waarbij ook voor criminele jongeren preventief beleid aan de orde kan zijn. Jongeren zonder problemen worden ook bij het jongerenwerk betrokken. Wij willen het negatieve imago van het jongerenwerk juist doorbreken. Daarvoor is het nodig dat het jongerenwerk een plek wordt waar alle jongeren graag komen.

2. Pagina 53: De doelstellingen van Jong Amsterdam zijn door de Stadsdeelraad besproken en zijn opgenomen in de nota "Investeren in Talent". Het is correct dat deze nota door de Stadsdeelraad vastgesteld is op 22 april 2008.
3. Op pagina 74 merkt u op dat de stadsdelen hun Jeugdbeleid voor de periode 2002 – 2006 niet vastgelegd hebben in een "Jong-plan". Deze opmerking is merkwaardig aangezien Jong Amsterdam pas in 2006 vastgesteld is.
4. Op pagina 90 merkt u terecht op dat er een verschil is in de kostprijs van de Tienerinloop ten opzichte van de totaalprijs. Er is hier sprake van een typefout. Bij de vaststelling van het subsidiebedrag is uitgegaan van de goede totaalprijs van € 53.484,80.
5. Op pagina 97 merkt u op dat "Op grond van de verantwoordingen het niet mogelijk is objectief vast te stellen welke projecten succesvoller zijn dan andere". Wij delen deze mening. De normen voor succesvolle projecten zijn betwistbaar. Zo is het de vraag of er sprake is van een succesvol project als er een vaste groep mee wordt bereikt. In De Baarsjes maken we ons er juist zorgen over dat er maar een relatief kleine groep vaste gebruikers is, terwijl veel meer jongeren baat zouden hebben bij ondersteuning van het jongerenwerk.
6. Over pagina 120: De teruggang in 2007 heeft grotendeels te maken met een roerige periode rond het jongerenwerk, waarbij middelen uit 2007 na de nodige omzettingen voor grosso modo dezelfde doelen met dezelfde doelgroep zijn ingezet, doorlopend in 2008.

Wij hebben uw rapport zorgvuldig gelezen en van commentaar voorzien. Het is echter voorstelbaar dat u nog een toelichting wilt of aanvullende informatie nodig heeft. Uiteraard zijn wij daar graag toe bereid.

9.1.3 Reactie Dagelijks Bestuur Oud-West

Allereerst willen wij onze complimenten uitspreken over het rapport. Het is prettig om de voorzieningen, uitgaven en de uitvoering van het jongerenwerk te kunnen vergelijken met andere stadsdelen en zodoende goede handvatten te hebben voor de beleidsuitvoering. Wij zijn bijvoorbeeld verheugd te zien dat Oud-West een hoog voorzieningenniveau voor jongeren heeft ten opzichte van andere stadsdelen. Daarnaast zijn we ons bewust van sommige tekortkomingen in de opdrachtgeversrol in de jaren 2005 – 2006. Met de aanbesteding jongerenwerk eind 2007 en de daaraan gelieerde afspraken met de nieuwe aanbieder jongerenwerk geven we hier een nieuwe invulling aan. Hieronder gaan wij op uw afzonderlijke aanbevelingen in.

Conclusie: Scheve verdeling voorzieningen:

Hier geeft u aan dat in stadsdelen als Oud-West het aanbod aan voorzieningen op basis van het aantal jongeren relatief kleiner zou kunnen zijn. Wij nemen deze opmerking voor kennisgeving aan. Met de nieuwe aanbieder jongerenwerk wordt momenteel het nieuwe aanbod jongerenwerk ontwikkeld, waarbij de vraag van en de participatie door jongeren zelf een belangrijk aandachtspunt is.

Aanbeveling n.a.v. conclusie "scheve verdeling":

1. Een gezamenlijke inventarisatie van de behoefte aan vrijetijdsvoorzieningen en het aanbod van voorzieningen voor jongeren (12+) door stadsdelen onderschrijven wij.. Op stedelijk niveau is het van belang om een integraal, stadsdeeloverstijgend voorzieningenaanbod te bepalen, waarmee het bereik van jongeren niet beperkt blijft tot stadsdeelniveau. Jongeren denken verder dan hun eigen stadsdeelgrenzen. Wanneer het om voorzieningen gaat zoals een jongerensteunpunt of sportzalen of specifieke (grootscha-

lige) activiteiten zoekt Oud-West samenwerking met andere stadsdelen in Amsterdam-West.

We zijn echter van mening dat wel een basisaanbod aan activiteiten of ondersteuning van jongeren in de buurten zelf aanwezig moet zijn.

Conclusie: Opdrachtgeversrol: gebrek aan heldere beleidsdoelen bij stadsdelen

Conclusie: Bereikte resultaten: onvoldoende inzicht :

Deze conclusie onderschrijven wij in zoverre dat de situatie in Oud-West de afgelopen jaren heeft geleid tot een aanbesteding. Wij zijn van mening dat de doelstellingen in het huidige bestek helder zijn geformuleerd. Op uw constatering dat de doelen niet altijd meetbaar in de beleidsplannen zijn opgenomen verschillen we van inzicht. Oud-West heeft gekozen voor een overkoepelend kader. In de uitwerkingsplannen die per onderdeel volgen, worden de resultaten zoveel mogelijk SMART geformuleerd.

Aanbevelingen Opdrachtgeversrol:

2. *Stel als stadsdeel heldere, in meetbare resultaten geformuleerde en controleerbare doelen vast voor het jeugdbeleid (. . .). Verbeter daarbij de definiëring van de doelgroep van het jongerenwerk, indien nodig naar soort activiteit.*

Deze aanbeveling zullen wij tot uitdrukking brengen in de uitvoeringsplannen die aan “Jong Oud-West” gekoppeld zullen zijn en aan de stadsdeelraad worden voorgelegd.

Wat betreft het jongerenwerk verkeren we nu in een afrondende fase van het aanbestedingstraject en na een behoefteninventarisatie zullen de algemene doelstellingen met de nieuwe aanbieder beter kunnen worden vertaald naar meetbare doelstellingen en daaraan gerelateerde prestatie-afspraken.

3. *Koppel bij de subsidieverlening in de beschikking de door de instelling te leveren prestaties aan de vastgestelde doelen van het jeugdbeleid*

Deze aanbeveling nemen wij over. Wij zullen blijvend nagaan of de doelstellingen helder terug te vinden zijn in de beschikking en in de daarbij behorende prestatietabellen en uitvoeringsovereenkomst.

4. *Vraag als subsidiegever om tussentijdse rapportages. Voer hierover tussentijds gesprekken met instelling voor jeugdwerk, zodat zicht ontstaat over het bereiken van de overeengekomen afspraken*

Wij zullen zeker in de relatie met de nieuwe aanbieder van jongerenwerk en met structurele beleidscapaciteit op 12+ toezien op levering van de gevraagde rapportages en hierover voortgangsgesprekken voeren.

5. *Neem in de subsidiebeschikking als voorwaarde voor subsidievaststelling de verplichting van een eindverantwoording over de geleverde prestaties op. Borg daarbij de betrouwbaarheid van de gegevens.*

Deze aanbeveling nemen wij over.

6. *Neem op basis van de eindverantwoording passende maatregelen jegens de instelling voor jeugdwerk, indien de beoogde afspraken over te leveren producten en prestaties niet zijn nagekomen. Ontwikkel een transparante set van passende maatregelen bij niet of onvoldoende nakomen van afspraken.*

In principe heeft Oud-West al passende maatregelen genomen door het jongerenwerk opnieuw aan te besteden. De afspraken met de nieuwe aanbieder zijn helder. De aanbieder stemt, door het ondertekenen van het contract, in met de maatregelen die wij

nemen wanneer de uitvoering in gebreke blijft. In de beschikking verwijzen wij naar maatregelen zoals opgenomen in de subsidieverordening welzijn van het stadsdeel.

7. *Zorg voor voldoende ambtelijke capaciteit en deskundigheid om –indien meerdere instellingen via subsidie verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het jeugdwerk– het subsidieproces goed te beheersen en afstemming in de uitvoering te borgen.*

In Oud-West voert één instelling het totale jongerenwerk 12+ uit. Echter vinden wij een soepele aansluiting en overgang van de jeugd 12- (het kinderwerk wordt door een andere aanbieder verzorgd dan het jongerenwerk) naar het aanbod voor 12+ heel belangrijk.

8. *Voer versneld een WILL-systeem of daarop gelijkend systeem in. Borg dat via een ondermeer gestandaardiseerd productenhandboek vergelijking mogelijk is tussen de stadsdelen ten aanzien van doelmatigheid en resultaten van het jongerenwerk. Dit biedt de basis om van best-practises te leren en geeft de instellingen de mogelijkheid om efficiënt diensten te leveren. Geef instellingen de ruimte om innovatieve ideeën in te brengen in het kader van het gestandaardiseerde productenhandboek.*

Stadsdeel Oud-West hanteert een op WILL gebaseerde methodiek. We hanteren in dit verband een productenboek en werken aan verbetering van de uitvoering van het subsidieproces.

Conclusie: Succesfactoren in passend aanbod: combinatie van gewone werkwijze en innovatie:

De Rekenkamer waarschuwt voor het formuleren van een hoog ambitieniveau voor projecten omdat dit hoge investeringen vraagt in administratie, registratie en een volgsysteem.

Aanbevelingen Succesprojecten:

9. *Bevorder als subsidiegever de registratie van succesvolle projecten. Benoem de succesfactoren en leg deze vast.*

Wij nemen deze aanbeveling over.

10. *Ontwikkel een heldere visie op talentontwikkeling in het jongerenwerk in het algemeen en de daarbinnen uit te voeren projecten in het bijzonder en stel daarbij het ambitieniveau vast.*

Oud-West heeft een visie op talentontwikkeling in het jongerenwerk en zullen die bij de uit te voeren projecten in het jongerenwerk ook zeker doorvoeren. De stedelijke kadernotitie “Brede talentontwikkeling” vormt hierbij de basis. Uw waarschuwing voor een te hoog ambitieniveau onderschrijven wij.

11. *Houd bij het stellen van een hoog ambitieniveau voor talentontwikkeling in het jongerenwerk en de projecten die daarbinnen worden vastgesteld rekening met administratieve inspanningen die hiermee gepaard gaan. Indien wordt gestreefd naar effecten bij de jongeren die meer betekenis hebben dan het wekken van belangstelling of het ontdekken van talenten tijdens de deelname aan een project of traject, trekt dit een relatief zware wissel op inzet van middelen en personeel om de jongere blijvend te volgen: administratie, registratie en evaluatie.*

Wij kunnen ons vinden in deze aanbeveling.

Aanbeveling per stadsdeel:

Oud-West: Houdt enige structurele formatie bij het stadsdeel in stand ten dienste van jeugd-beleid en jongerenwerk (p.148):

Deze aanbeveling nemen wij ter harte. De stadsdeelraad van Oud-West heeft voor 2008 prioriteit gesteld aan meer formatie voor het jeugdbeleid, waarmee wij ruimte kunnen creëren voor jeugdbeleid 12+. Het ontbreken van structurele formatie heeft mede bijgedragen aan het niet optimaal kunnen vervullen van een goede opdrachtgeversrol¹ van het stadsdeel, waardoor onder meer de voortgang van het jongerenwerk niet voldoende kon worden bewaakt.

9.1.4 Bestuurlijke reactie Westerpark

Met belangstelling heeft het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Westerpark kennisgenomen van het rapport “Jeugdbeleid” van uw Rekenkamer. Graag geven wij gehoor aan uw verzoek om een reactie.

We herkennen ons in de kritiekpunten ten aanzien van de opdrachtgeversrol van het stadsdeel, ten tijde van de periode die het rapport beschrijft. We hebben daarop inmiddels maatregelen genomen. De subsidiecyclus is grondig herzien. Zowel het proces van subsidieverlening, als het houden van toezicht, als de vaststellingsnormen, zijn beduidend aangescherpt.

We zijn blij met de conclusie dat het voorzieningenaanbod van ons stadsdeel goed is en dat het bereik van het jongerenwerk groot is. We werken intussen aan betere afspraken over het realiseren van afgesproken prestaties. We werken samen met andere stadsdelen binnen Jong in West en voeren een herijking uit van het jongerenwerk waarbij we aanhaken bij de ervaringen van stadsdeel De Baarsjes. Het traject ‘herijking jongerenwerk in Westerpark’ voorziet in visiebepaling, het nader definiëren van de rol van het jongerenwerk in het integrale jeugd- en onderwijsbeleid en het bepalen van de rol van het stadsdeel als aansturende organisatie.

De conclusie dat Westerpark geen beleidsplan heeft vastgesteld voor de periode 2006-2010 berust echter op een misverstand. Onze beleidsnota ‘Jong in Westerpark’ is in maart 2005 vastgesteld en beslaat uitdrukkelijk ook de bestuursperiode tot 2010. Op basis van dit beleid geven we uitvoering aan tal van initiatieven, waaronder de stadsdeelnbrede pedagogische aanpak ‘Jong in Westerpark’, dat inmiddels als een ‘best practice’ in Amsterdam wordt erkend.

Inhoudelijk voldoet de nota aan de doelstellingen van Jong Amsterdam. Als voorloper voldoet de vorm echter niet aan de formats van Jong Amsterdam. Om tegemoet te komen aan de praktische bezwaren die dat soms oplevert vertalen we momenteel het beleid naar die formats. We zullen in dat proces duidelijker resultaatdoelstellingen per speerpunt formuleren, waardoor de koppeling met de prestaties die de instellingen moeten leveren duidelijker wordt. Dat levert echter geen nieuw beleid op.

Het stadsdeel zal de aanbeveling een beleidsplan 2006-2010 vast te stellen daarom naast zich neerleggen. De overige aanbevelingen, bedoeld voor alle stadsdelen, nemen wij vrijwel alle over of hebben dat inmiddels gedaan.

¹ Eén van de constatering was dat de subsidievaststellingen niet op tijd zijn gebeurd. In het rapport is op p. 68 weergegeven dat de subsidie over 2006 is vastgesteld. Deze informatie is niet geheel juist. De daadwerkelijke vaststelling is nog aangehouden.

9.1.5 Bestuurlijke reactie ZuiderAmstel

Hierbij ontvangt u de reactie van het stadsdeel Zuideramstel in het kader van bestuurlijk wederhoor over het concept eindrapport 'Vrijtijdsbesteding voor jongeren', *een benchmark van negen stadsdelen*.

We kunnen ons in grote lijnen vinden in het concept eindrapport.

Er is nog wel een opmerking te maken met betrekking tot de subsidies voor het jongerenwerk.

Op blz. 79 wordt bij "Trend" geconstateerd dat de ingezette structurele middelen voor jongerenwerk in de loop der jaren fluctueren (in Zuideramstel) terwijl op blz. 135 vermeld staat dat over de gehele onderzochte periode een daling te zien is. Dit laatste zou de suggestie kunnen wekken dat er een bezuiniging heeft plaatsgevonden op het jongerenwerk. Dit is echter niet het geval.

Daarnaast wordt in uw rapport gesteld dat de kwaliteit van de doelstelling van het z.g. "Jong-plan" niet voldoet aan de norm. Het rapport constateert echter ook dat Zuideramstel inmiddels werkt met een bestek voor de uitvoering van het jongerenwerk; het stadsdeel heeft voor de afgelopen periode expliciet gekozen voor deze werkwijze. Het rapport constateert dat het bestek helder aangeeft welke maatschappelijke effecten en gewenste resultaten door het stadsdeel worden nagestreefd.

De aanbevelingen

We zullen de aanbevelingen ter harte nemen maar kunnen melden dat het stadsdeel Zuideramstel zeer actief deelneemt aan het stedelijk verbetertraject welzijn en inmiddels hierin de nodige stappen vooruit heeft gezet. De aanbevelingen passen in dit verbetertraject of zijn al gedeeltelijk ingevoerd.

In het kader van bovengenoemd traject participeert het stadsdeel ook in de "Amsterdamse arena voor effectmeting jongerenwerk".

9.2 Nawoord Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Algemeen

De rekenkamer is verheugd dat de stadsdeelbesturen zich in grote lijnen kunnen vinden in het beeld, zoals dat wordt gegeven in het rapport. De rekenkamer constateert dat vier van de vijf stadsdeelbesturen de aanbevelingen willen overnemen. Deze besturen geven aan dat er door hen ook al acties in gang zijn gezet, die aansluiten op de aanbevelingen. Een aantal dagelijks besturen wijst er op dat resultaten van deze activiteiten er nog niet zijn, maar op termijn van één tot enige jaren zijn te verwachten. De rekenkamer zal dit met belangstelling volgen.

De rekenkamer waardeert het dat de stadsdeelbesturen zich uitspreken voor meer samenwerking tussen de stadsdelen op het gebied van jongerenwerk. Zij wijzen daarbij met name naar overleg rond de spreiding van voorzieningen over de stadsdelen en over de invoering van de WILL-methodiek.

Bos en Lommer

De rekenkamer constateert dat het dagelijks bestuur van Bos en Lommer in zijn reactie op het rapport concreet ingaat op elk van de aanbevelingen. Het dagelijks bestuur deelt mee aan de uitvoering van de aanbevelingen te werken. Resultaten hiervan mogen, zo stelt het bestuur, in 2008, 2009 en 2010 worden verwacht. De rekenkamer zal dit met belangstelling volgen. De rekenkamer constateert dat het bestuur feitelijk alle aanbevelingen overneemt.

De Baarsjes

De rekenkamer betreurt het dat het dagelijks bestuur van De Baarsjes in zijn reactie niet ingaat op de aanbevelingen, die in het rapport zijn gedaan. Het dagelijks bestuur herhaalt in zijn reactie een aantal opmerkingen ten aanzien van vermeende feitelijke onjuistheden, die eerder in de ambtelijke reactie zijn gemaakt. Daarnaast maakt het dagelijks bestuur een aantal kanttekeningen bij de onderdelen van de tekst.

De rekenkamer wil het volgende naar voren brengen over de opmerkingen van het dagelijks bestuur ten aanzien van de vermeende feitelijke onjuistheden:

1. Het dagelijks bestuur heeft een suggestie gedaan voor een andere omschrijving van de doelgroep van het jongerenwerk. De rekenkamer heeft de in het rapport opgenomen omschrijving van de doelgroep gehandhaafd. De door het dagelijks bestuur van De Baarsjes voorgestane omschrijving is in de ogen van de rekenkamer te algemeen, omdat alle jongeren potentiële talenten hebben.
2. Het aanbod van The Mall is niet op blz. 59 opgenomen, omdat het niet gaat om een hoofdaanbieder. Overigens beschikt de rekenkamer niet over de subsidiebeschikkingen voor deze instelling.
3. Het dagelijks bestuur merkt op dat de opbouw van de financiële gegevens voor 2007 nog steeds vragen oproept. De rekenkamer merkt hierover op dat uit de subsidiebeschikking waarover de rekenkamer beschikt de door het dagelijks bestuur in de bijlagen genoemde bedragen voor 2007 niet zijn te herleiden. De rekenkamer baseert zich in het rapport op de gegevens uit de beschikking.

Ten aanzien van de aanvullende punten die het dagelijks bestuur in zijn reactie noemt, wil de rekenkamer nog de volgende opmerkingen maken:

- Het dagelijks bestuur houdt in zijn reactie vast aan een brede omschrijving van de doelgroep van het jongerenwerk. Deze keuze van het bestuur is door de rekenkamer niet bestreden.
- Het dagelijks bestuur merkt op dat in het rapport is vermeld dat de stadsdelen hun jeugdbeleid voor de periode 2002-2006 niet hebben vastgelegd in een "Jong-plan". De rekenkamer wil er nog eens op wijzen dat in het rapport is opgenomen dat stadsdelen voor deze periode hun beleid niet hebben vastgelegd in een beleidsvisie.
- De rekenkamer is verheugd dat het bestuur onderschrijft dat niet duidelijk is welke projecten succesvol zijn. De rekenkamer hoopt dat het rapport een stimulans is voor stadsdelen om criteria voor succesvolle projecten te benoemen en hierop te gaan sturen.

Oud-West

De rekenkamer is verheugd dat het dagelijks bestuur in zijn reactie alle aanbevelingen overneemt. Voor wat betreft tekortkomingen in de opdrachtgeversrol van het stadsdeel verwijst het bestuur naar de aanbesteding van het jongerenwerk eind 2007, waarin nieuwe invulling aan de opdrachtgeversrol wordt gegeven. Deze aanbesteding kon door de rekenkamer helaas niet bij dit onderzoek worden betrokken.

Het dagelijks bestuur onderschrijft de waarschuwing van de rekenkamer voor een te hoog ambitieniveau en de gevaren daarvan voor een toenemende bureaucratie. De rekenkamer stelt de opmerkingen die het dagelijks bestuur hierover maakt op prijs. De rekenkamer hoopt dat indeling in de vier ambitieniveaus, die de rekenkamer heeft gemaakt, behulpzaam is bij de aansturing van het jongerenwerk.

Westerpark

Ook het dagelijks bestuur van Westerpark neemt alle aanbevelingen van de rekenkamer over. Het dagelijks bestuur herkent zich in kritiekpunten ten aanzien van de opdracht-

geversrol van het stadsdeel, die volgens het bestuur inmiddels tot maatregelen hebben geleid. Hierdoor is zowel het proces van subsidieverlening als het houden van toezicht beduidend aangescherpt. De rekenkamer zal met belangstelling van de resultaten die dit tot gevolg heeft kennis nemen.

Het dagelijks bestuur geeft in zijn reactie aan dat het wel een beleidsplan heeft vastgesteld voor de periode 2006-2010, ook al gebeurde dat al in 2005. Volgens het dagelijks bestuur voldoet de vorm niet aan de formats van Jong Amsterdam en het zegt in zijn reactie dat vertaling van het beleid naar deze formats thans plaatsvindt. De rekenkamer heeft in het rapport waardering uitgesproken voor het genoemde beleidsplan. Het was de rekenkamer tot nu toe onbekend dat het stadsdeel het beleid uit dit beleidsplan aan het vertalen is naar de formats van Jong Amsterdam.

Zuideramstel

Het dagelijks bestuur van Zuideramstel merkt in zijn reactie op dat in het rapport is vermeld dat er sprake is van een daling van ingezette middelen voor jongerenwerk gedurende de onderzoeksperiode en dat dit de suggestie kan wekken dat er een bezuiniging heeft plaatsgevonden. De rekenkamer spreekt in het rapport echter van een daling van middelen en niet over een bezuiniging.

Een tweede opmerking van het bestuur betreft het bestek voor de uitvoering van het jongerenwerk, waarin helder is aangegeven welke maatschappelijke effecten en gewenste resultaten worden nagestreefd door het stadsdeel. Deze opmerking van het bestuur is in lijn met de bewoordingen die door de rekenkamer in het rapport over Zuideramstel zijn opgenomen.

Bijlage 1 – Afkomst jongeren Amsterdam

Tabel B.1.1 – Aantal jongeren in Amsterdam van 12 tot en met 17 naar afkomst

Stadsdeel	Surinaams	Antilliaans	Turks	Marokkaans	Overig niet-Westers	Westers	Nederlands
Bos en Lommer	130	16	516	764	173	83	164
De Baarsjes	155	17	278	332	159	128	284
Geuzenveld-Slotermeer	338	46	763	1.058	282	152	548
Oud-West	74	6	45	152	110	141	468
Slotervaart	428	46	558	1.032	374	213	1.083
Westerpark	204	19	90	335	219	162	492
Zeeburg	415	35	340	709	273	157	614
Zuideramstel	113	22	50	140	198	295	842
Zuidoost	2.592	535	84	96	1.407	366	1.207
Centrum	199	31	38	126	249	378	1.498
Noord	904	92	532	803	854	440	2.607
Oost-Watergraafsmeer	360	29	337	745	330	279	1.202
Osdorp	396	27	532	893	317	193	1.008
Oud-Zuid	230	29	119	366	326	449	1.570
Westpoort	0	0	0	0	0	3	4
Amsterdam	6.538	950	4.282	7.551	5.271	3.439	13.591

Bron: Dienst Onderzoek en Statistiek, bewerkt door rekenkamer.

Tabel B.1.2 – Percentage jongeren van 12 tot en met 17 in Amsterdam naar afkomst

Stadsdeel	Surinaams	Antilliaans	Turks	Marokkaans	Overig niet-Westers	Westers	Nederlands
Bos en Lommer	7%	1%	28%	41%	9%	4%	9%
De Baarsjes	11%	1%	21%	25%	12%	9%	21%
Geuzenveld-Slotermeer	11%	1%	24%	33%	9%	5%	17%
Oud-West	7%	1%	5%	15%	11%	14%	47%
Slotervaart	11%	1%	15%	28%	10%	6%	29%
Westerpark	13%	1%	6%	22%	14%	11%	32%
Zeeburg	16%	1%	13%	28%	11%	6%	24%
Zuideramstel	7%	1%	3%	8%	12%	18%	51%
Zuidoost	41%	9%	1%	2%	22%	6%	19%
Centrum	8%	1%	2%	5%	10%	15%	59%
Noord	15%	1%	9%	13%	14%	7%	42%
Oost-Watergraafsmeer	11%	1%	10%	23%	10%	9%	37%
Osdorp	12%	1%	16%	27%	9%	6%	30%
Oud-Zuid	7%	1%	4%	12%	11%	15%	51%
Amsterdam	16%	2%	10%	18%	13%	8%	33%

Bron: Dienst Onderzoek en Statistiek, bewerkt door rekenkamer.

Bijlage 2 – Overlastgevende jongeren

Tabel B.2.1 – Aantal minderjarige licht criminele, minderjarige first offenders en harde kern jeugd in de stadsdelen

Stadsdeel	Minderjarig, first offender ⁷⁹ 12 tot en met 17 jaar		Minderjarig, licht crimineel ⁸⁰ 12 tot en met 17 jaar		Harde kern jeugd ⁸¹	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Bos en Lommer	38	46	10	7	19	21
De Baarsjes	31	33	11	12	19	16
Geuzenveld- Slotermeer	79	66	29	27	52	57
Oud-West	16	23	5	8	10	7
Slotervaart	82	112	21	28	57	42
Westerpark	29	35	6	7	21	18
Zeeburg	60	66	22	23	51	50
Zuideramstel	32	33	9	14	12	9
Zuidoost	173	160	52	55	103	81
Centrum	40	40	9	10	35	21
Noord	165	153	74	60	99	81
Oost- Watergraafsmeer	61	73	27	26	57	65
Osdorp	86	93	26	23	41	56
Oud-Zuid	51	59	13	18	32	37
Totaal Amsterdam	943	992	314	318	608	561

Bron: Politie Amsterdam-Amstelland - Bink! Datamart Doelgroepen, gebaseerd op HKS-informatie.

Bijlage 3 – Samenvatting jongerenpopulatie

In deze bijlage is per groep van kenmerken aangegeven of een stadsdeel ver onder gemiddeld (--), iets onder gemiddeld (-), gemiddeld (+/-), iets boven gemiddeld of ruim boven gemiddeld scoort.

Tabel B.3.1 – Kenmerken jongerenpopulatie

Stadsdeel	% 12-17	Niet-Westerse allochtoon	Jongeren uit minimahuishouden	Doelgroep leerlingen
Bos en Lommer	+/-	++	++	++
De Baarsjes	--	++	+	++
Geuzenveld-Slotermeer	++	++	+	++
Oud-West	--	--	-	-
Slotervaart	++	+	+/-	+
Westerpark	--	+/-	+	+
Zeeburg	-	++	+/-	+
Zuideramstel	--	--	--	--
Zuidoost	++	++	++	++
Centrum	--	--	--	--
Noord	+	+/-	+	+
Oost-Watergraafsmeer	+/-	+/-	+/-	+/-
Osdorp	+	+	-	+
Oud-Zuid	--	--	--	--

Tabel B.3.2 – Kenmerken gedrag jongeren

Stadsdeel	Voortijdig schoolverlaters	Jeugdgroepen	Minderjarige first offenders	Minderjarige licht criminelen
Bos en Lommer	+/-	+/-	+	--
De Baarsjes	-	--	+	++
Geuzenveld-Slotermeer	++	--	-	+
Oud-West	-	--	+/-	+
Slotervaart	-	++	++	+/-
Westerpark	-	--	-	--
Zeeburg	-	--	++	++
Zuideramstel	--	+/-	--	+
Zuidoost	+	++	++	++
Centrum	--	++	--	--
Noord	++	++	+	++
Oost-Watergraafsmeer	-	+/-	-	+/-
Osdorp	+/-	++	+	-
Oud-Zuid	-	-	--	--

Bijlage 4 – Sporthallen

Bijlage B.4.1 – Sporthallen in Amsterdam

Stadsdeel	Aantal	Naam
Bos en Lommer	2	Blauw-withal Jan van Galenhal
De Baarsjes	0	
Geuzenveld-Slotermeer	1	Aristoshal
Oud-West	0	
Slotervaart	0	
Westerpark	2	Bredius Sportcentrum Sportcentrum Van Hogendorp
Zeeburg	1	Sporthal Zeeburg
Zuideramstel	1	Universitair Sportcentrum
Zuidoost	1	Sporthal Gaasperdam
Centrum	1	Sporthal Oostenburg
Noord	2	Sporthal Elzenhagen Sporthal De Weeren
Oost –Watergraafsmeer	2	Wethouder Verheijhal Wibauthal
Osdorp	2	Calandhal Sporthal Ookmeer
Oud-Zuid	3	Apollohal Sportcentrum De Pijp Sporthallen Zuid
Totaal	18	

Bijlage 5 – Sportparken

Tabel B.5.1 – Sportparken in Amsterdam⁸²

Stadsdeel	Aantal	Naam
Bos en Lommer	3	Sportpark Jan van Galen Sportpark Multatuliweg Sportpark Joos Banckerweg
De Baarsjes	0	
Geuzenveld-Slotermeer	2	Sportpark De Eendracht Sportpark Spieringhorn
Oud-West	0	
Slotervaart	2	Sportpark Riekerhaven Sportpark Sloten
Westerpark	2	Sportpark Transformatorweg Sportpark Westerpark
Zeeburg	1	Sportpark Valentijn
Zuideramstel	9	Het Amstelpark Goed Genoeg Sportpark van Heenvlietlaan Sportpark Overamstel Sportpark Parnassusweg Sportpark Uiterwaardenstraat Sportpark Zuideramstel Sportpark Het Loopveld Sportpark Amsterdamse Bos
Zuidoost	2	Sportpark Driemond Sportpark De Toekomst
Centrum	1	Sportpark Parkschouwburg
Noord	11	Sportpark Buiksloterbanne Sportpark Durgerdam Sportpark Elzenhagen Sportpark Kadoelen Sportpark Melkweg Sportpark Oostzonerwerf Sportpark Schellingwoude Sportpark Tuindorp-Oostzaan Sportpark Vliegenbos Sportpark De Weeren Sportpark Zunderdorp
Oost-Watergraafsmeer	3	Sportpark Drieburg Sportpark Middenmeer Sportpark Voorland
Osdorp	2	Sportpark Ookmeer Sportpark Sloten West
Oud-Zuid	2	Sportpark Olympiaplein Sportpark De Schinkel & Sportpark Zuid
Totaal	37	

Bijlage 6 – Zwembaden

Tabel B.6.1 – Zwembaden in Amsterdam

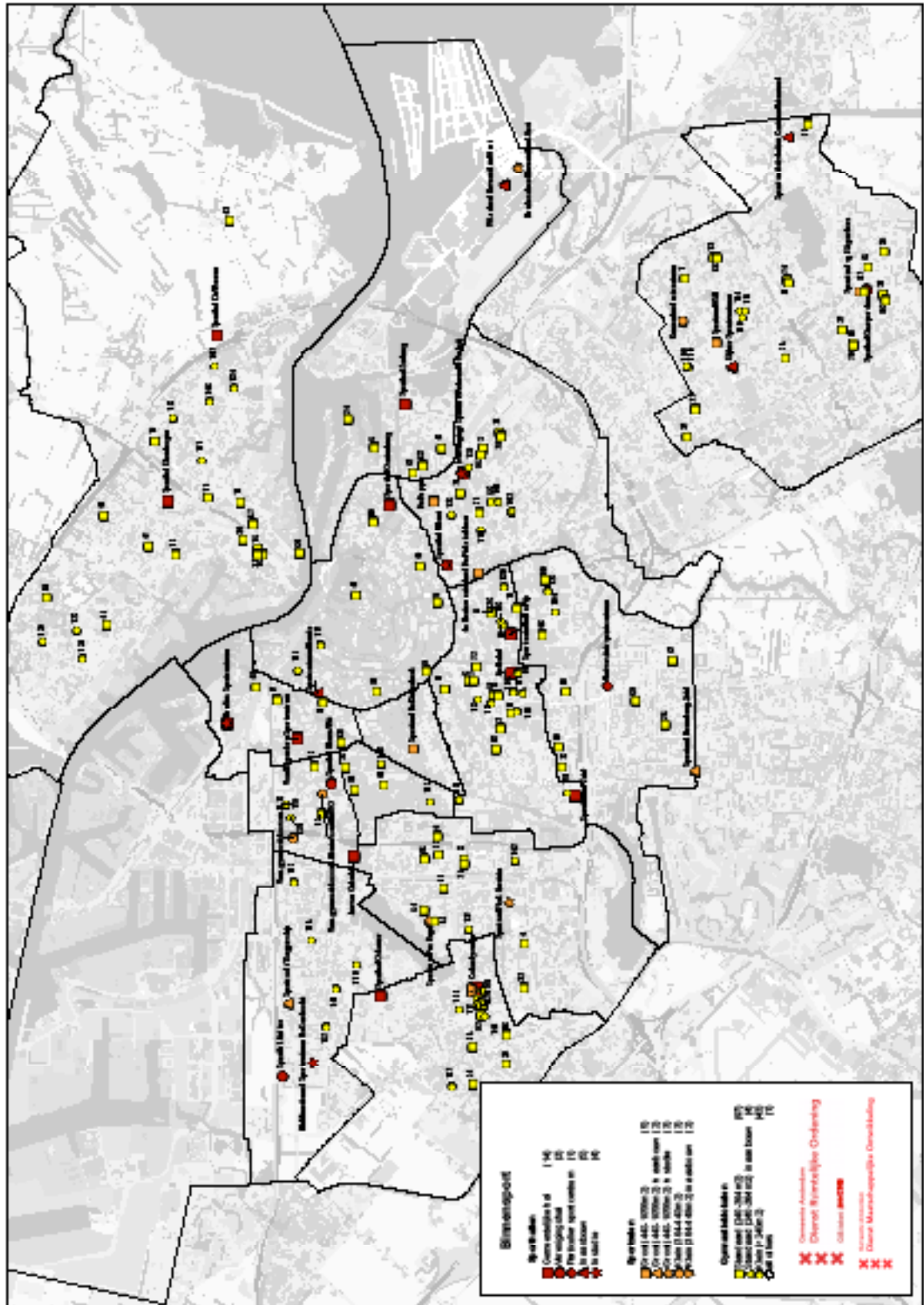
Stadsdeel	Aantal	Naam	Binnenbad en/of Buitenbad
Bos en Lommer	0		
De Baarsjes	1	Sportplaza Mercator	Binnen/Buiten
Geuzenveld-Slotermeer	1	Sloterparkbad	Binnen/Buiten
Oud-West	0		
Slotervaart	0		
Westerpark	1	Brediusbad	Buiten
Zeeburg	1	Flevoparkbad	Buiten
Zuideramstel	1	De Mirandabad	Binnen/Buiten
Zuidoost	1	Bijlmerbad	Binnen/Buiten
Centrum	1	Marnixbad	Binnen
Noord	1	Floraparkbad	Binnen/Buiten
Oost-Watergraafsmeer	1	Sportfondsenbad Oost	Binnen
Osdorp	0		
Oud-Zuid	1	Zuiderbad	Binnen
Totaal	10		

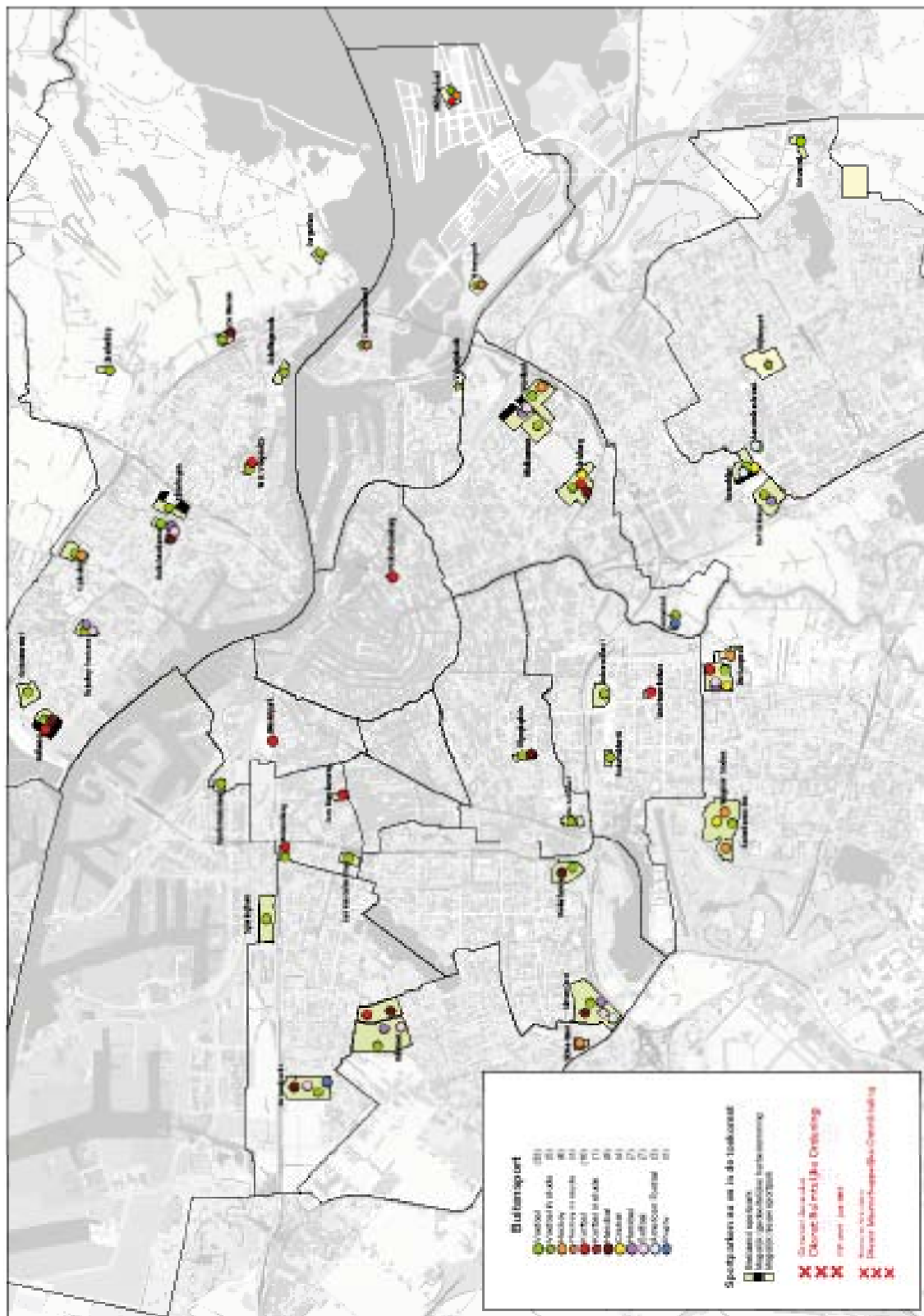
Bijlage 7 – Fitnesscentra

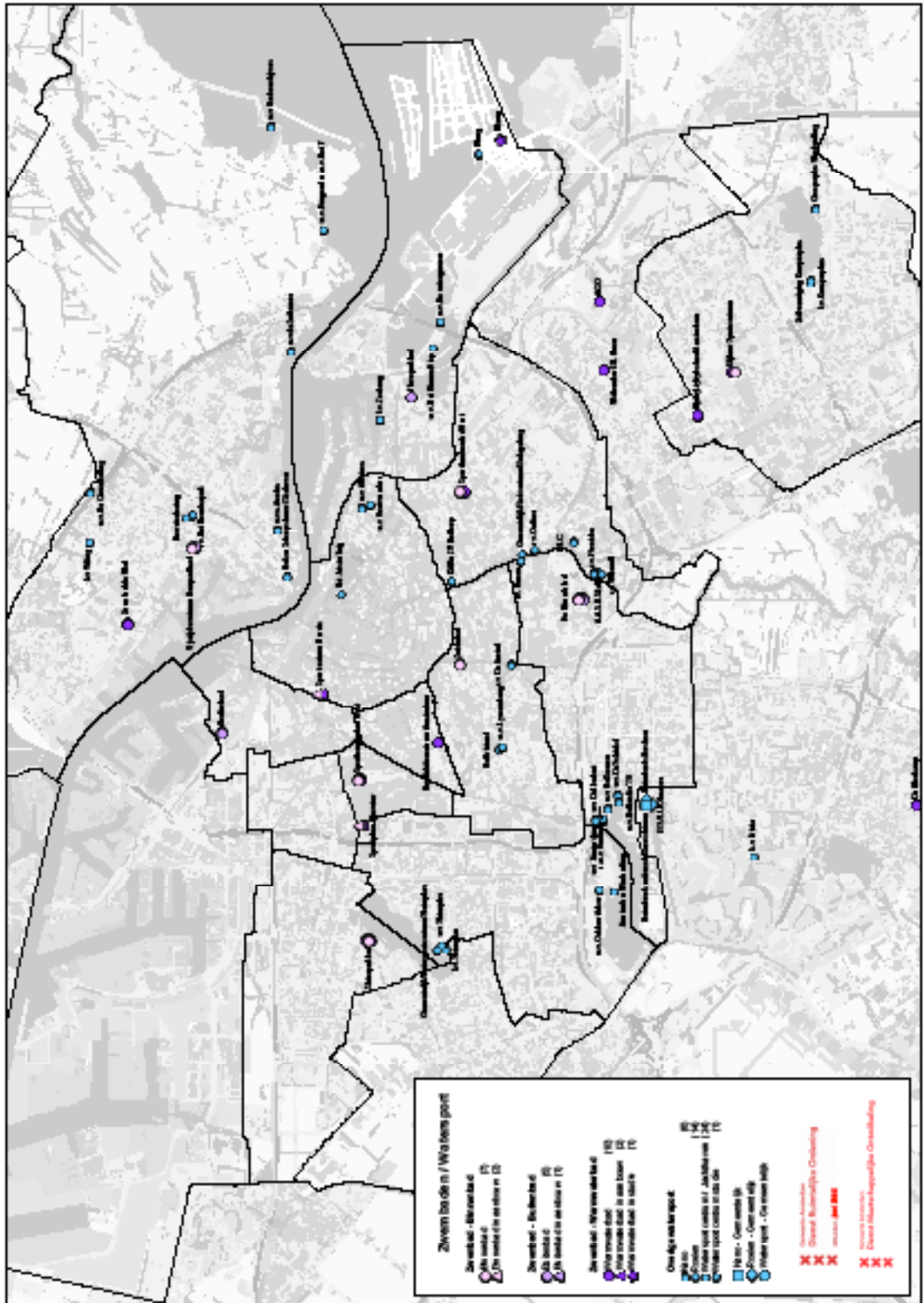
Tabel B.7.1 – Aantal fitnesscentra per stadsdeel

Stadsdeel	Fitnesscentra
Bos en Lommer	4
De Baarsjes	5
Geuzenveld-Slotermeer	5
Oud-West	9
Slotervaart	7
Westerpark	8
Zeeburg	5
Zuideramstel	14
Zuidoost	5
Centrum	33
Noord	11
Oost-Watergraafsmeer	15
Osdorp	8
Oud-Zuid	16
Totaal	146

Bijlage 8 – Kaarten sporthallen, sportparken en zwembaden

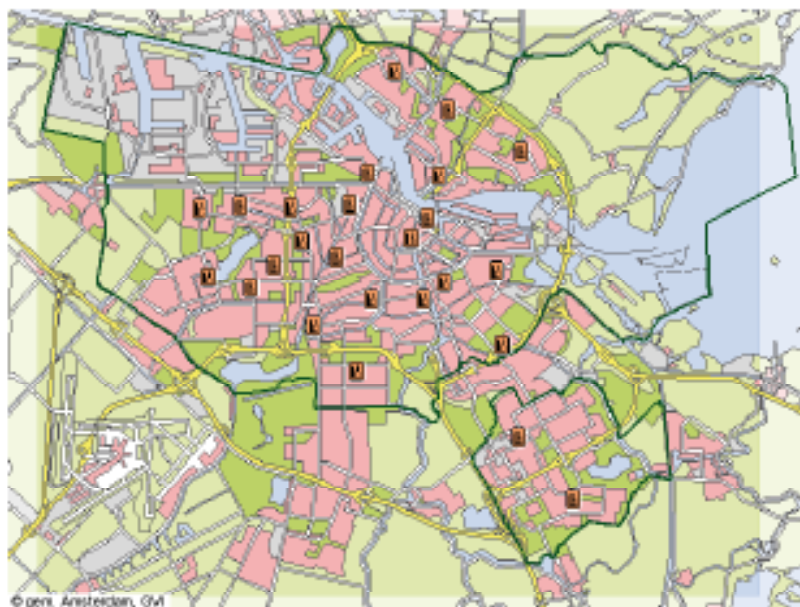

Bijlage 9 – Bibliotheken, muziekscholen, bioscopen en theaters

Tabel B.9.1 – Aantal bibliotheken, muziekscholen, bioscopen en theaters per stadsdeel

Stadsdeel	Aantal bibliotheken	Aantal muziekscholen	Aantal bioscopen	Aantal theaters
Bos en Lommer	1	0	0	1
De Baarsjes	1	1	0	0
Geuzenveld-Slotermeer	2	1	0	0
Oud-West	1	0	2	6
Slotervaart	2	1	0	0
Westerpark	2	2	2	5
Zeeburg	1	1	1	4
Zuideramstel	1	1	0	4
Zuidoost	3	2	1	4
Centrum	2	3	13	36
Noord	4	2	0	2
Oost-Watergraafsmeer	2	3	1	1
Osdorp	1	1	0	7
Oud-Zuid	3	2	1	6
Totaal	26	20	21	76

Figuur B.9.1 – Bibliotheken in Amsterdam

Bijlage 10 – Speelvoorzieningen 12+

Tabel B.10.1 – Aantal speelplekken 12+ per stadsdeel

Stadsdeel	Aantal Speelvoorzieningen 12+
Bos en Lommer	10
De Baarsjes	11
Geuzenveld-Slotermeer	31
Oud-West	10
Slotervaart	29
Westerpark	11
Zeeburg	2
Zuideramstel	26
Zuidoost	115
Centrum	nb
Noord	nb
Oost-Watergraafsmeer	nb
Osdorp	nb
Oud-Zuid	nb
Totaal	245

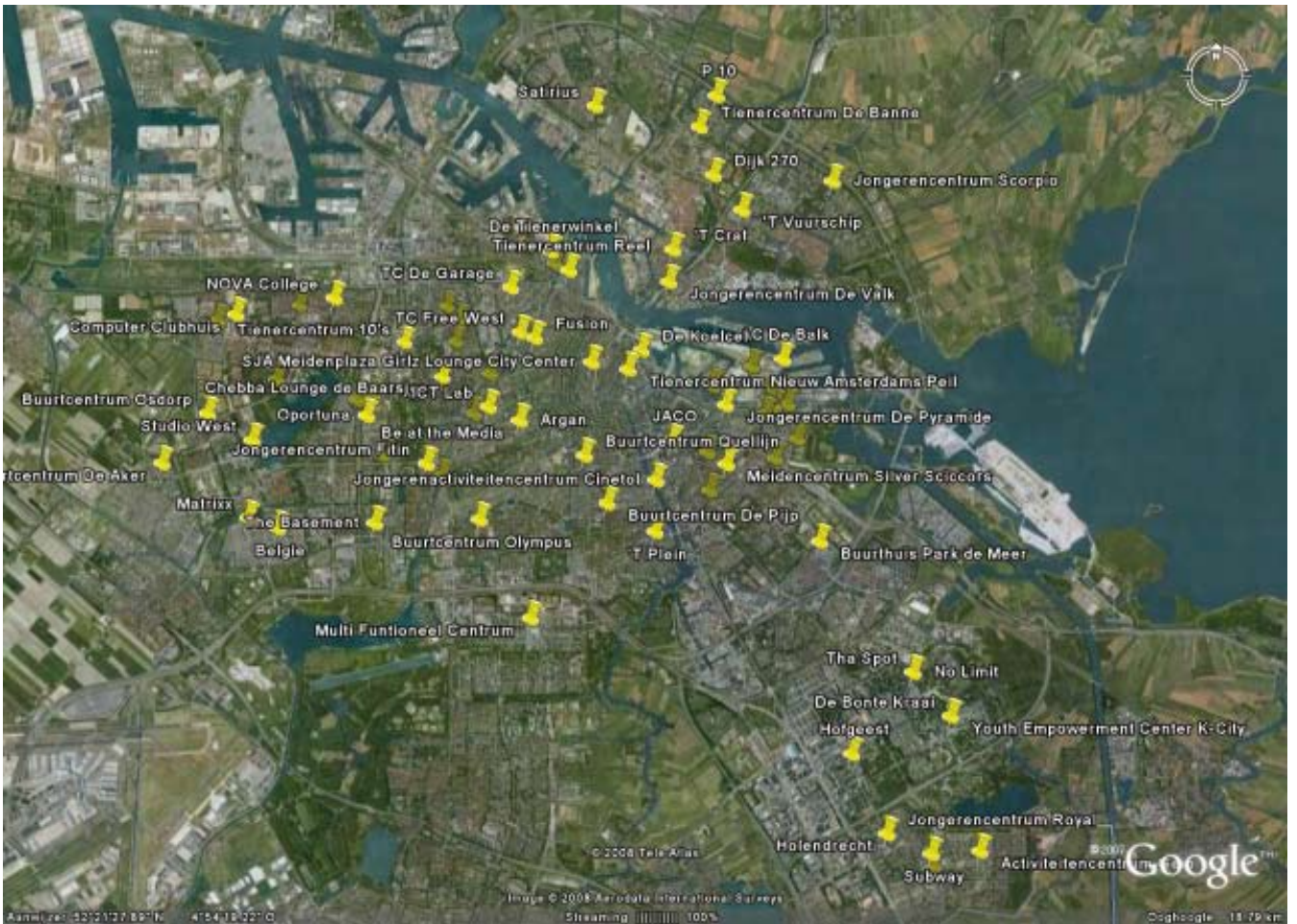
Bijlage 11 – Buurt- en jongerencentra

Tabel B.11.1 – Buurt-en jongerencentra in Amsterdam⁸³

Stadsdeel	Aantal	Naam
Bos en Lommer	3	The Society Tienercentrum 10's SJA Meidenplaza Girlz Lounge
De Baarsjes	4	Club Rainbow The Mall Chebba Lounge de Baarsjes JongerenCentrum De Zuidpool
Geuzenveld-Slotermeer	5	Buurtcentrum Slotermeer Computer Clubhuis Geuzenveld Jongerencentrum De Basizz NOVA College De Buzz
Oud-West	6	ICT-Lab Jongerencentrum Manar Multifunctioneel Centrum Het Fijnhout Buurtcentrum De Havelaar Argan Be at the Media
Slotervaart	7	D-mas/Orion 2000 Computer Clubhuis Slotervaart Activiteitencentrum Belgie Activiteitencentrum Atlas Jongerencentrum Matrixx Jongerencentrum The Basement Jongerenvereniging Oportuna/Quado gebouw
Westerpark	4	Tienercentrum De Garage De Tienerwinkel Tienercentrum Free West Jongerencentrum Volta
Zeeburg	8	The Lounge Jongeren Empowerment Centrum (JEC) Tha Mix Activiteitencentrum De Balk Jongerencentrum De Loods Meidencentrum Silver Sissor Nowhere Cybersoek
Zuideramstel	2	Tienerwerk Buitenveldert / Multi Funtioneel Centrum Jongerencentrum 'T Plein

Stadsdeel	Aantal	Naam
Zuidoost	12	Jongerencentrum No Limit Jongerencentrum Royal Subway Youth Empowerment Center K-City Anansi De Bonte Kraai Hofgeest Activiteitencentrum Gein Holendrecht Reigersbos Tha Spot Jongerenbus Gaasperdam
Centrum	8	Jongerenproductiehuis SJA Tienercentrum Nieuw Amsterdams Peil Tiener/jongerencentrum De Clutch Tienercentrum Reel Villa Kadijken De Koelcel Fusion SJA Meidenplaza Girlz Lounge City Center
Noord	8	Tienercentrum De Banne Dijk 270 T Crat Satirius Jongerencentrum Scorpio P10 T Vuurschip Jongerencentrum De Valk
Oost-Watergraafsmeer	7	Villa Newton JACO Jongerencentrum De Pyramide Meidencentrum Silver Scissors Buurthuis Park de Meer Buurtcentrum Oosterpark Buurthuis de Vergulden Eenhoorn
Osdorp	5	S.T.U.D.I.O. West Paradoks Vrouwencentrum Vrouw en Vaart Buurtcentrum Osdorp Buurtcentrum De Aker
Oud-Zuid	6	Jongeren Activiteitencentrum Cinetol Buurtcentrum Olympus Jongerencentrum Fitin Buurtcentrum De Pijp Buurtcentrum Quelijin Buurtcentrum Cascade

Bijlage 12 – Overzicht Buurt- en jongerencentra

Bijlage 13 – Samenvatting voorzieningen

In deze bijlage is per groep van kenmerken aangegeven of een stadsdeel ver onder gemiddeld (--), iets onder gemiddeld (-), gemiddeld (+/-), iets boven gemiddeld of ruim boven gemiddeld scoort.

Tabel B.13.1 – Sportvoorzieningen

Stadsdeel	Sporthallen	Sportparken	Zwembaden	Fitnesscentra
Bos en Lommer	++	++	--	-
De Baarsjes	--	--	++	+/-
Geuzenveld-Slotermeer	--	--	+/-	--
Oud-West	--	--	--	++
Slotervaart	--	-	--	-
Westerpark	++	+	++	+
Zeeburg	-	--	+	-
Zuideramstel	+	++	+	++
Zuidoost	+/-	--	+/-	--
Centrum	-	--	+	++
Noord	+/-	+	+/-	--
Oost/Watergraafsmeer	+	-	+	+
Osdorp	+	-	--	-
Oud-Zuid	++	--	+	+

Tabel B.13.1 – Cultuurvoorzieningen

Stadsdeel	Bibliotheken	Muziekscholen	Bioscopen	Theaters
Bos en Lommer	-	--	--	--
De Baarsjes	+	+	--	--
Geuzenveld-Slotermeer	+/-	-	--	--
Oud-West	--	--	++	++
Slotervaart	-	-	--	--
Westerpark	+	++	++	+
Zeeburg	-	-	-	-
Zuideramstel	+/-	+	--	+
Zuidoost	-	-	-	-
Centrum	+	++	++	++
Noord	+/-	-	--	--
Oost/Watergraafsmeer	+/-	++	-	+/-
Osdorp	-	-	--	--
Oud-Zuid	++	+	-	+

Eindnoten

- 1 CBS, Jeugd 2003, cijfers en feiten, mei 2003
- 2 Nota 'Samenhang in jeugdbeleid', maart 2000.
- 3 Dit wijkt af van de onderzoeksopzet, waarin nog uitgegaan werd van de leeftijdscategorie 12 tot 16 jaar.
- 4 Ontleend aan H. van Ewijk, Methodiek in het jeugdwerk, 1992.
- 5 Subsidiëring welzijnsinstellingen, 2006.
- 6 TRILL staat voor Transparante Resultaatgerichte Informatievoorziening Lokaal en Landelijk.
- 7 Gemeente Amsterdam, Dienst Onderzoek en Statistiek, 'Vrijtijdsbesteding Amsterdamse jongeren 2006', p.10.
- 8 Gemeente Amsterdam, Dienst Onderzoek en Statistiek, 'Vrijtijdsbesteding Amsterdamse jongeren 2006', p.10.
- 9 Nederlands Jeugd Instituut, Hoe houden jongeren hun vak bij', oktober 2007, p. 19 en SGB0 in samenwerking met Universiteit Leiden, 'Jongerenwerkers in Nederland', augustus 2004, p. 24.
- 10 In de totaal telling is het aantal jongeren dat woont in stadsdeel Westpoort meege-
nomen. Deze jongeren zijn vanwege het geringe aantal niet apart benoemd.
- 11 Een allochtoon is een persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is
geboren. Niet-Westerse alloch
- 12 Leerlingen van laagopgeleide allochtone ouders, dat zijn leerlingen met een leerling-
gewicht 0.9.
- 13 Leerlingen van laagopgeleide autochtone ouders, dat zijn leerlingen met een leerling-
gewicht 0.25.
- 14 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 'Factsheet Voortijdig Schoolver-
laten', november 2007.
- 15 Percentages zijn hier gebaseerd op het aantal voortijdig schoolverlaters per stadsdeel
ten opzichte van het totaal aantal jongeren in die zelfde leeftijdscategorie.
- 16 Hinderlijke jeugdgroep: deze groep hangt wat rond in de buurt, is af en toe luid-
ruchtig aanwezig en trekt zich niet zoveel aan van de omgeving. Soms loopt het wel
eens uit de hand en zijn er kleine schermutselingen. Over het algemeen is het een
groep die nog voldoende 'autoriteitsgevoelig' is en kan worden aangesproken op zijn
gedrag.
- 17 Overlastgevende jeugdgroep: deze groep is wat nadrukkelijker aanwezig, kan af en
toe provocerend optreden, valt omstanders wel eens lastig (uitschelden of zelfs inti-
mideren), vernielt regelmatig allerlei zaken en laat zich minder gelegen liggen aan
andere mensen. Geweldsmisbruik wordt niet geschuwd en de groepsleden zijn ook
minder snel te corrigeren.
- 18 Criminele jeugdgroep: Deze groep bestaat uit jongeren die behoorlijk op het crimi-
nele pad zijn geraakt. Ze zijn al vaker met de politie in aanraking gekomen. Kenmer-
kend voor deze groepen is dat ze meer en meer criminaliteit plegen voor het finan-
ciële gewin in plaats van voor de kick of het aanzien. De feiten zijn echter ernstiger en
ze schrikken ook niet terug voor het gebruik van geweld.
- 19 Minderjarige First Offender: Een persoon van 12 tot en met 17 jaar, die in de 12
maanden voorafgaand aan het meetmoment (het peiljaar) precies één antecedent
heeft en tegen wie nooit eerder een proces-verbaal is opgemaakt. Cijfers weergegeven
als percentage van het aantal jongeren in dezelfde leeftijdscategorie.
- 20 Minderjarige Licht Crimineel: Een persoon van 12 tot en met 17 jaar, met minimaal

- één antecedent in de 12 maanden voorafgaand aan het meetmoment (het peiljaar) en die verder 2 of 3 antecedenten op zijn/haar naam heeft staan. Cijfers weergegeven als percentage van het aantal jongeren in dezelfde leeftijdscategorie.
- 21 Harde Kern Jeugd: een persoon van 12 tot en met 24 jaar, die wordt verdacht van drie of meer zware misdrijven in het peiljaar of wordt verdacht van twee zware misdrijven in het peiljaar met drie of meer antecedenten in voorafgaande jaren. De harde kern jeugd heeft betrekking op de leeftijdscategorie 12 tot en met 24 jaar. De rekenkamer beschikt niet over gegevens van het aantal jongeren per stadsdeel in deze leeftijdscategorie. Om die reden zijn hier de absolute aantallen weergegeven in plaats van een percentage.
- 22 Gemeente Amsterdam, Dienst Onderzoek en Statistiek, 'Vrijtijdsbesteding Amsterdamse Jongeren 2006', p. 9.
- 23 In dit overzicht zijn sportpark De Toekomst (Ouderkerk aan de Amstel) bij Zuidoost en de sportparken Het Loopveld en Amsterdamse Bos (Amstelveen) bij Zuideramstel meegenomen. Vanwege de ligging is te verwachten dat deze sportparken ook een functie voor de jongeren uit deze stadsdelen hebben.
- 24 Sport- en gymzalen zijn kleiner dan sporthallen.
- 25 Gemeente Amsterdam, 'Sportaccommodatieplan: Vraag- en aanbodanalyse van de Amsterdamse basissportaccommodaties', p.30.
- 26 Gemeente Amsterdam, 'Sportaccommodatieplan: Vraag- en aanbodanalyse van de Amsterdamse basissportaccommodaties', p.13.
- 27 Gemeente Amsterdam, 'Sportaccommodatieplan: Vraag- en aanbodanalyse van de Amsterdamse basissportaccommodaties', p.12.
- 28 Gemeente Amsterdam, Dienst Onderzoek en Statistiek, 'Vrijtijdsbesteding Amsterdamse Jongeren 2006', p. 27.
- 29 De rekenkamer is uitgegaan van het aantal buurt- en jongerencentra in de stadsdelen en heeft hierbij niet gekeken of dit een centraal stedelijke voorziening is of een voorziening gefinancierd vanuit het stadsdeel.
- 30 Gemeente Amsterdam, Dienst Onderzoek en Statistiek, 'Vrijtijdsbesteding Amsterdamse jongeren 2006', p.36.
- 31 Ontleend aan H. van Ewijk, Methodiek in het jeugdwerk, 1992.
- 32 Zie hiervoor: SGB0, Jeugd- en jongerenwerk in Nederland, 2003; J. Noorda, Jongerenwerk, een effectief instrument?, voordracht 29 oktober 2007 Vrije Universiteit Amsterdam.
- 33 Zie hiervoor o.a. J.Noorda en R.Veenbaas, Landelijk Ontwikkelingstraject Jongerenwerk. Projectvoorstel 2002-2005; SGB0, Jeugd- en jongerenwerk in Nederland. Huidige stand van zaken vanuit gemeentelijk perspectief, 2003; R. van Griensven, Jongerenwerkers in Nederland. Een verkenning van werkervaringen en personeelsverloop, 2004; F. van Ginkel, R. Veenbaas, J.Noorda en W. Fabri (red.), Jongerenwerk; stand van zaken en perspectief, 2006; NJI, Hoe houden jongerenwerkers hun vak bij? Onderzoek naar de professionalisering van jongerenwerk, 2007.
- 34 Quickscan van het Instituut Jeugd en Welzijn ter voorbereiding van de dag van het jongerenwerk 11 november 2003.
- 35 Zie in noot 20 F. van Ginkel e.a, 2006.
- 36 Inleiding D. Smit, Werkconferentie Jongerenwerk Rotterdam 19 mei 2005.
- 37 Zie NJI, 2007, blz. 15.
- 38 Ontleend aan J. Noorda, Diverse publicaties voor Amsterdamse stadsdelen.
- 39 Voor deze paragraaf is gebruik gemaakt van de notities die door J. Noorda over de vraag naar jongerenwerk zijn opgesteld voor diverse stadsdelen.

40 Publicaties Noorda en DMO, Vrijtijdsbesteding van jongeren in Amsterdam, 2002
en 2006.

41 Leerlinggewicht 1.25 betekent dat de ouders van de jongere niet meer dan een lagere
opleiding hebben; leerlinggewicht 1.9 houdt in dat de ouders van de jongere van
niet-westerse afkomst zijn en niet meer dan een lagere opleiding hebben (Indeling
voor middelen onderwijsachterstanden van Ministerie van OC&W).

42 Volgens de definities die de politie hiervoor gebruikt. Zie hoofdstuk 2.

43 Welzijnswet van 2 juni 1994, artikel 3.

44 SGBO, 'Jeugd- en jongerenwerk in Nederland. Huidige stand van zaken vanuit
gemeentelijk perspectief', mei 2003.

45 Dit kwam doordat het vorige dagelijks bestuur van het stadsdeel het niet nodig vond
om tijdens haar bestuursperiode het jeugdbeleid vast te leggen.

46 Onder resultaat verstaan we conform de TRILL-methodiek: de aanwijsbare verande-
ring die een dienst teweegbrengt.

47 In Bos en Lommer is er wel een actualisatie van de Nota Jeugdbeleid 2005-2006 (uit
2005).

48 Als reactie op de Nota van Bevindingen is de 'definitieve' beleidsnota van stadsdeel
De Baarsjes ontvangen. Ten opzichte van de concept nota waren aanvullingen
gemaakt;; zowel kwalitatief als kwantitatief zijn er doelstellingen voor het jeugdbe-
leid opgenomen.

49 De rekenkamer heeft de kwaliteit van het conceptplan (versie 11 maart 2008) beoor-
deeld. Momenteel verwerkt het stadsdeel zes amendementen van de raad in het plan.

50 Stadsdeel Oud-West, Evaluatie Jongerenwerk in Oud-West 2003-2006', juli 2007.

51 Jeugdinstituut VU, Vrijtijdsbegeleiding voor jongeren. Normering, nulmeting en
advies over jongerenwerk en ander begeleid vrijetijdsaanbod voor tieners en
jongeren in Zeeburg, februari 2007. Noorda en Co jeugdzaken en maatschappelijke
vragen, Vrijtijdsbegeleiding voor jongeren in Zuideramstel. Doelgroep, aanbod en
advies, december 2007. Noorda en Co jeugdzaken en maatschappelijke vragen, Vrije-
tijdsbegeleiding voor jongeren in De Baarsjes. Feiten, trends en scenario's, september
2007. Noorda en Co jeugdzaken en maatschappelijke vragen, Vrijtijdsbegeleiding
voor jongeren in Westerpark. Doelgroep, aanbod en advies, oktober 2007

52 Gemeente Amsterdam, Dienst Onderzoek & Statistiek, Jeugdmonitor Bos en
Lommer, oktober 2004.

53 Research voor beleid, Effectiviteit van het jeugdbeleid in Geuzenveld-Slotermeer.
Een reconstructie van doelstellingen en prestatie-indicatoren en een eerste toetsing
van resultaten, juni 2005.

54 Instituut Jeugd en Welzijn, Vrije Universiteit, Jongerenwerk voor of samen met
jongeren? Evaluatieve eindrapportage over de samenwerking tussen jongerenvereni-
ging Streetwise en welzijnsorganisatie Impuls.

55 J. Veenboer e.a. Jongerenwerk in Zeeburg, EHVA, 2006-2007.

56 Zie bijlage 2 voor een overzicht van de subsidiebeschikkingen die de rekenkamer
onderzocht.

57 Het gehele welzijnswerk omvat naast het jongerenwerk: ook speeltuinwerk, voor-
school, peuterspeelzalen, opvoedondersteuning, kinder- en tienerwerk, leer- en
werktoeleiding, maatschappelijke dienstverlening. Zie ook: Bestek sociaal cultureel
werk in het stadsdeel Zeeburg, 11 juli 2006.

58 Stadsdeel Oud-West, Evaluatie Jongerenwerk in Oud-West 2003-2006', juli 2007.

59 Stadsdeel Slotervaart, Activerend jongerenwerk in Slotervaart. Methodiek, inventa-
risatie en programmering, september 2007'.

- 60 Voorheen voerde het Opbouwwerk Noord (ONIZ) het opbouwwerk uit, Dynamo de maatschappelijke dienstverlening en stichting Welzijn aan het IJ bood het overige welzijnswerk aan.
- 61 Op basis van andere beschikbaar gestelde stukken gaat het waarschijnlijk om meer beschikkingen per organisatie; waarschijnlijk 8 beschikkingen.
- 62 Stadsdeel Zuidoost, Protocol voor de verantwoording en de controle van periodieke subsidies, 2006.
- 63 Hoofdstuk 6 van dit rapport gaat nader in op het zakgeldproject in stadsdeel Oud-West.
- 64 Stadsdeel Oud-West, Evaluatie Jongerenwerk Oud-West 2003-2006, juli 2007.
- 65 We gaan in hoofdstuk 5 in op het personeel bij de instellingen.
- 66 Wanneer een stadsdeel minder dan gemiddeld (1.122) jongeren (van de maximale doelgroep) per FTE 'bediend' is de score voor het aantal formatieplaatsen een +.
- 67 Bij het eindoordeel heeft de rekenkamer de score voor organisatie niet meegerekend. Het aantal formatieplaatsen is immers een randvoorwaarde, een mogelijke verklaring voor het al dan niet goed invullen van de opdrachtgeversrol. Verder betreft de totaalscore in de tabel een absolute telling. Er heeft geen weging plaatsgevonden tussen de verschillende, onderzochte, aspecten. De totaalscore geeft een indicatie van de invulling van het opdrachtgeverschap.
- 68 De analyse van de rekenkamer betreft de documenten tot en met 2006.
- 69 J. Noorda, Hangen, chillen of meer? Over inloop in het jongerenwerk in Amsterdam, Expertisecentrum jongerenwerk Amsterdam/Instituut Jeugd en Welzijn Vrije Universiteit, 2003).
- 70 Hierbij worden alle I/D'ers en WIW'ers als FTE meegeteld.
- 71 DMO/O&S: Vrijtijdsbesteding Amsterdamse jongeren 2006, blz. 37.
- 72 Het aantal deelnames is op verschillende manieren tot stand gekomen:
- door een berekening van de rekenkamer op grond van gegevens van de instellingen: in stadsdelen Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Zuideramstel en Zuidoost;
 - op grond van een opgave van de instellingen: in Oud-West, Slotervaart, Westerpark en Zeeburg. De opgaves voor Oud-West en Zeeburg betreffen 2005.
- 73 Gemeente Amsterdam, Nota 'Jong Amsterdam', blz. 21.
- 74 Volgens de uitvoerende instelling Swazoom is dit een project van hen; volgens het stadsdeel een project van Jongeren percussie vereniging Eternity.
- 75 Van de projecten in De Baarsjes, Zeeburg, Zuideramstel en Zuidoost is geen afzonderlijke schriftelijke informatie beschikbaar. Over deze projecten is alleen iets opgenomen in de offertes of verantwoordingen van de instellingen. Van de projecten in Zeeburg en Zuideramstel is informatie over de projecten van andere subsidieverstrekkingen dan het stadsdeel bestudeerd.
- 76 In stadsdeel Zuidoost is in 2005/2006 een zelfde project uitgevoerd, gesubsidieerd door het stadsdeel.
- 77 De Combinatie gaat uit van een eenheid/uurprijs van € 83,57 (zie offerte De Combinatie aan stadsdeel De Baarsjes 2007).
- 78 Ontleend aan H. van Ewijk, Methodiek in het jeugdwerk, 1992.
- 79 Minderjarige First Offender: Een persoon van 12 tot en met 17 jaar, die in de 12 maanden voorafgaand aan het meetmoment (het peiljaar) precies één antecedent heeft en tegen wie nooit eerder een proces-verbaal is opgemaakt.
- 80 Minderjarige Licht Crimineel: Een persoon van 12 tot en met 17 jaar, met minimaal één antecedent in de 12 maanden voorafgaand aan het meetmoment (het peiljaar) en die verder 2 of 3 antecedenten op zijn/haar naam heeft staan.

- 81 Harde Kern Jeugd: een persoon van 12 tot en met 24 jaar, die wordt verdacht van drie of meer zware misdrijven in het peiljaar of wordt verdacht van twee zware misdrijven in het peiljaar met drie of meer antecedenten in voorafgaande jaren.
- 82 In dit overzicht zijn sportpark De Toekomst (Ouderkerk aan de Amstel) bij Zuidoost en de sportparken Het Loopveld en Amsterdamse Bos (Amstelveen) bij Zuideramstel meegenomen. vanwege de ligging is te verwachten dat deze sportparken ook een functie voor de jongeren uit deze stadsdelen hebben.
- 83 De rekenkamer is uitgegaan van het aantal buurt- en jongerencentra in de stadsdelen en heeft hierbij niet gekeken of dit een centraal stedelijke voorziening is of een voorziening gefinancierd vanuit het stadsdeel.

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Frederiksplein 1
1017 XK Amsterdam

telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
info@rekenkamer.amsterdam.nl
www.rekenkamer.amsterdam.nl